

Statlig program for forurensningsovervåking

Rapport nr.: 797/00

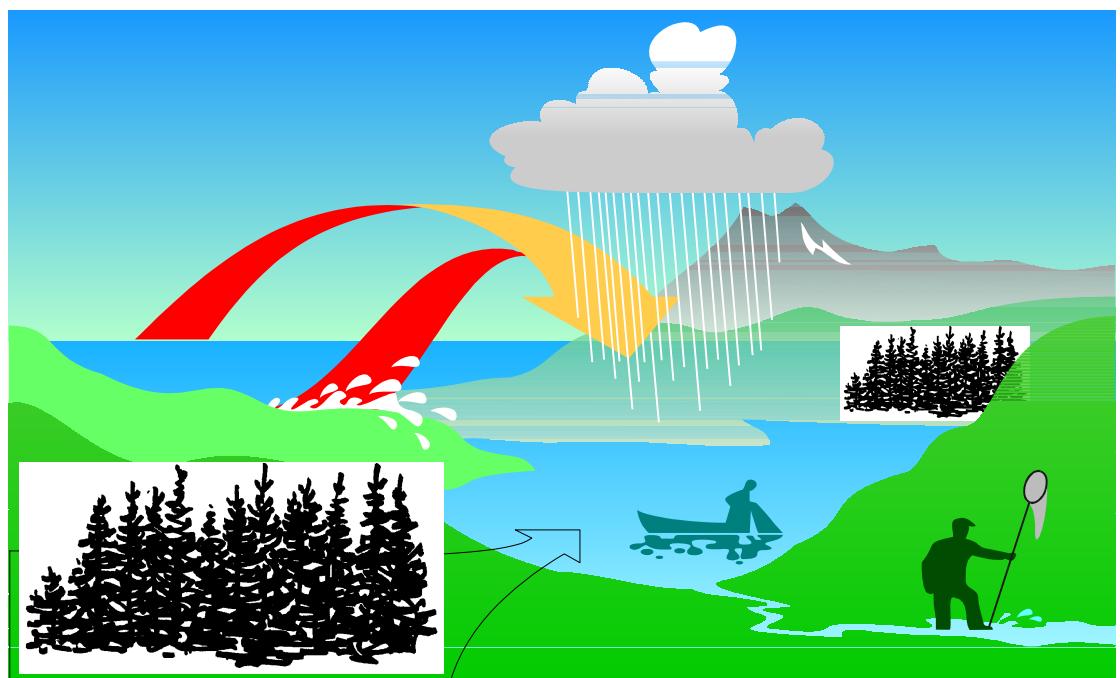
Oppdragsgiver: Statens forurensningstilsyn

Direktoratet for naturforvaltning

Deltakende institusjon: NILU

Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør

Atmosfærisk tilførsel, 1999

TA-1725/2000
TOV-rapport nr. 101

Statlig program for forurensningsovervåking

Det statlige programmet omfatter overvåking av forurensningsforholdene i

- luft og nedbør**
- grunnvann**
- vassdrag og fjorder**
- havområder**
- skog**

Overvåkingen består i langsiktige undersøkelser av de fysiske, kjemiske og biologiske forhold.

Hovedmålsettingen med overvåkingsprogrammet er å dekke myndighetenes behov for informasjon om forurensningsforholdene med sikte på best mulig forvaltning av naturressursene.

Hovedmålet spenner over en rekke delmål der overvåkingen bl.a. skal:

- gi informasjon om tilstand og utvikling av forurensningssituasjonen på kort og lang sikt.**
- registrere virkningen av iverksatte tiltak og danne grunnlag for vurdering av nye forurensningsbegrensende tiltak.**
- påvise eventuell uheldig utvikling i resipienten på et tidlig tidspunkt.**
- over tid gi bedre kunnskaper om de enkelte vannforekomstes naturlige forhold.**

Sammen med overvåkingen vil det føres kontroll med forurensende utslipp og andre aktiviteter.

Overvåkingsprogrammet finansieres i hovedsak over statsbudsjettet. Statens forurensningstilsyn er ansvarlig for gjennomføring av programmet.

Resultater fra de enkelte overvåkingsprosjekter publiseres i årlige rapporter.

Henvendelser vedrørende programmet kan i tillegg til de aktuelle institutter rettes til Statens forurensningstilsyn, Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo, tlf. 22 57 34 00.

NILU : OR 23/2000
REFERANSE : O-8118/O-90077
DATO : MAI 2000
ISBN : 82-425-1176-4

Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør

Atmosfærisk tilførsel, 1999

W. Aas, K. Tørseth, S. Solberg, T. Berg og S. Manø

**Utført etter oppdrag fra
Statens forurensningstilsyn og
Direktoratet for naturforvaltning**

Norsk institutt for luftforskning
Postboks 100
2027 Kjeller

Forord

Rapporten presenterer resultater fra overvåkingen av luft- og nedbørkjemi i 1999. Den atmosfæriske tilførselen av forurensende forbindelser overvåkes ved måling av kjemiske forbindelser i luft og nedbør. Forurensningene tilføres med nedbør, og ved tørravsetning av gasser og partikler. Virkninger av atmosfærisk tilførsel på vannkvalitet, jord, vegetasjon og fauna, følges gjennom overvåking av vassdrag, feltforskingsområder, grunnvann og skogfelt. Resultatene fra den integrerte overvåkingen presenteres samlet i en egen rapport.

I rapporten inngår måledata fra alle norske bakgrunnsstasjoner drevet av NILU i 1999. Det er også rapportert ozondata fra SFTs målestasjoner i Nedre Telemark (3 lokaliteter) slik at totalt stasjonsantall er 37. Stasjonsnettet omfatter "Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør", inkludert stasjonene som inngår i EMEP (European Monitoring and Evaluation Programme) og "Overvåkingsprogram for skogskader", begge etter oppdrag fra Statens forurensningstilsyn (SFT). Det siste programmet finansieres med midler fra Landbruksdepartementet og SFT, med Norsk institutt for skogforskning (NISK) som programansvarlig. NILU utfører luft- og nedbørsmålinger i programmet. Resultatene fra NILUs målinger rapporteres årlig i denne rapportserien. I rapporten inngår også måledata fra bakgrunnsstasjoner som inngår i andre prosjekter, blant andre seks nedbørstasjoner i "Program for terrestrisk naturovervåking" drevet etter oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning (DN). Også resultater fra NILUs nasjonale måleprogram og andre overvåkingsaktiviteter er inkludert.

Rapporten presenterer også overvåkingsresultater fra måleprogrammene CAMP (Comprehensive Atmospheric Monitoring Programme) under Oslo-Paris-kommisjonen, (OSPAR, sporelementer og organiske forbindelser ved Lista), og AMAP (Arctic Monitoring and Assessment Programme, organiske forbindelser og sporelementer ved Ny-Ålesund/Zeppelinfjellet).

Et separat datavedlegg (Manø og Berg, 2000) med følgende data er tilgjengelig: pesticider og tungmetaller i luft og nedbør på Lista (CAMP) og pesticider, PCB, PAH og tungmetaller i luft i Ny-Ålesund (AMAP).

Følgende personer har bidratt til årsrapporten:

Jan Erik Hanssen (kvalitetssikring); Marit Vadset (tungmetaller); Kari Arnesen, Ove Hermansen, Anne-Gunn Hjellbrekke (bearbeiding av data); Berit Frogner, Gro Hammerseth, Gerd Staff Knutsen, Sissel Planting, Hans Gundersen (organiske forbindelser); Kristine Aasarød, Finn Bjørklid (tekst- og grafikk-tjenester). I tillegg har et stort antall personer bidratt i forbindelse med prøvetaking og ved interne tjenester ved NILU (teknisk vedlikehold, kjemiske analyser osv.).

Innhold

	Side
Forord.....	3
Sammendrag	7
Summary in English.....	9
Atmosfærisk tilførsel, 1999.....	11
1. Hovedkomponenter i nedbør	13
1.1. Klima	13
1.1.1. Temperatur	13
1.1.2. Nedbør.....	14
1.2. Tilførsel av forurensninger med nedbøren	15
1.3. Tidsutvikling	21
2. Sporelementer i nedbør.....	26
3. Innholdet av svovel- og nitrogenforbindelser i luft	30
3.1. Luftens innhold av forurensninger	31
4. Bakkenært ozon	40
4.2. Konsentrasjoner av ozon	42
4.3. Overskridelser av grenseverdier for beskyttelse av helse	48
4.3. Overskridelser av grenseverdier for beskyttelse av vegetasjon	49
5. Overvåking av sporelementer og organiske forbindelser ved Lista (CAMP) og Ny-Ålesund (AMAP)	54
5.1. CAMP (Lista).....	54
5.2. AMAP (Ny-Ålesund)	54
5.3. Resultater fra Lista (CAMP)	55
5.3.1. Sporelementer i luft	55
5.3.2. Sporelementer i nedbør	57
5.3.3. Organiske forbindelser i luft	57
5.3.4. Organiske forbindelser i nedbør	60
5.4. Resultater fra Ny-Ålesund (AMAP)	61
5.4.1. Sporelementer i luft	61
5.4.2. Organiske forbindelser luft	63
Referanser	69
Tables, figures and appendices	73
Vedlegg A Resultater fra overvåking av luft- og nedbørkjemi.....	81
Vedlegg B Generelle opplysninger og måleprogram	131
Vedlegg C Prøvetaking, kjemiske analyser og kvalitetskontroll	135

Sammendrag

Måling av kjemiske hovedkomponenter i nedbør ble i 1999 utført døgnlig ved 9 stasjoner og på ukebasis ved 22 stasjoner. I ukentlige nedbørprøver fra 12 stasjoner er konsentrasjonene av sporelementene bly, kadmium og sink bestemt, og for 6 av disse stasjonene også innholdet av arsen, nikkel, kopper, krom og kobolt. Luftprøvetaking av svovel- og nitrogenkomponenter er utført døgnlig, tre ganger hver uke (2, 2 og 3 døgn prøvetaking) eller ukentlig på totalt 12 stasjoner. På Hurdal og Birkenes bestemmes også innholdet av magnesium, kalsium, kalium, natrium og klorid i luft. Kontinuerlige målinger av ozonkonsentrasjoner i luft er utført på 14 stasjoner, inklusive stasjonene Klyve, Haukenes og Langesund, drevet av SFTs kontrollseksjon i Nedre Telemark.

Årsmiddelkonsentrasjonene av sterk syre, svovel- og nitrogenkomponenter i nedbøren var høyest langs kysten av Sør-Østlandet og på Sørlandet med høyeste verdier ved Søgne, Lista, Birkenes, Lardal og Prestebakke. De laveste verdiene ble målt på Tustervatn (Nordland) og Kårvatn (Møre og Romsdal). Både i Sør- og Nord-Norge var middelkonsentrasjonene av samtlige hovedkomponenter i nedbør generelt noe lavere i 1999 sammenlignet med 1998. Våtvæsningen har derimot vært lavere før på enkelte stasjoner grunnet økende nedbørmengder i 1999. Våtvæsningen av sulfat, sterk syre, nitrat og ammonium var størst langs kysten fra Aust-Agder til Hordaland, med høyeste verdier i Søgne og ved Ualand.

Årsmiddelkonsentrasjonene av svoveldioksid og sulfat i luft var høyest langs kysten i Sør-Norge og i Øst-Finnmark. De markert høyeste verdiene av svoveldioksid ble målt i Sør-Varanger på grunn av svovelutslippene på Kola-halvøya. Innholdet av oksidert nitrogen og redusert nitrogen i luft var størst i Sør-Norge. Målingene viser at på en rekke målesteder kan lokale utslipp av ammoniakk ha innvirkning. Søgne utpeker seg med høye årsverdier for alle luftkomponenter, men bidrag fra lokale kilder har betydning. Det høye innholdet av nitrogendioksid ved Nordmoen, Hurdal og Søgne, især midtvinters, antas også delvis å skyldes lokale kilder (biltrafikk).

Som følge av internasjonale avtaler om reduksjoner i utslipp av svoveldioksid har konsentrasjonen av sulfat i nedbør siden 1980 avtatt med 49-72% ved alle målesteder unntatt Ny-Ålesund. For mange av stasjonene er det for 1999 de lavest målte konsentrasjonene siden NILU startet sine målinger i begynnelsen av syttitallet. Luftens innhold av sulfat har avtatt med 61-69% fra 1980 til 1999. For svoveldioksid har reduksjonen vært 69-99% på fastlandet. Ved Ny-Ålesund har konsentrasjonene av sulfat og svoveldioksid i luft avtatt med hhv. 56% og 69%.

Årsmiddelkonsentrasjonene av nitrat og ammonium i nedbør viser ingen markert tendens siden 1980. Heller ikke luftens innhold av redusert nitrogen viser noen markert tendens siden disse målingene startet i 1984. Konsentrasjonen av oksidert nitrogen i luft er derimot redusert den siste tiårsperioden.

Beregnet tørravsetning av svovel utgjorde i hele landet, unntatt Finnmark, 3-19% av de totale avsetningene om vinteren og 12-33% i vekstsesongen 1999. I Finnmark var tørravsetningsandelen av svovel dominerende med 56-71% av den

totale avsetningen om vinteren og 47-73% i vekstsesongen. Dette skyldes høye luftkonsentrasjoner og lite nedbør. Tørravsetningen bidrar for nitrogenforbindelser relativt mer til totalavsetningen enn hva som er tilfellet for svovelforbindelser, især om sommeren.

Innholdet av bly, kadmium og sink i nedbør er markert størst i Sør-Norge. Års-middelkonsentrasjonene har avtatt med 50-80% siden slutten av 1970-årene. Det ble imidlertid målt et maksimum for innholdet av bly og sink i Sør-Norge i 1988, men deretter har det vært en markert reduksjon frem til begynnelsen av nittitallet hvor det har flatet ut. Det høyeste innholdet av arsen, nikkel, kopper og kobolt måles i Sør-Varanger på grunn av utslipper i Russland.

Antall episodedøgn for bakkenært ozon var i 1999 omrent som gjennomsnittet for 10-årsperioden 1989-1998. Med episodedøgn menes døgn med maksimal timemiddelverdi på minst $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ på ett sted eller minst $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ på flere steder. Høyeste timemiddelverdi i 1999 var $154 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (Prestebakke, 28. mai kl 21) som er den nest laveste maksimale timeverdien sammenlignet med den samme 10-års perioden (1989-1998). Det var således ingen overskridelser av SFTs grenseverdi for melding til befolkningen ($160 \mu\text{g}/\text{m}^3$) eller EUs grenseverdi for melding til befolkningen ($180 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Av de øvrige grenseverdiene for helse ble både SFTs grenseverdi på $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (timemiddel), SFTs grenseverdi på $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (8-timers middel) og EUs grenseverdi på $110 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (8-timers middel) overskredet på alle målestedene i landet. WHOs grenseverdi på $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (8-timers middel) ble overskredet på de fleste av stasjonene.

Når det gjelder grenseverdiene for vegetasjon, ble SFTs grenseverdi for ozon på $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (7-timers middel kl 09-16 gjennom april-september) overskredet på alle målestedene. Videre ble SFTs tålegrense på $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (8 timers middel) for beskyttelse av vegetasjon og EUs grense på $65 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (døgnmiddel) også overskredet i hele landet. ECEs tålegrense for skog på 10.000 ppb-timer som akkumulert eksponering over $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (AOT40) ble ikke overskredet på noen av målestasjonene. Tålegrensen for akkumulert ozoneksponering av landbruksvekster på 3000 ppb-timer ble overskredet på Birkenes, Kårvatn og Tustervatn og var svært nær grenseverdien på endel andre stasjoner i 1999.

Konsentrasjoner av kvikksølv i luft på Lista har vist tydelig nedgang i konsentrasjonen fra 1992. Konsentrasjonene av de andre tungmetallene viser ingen spesiell trend. Dette er forskjellig fra nedbør hvor det har vært avtagende nivåer de siste år. En mulig årsak til dette kan være en økt frekvens av lufttilførsel fra kilder i Øst-Europa, mens nivåene i nedbør i større grad vil være påvirket av vestlig lufttilførsel (i større grad nedbørførende luftmasser).

Det er observert en nedgang i konsentrasjonen av α -heksaklorsykloheksan (α -HCH) i luft i Ny-Ålesund siden begynnelsen av 80-årene, som gjenspeiler redusert bruk av teknisk blanding av dette sprøytemiddelet.

Konsentrasjonen av sum HCH på Lista er generelt ca. 1,5 ganger høyere enn konsentrasjonen som måles i Ny-Ålesund.

Summary in English

This report includes the 1999 monitoring results from the rural air- and precipitation chemistry monitoring network in Norway. In 1999, main components in precipitation were measured at 32 sites. Trace elements were determined at 12 sites. Air concentrations of sulphur and nitrogen compounds were measured at 12 sites, and ozone concentrations at 14 sites. An overview of the measurement programme is given in appendix B2. English versions of the single table, figure and appendices captions are attached to the report.

The highest mean volume weighted concentrations of sulphate, nitrate, ammonium and strong acid (H^+) in precipitation were found along the southern Norwegian coast, with the highest values observed at the background stations Søgne, Lista, Birkenes, Lardal og Prestebakke. The lowest values were measured at Tustervatn and Kårvatn in central and northern parts of Norway. The highest wet deposition loads (weighted mean concentrations multiplied by the respective precipitation amounts) of sulphate, nitrogen components and strong acid occurred along the coast from Aust-Agder to Hordaland county. In almost all parts of the country the mean pollutant concentrations in precipitation were generally somewhat lower compared to 1999.

The annual mean concentrations of sulphate and strong acid in precipitation have been decreasing since the end of the 1970's. Since 1980 the content of sulphate in precipitation at the various sites decreased by 49-72%. The sulphate concentrations are at many stations the lowest measured since the beginning of the seventies when the measurements started. Similar reductions in airborne concentrations were 69-99% and 61-69% for sulphur dioxide and sulphate, respectively. The observed reductions in concentration levels are in agreement with reported downwards trends in pollutant emissions in Europe. There are generally no significant trends in nitrogen concentrations, neither in precipitation nor in air.

The highest content of particulate sulphate and of nitrogen components in air and precipitation were measured in southern Norway. Due to emissions from nickel smelters in Russia the mean concentrations of sulphur dioxide were highest in Finnmark. In all counties except Finnmark dry deposition of sulphur compounds in 1998 was assessed to be 3-19% of the total deposition during winter and 12-33% during the growing season. In Finnmark county, the contribution of sulphur dry deposition to total deposition was calculated to be 56-71% in winter and 47-73% in summer. These high numbers are caused by high air concentrations and low precipitation amounts. Generally, the contribution of dry deposition to total deposition was higher for nitrogen than for sulphur compounds.

The largest annual mean concentrations of lead, cadmium and zinc in precipitation were measured in southern Norway. Their concentrations decreased by about 50-80% over the period 1978 to 1999. Temporary maxima of lead and zinc occurred in Southern Norway in 1988. From 1988 to 1994 the contents of zinc and lead decreased markedly at most of the measuring sites. Due to emissions in

Russia the levels of arsenic, copper, nickel and cobalt were relatively high in Sør-Varanger (Svanvik).

The number of days with ozone episodes, defined as 200 µg/m³ at one site or at least 120 µg/m³ at more than one site, was similar to the last 10-year average (1989-1998). The highest hourly mean was 154 µg/m³ (Prestebakke, 28 May 9 p.m.) which is the next lowest maximum hourly value during the same 10-year period (1989-1998). Thus, there were no exceedances of the critical level of 180 µg/m³ as hourly mean set by the European Commission nor the level of 160 µg/m³ as hourly mean set by the Norwegian Pollution Control Authority (SFT). Both the air quality guideline given by SFT for protection of human health of 100 µg/m³ (hourly mean) and 80 µg/m³ (8-hourly mean) as well as EU's guideline of 110 µg/m³ (8-hourly mean) were exceeded at all sites. The guideline set by WHO of 120 µg/m³ (8-hourly mean) was exceeded at most sites.

Regarding the effects on vegetation, the critical level of 50 µg/m³ as mean value during the growing season (April-Sept., 9 a.m. to 4 p.m.) was exceeded at all sites. Furthermore, SFT's critical level of 60 µg/m³ (8-hourly mean) for protection of vegetation and EU's guideline of 65 µg/m³ (daily mean) were exceeded throughout the country. ECE's critical level for accumulated ozone exposure above the threshold of 80 µg/m³ (40 ppb) (termed AOT40) of 10.000 ppb hours for forests was not exceeded at any of the stations. The threshold limit for accumulated ozone exposure of crops (3000 ppb hours) was exceeded at Birkenes, Kårvatn and Tustervatn and was close to the limit at several of the other sites in 1999.

There has been a significant decrease in the level of vapour phase mercury in air at Lista since 1992. Concentrations of the other heavy metals show no significant trend. This is different to the trend observed in precipitation chemistry where the concentration have decreased during the same period, and may be caused by an increased influence of emissions in Eastern Europe.

The air concentration of α-hexachlorocyclohexane (α-HCH) in Ny-Ålesund has decreased since the early 1980s, reflecting the reduced application of the technical mixture of this insecticide.

The concentration of HCH at Lista is generally about a factor of 1,5 higher than the levels found in Ny-Ålesund.

A separate data appendix (Berg og Manø, 2000) containing the following analytical data is available: pesticides and heavy metals in air and precipitation at Lista (CAMP) and pesticides, PCB, PAH and heavy metals in air in Ny-Ålesund (AMAP).

Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør

Atmosfærisk tilførsel, 1999

Målet for overvåking av luftens og nedbørens kjemiske sammensetning på norske bakgrunnsstasjoner er å registrere nivåer og eventuelle endringer i tilførselen av langtransporterte forurensninger. Bakgrunnsstasjonene er derfor plassert slik at de er minst mulig påvirket av nærliggende utslippskilder. NILU startet regelmessig prøvetaking av døgnlig nedbør i 1971, med de fleste stasjonene på Sørlandet. Senere er stasjonsnettet og måleprogrammet utvidet for å gi bedret informasjon om tilførsler i hele landet.

Etter avslutningen av SNSF-prosjektet ("Sur nedbørs virkning på skog og fisk") i 1979, ble det i 1980 startet et overvåkingsprogram i regi av Statens forurensnings-tilsyn (SFT). I 1999 omfattet dette programmet 11 stasjoner fordelt på alle landsdeler. Syv av disse stasjonene inngår i EMEP-programmet (European Monitoring and Evaluation Programme) under FNs konvensjon for grenseoverskridende luftforurensninger. I 1985 ble det opprettet et eget "Overvåkingsprogram for skogskader", drevet med midler fra Landbruksdepartementet og SFT. Norsk institutt for skogforskning (NISK) er programansvarlig, og NILU utfører luft- og nedbørmålinger for prosjektet. Noen stasjoner i SFTs øvrige overvåkingsprogram er tilknyttet skogovervåkingsflater (Birkenes, Brekkebygda (Langtjern), Osen, Vikedal (Nedstrand), Kårvatn og Tustervatn).

I "Program for terrestrisk naturovervåking" utfører NILU på oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning (DN) overvåkning av nedbørkjemi ved overvåkingsfelte ved Lund (Ualand), Møsvatn, Gutulia (Valdalen) og Dividalen (Øverbygd). Program for terrestrisk naturovervåking er rettet mot effekter av langtransporterte forurensninger og skal følge bestands- og miljøgiftutvikling i dyr og planter. Integrerte studier av tilførsel, jord, vegetasjon og fauna, samt landrepresentative registreringer inngår. Denne rapporten er registrert som rapport nr. 101 i program for terrestrisk naturovervåking.

En del stasjoner er tilknyttet andre prosjekter:

NILUs nasjonale måleprogram: Lista, Vatnedalen, Løken, Haukeland.

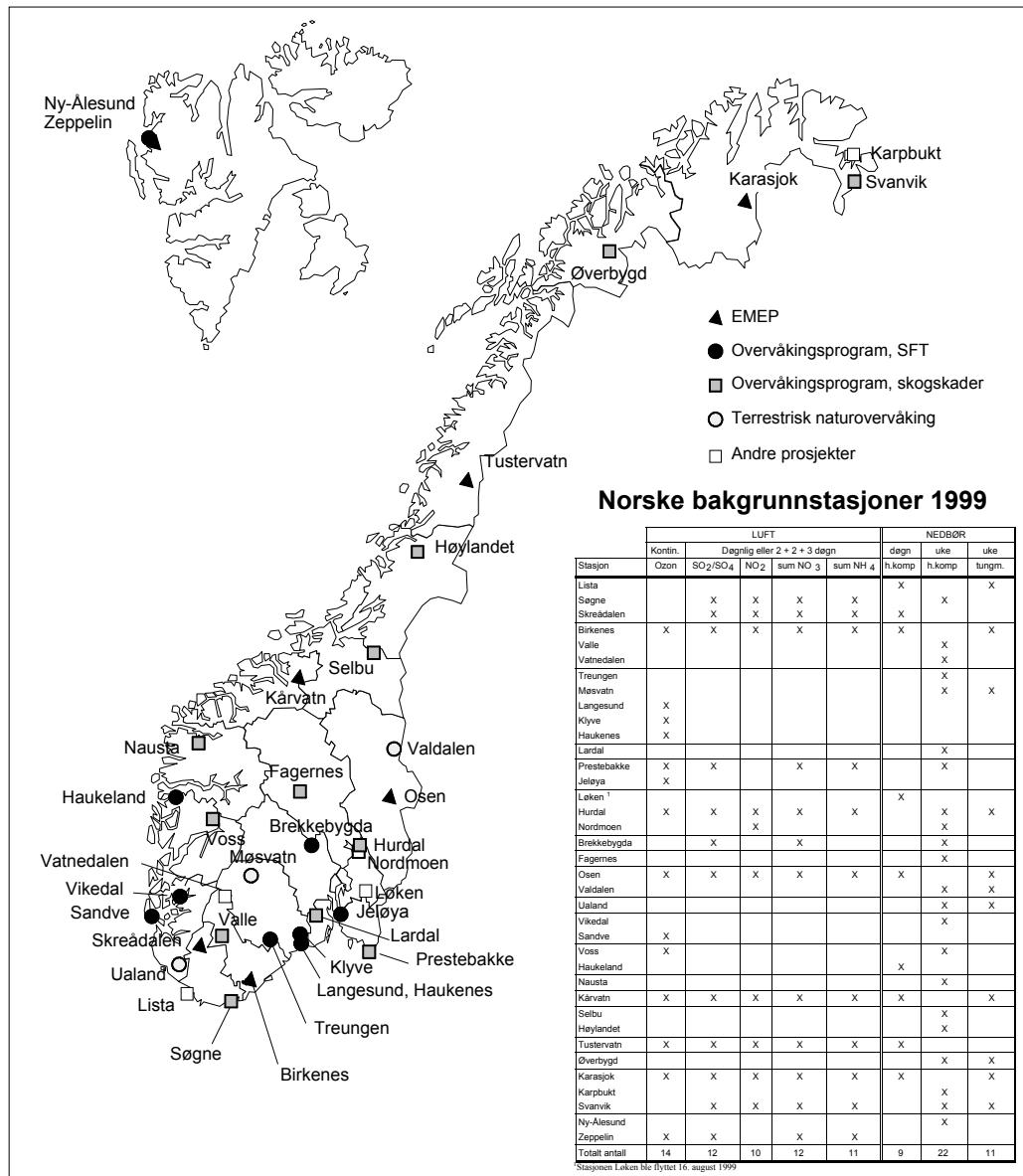
Arktisk måleprogram (SFT): Ny-Ålesund, Zeppelinfjellet.

Overvåking av bakkenær ozon (SFT): Jeløya.

SFTs kontrollseksjon i Nedre Telemark: Ozonmålestasjonene Langesund, Klyve, og Haukenes.

Oslo Lufthavn AS' målestasjon nær hovedflyplassen på Gardermoen: Nordmoen. Oslo/Paris kommisjonen (OSPAR) (finansiert av SFT): Sporelementer og organiske forbindelser ved Lista.

AMAP (finansiert av SFT): Sporelementer og organiske forbindelser ved Ny-Ålesund/ Zeppelinfjellet.

Figur 1: Norske bakgrunnsstasjoner i 1999.

For nærmere opplysninger om stasjonene vises til SFT 416/90. Resultater fra overvåkingen er tidligere publisert i årsrapportene for 1980 (SFT 26/81), 1981 (SFT 64/82), 1982 (SFT 108/83), 1983 (SFT 162/84), 1984 (SFT 201/85), 1985 (SFT 256/86), 1986 (SFT 296/87), 1987 (SFT 333/88), 1988 (SFT 375/89), 1989 (SFT 437/91), 1990 (SFT 466/91), 1991 (SFT 506/92), 1992 (SFT 533/93), 1993 (SFT 583/94), 1994 (SFT 628/95), 1995 (SFT 663/96), 1996 (SFT 703/97), 1997 (SFT 736/98) og 1998 (SFT 768/99).

1. Hovedkomponenter i nedbør

Nedbørdata er presentert på måneds- og årsbasis som veide middelkonsentrasjoner og som våtavsetninger i vedlegg A.1.1-A.1.21. Stasjonsopplysninger, måleprogram og prøvetakingsfrekvens er gitt i vedlegg B.1 og B.2. Prøvetaking og kjemisk analysemetodikk er beskrevet i vedlegg C.

Veid middelkonsentrasjon er produktsummen av de døgnlige middelkonsentrasjoner og nedbørsmengder (våtavsetning) dividert med den totale nedbørsmengden i perioden. Alle sulfatverdier gitt i rapporten er korrigert for sjøsaltbidraget, som fortrinnsvis er beregnet på basis av forholdet mellom innholdet av natrium, eventuelt magnesium eller klorid, og sulfat i sjøvann. Sjøsaltkorrigering er forandret noe fra tidligere år, og gjøres nå i henhold til anbefalinger fra EMEP. Ved høye sjøsaltepisoder vil usikkerheten i sulfatkonsentrasjonen være stor slik at det i enkelte måneder er kalkulert negative konsentrasjonsverdier på Lista og Ny-Ålesund som er stasjonene med størst sjøsaltinnhold i nedbøren.

Det var ingen vesentlige endringer i stasjonsnettet for nedbørkjemi i 1999. Målestasjonen Løken i Høland ble nedlagt 24. juli 1999, men måleseriene ved Løken er videreført ved ny stasjonspllassering i Løken fra 16. august 1999.

1.1. Klima

1.1.1. Temperatur

Årstemperaturen for hele landet var i 1999 1,0°C over normalen, 1961-90 (DNMI, 1999-2000). Temperaturen har vært så høy eller høyere 11 ganger i løpet av 1900-tallet. I 1999 var det største positive avviket (1,4-2°C) i indre deler av Østlandet, mens minst positivt avvik (0-0,5°C) var i østre deler av Finnmark. Årstemperaturen var høyest i de ytre kystområdene i Vestfold og til Møre og høyest årstemperatur ble notert på 8,7°C. Lavest årstemperatur var som vanlig i Finnmark, der det laveste årsgjennomsnittet var på -2,5°C. Høyest måneds-temperatur ble målt i juli på Færder fyr (17,8°C) og den laveste -20,7°C ble målt i Karasjok i januar. I Finnmark ble det også målt både høyest maksimum- og minimumstemperatur med 31,4°C i Banak den 15. juli og -51,2°C i Karasjok den 28. januar. Dette er den laveste temperaturen som er målt i Norge siden 1886.

Middeltemperaturen for de fem første månedene fra januar til mai var over normalen i hele landet utenom i det meste av Finnmark. I januar og februar var månedstemperaturene over normalen utenom i Finnmark og Troms, tre stasjoner i Troms fikk maksimumstemperaturer på 10°C – 10,2°C den 14. februar. Dette er tangering eller meget nær maksimumstemperatur i februar på disse stasjonene. I mars var månedstemperaturen over normalen i hele landet, men ingen uvanlige avvik. Det var varmest i kyst- og fjordområdene på Vestlandet og kaldest i indre Finnmark. Også i april var månedstemperaturen over normalen i hele landet. I mai derimot var månedstemperaturen under normalen i nesten hele landet. Det var varmest langs kysten og i fjordområdene fra Oslo til Møre og lavest måneds-temperatur i Finnmark.

Middeltemperaturen for sommersesongen, mai – september, var over normalen i hele landet mye p.g.a en unormal varm september, for i perioden mai til august er

middeltemperaturen nær normalen. Mai var relativ kald og også i juni var månedtemperaturene under normalen i Sør-Norge opp mot Møre, mens temperaturen er noe over for resten av landet. Det var uvanlig små forskjeller mellom temperaturene i Sør og Nord-Norge med for eksempel kun $0,1^{\circ}\text{C}$ forskjell på månedtemperaturen i Karasjok og i Kjевik. På Øst-, Sør- og Vestlandet er det kun én værstasjon som har maksimumstemperatur over 25°C , mens i Troms og Finnmark er det hele 16 stasjoner som målte over 25°C . I juli var månedtemperaturene over normalene i Sør-Norge og opp til Nord-Trøndelag og også deler av Troms og Finnmark viser noe høyere månedstemperatur enn normalen. Det var varmest rundt Oslofjorden og kaldest på Finnmarksykten. Månedtemperaturene for august er under normalen i Nord-Norge, i Trøndelag og i en stor del av Østlandet. I kystområdene på Sørlandet var det mye varmere enn normalt og opp mot 2°C varmere enn i august 1998. I september var temperaturen over normal i hele landet. Fra litt sør for Bodø og nordover var det rekordhøye temperaturer. September 1999 var den varmeste september i Norge siden målingene startet (1866).

I oktober var månedtemperaturen mer enn 1°C over normalen i det meste av Nord-Norge. De var litt under normalen i store deler av indre Trøndelag og Sør-Norge, men litt over i resten. Temperaturavviket var ikke så stort som i september. November derimot var unormalt varmt, månedtemperaturen var over normalen i hele landet og i store deler har det ikke vært målt så høy månedstemperatur før. I desember var månedtemperaturen under normalen i det meste av landet med unntak av sørlige deler av Østlandet og deler av Sørlandet og Rogaland samt kystområdene i nord.

1.1.2. Nedbør

Årsnedbøren var over normalen i det meste av landet, men utenom i Saltdal i Nordland er det ingen uvanlig store avvik fra normalen. Saltdal satte ny lavrekord med kun 99 mm nedbør som er 28% av normalen. Nedbørstasjonen Haukeland i Hordaland fikk mest årsnedbør med 4390 mm som er 24% over normalen, mens Samnanger, også i Hordaland, fikk største døgnnedbør med 143,5 mm den 10. april.

For de fem første månedene, januar til mai, var det nedbørmengder over normalen i Sør-Norge og i det meste av Nord-Norge. I Sør-Norge kom det omrent like mye nedbør som for samme periode i 1998, mens Nord-Norge fikk vesentlig mindre.

I januar var det på indre Østlandet over dobbelt så mye nedbør som normalt, men store avvik er ikke spesielt uvanlig i januar. Også i februar var det i enkelte områder tre ganger så mye månedsnedbør, heller ikke dette spesielt uvanlig da det forekommer i gjennomsnitt hvert 10-15 år. Det var store regionale og lokale variasjoner i månedsnedbøren noe som også var tilfelle i mars. I denne perioden var det mer nedbør enn normalt i det meste av Sør-Norge og i deler av Finnmark. Flere stasjoner på Øst- og Sørlandet satte nye nedbørrekorder i mars. Mars er en måned som generelt har store variasjoner i nedbørsmengder fra år til år. Månedsnedbøren i april var over normalen over det meste av landet. Noen stasjoner på Vestlandet satte nye døgnrekorder i april. I mai derimot var nedbøren under normalen i det meste av landet, utenom en stasjon på Vestlandet og en i

Nordland som målte to ganger mer en normalen. Den 23. mai ble det målt store nedbørmengder på enkelte steder på Vestlandet.

Nedbørmengden for sommersesongen, mai-september, var over normalen i det meste av Øst-, Sørlandet og Nord-Norge og under over det meste av Vestlandet, Møre og Trøndelag, men det er ingen uvanlig store avvik fra nedbørnormalen for denne perioden utenom i tre mindre områder i Troms og Finnmark. For sum månedsnedbør var avvikene fra normalen større. I juni kom det uvanlig mye nedbør over Øst- og Sørlandet og det ble satt nye rekorder for flere stasjoner fra Oslo og sørover. I juli kom det uvanlig mye nedbør Trøndelag, Nordland og Troms. Ellers i landet var månedsnedbøren stort sett under normalen, men også i områder med mindre nedbør kom det kraftige regnbygger som ga nedbørsrekorder på flere stasjoner. I august kom det uvanlig mye nedbør i deler av Troms og Finnmark. Også på Sørlandet var det mer nedbør enn normalt, mens i resten av landet var månedsnedbøren under normalen. I september var månedsnedbøren under normalen i det meste av landet unntatt på Østlandet og i deler av Nord-Norge. På Østlandet var det store lokale variasjoner i nedbøren og den 25. og 26. september var det kraftig nedbør som medførte en del lokale skader.

Også i oktober var månedsnedbøren under normalen i det meste av landet. I november var månedsnedbøren over normalen i det meste av landet med unntak av enkelte områder. Det var store regionale forskjeller. I desember er det mer månedsnedbør enn normalen i det meste av Sør Norge og i deler av Fjordane, Møre, Trøndelag, i hele Nordland og i deler av Troms og Finnmark.

1.2. *Tilførelse av forurensninger med nedbøren*

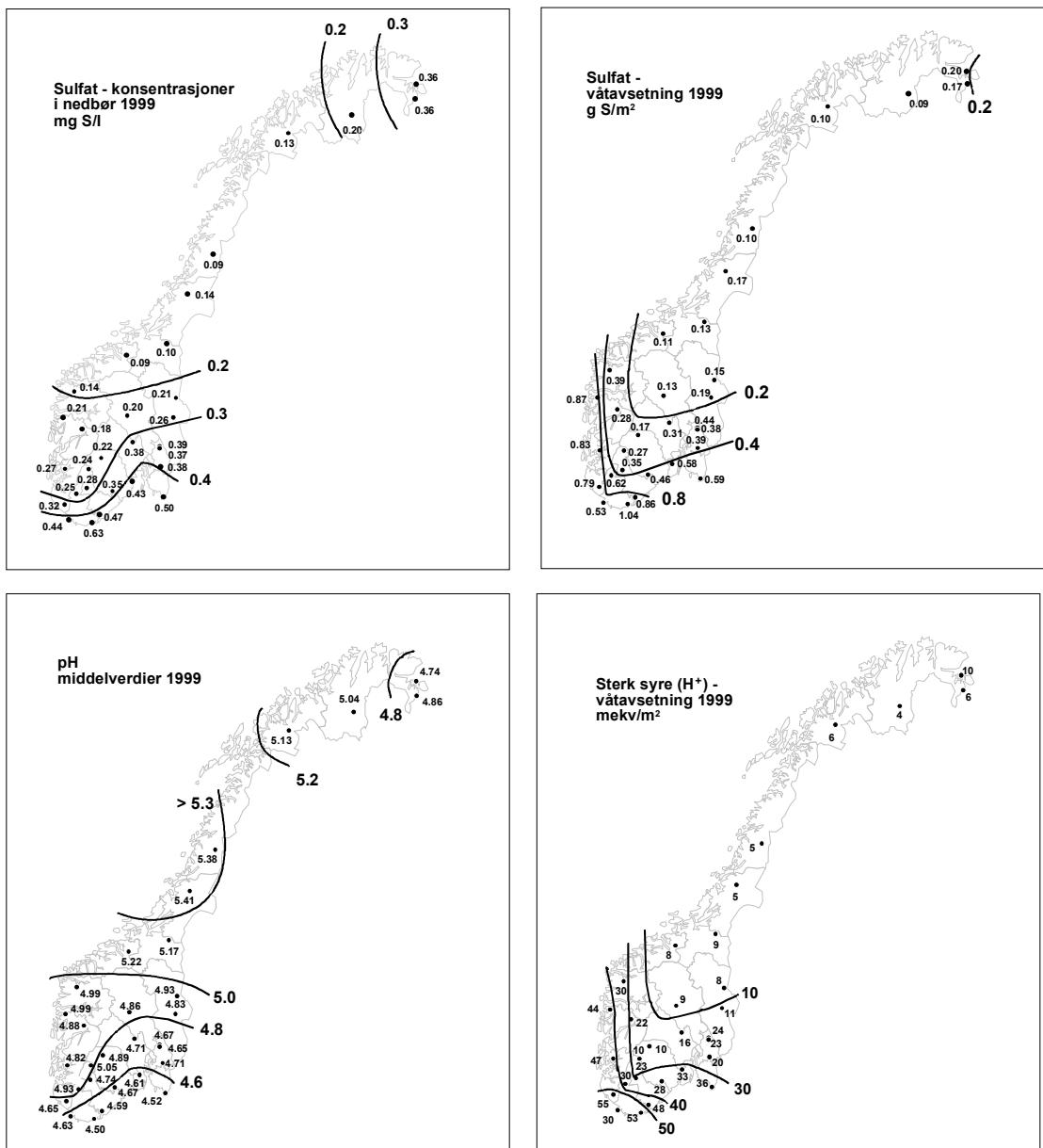
Tabell 1.1 viser at ioneinnholdet utenom sjøsalter avtar nordover fra Sør-Norge og er minst i fylkene fra Møre og Romsdal til Troms. Tabellen viser videre at alle landsdelene unntatt de indre delene av Østlandet og Finnmark tilføres betydelige mengder sjøsalter. Ved de fleste lokaliteter gav analysene overskudd av kationer, som trolig skyldes innhold av bikarbonat eller andre anioner av svake syrer som ikke bestemmes.

De høyeste årsmiddelkonsentrasjoner av sterk syre (H^+), sulfat, nitrat og ammonium ble i 1999 registrert på stasjonene Søgne, Prestebakke, Birkenes, Lista og Lardal (tabell 1.1). For ammonium er som tidligere enkelte målestasjoner lokalt påvirket av landbruksaktivitet. Tabell 1.1 viser også våtvæsningene av de viktigste nedbørkomponentene. Våtvæsningen av sulfat, nitrat, ammonium og sterk syre var størst langs kysten fra Aust-Agder til Hordaland. Regionale fordelinger av middelkonsentrasjoner og våtvæsninger er vist på kart i figur 1.1 og 1.2.

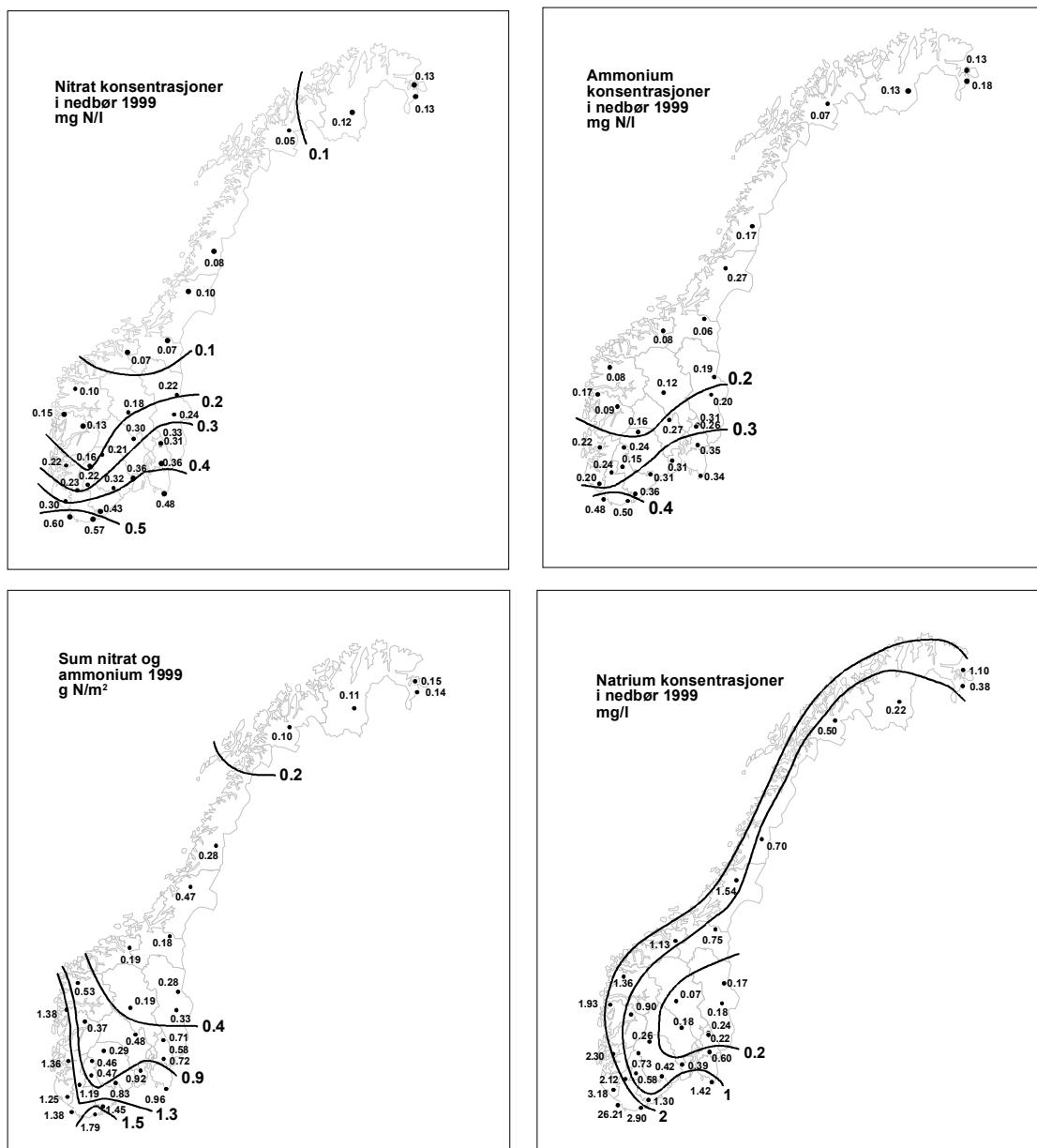
Av figur 1.3 og tabell A.1.2 framgår det at månedsmiddelkonsentrasjonene av sulfat i nedbør i 1999 i Sør-Norge var høyest i september. Relativt høye verdier ble også observert i mars, mai og november ved flere stasjoner. De månedlige våtvæsningene var gjennomgående mindre enn gjennomsnittet for perioden 1989-1998 de fleste steder.

*Tabell 1.1: Veide årsmediekonsentrasjoner og våtavsetning av nedbørkomponenter på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
: Korrigert for bidraget fra sjøsalt.

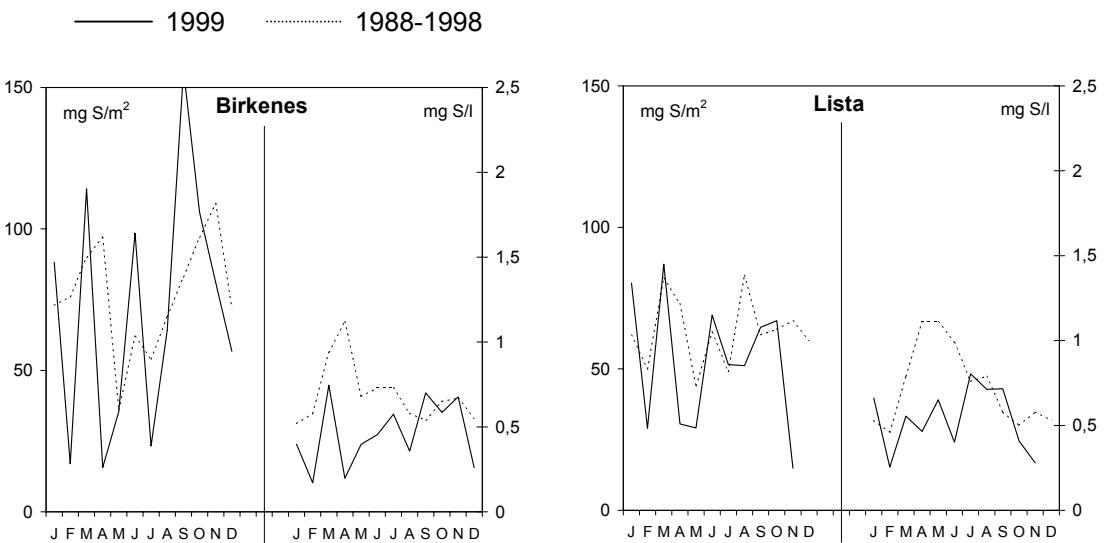
STASJON	Veide årsmediekonsentrasjoner												Våtavsetning												Veide årsmediekonsentrasjoner på ekvivalentbasis											
	pH	SO ₄ ²⁻	NH ₃	Ca	K	Mg	Na	Cl	nedbør	H+	SO ₄ ²⁻	NH ₃	Ca	K	Mg	Na	Cl	H(+)	SO ₄ ²⁻	NH ₃	Ca(2+)	K(+)	Mg(2+)	Na(+)	Cl(-)	Ionenbal	lonbal kat/an.									
	mg S/l	mg N/l	mg N/l	mg Na/l	mg K/l	mg/l	mg/l	mm	mm	mm	mm	mg S/m ²	mg N/m ²	mg N/m ²	mg/m ²	mg/g m ²	mg/g m ²	mg/g m ²	μekv/l	μekv/l	μekv/l	μekv/l	μekv/l	μekv/l	μekv/l	μekv/l	μekv/l	μekv/l	μekv/l	μekv/l	μekv/l					
Listia	4.63	0.44	0.60	0.48	1.11	1.01	3.00	26.21	47.2	1.273	29.845	5.34	762	614	1415	1287	3819	33353	60.019	23	31	161	43	34	55	26	247	1440	1331	0.99						
Sægne	4.50	0.63	0.57	0.50	0.21	0.19	0.34	2.90	5.26	1.667	53.253	1.039	947	840	346	310	571	4829	8774	32	39	54	41	36	10	5	28	126	148	0.98						
Skrådalen	4.93	0.25	0.23	0.24	0.14	0.18	0.23	2.12	3.90	2.521	29.786	618	583	606	350	466	580	5333	9888	12	15	26	17	7	5	19	92	110	0.99							
Birkenes	4.59	0.47	0.43	0.36	0.11	0.08	0.15	1.30	2.37	1.843	47.719	858	794	659	195	152	275	2406	4376	26	29	36	31	25	5	2	12	57	67	0.95						
Vale	4.74	0.28	0.22	0.15	0.08	0.06	0.07	0.58	1.10	1.284	23.246	348	281	192	104	81	96	764	1442	18	17	20	16	11	4	2	6	25	31	0.99						
Vatnedalen	5.05	0.24	0.16	0.24	0.12	0.08	0.73	1.27	1.132	9.994	273	184	277	129	141	91	829	1438	9	15	19	12	17	6	3	7	32	36	1.10							
Treungen	4.67	0.35	0.32	0.31	0.06	0.04	0.06	0.42	0.79	1.329	28.457	463	427	406	81	54	73	562	1056	21	22	24	23	22	3	1	5	18	22	1.01						
Møsvatn	4.89	0.22	0.21	0.16	0.08	0.07	0.03	0.26	0.46	777	9.901	170	169	125	64	56	20	202	354	13	14	15	15	11	4	2	11	13	13	1.00						
Lardal	4.61	0.43	0.36	0.31	0.08	0.06	0.05	0.39	0.71	1.371	33.484	579	492	424	111	77	73	535	967	24	26	28	22	4	1	4	17	20	0.97							
Prestebakke	4.52	0.50	0.48	0.34	0.15	0.10	0.17	1.42	2.56	1.182	36.066	586	564	394	179	122	202	1676	3031	30	31	38	24	7	3	14	62	72	0.97							
Løken	4.71	0.38	0.36	0.35	0.10	0.11	0.06	0.60	1.08	1.011	19.549	388	362	353	104	115	67	610	11103	19	24	27	25	5	3	5	26	30	1.01							
Hurdal	4.67	0.39	0.33	0.31	0.08	0.05	0.03	0.24	0.43	1.110	23.385	436	367	344	85	60	33	270	482	21	24	26	24	22	4	1	3	11	12	1.00						
Nordnøen	4.65	0.37	0.31	0.26	0.08	0.05	0.03	0.22	0.40	1.014	22.383	376	316	262	80	54	34	227	408	22	23	24	22	19	4	1	3	10	11	1.04						
Brekkebygda	4.71	0.38	0.30	0.27	0.09	0.10	0.02	0.18	0.27	845	15.944	308	254	227	78	87	21	166	251	19	23	24	21	20	4	2	2	8	8	1.04						
Fagerernes	4.86	0.20	0.18	0.12	0.08	0.03	0.01	0.07	0.14	633	8.730	125	113	75	49	19	9	44	88	14	12	13	8	4	1	1	3	4	1.03							
Osen	4.83	0.26	0.24	0.20	0.08	0.09	0.02	0.18	0.32	750	10.045	191	182	149	59	71	17	132	243	15	16	17	17	14	4	2	2	8	9	1.05						
Valdalen	4.93	0.21	0.22	0.19	0.12	0.09	0.02	0.17	0.29	692	8.176	147	150	131	80	63	11	120	204	12	13	14	15	13	6	2	1	8	8	1.14						
Ua/land	4.65	0.32	0.30	0.20	0.16	0.12	0.37	3.18	5.77	2.487	55.056	794	736	509	393	924	7901	1434	22	20	37	21	15	8	3	31	138	163	0.98							
Vikedal	4.82	0.27	0.22	0.22	0.12	0.09	0.27	2.30	4.28	3.108	46.818	831	689	675	363	295	848	7161	13340	15	17	29	16	15	6	2	22	100	121	0.96						
Voss	4.88	0.18	0.13	0.09	0.06	0.05	0.11	0.90	1.70	1.641	21.385	280	211	157	99	81	178	1467	2756	13	11	15	9	7	3	1	9	39	48	1.00						
Haukeland	4.99	0.21	0.15	0.17	0.11	0.10	0.23	1.93	3.56	4.315	44.051	865	641	743	459	414	965	8252	15251	10	13	23	11	12	5	2	19	84	101	0.98						
Kårvatn	4.99	0.14	0.10	0.08	0.07	0.05	0.05	0.16	1.36	2.56	1.304	7.887	143	93	100	89	75	173	1473	2366	6	5	11	6	3	1	11	49	57	1.04						
Selbu	5.17	0.10	0.07	0.06	0.09	0.04	0.10	0.75	1.41	1.303	8.839	133	93	82	124	57	134	979	1841	7	6	10	5	4	5	1	9	33	40	1.07						
Hølandet	5.41	0.14	0.10	0.27	0.13	0.10	0.19	1.54	2.79	1.195	4.622	171	125	342	150	129	222	1838	3333	4	9	17	7	6	3	15	67	79	1.11							
Tusserød	5.38	0.09	0.08	0.17	0.07	0.08	0.08	0.70	1.32	1.133	4.803	103	90	191	84	96	92	782	1438	4	6	9	6	12	4	2	7	30	37	1.13						
Øverbygd	5.13	0.13	0.05	0.07	0.06	0.07	0.07	0.50	0.92	811	6.027	101	44	53	47	56	54	407	747	7	8	13	14	9	10	3	3	2	22	26	1.07					
Karasjøk	5.04	0.20	0.12	0.13	0.07	0.13	0.02	0.35	4.10	3.722	84	50	56	26	55	72	101	160	9	13	14	9	10	3	3	2	10	10	1.12							
Svanvik	4.86	0.36	0.13	0.18	0.08	0.07	0.07	0.38	0.72	463	6.385	167	59	84	41	32	31	181	336	14	22	24	9	13	4	2	5	17	20	1.04						
Karibukt	4.74	0.36	0.13	0.13	0.11	0.11	0.13	1.10	1.91	551	9.957	198	72	73	59	60	11	609	1052	18	22	28	9	9	5	3	11	48	54	1.03						
Ny-Åsund	5.04	0.31	0.19	0.21	1.06	0.52	1.30	9.19	17.0	227	1.962	105	43	50	231	120	267	2073	3835	9	25	68	14	15	53	13	107	400	479	1.06						

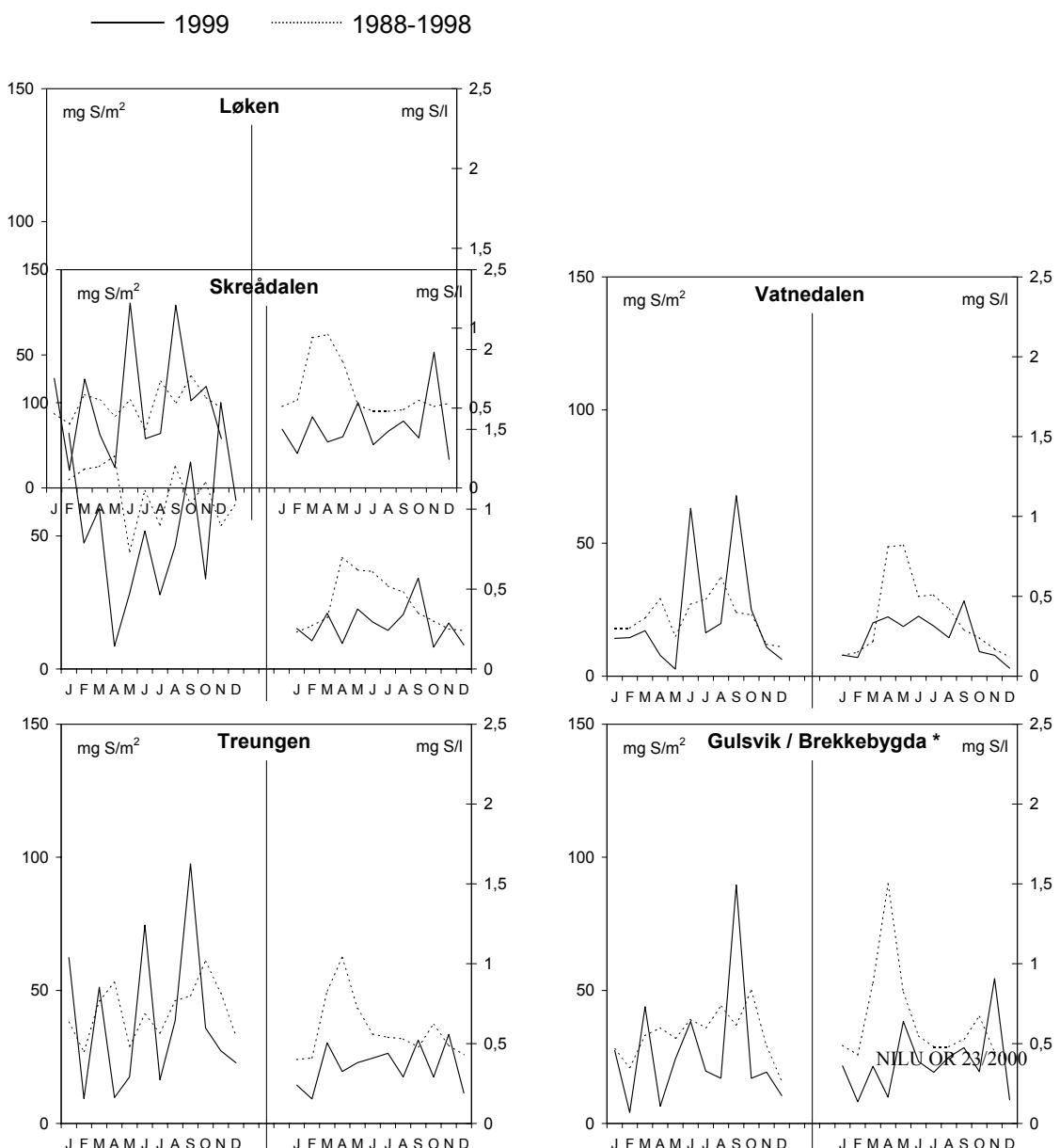
Figur 1.1: Middelkonsentrasjoner i nedbør og våtväsetning av sulfat (sjösalt-korrigert) och stark syre (pH) på norske bakgrunnsstasjoner i 1999.

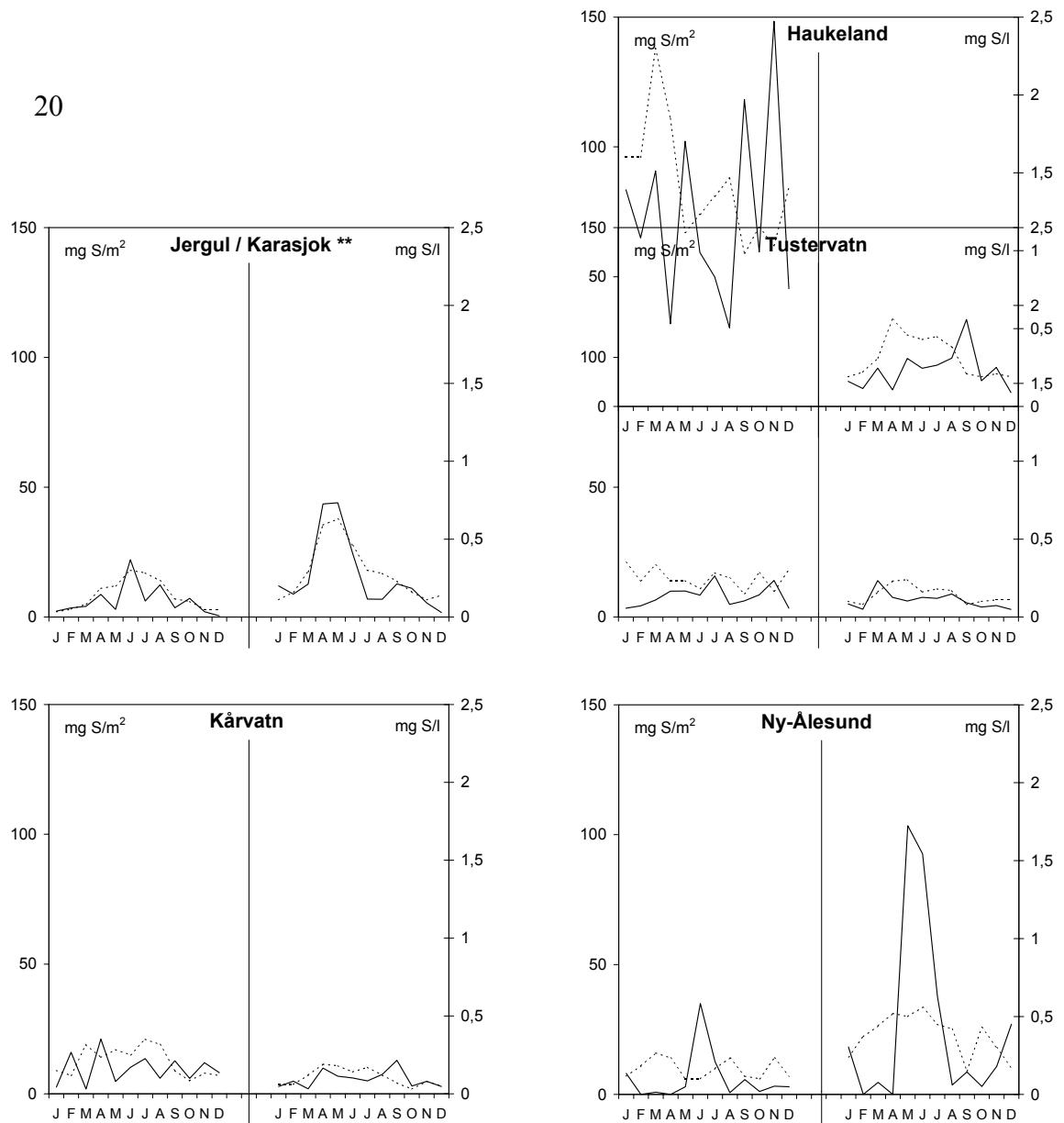

Figur 1.2: Middelkonsentrasjoner i nedbør av nitrat, ammonium og natrium, og våtavsetning av total nitrogen (nitrat + ammonium) på norske bakgrunnsstasjoner i 1999.

Figur 1.3: Månedlige våtvæsninger og middelkonsentrasjoner av sulfat (sjøsaltkorrigert) på norske bakgrunnsstasjoner i 1999 og tidligere år (middelverdier).

Figur 1.3 forts.

Tabell A.1.20 viser at våtavsetningene av sulfat tilført i løpet av de 10 døgnene med størst avsetning utgjør minst 24% av de totale årlige våtavsetningene. Den høyeste prosentandelen i 1999 hadde stasjonene Karasjok (43%), Osen (41%), Løken (38%) og Tustervatn (33%). De største døgnlige våtavsetninger av sulfat ble målt til 50 mg S/m² ved Haukeland (21. mai 1999) og 36 mg S/m² ved Birkenes (18. september 1999).

1.3. *Tidsutvikling*

Ved de fleste målesteder var det i 1999 en svak nedgang i konsentrasjonene av sterke syre, sulfat, nitrat og ammonium sammenlignet med 1998. Svært mange steder på Sør- og Vestlandet er konsentrasjonene av sterke syre og sulfat de lavest målte (figur 1.4 og vedlegg A.1.21). Innholdet av nitrat og ammonium var noe lavere i 1999 sammenlignet med foregående år, men konsentrasjonene har endret seg relativt lite siden 1970-årene.

Årsmiddelkonsentrasjonene av sulfat og sterke syre økte stort sett fram til slutten av 1970-årene, og har deretter avtatt. Konsentrasjonene har avtatt mest i Sør-Norge, men de relative reduksjonene øker noe mot nord. Av figur 1.5, med veide gjennomsnittsverdier for 7 representative målesteder på Sørlandet og Østlandet, viser klart reduksjonen av nedbørens sulfatinnhold, mens innholdet av nitrat og ammonium har gjennomgående vært på samme nivå. Nitrogenkonsentrasjonen har imidlertid vært lavere på 1990-tallet enn i slutten av 1980-årene. Disse observasjonene samsvarer godt med de rapporterte endringer i utslipps.

Årsmiddelkonsentrasjonene av sulfat, nitrat, ammonium og magnesium er testet med hensyn på eventuelle trender for 12 målesteder med lange dataserier (tabell 1.2). Det er anvendt Mann-Kendall's test som er ikke-parametrisk og derfor uavhengig av fordelingen av data (Gilbert, 1987). Beregning av midlere endring i de årlige middelkonsentrasjoner er basert på lineær regresjon hvor helningskoefisienten ligger innen Sen's ikke-parametriske helingsestimator (Gilbert, 1987).

Årsmiddelkonsentrasjonene av sulfat i nedbør har avtatt signifikant siden 1980 på alle målesteder unntatt Ny-Ålesund, med midlere reduksjoner mellom 0,007 mg S·l⁻¹·år⁻¹ og 0,035 mg S·l⁻¹·år⁻¹. I perioden 1980–1999 var reduksjonen i sulfatkonsentrasjoner på fastlandsstasjonene mellom 49 og 72%.

Årsmiddelkonsentrasjonene av nitrat har ikke endret seg signifikant siden 1980 ved noen av målestasjonene (tabell 1.2, figur 1.4, figur 1.5). For ammonium har det vært en signifikant reduksjon ved tre målestasjoner (Birkenes, Løken og Vatnedalen), mens det har vært en økning ved Tustervatn og Ny-Ålesund. Endringer i konsentrasjonene av ammonium antas å være påvirket av endring i bidraget fra lokale kilder.

Sjøsaltinnholdet i nedbøren (representert ved magnesium) viser signifikant økning i perioden på kyststasjonen Lista. Innholdet av sjøsalter i nedbøren påvirkes sterkt av de meteorologiske forhold og varierer av den grunn mye fra år til år. I løpet av de første årene på nitti-tallet ble det målt høye konsentrasjoner av sjøsalter (se

Tabell 1.2: Midlere endringer av de årlige middelkonsentrasjoner av sulfat (sjøsaltkorrigert) i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner, og målesteder med signifikante endringer for nitrat, ammonium og magnesium i perioden 1980-99.

Målested	Periode	Endring, mg S/l pr. År			Midlere endring i perioden (%)	Signifikante endringer i perioden		
		Helning Median	Nedre grense	Øvre grense		NO ₃	NH ₄	Mg
Birkenes	1980-1999	-0,035	-0,041	-0,030	-59		-	
Lista	1980-1999	-0,027	-0,034	-0,023	-51			+
Skreådalen	1980-1999	-0,015	-0,019	-0,011	-51			
Treungen	1980-1999	-0,026	-0,030	-0,023	-56			
Vatnedalen	1980-1999	-0,012	-0,015	-0,009	-49			
Løken	1980-1999	-0,033	-0,038	-0,029	-60		-	
Gulsvik/Brekkebygda	1980-1999	-0,030	-0,035	-0,025	-60		-	
Haukeland	1982-1999	-0,015	-0,019	-0,011	-51			
Kårvatn	1980-1999	-0,007	-0,010	-0,004	-72			
Tustervatn	1980-1999	-0,010	-0,011	-0,007	-67		+	
Jergul/Karasjok	1980-1999	-0,015	-0,020	-0,010	-58			
Ny-Ålesund	1981-1999	Ingen signifikant endring					+	

Det er anvendt Mann-Kendalls test og Sen's estimater av trender ved 99% konfidensnivå (Gilbert, 1987).

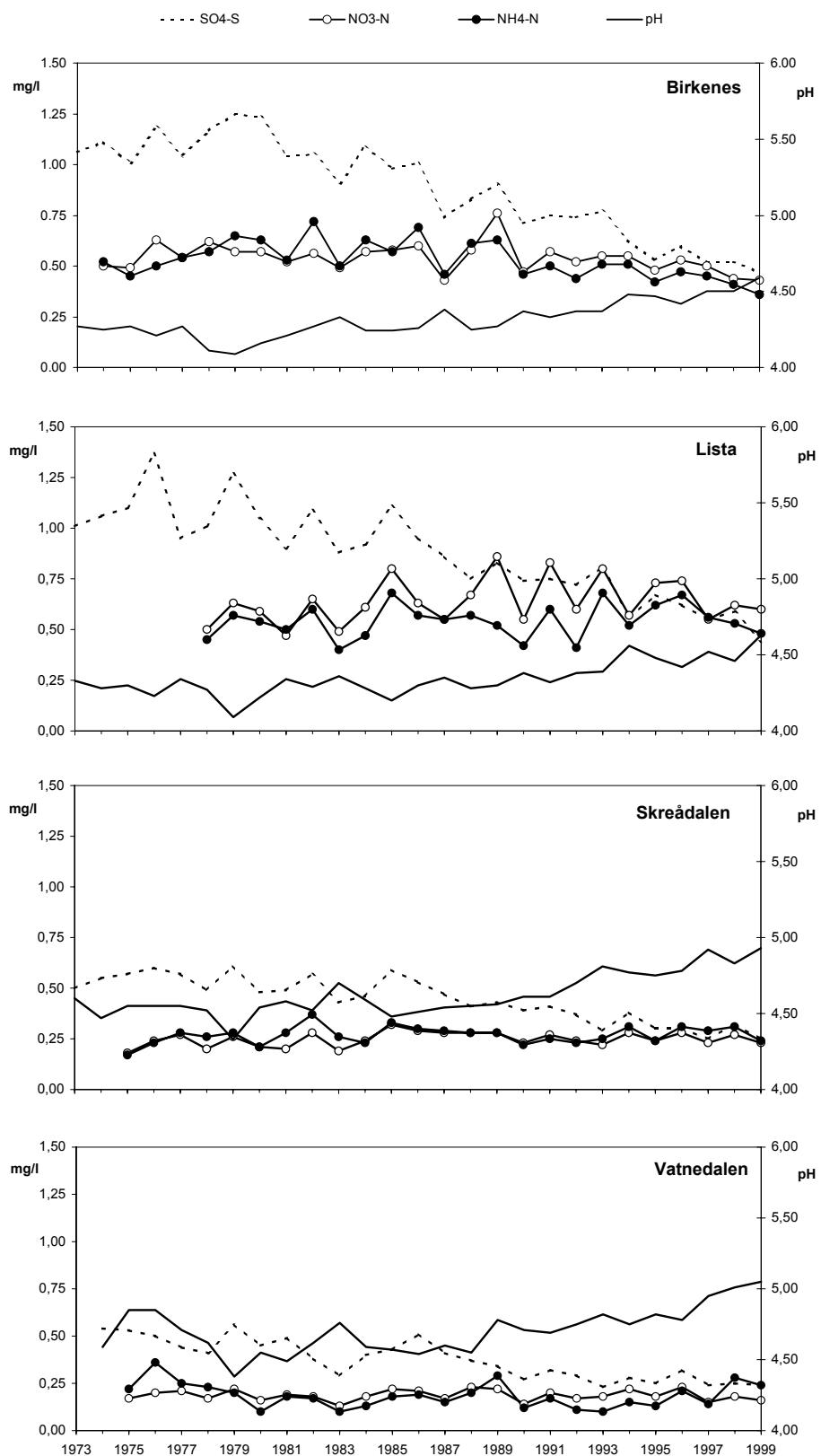
Beregningen av midlere endring for perioden er basert på lineær regresjon hvor hellingsekoeffisienten ligger innen Sen's trend estimator. + = økning, - = reduksjon.

også A.1.21) grunnet milde vintrer med ustabile luftmasser fra vest. Høyt sjøsaltinnhold i nedbøren skyldes som regel sterkt pålandsvind.

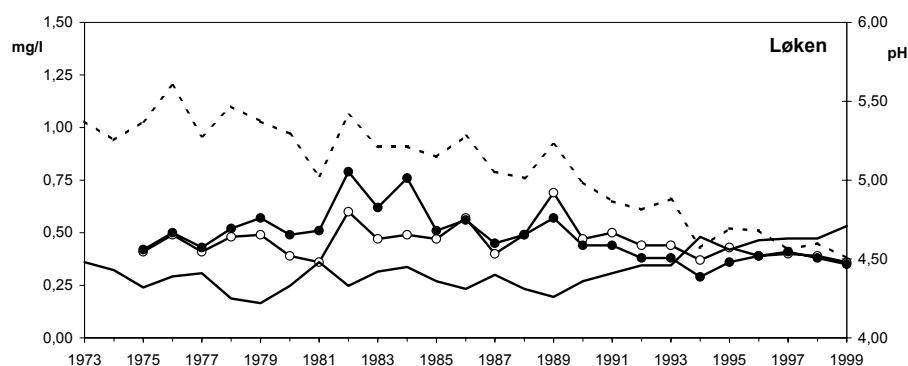
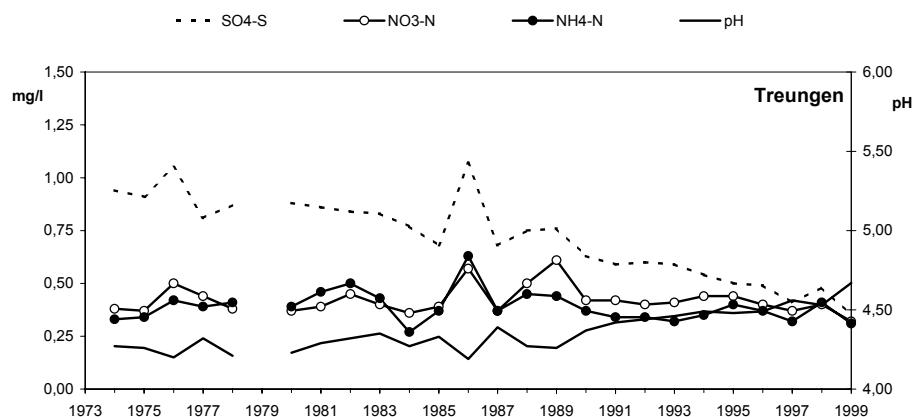
Endringene av nedbørens innhold av svovel- og nitrogenkomponenter er i rimelig samsvar med de rapporterte endringer i utslipp i Europa. Utslippene av svovel-dioksid er redusert med omlag 55% fra 1980 til 1997 (EMEP, 1999). Utslipsreduksjonen fra 1990 frem til 1997 har vært på ca 39%. Reduksjonen har vært størst i de vestlige land, men også i øst er reduksjonene på over 30% fra 1980.

I desember 1999 ble den foreløpig siste internasjonale avtalen for reduksjon av utslipp av luftforurensninger undertegnet. Dette er en multikomponent protokoll og målsetningen er å redusere svovel utslippene med 63% innen år 2010 sammenlignet med 1990. Utslippene av nitrogenokside og ammoniakk skal reduseres med henholdsvis 41% og 17% (UN/ECE, 1999). Utslippene av ammoniakk har økt etter 1950-årene i sammenheng med veksten i landbruksproduksjonen og et mer intensivt husdyrhold i Europa. I perioden 1990 til 1997 avtok imidlertid utslippene av ammoniakk med ca. 15% (EMEP, 1999).

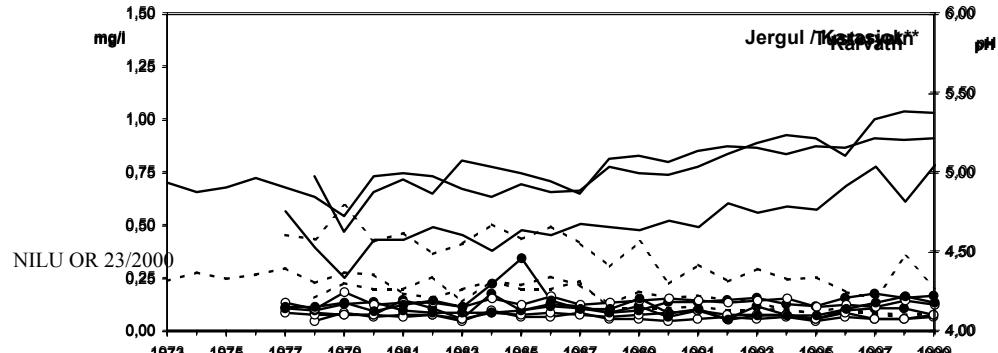
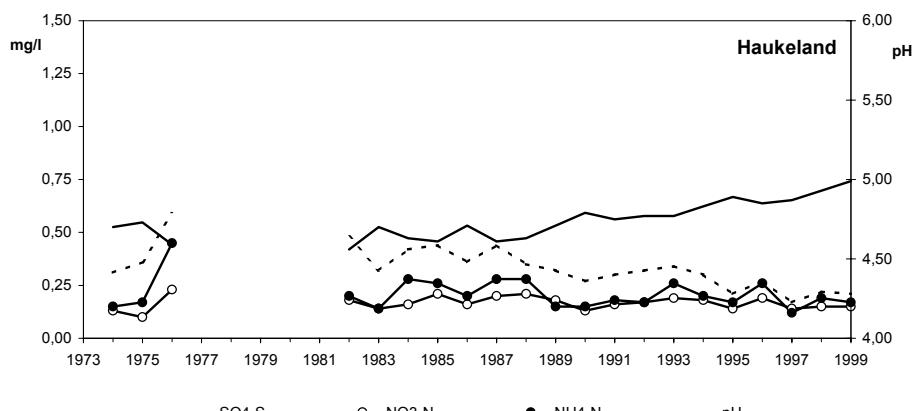
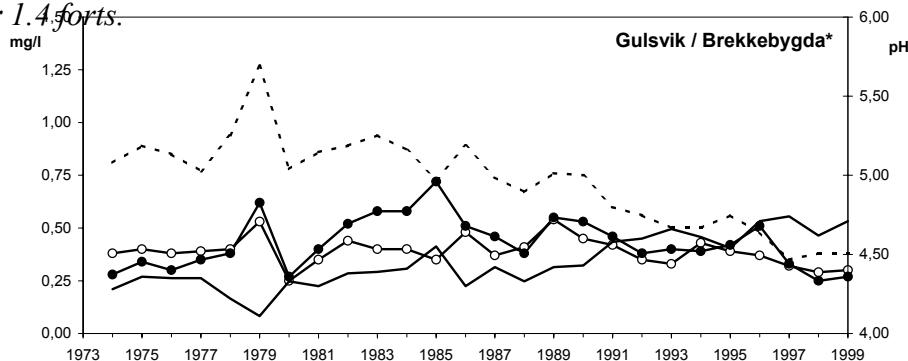
Flere forhold gjør det vanskelig å korrelere reduksjoner i utslipp med målte konsentrasjoner og avsetninger. Av størst betydning er de meteorologiske forhold, som bestemmer spredning av forurensninger til atmosfæren, kjemiske transformasjoner, transport og avsetning av forurensninger. Store variasjoner i konsentrasjoner og avsetninger kan være forårsaket av luftmassenes opphav, vindstyrke, nedbørmengde og varierende topografi.

Figur 1.4: Veide årsmiddelkonsentrasjoner av sulfat (sjøsaltkorrigert), nitrat, ammonium og pH-middelverdier i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner, 1973-1999.

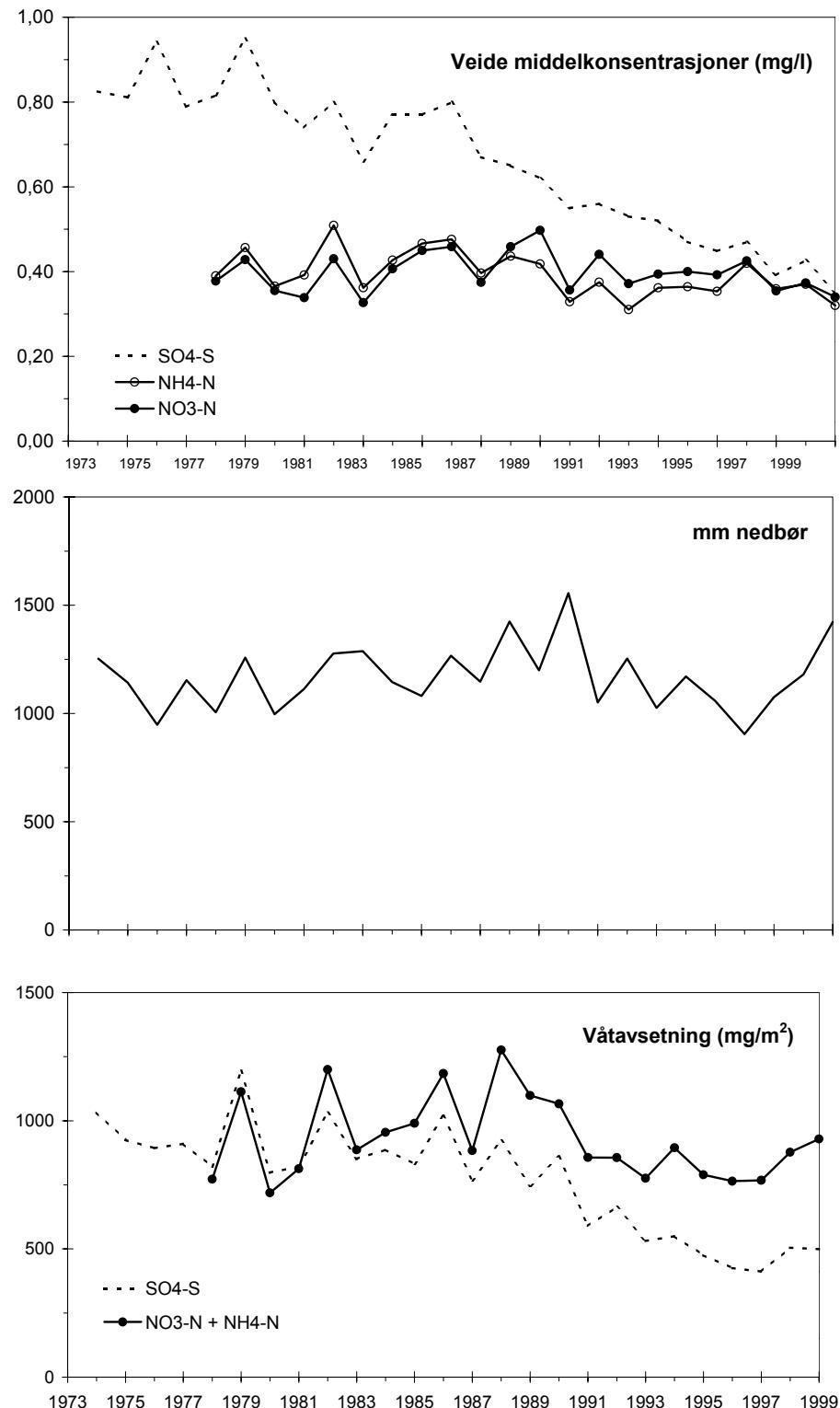
Figur 1.4 forts.

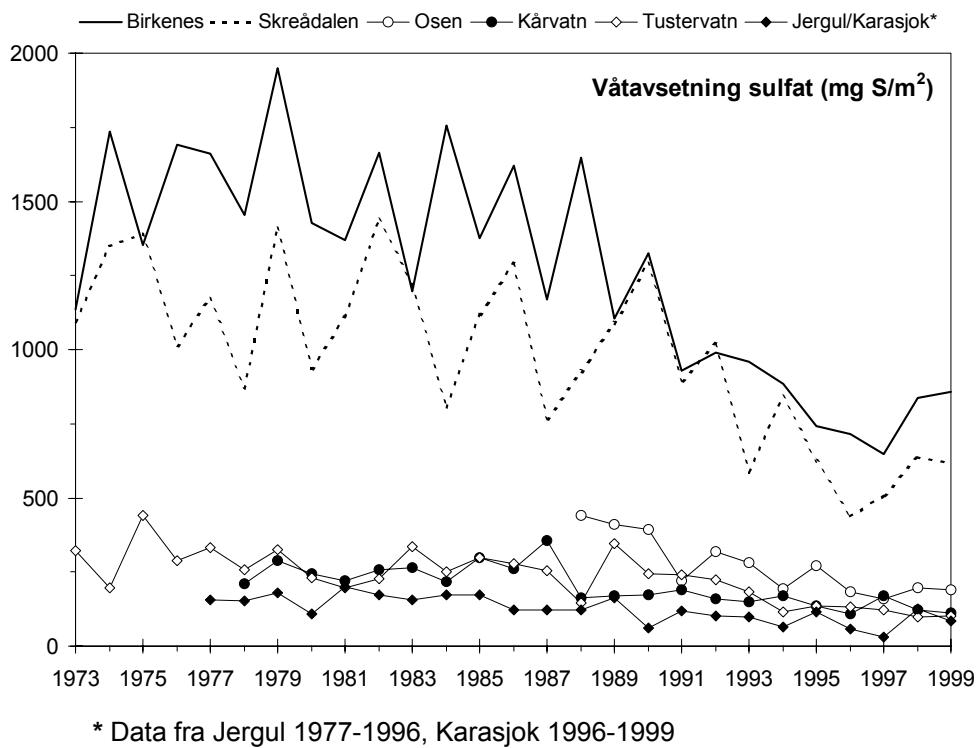
NILU OR 23/2000

Figur 1.4 forts.

Våtavsetningen av sulfat, nitrat og ammonium på Sørlandet og Østlandet var i 1999 gjennomgående noe lavere enn i 1998 (figur 1.5 og 1.6).

Figur 1.5: Veide årsmiddelkonsentrasjoner av sulfat (sjøsaltkorrigert), nitrat og ammonium, gjennomsnittlige årlige nedbørmenge og våtavsetninger av sulfat og sum (nitrat+ammonium) 1974-1999 for 7 representative stasjoner på Sørlandet og Østlandet: Birkenes, Lista, Skreådalen, Vatnedalen, Treungen, Gulsvik/Brekkebygda og Løken.

Figur 1.6: Årlige våtavsetninger av sulfat på norske EMEP-stasjoner 1973-1999.

2. Sporelementer i nedbør

Fra februar 1980 har det vært bestemt bly, sink og kadmium i ukentlige nedbørprøver fra de fem stasjonene Birkenes, Narbuvoll (til 1987), Osen (fra 1988), Kårvatn og Jergul/Karasjok, som et ledd i SFTs overvåkingsprogram. Slike målinger er dessuten utført på Nordmoen/Hurdal i Akershus fra oktober 1986 og på Svanvik i Sør-Varanger fra mars 1987 som ledd i "Overvåkingsprogram for skogskader". I forbindelse med Oslo og Paris Kommisjonens Comprehensive Atmospheric Monitoring Programme (OSPAR-CAMP) utføres tilsvarende målinger ved Lista. Nedbørprøvene fra Lista og Svanvik analyseres også med hensyn på nikkel, arsen, koper, kobolt og krom. I tilknytning til "Program for terrestrisk naturovervåkning i Norge" utfører NILU i tillegg til ovennevnte sporelementer målinger av jern, mangan og vanadium fra stasjonene Ualand, Møsvatn, Valdalen og Øverbygd.

For komponentene Ni, As, Co, Cr og Fe er ofte konsentrasjonene lavere enn deteksjonsgrensene. Deteksjonsgrensene er bestemt som 3 ganger standard avvik av blindprøveverdier. For prøver der konsentrasjonene er lavere enn deteksjons-

grensen er det benyttet halve deteksjonsgrensen ved beregning av veide middelkonsentrasjoner og ved beregning av våtavsetning. Dersom den beregnede verdi er lavere enn den respektive deteksjonsgrensen, er den veide middelverdi satt mindre enn deteksjonsgrensen. Årsmiddelkonsentrasjoner og våtavsetninger bestemt for elementer der en eller flere måneder ligger lavere enn deteksjonsgrensen må av den grunn ikke benyttes ukritisk.

Opplysninger om prøvetaking og analysemetoder er gitt i vedlegg C. Årsverdiene er gitt i tabell 2.1 og 2.2, og målingene er presentert som veide middelkonsentrasjoner og våtavsetninger på måneds- og årsbasis i vedlegg A.2.1-A.2.22. Månedsmidler av sporelementer er vist i figur 2.1 for 4 representative målestasjoner.

Tabell 2.1 viser at de høyeste årsmiddelkonsentrasjoner av bly ble målt på stasjonene Lista og Birkenes ($1.50 \mu\text{g/l}$). Den høyest årlige kadmiumkonsentrasjonen ble målt på Valdalen ($0.10 \mu\text{g/l}$). Dette skyldes muligens lokale kilder evt. kontaminering da dette er mer enn en fordobling av konsentrasjonen fra tidligere år. Svanvik i Sør-Varanger hadde høyest nivå av sink, nikkel, arsen, kobolt og koppen grunnet store industriutslipper på Kolahalvøya. Årsmiddelkonsentrasjonen av nikkel og koppen i Svanvik var i 1999 hhv. 11.07 og $13.99 \mu\text{g}\cdot\text{l}^{-1}$ mot 0.36 og $1.73 \mu\text{g}\cdot\text{l}^{-1}$ som var maksimum i Sør-Norge (Lista). Årsmiddelkonsentrasjoner av krom var for de fleste øvrige stasjoner under deteksjonsgrensen ($0.2 \mu\text{g}\cdot\text{l}^{-1}$).

Tabell 2.2 viser at våtavsetningen av bly, kadmium og sink i 1999 var størst på Birkenes, Lista, Ualand og Hurdal. Valdalen har også høy kadmiumavsetning. Våtavsetningene av nikkel, arsen, koppen og kobolt var størst i Øst-Finnmark, mens avsetningen av krom var størst på Ualand.

I figur 2.2 og vedlegg A.2.23 er årsmiddelkonsentrasjonene fra 1980 til 1999 samt tidligere data fra 1976 (Semb, 1978) og fra 1978 (Hanssen et al., 1980) sammenstilt. Blyinnholdet i nedbør har avtatt med 60-80% siden 1978. Fra og med 1990 har nivået vært relativt konstant.

Innholdet av sink har avtatt med ca. 70% siden 1978. På Birkenes avtok årsmiddelkonsentrasjonene markert fra 1978 til 1981, men var deretter stort sett økende frem til 1988. Kårvatn og Jergul viser ingen markert tendens før 1988. Sinkinnholdet har avtatt gradvis på alle målestedene siden 1988 og frem til 1992, etter det har nivået variert noe og det observeres en økning i enkelte år på noen lokaliteter. Dette kan være forårsaket av at sink er spesielt utsatt for kontaminering og påvirkning fra lokale kilder. Dette er trolig forklaringen til de uventet høye verdiene som observeres på enkelte stasjoner.

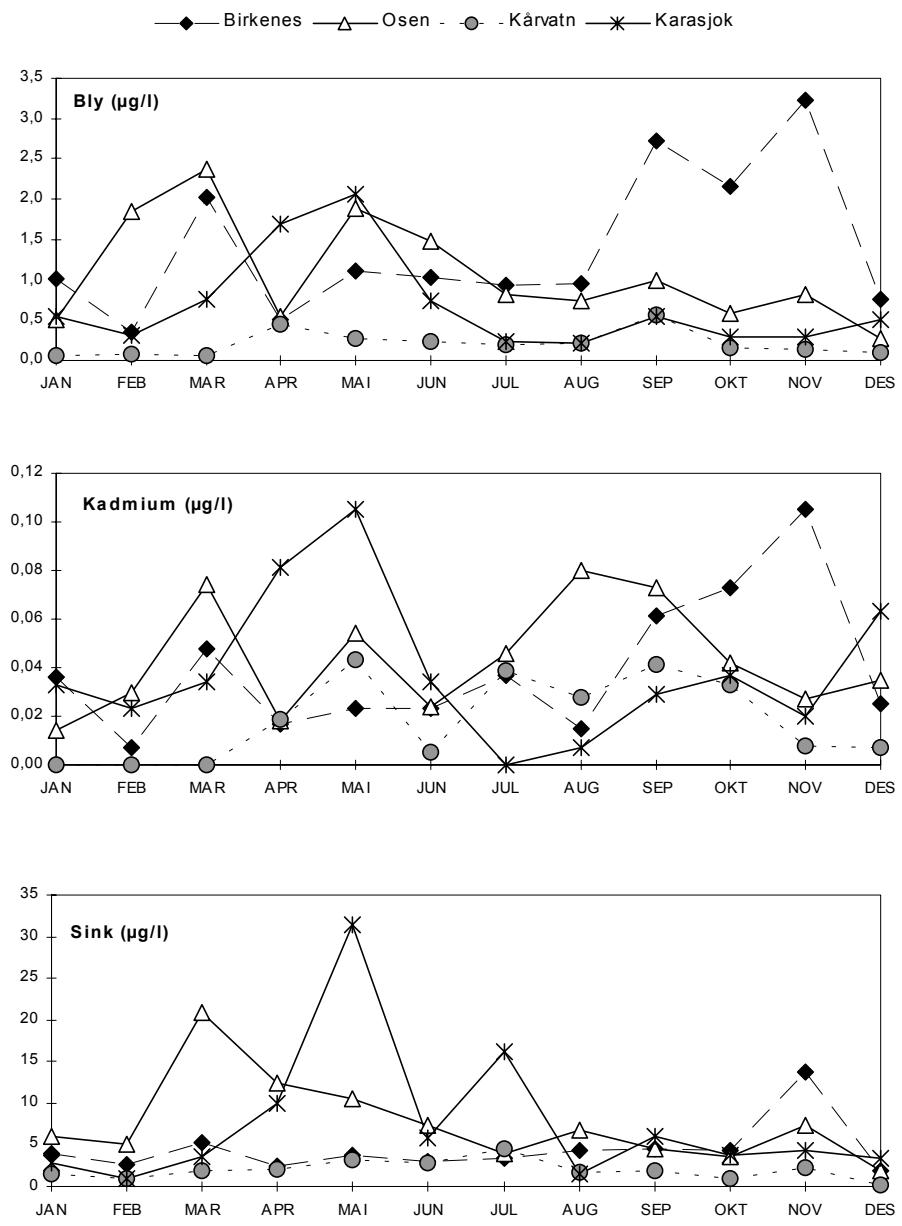
Kadmiuminnholdet har avtatt med 50-80% siden slutten av 1970-årene, og endringen har vært størst på Birkenes. Ellers utpeker enkelte høye årsverdier seg (Birkenes 1982, Osen 1988), noe som kan skyldes lokale kilder eller eventuelt kontaminering. Også for kadmium var den største reduksjonen frem til nittitallet.

Tabell 2.1: Årlige veide middelkonsentrasjoner ($\mu\text{g/l}$) av tungmetaller på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.

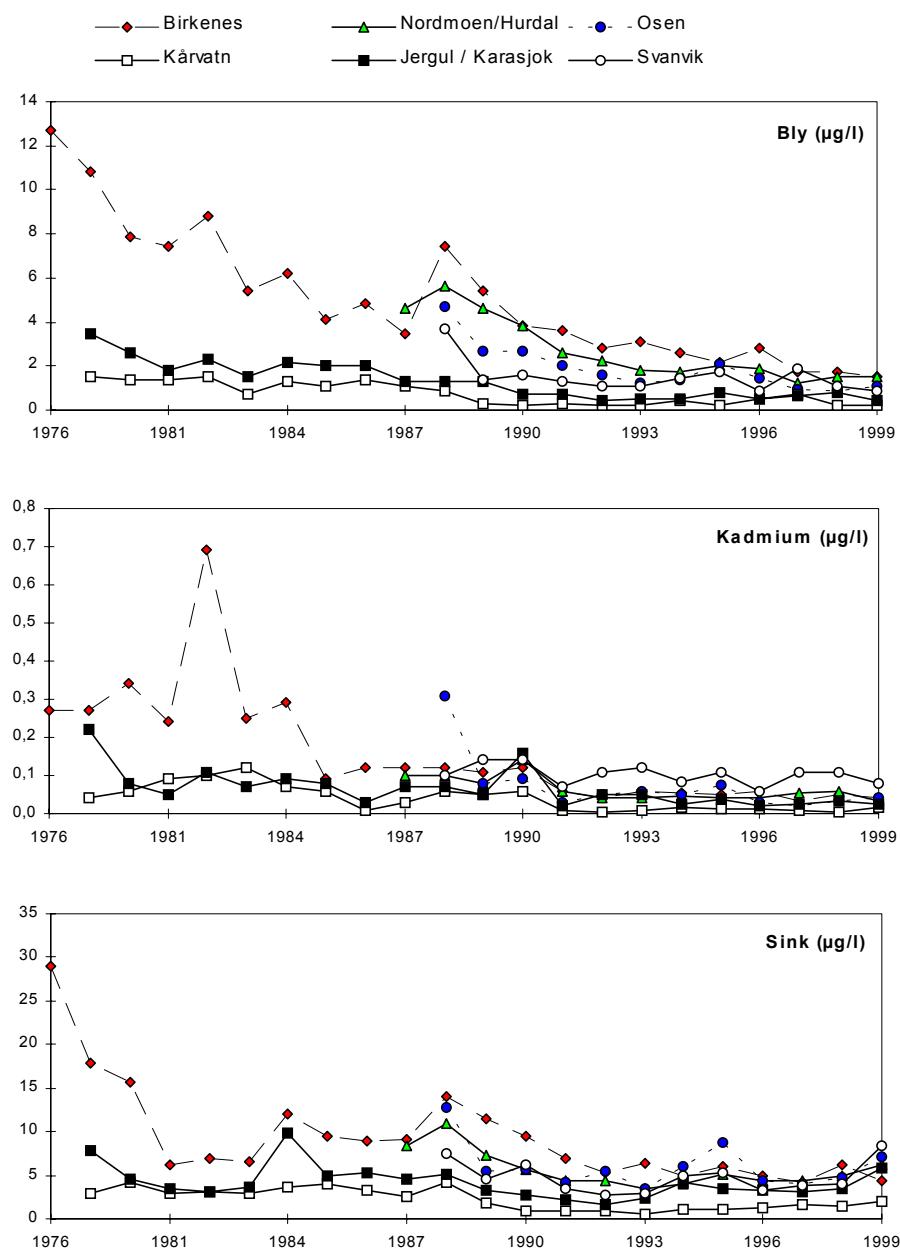
Stasjon	Pb	Cd	Zn	Ni	As	Cu	Co	Cr	Fe	Mn	V
Birkenes	1,50	0,040	4,38								
Lista	1,50	0,028	7,44	0,36	0,22	1,73	0,03	0,20			
Møsvatn	1,05	0,042	5,67	0,29	<0,10	1,65	0,02	<0,20	<10,0	1,39	0,16
Hurdal	1,18	0,032	6,26								
Osen	1,05	0,042	7,07								
Valdalen	0,69	0,099	9,55	0,47	<0,10	1,13	0,02	0,37	12,7	2,27	0,15
Ualand	0,88	0,023	2,30	<0,20	<0,10	0,23	0,01	<0,20	<10,0	0,74	0,41
Kärvatn	0,20	0,018	2,05								
Øverbygd	0,54	0,011	4,96	<0,20	<0,10	0,33	0,01	<0,20	<10,0	1,30	<0,10
Karasjok	0,44	0,025	5,76								
Svanvik	0,83	0,079	8,36	11,07	1,41	13,99	0,37	0,32			

Tabell 2.2: Årlige våtavsetninger ($\mu\text{g/m}^2$) av tungmetaller på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.

Stasjon	Pb	Cd	Zn	Ni	As	Cu	Co	Cr	Fe	Mn	V
Birkenes	2804	76	8202								
Lista	1905	35	9469	464	280	2200	44	254			
Møsvatn	655	29	4344	200	59	1196	10	86	4252	1012	109
Hurdal	1306	35	6904								
Osen	791	32	5305								
Valdalen	462	66	6409	317	53	761	17	249	8541	1524	98
Ualand	2227	59	5967	316	235	571	23	316	18210	1912	1049
Kärvatn	259	24	2704								
Øverbygd	430	9	4416	112	61	268	6	95	6972	1021	58
Karasjok	195	11	2536								
Svanvik	370	35	3746	4960	634	6269	164	142			

Figur 2.1: Månedlige veide middelkonsentrasjoner av bly, kadmium og sink i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.

Figur 2.2: Årlige middelkonsentrasjoner av bly, kadmium og sink i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner i 1976, august 1978 - juni 1979, 1980 (februar-desember) og 1981-1999.

3. Innholdet av svovel- og nitrogenforbindelser i luft

Det ble utført luftprøvetaking av svovel og nitrogenforbindelser i bakgrunnsområder på 12 steder i 1999. Stasjonene inngår i "Program for overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør", "Overvåkingsprogram for skogskader", samt "Arktisk måleprogram" ved Ny-Ålesund/Zeppelinfjellet. Prøvetakingen utføres døgnlig, tre ganger ukentlig (2, 2 og 3 døgn prøvetaking) eller ukentlig. På Birkenes og Hurdal bestemmes også innholdet av kalsium, kalium, natrium, magnesium og klorid i luft.

Måleprogrammet for de forskjellige stasjonene er presentert i vedlegg B.2, prøvetakings- og analysemetoder i vedlegg C, og måleresultater på måneds- og årsbasis i vedlegg A.3.1-A.3.10.

3.1. Luftens innhold av forurensninger

Tabellene 3.1 til 3.5 viser data for luftkonsentrasjonene på hver stasjon. Data fra stasjonene med 2, 2 og 3 døgns prøvetaking av SO_2 , SO_4 , $(\text{NO}_3^- + \text{HNO}_3)$, $(\text{NH}_4^+ + \text{NH}_3)$ (se vedlegg B.2) er ikke direkte sammenlignbare med stasjonene med døgnlige data, bortsett fra middelverdiene.

Årsmiddelkonsentrasjonene av svoveldioksid og sulfat i luft var høyest langs kysten i Sør-Norge og i Finnmark. Den markert høyeste årsmiddelverdien av svoveldioksid i 1999 og den høyeste maksimumsverdien ($36,42 \mu\text{g S m}^{-3}$ midlet over to døgn) ble registrert på Svanvik i Sør-Varanger. Dette skyldes utslippskilder på Kolahalvøya i Russland. Til sammenligning ble den høyeste maksimumsverdien av svoveldioksid i Sør-Norge målt til $1,04 \mu\text{g S m}^{-3}$ (ukesmiddel) ved Søgne. De høyeste årsmiddelkonsentrasjonene av partikulært sulfat, og "sum nitrat" ble i 1999 målt i Søgne. Søgne antas å påvirkes både av tilførsel fra Kristiansandområdet og lokale kilder i tillegg til langtransportert forurensning.

Nordmoen hadde i 1999 høyeste årsmiddelverdi av nitrogendioksid med $1,71 \mu\text{g N m}^{-3}$. Den høyeste døgnmiddelverdier ble målt den 12. februar på Hurdal ($12,9 \mu\text{g N m}^{-3}$). Forørig viser prosentilkonsentrasjonene at Nordmoen, Hurdal og Søgne har de generelt høyeste konsentrasjonsnivåer. Månedsverdiene for NO_2 var høyest i vintermånedene, særlig på Nordmoen, Hurdal og i Søgne, noe som sannsynligvis skyldes lokale utslipp, spesielt fra biltrafikk og meteorologiske forhold.

Høyest årsmiddelverdier for "sum ammonium" hadde Skreådalen og Tustervatn med hhv. $1,17$ og $0,99 \mu\text{g N m}^{-3}$. Dette skyldes påvirkning fra lokal landbruksaktivitet. Det ble også målt enkelte høye døgnmiddelkonsentrasjoner ved de fleste andre stasjoner.

Årsmiddelkonsentrasjonene av svoveldioksid på Zeppelinfjellet lå noe høyere enn de fleste stasjonene på fastlandet (unntatt stasjonene i Finnmark, Søgne, Prestebakke og Birkenes). De øvrige årsverdiene på Zeppelinfjellet var lavere enn på fastlandet.

Figur 3.1 og tabell A.3.1 viser at SO_2 -verdiene gjennomgående var høyest i vintermånedene, med maksimum i mars. Sulfatverdiene var også høyest i mars, men også i september var konsentrasjonen høy ved de fleste lokaliteter.

Årstidsvariasjonen av "sum nitrat" ($\text{HNO}_3 + \text{NO}_3^-$) var de fleste steder liten, med de høyeste nivåer i mars. Ved de fleste målestasjonene i Sør-Norge ble maksimumskonsentrasjonen målt i perioden 28.–29. mars i forbindelse med transport av forurenset luft fra kontinentet. "Sum ammonium" ($\text{NH}_3 + \text{NH}_4^+$) viste høyeste nivå i vår- og sommermånedene. Dette kan skyldes både påvirkning fra lokale ammoniakkutslipp og langtransportert tilførsel. Som vist i tabell 3.5 ble

maksimumsnivået av "sum ammonium" i Sørøst-Norge registrert fra august til september.

I tabell 3.6 er presentert estimater av de totale tørravsetningene av svovel- og nitrogenkomponenter og målte våtvæsninger, separat for vekstsesongen mai–oktober (sommer) og for vintermånedene januar–april og november–desember 1999. Tørravsetningen er kalkulert på basis av middelkonsentrasjonene i luft av SO_2 , SO_4^{2-} , NO_2 , sum nitrat ($\text{NO}_3^- + \text{HNO}_3$) og sum ammonium ($\text{NH}_4^+ + \text{NH}_3$) og avsetningshastigheter gitt i tabellteksten (Dovland og Eliassen, 1976; Dollard og Vitols, 1980; Fowler, 1980; Garland, 1978; Voldner og Sirois, 1986; Hicks et al., 1987). I "sum nitrat" antas HNO_3 å bidra med 25% og NO_3^- med 75%, og i "sum ammonium" antas NH_3 å bidra med 8% og NH_4^+ med 92% (Ferm, 1988). Avsetningshastighetene av gasser og partikler er sterkt variable og usikre størrelser. Avsetningen av partikler (SO_4^{2-} , NO_3^- , NH_4^+) tiltar med vindhastigheten og med bakkens ruhet (skogdekning etc.). Avsetningen av gasser (SO_2 , NO_2 , HNO_3 , NH_3) avhenger av den fotosyntetiske aktivitet i vegetasjonen, samt av overflatetype (vann, fjell, etc.). Avsetningen er for de fleste gasser langt større på våte overflater enn når flatene er tørre. Om vinteren er avsetningen liten på grunn av lav biologisk aktivitet i vegetasjonen, samtidig som bakken er dekket av snø og is. Det stabile luftlaget nær bakken om vinteren reduserer dessuten transporten av forurensninger ned mot bakken.

Figur 3.2 viser at våtvæsningen bidrar mest til den totale avsetningen i alle landsdeler, unntatt i Finnmark. Tørravsetningsbidragene av nitrogenforbindelser på Tustervatn, Skreådalen og Kårvatn skyldes delvis lokale ammoniakkutslipp, ved Søgne og Hurdal bidrar i tillegg også lokale utslipp av nitrogenoksider fra biltrafikk.

Av tabell 3.6 framgår det at tørravsetningen av svovel- og nitrogenkomponenter er beregnet til å være markert større om sommeren enn om vinteren i alle landsdelene. Bidraget av tørravsatt svovel til den totale avsetning var 12–33% om sommeren og 3–19% om vinteren i alle landsdeler unntatt Finnmark. I Finnmark er tørravsetningsbidraget meget høyt særlig i Svanvik på grunn av høye luftkonsentrasjoner og lite nedbør (hhv. 73% om sommeren og 71% om vinteren). Tørravsetningen for nitrogenkomponenter bidrar for det meste relativt mer til totalavsetningen enn hva som er tilfelle for svovelforbindelser, især om sommeren.

Det er som for nedbør, utført en trendanalyse av årsmiddelkonsentrasjonene av svovelkomponenter i luft på seks stasjoner med lange måleserier ved hjelp av Mann-Kendall's test og Sen's estimator for helning (Gilbert, 1987). Tabell 3.7 viser at årsmiddelkonsentrasjonene på fastlandsstasjonene siden 1980 har hatt en signifikant midlere reduksjon mellom 0,025 og 0,050 $\mu\text{g S m}^{-3}\text{-år}^{-1}$ for svoveldioksid og mellom 0,017 og 0,033 $\mu\text{g S m}^{-3}\text{-år}^{-1}$ for sulfat. Reduksjonene er for svoveldioksid med 1980 som referanseår, beregnet til å være mellom 69 og 99%, og for sulfat mellom 61% og 69%. Endringen i svoveldioksid- og sulfatkonsentrasjonene ved Ny-Ålesund har vært på -0,013 og -0,010 $\mu\text{g S m}^{-3}\text{-år}^{-1}$ (hhv. 69 og 56% midlere reduksjon siden 1980). Årsmiddelkonsentrasjonen av summen ammonium+ammoniakk i luft viser ingen markert tendens siden målingene startet

i 1984. Imidlertid har det vært en ganske klar nedgang for de oksiderte nitrogenkomponentene etter 1990, som også er referanseår for protokoll (UN/ECE, 1999). Når det gjelder NO_2 bør man være oppmerksom på at det var en endring i målemetodikken i denne perioden (1993–94).

Tabell 3.1: Antall observasjonsdøgn, 50, 75, 90 prosentil-konsentrasjoner, maksimum- og årsmiddelverdier for målte middelkonsentrasjoner (1-3 døgn, se vedlegg C) av SO_2 i luft på norske bakgrunnsstasjoner i 1999.

Eks.: På Birkenes var 75% av SO_2 -konsentrasjonene lavere enn 0,18 $\mu\text{g S/m}^3$.

Stasjon	Antall døgn	SO_2 ($\mu\text{g S/m}^3$)					
		Prosentilkons.			Maksimum-konsentrasjon	Dato	Årsmiddel-konsentrasjon
		50 %	75 %	90 %			
Birkenes	364	0,07	0,18	0,33	0,96	12. mars	0,14
Søgne	365	0,24	0,45	0,60	1,04	7. mars	0,30
Skreådalen	279	0,04	0,08	0,23	0,99	13. feb	0,09
Prestebakke	365	0,14	0,21	0,31	0,68	29. mars	0,17
Hurdal	362	0,06	0,11	0,22	1,02	6. sept	0,09
Brekkebygda	358	0,02	0,04	0,08	0,51	1. sept	0,04
Osen	362	0,03	0,05	0,12	1,20	7. sept	0,06
Kårvatn	350	0,01	0,03	0,07	0,47	8. mars	0,03
Tustervatn	364	0,03	0,05	0,18	1,38	12. mars	0,08
Karasjok	363	0,06	0,37	1,38	10,47	22. jan	0,51
Svanvik	358	0,85	4,78	12,10	36,42	3. mars	3,92
Zeppelinfjellet	362	0,04	0,12	0,33	2,06	7. des	0,13

Tabell 3.2: Antall observasjonsdøgn, 50, 75, 90 prosentil-konsentrasjoner, maksimum- og årsmiddelverdier for målte middelkonsentrasjoner (1-3 døgn, se vedlegg C) av sulfat i luft på norske bakgrunnsstasjoner i 1999.

Stasjon	Antall døgn	SO_4 ($\mu\text{g S/m}^3$)					
		Prosentilkons.			Maksimum-konsentrasjon	Dato	Årsmiddel-konsentrasjon
		50 %	75 %	90 %			
Birkenes	365	0,31	0,66	1,26	2,38	16. juni	0,49
Søgne	365	0,48	0,78	1,06	1,53	7. mars	0,57
Skreådalen	280	0,22	0,45	0,90	3,17	2. sept	0,37
Prestebakke	365	0,49	0,73	1,00	1,75	8. mars	0,55
Hurdal	359	0,29	0,54	0,86	2,03	3. sept	0,39
Brekkebygda	363	0,18	0,38	0,70	1,49	1. sept	0,28
Osen	362	0,17	0,42	0,73	2,04	3. sept	0,30
Kårvatn	353	0,12	0,23	0,48	1,97	12. sept	0,20
Tustervatn	365	0,14	0,27	0,57	2,29	28. juni	0,23
Karasjok	363	0,22	0,50	0,95	1,68	1. mai	0,36
Svanvik	360	0,41	0,73	1,14	2,20	3. mars	0,53
Zeppelinfjellet	362	0,15	0,26	0,40	0,90	17. juli	0,19

Tabell 3.3: Antall observasjonsdøgn, 50, 75, 90 prosentil-konsentrasjoner, maksimum- og årsmiddelverdier for målte middelkonsentrasjoner (1-3 døgn, se vedlegg C) av NO₂ i luft på norske bakgrunnsstasjoner i 1999.

Stasjon	Antall døgn	NO ₂ ($\mu\text{g N/m}^3$)					
		Prosentilkons.			Maksimum-konsentrasjon	Dato	
		50 %	75 %	90 %			
Birkenes	365	0,39	0,64	0,99	2,78	2. jan	0,52
Søgne	333	0,80	1,17	1,83	4,81	22. des	0,96
Skreådalen	355	0,34	0,48	0,62	3,08	22. des	0,40
Nordmoen	312	1,83	2,79	6,00	9,46	16. des	1,71
Hurdal	365	0,61	1,26	3,38	12,88	12. feb	1,04
Osen	348	0,28	0,47	0,79	2,49	23. nov	0,38
Kårvatn	365	0,18	0,27	0,38	2,51	16. feb	0,23
Tustervatn	357	0,12	0,18	0,24	0,60	4. feb	0,14
Karasjok	363	0,18	0,29	0,48	4,94	11. feb	0,25
Svanvik	363	0,26	0,58	1,32	5,62	19. des	0,53

Tabell 3.4: Antall observasjonsdøgn, 50, 75, 90 prosentil-konsentrasjoner, maksimum- og årsmiddelverdier for målte middelkonsentrasjoner (1-3 døgn, se vedlegg C) av sum nitrat og salpetersyre i luft på norske bakgrunnsstasjoner i 1999.

Stasjon	Antall døgn	NO ₃ +HNO ₃ ($\mu\text{g N/m}^3$)					
		Prosentilkons.			Maksimum-konsentrasjon	Dato	
		50 %	75 %	90 %			
Birkenes	364	0,11	0,23	0,44	2,70	29. mars	0,20
Søgne	365	0,28	0,46	0,66	1,53	28. mars	0,33
Skreådalen	278	0,09	0,18	0,31	2,82	2. sept	0,15
Prestebakke	365	0,20	0,34	0,48	1,90	29. mars	0,27
Hurdal	359	0,14	0,23	0,33	1,51	29. mars	0,18
Brekkebygda	358	0,06	0,11	0,18	0,60	29. mars	0,08
Osen	362	0,05	0,10	0,18	0,87	29. mars	0,08
Kårvatn	349	0,03	0,06	0,09	0,29	12. sept	0,05
Tustervatn	364	0,04	0,06	0,09	0,47	2. aug	0,05
Karasjok	363	0,04	0,06	0,09	0,19	30. juni	0,05
Svanvik	358	0,05	0,08	0,11	0,22	30. juni	0,06
Zeppelinfjellet	362	0,03	0,03	0,05	0,29	9. juli	0,03

Tabell 3.5: Antall observasjonsdøgn, 50, 75, 90 prosentil-konsentrasjoner, maksimum- og årsmiddelverdier for målt middelkonsentrasjoner (1-3 døgn, se vedlegg C) av sum ammonium og ammoniakk i luft på norske bakgrunnsstasjoner i 1999.

Stasjon	Antall døgn	NH ₄ +NH ₃ (µg N/m ³)					
		Prosentilkons.			Maksimum-Konsentrasjon	Dato	Årsmiddel-konsentrasjon
		50 %	75 %	90 %			
Birkenes	365	0,29	0,71	1,20	3,62	19. juli	0,51
Søgne	358	0,64	0,96	1,14	2,19	28. mars	0,68
Skreådalen	278	0,91	1,51	2,32	9,55	3. apr	1,17
Prestebakke	365	0,45	0,80	1,11	3,05	29. mars	0,59
Hurdal	360	0,28	0,51	0,79	2,55	3. sept	0,39
Osen	362	0,20	0,36	0,64	3,19	28. juni	0,31
Kårvatn	352	0,25	0,55	0,98	5,35	27. aug	0,45
Tustervatn	365	0,61	1,36	2,09	12,76	26. aug	0,99
Karasjok	363	0,12	0,28	0,46	1,07	11. mai	0,18
Svanvik	360	0,67	1,00	1,62	13,42	20. okt	0,91
Zeppelinfjellet	341	0,14	0,25	0,37	1,01	17. juli	0,19

Tabell 3.6: Beregnet tørravsetning og målt våtvæsning av svovel- og nitrogenforbindelser på norske bakgrunnsstasjoner i 1999.

Tørravsetning = målt midlere luftkonsentrasjon · antatt tørravsetningshastighet.

Tørravsetningshastigheter: SO₂: 0.1 cm/s (vinter) - 0.7 cm/s (sommer). SO₄: 0.2-0.6 cm/s,

NO₂: 0.1-0.5 cm/s, HNO₃: 1.5-2.5 cm/s, NO₃: 0.2-0.6 cm/s, NH₄: 0.2-0.6 cm/s, NH₃: 0.1-0.7 cm/s.

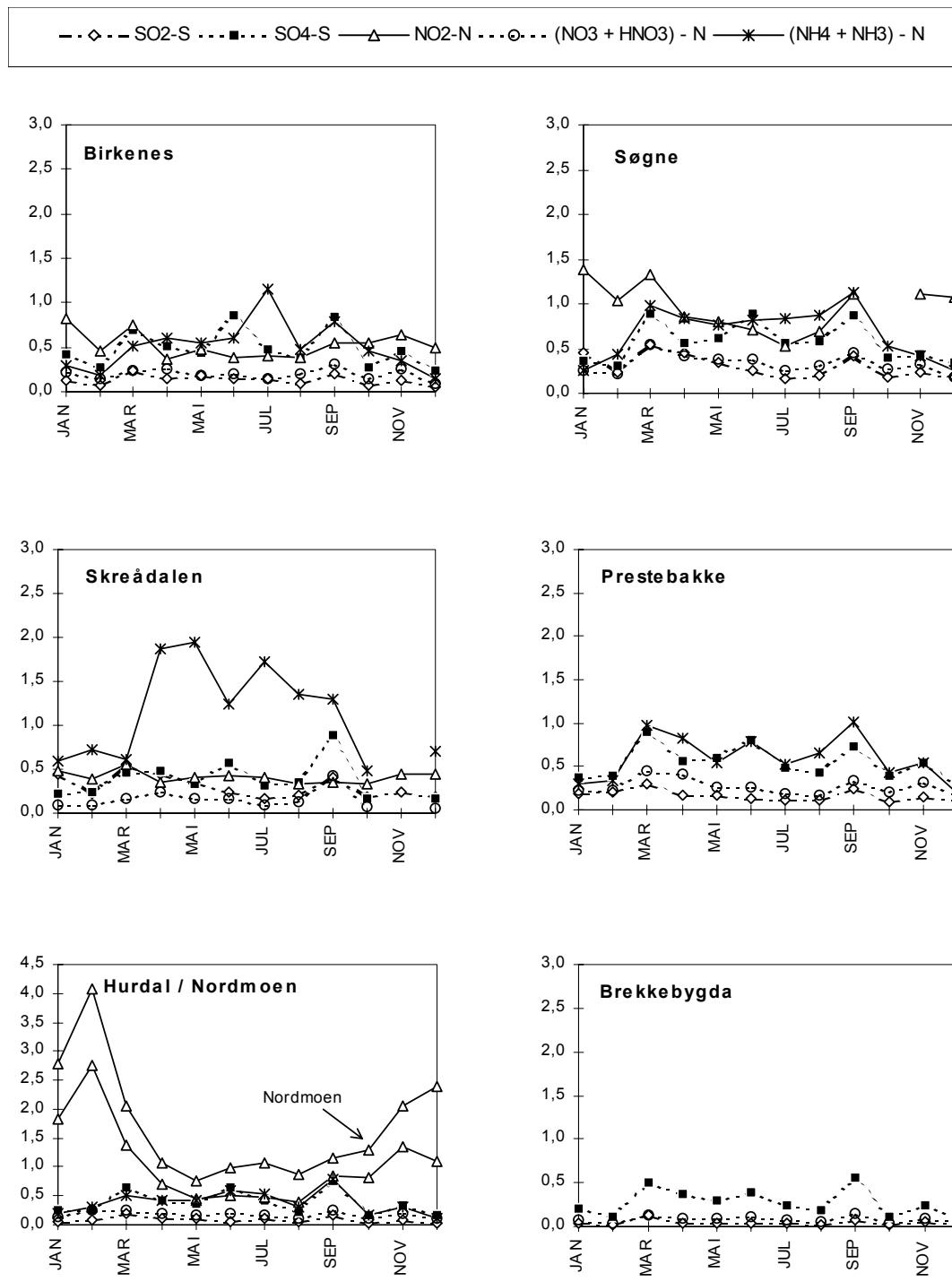
Sum nitrat = 25 % HNO₃ + 75 % NO₃. Sum ammonium = 8 % NH₃ + 92 % NH₄.

%-verdiene angir tørravsetningens bidrag til den totale avsetningen for vinter (V) og sommer (S).

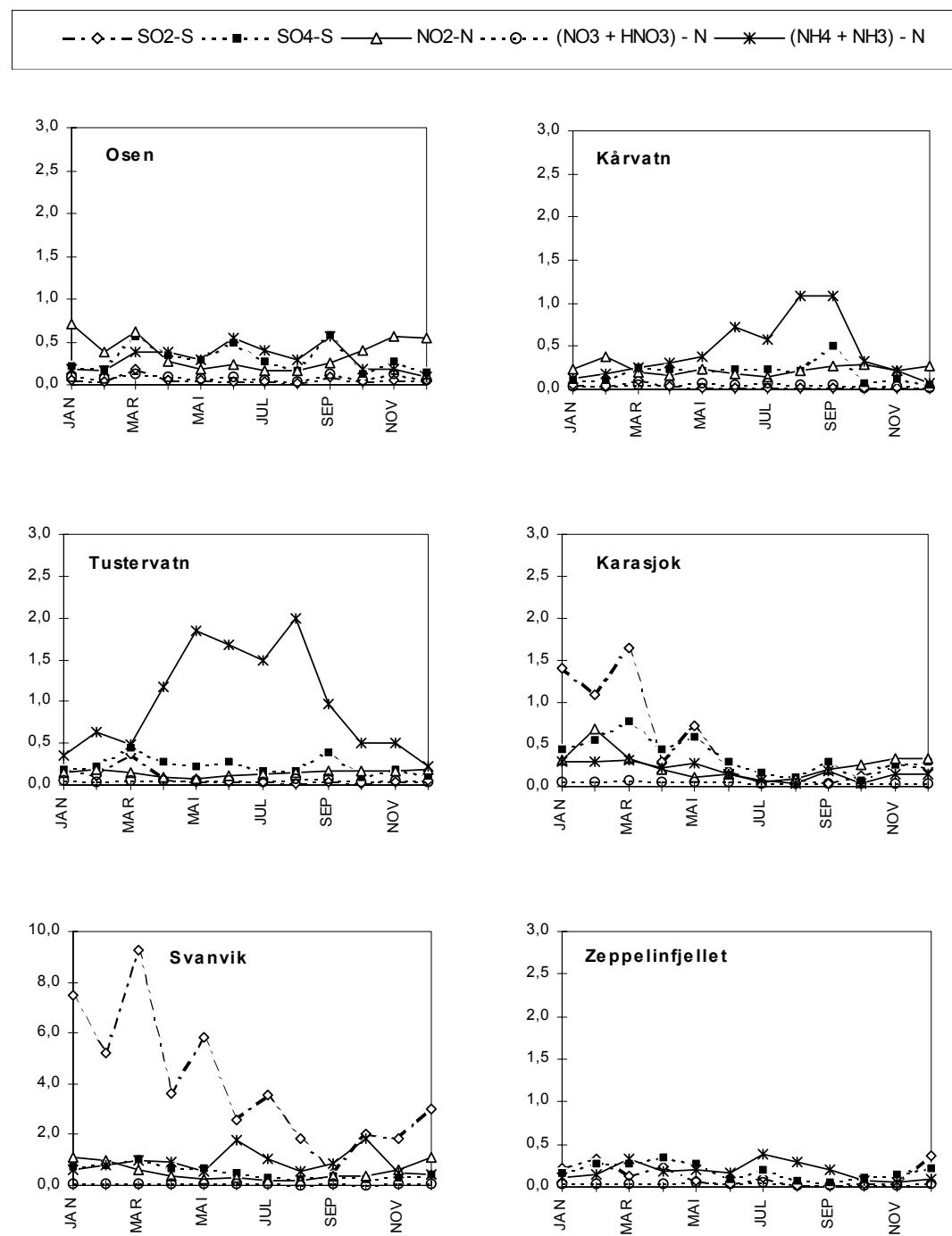
Sommer = mai - oktober, vinter = januar - april og november - desember.

Stasjon	Svovel (mg S/m ²)				Nitrogen (mg N/m ²)							
	Tørravsetning vinter	sommer	Våtvæsning vinter	sommer	% tørravsetning % V	% S	Tørravsetning vinter	Sommer	Våtvæsning vinter	sommer	% tørravsetning % V	% S
Birkenes	16	67	373	483	4	12	43	129	722	731	6	15
Søgne	21	91	465	588	4	13	58	192	871	916	6	17
Skreådalen	10	50	368	266	3	16	42	187	677	512	6	27
Prestebakke	19	71	249	341	7	17	-	-	531	427	-	-
Hurdal	12	51	147	288	8	15	58	111	281	430	17	21
Brekkebygda	9	32	112	206	7	14	-	-	188	293	-	-
Osen	10	35	67	125	13	22	16	98	133	198	10	33
Kårvatn	5	26	62	53	8	33	16	91	98	95	14	49
Tustervatn	10	24	42	54	19	31	25	155	132	149	16	51
Karasjok	27	48	21	54	56	47	20	33	46	60	31	35
Svanvik	101	343	40	124	71	73	43	132	44	99	50	57
Zeppelinfjellet	11	18	22	20	33	48	-	-	44	106	-	-

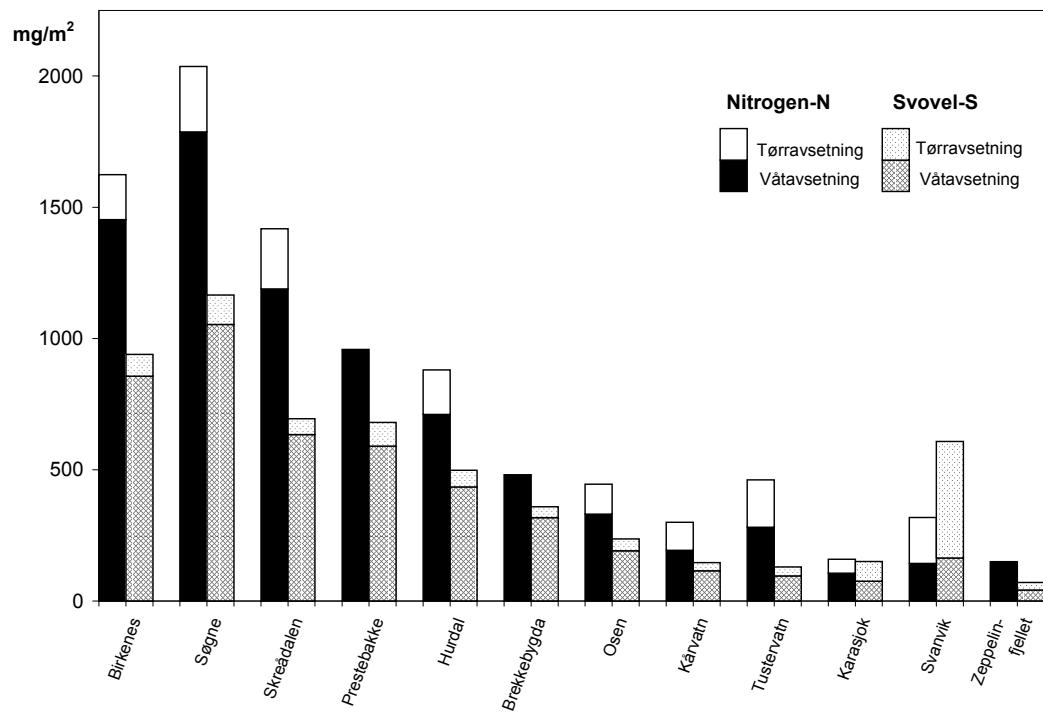
For Zeppelinfjellet er våtvæsningene på Ny-Ålesund anvendt.

Figur 3.1: Månedlige middelkonsentrasjoner av svoveldioksid, partikulært sulfat, nitrogendioksid, ammonium+ammoniakk og nitrat+salpetersyre i luft på norske bakrunnsstasjoner i 1999.

Figur 3.1 forts.

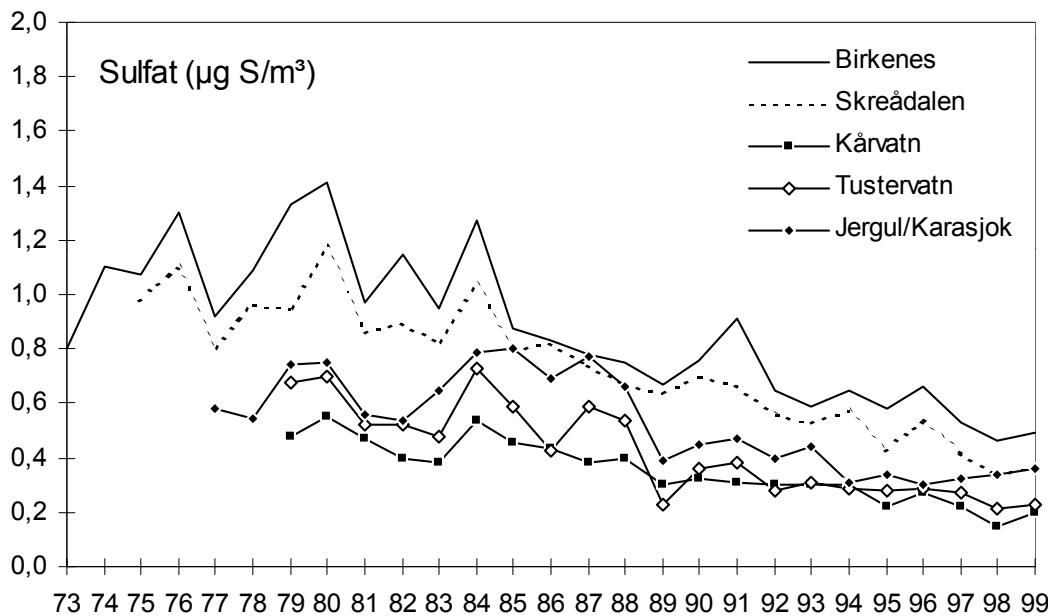

Figur 3.2: Total avsetning (våt- og tørraværssetning) av svovel-S (SO_2 , SO_4^{2-}) og nitrogen-N (NO_2 , NH_4^+ , NH_3 , NO_3^- , HNO_3) på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.

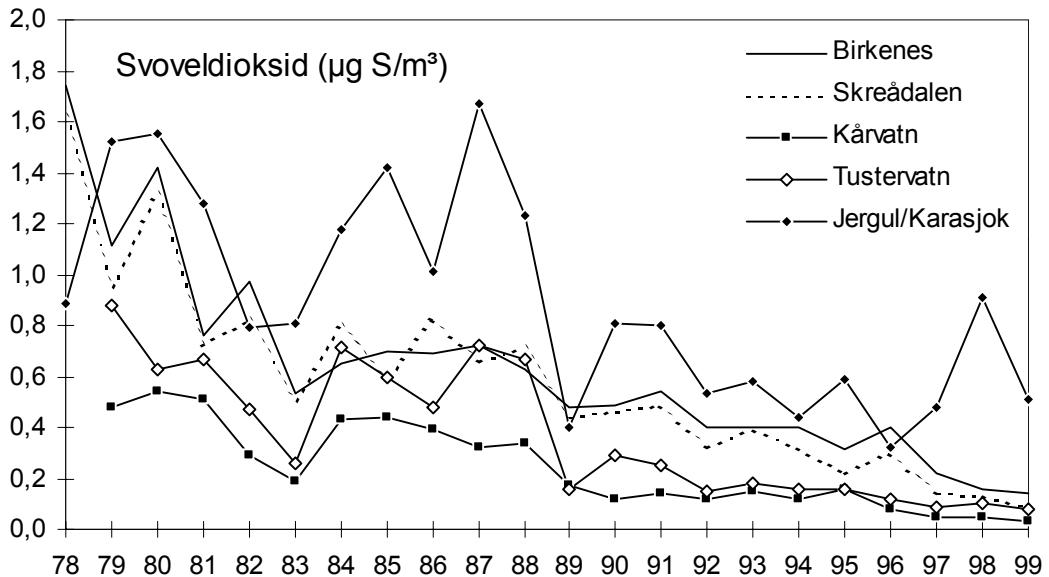
Tabell 3.7: Midlere endringer av de årlige middelkonsentrasjoner av sulfat (sjøsaltkorrigert) i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner, og målesteder med signifikante endringer for nitrat, ammonium og magnesium i perioden 1980-99.

Målestedsnavn	Svoveldioksid, endringer				Sulfat, endringer			
	$\mu\text{g } SO_2\text{-S}/\text{m}^3 \text{ år}$			Midlere Endring i Perioden (%)	$\mu\text{g } SO_4\text{-S}/\text{m}^3 \text{ år}$			Midlere endring i perioden (%)
	Helning Median	Nedre grense	Øvre grense		Helning Median	Nedre grense	Øvre grense	
Birkenes	-0,040	-0,047	-0,033	-86	-0,032	-0,040	-0,027	-62
Skreidalen	-0,045	-0,053	-0,033	-91	-0,033	-0,039	-0,028	-66
Kårvatn	-0,025	-0,028	-0,017	-99	-0,017	-0,020	-0,014	-64
Tustervatn	-0,030	-0,040	-0,022	-91	-0,020	-0,028	-0,016	-69
Jergul/Karasjok	-0,050	-0,067	-0,023	-69	-0,024	-0,033	-0,014	-61
Ny-Ålesund	-0,013	-0,016	-0,010	-69	-0,010	-0,016	-0,006	-56

Det er anvendt Mann-Kendalls test og Sen's estimater av trender ved 99% konfidensnivå (Gilbert, 1987). Beregningen av midlere endring for perioden er basert på lineær regresjon hvor helningskoefisienten ligger innen Sen's trend estimator. + = økning, - = reduksjon.

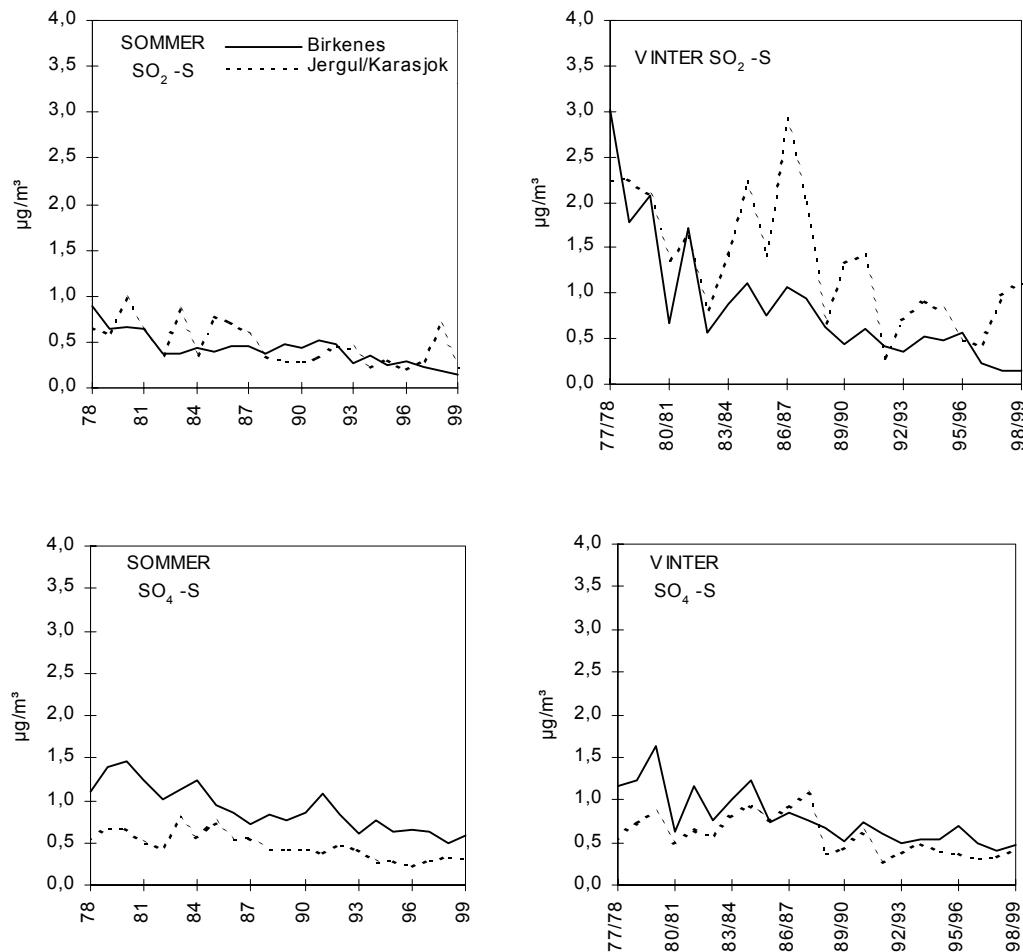
Figur 3.3: Årsmiddelkonsentrasjoner av partikulært sulfat i luft på norske bakgrunnsstasjoner i 1973–1999.

Figur 3.4: Årsmiddelkonsentrasjoner av svoveldioksid i luft på norske bakgrunnsstasjoner, 1978–1999.

Av figur 3.5 framgår det at vinterverdiene av svoveldioksid er utslagsgivende for variasjonen av årsmiddelkonsentrasjonene. Dette skyldes at det om vinteren kan være perioder med høye konsentrasjoner på grunn av kulde med lav blandingshøyde under transporten fra Europa, samtidig som transformasjonshastigheten av SO_2 til SO_4 er liten. Årsmiddelkonsentrasjoner av svoveldioksid og sulfat i Sør-Norge påvirkes i stor grad av antall stagnasjonsperioder om vinteren i Europas

innland med påfølgende lufttransport fra sør og sørøst til Norge (SFT, 1986a). Årsmiddelkonsentrasjonene av svoveldioksid og partikulært sulfat har de senere år gjennomgående vært lave delvis på grunn av mildt og ustabilt vinterklima, men reduserte utslipp er den viktigste årsaken til den observerte reduksjonen de siste årene.

Figur 3.5: Middelkonsentrasjoner av partikulært sulfat og svoveldioksid i luft for vinterhalvårene 1978/1979–1996/1999 (oktober–mars) og sommerhalvårene 1978–1999 på Birkenes og Jergul/Karasjok.

4. Bakkenært ozon

Ozon i troposfæren stammer fra fotokjemiske reaksjoner mellom flyktige organiske forbindelser og nitrogenokside under påvirkning av solstråling samt fra stratosfærisk ozon som transporteres nedover i atmosfæren. I Skandinavia varierer bakgrunnsnivået av bakkenært ozon mellom 40 og 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ gjennom året og er vanligvis høyest om våren. Bakgrunnsnivået av ozon er adskillig nærmere grenseverdiene for effekter på helse og vegetasjon enn for de fleste andre luftforurensninger. Episoder med forhøyede ozonkonsentrasjoner i Norge er gjerne knyttet til høytrykkssituasjoner over kontinentet i sommerhalvåret og transport av forurensede luftmasser nordover mot Skandinavia.

Ozon har negative virkninger på helse, vegetasjon og materialer. Helsevirkningene gjelder særlig for astmatikere og andre med kroniske luftveislidelser. Virkninger på vegetasjon gjelder særlig for nyttevekster som grønnsaker og korn. Ved langvarig eksponering er det påvist negative virkninger på skog. Materialer som gummi og andre polymerforbindelser kan også skades av ozon.

Målinger av ozon i Norge har foregått siden 1975, først i nedre Telemark, og fra 1977 også i Oslofjord-området. Ozon ble målt på 14 steder i Norge i 1999 (se figur 1). Målestedene er bakgrunnsstasjoner og representerer dermed den regionale ozonfordelingen. Lokal påvirkning, slik som avsetning til bakken eller kjemisk nedbrytning av ozon ved lokale NO_x -utslipp, kan imidlertid bidra i varierende grad på stasjonene. Avsetning av ozon til bakken er bestemt av lokal topografi og vegetasjonstype og har åpenbart en betydning for endel av målestedene, særlig innlandsstasjoner med effektivt opptak i vegetasjonen. Denne typen lokal påvirkning vil særlig manifestere seg som en reduksjon i ozonkonsentrasjonen om natta, mens dagverdiene vil være relativt lite påvirket pga. et dypere blandingslag i atmosfæren. Lokaliseringen av stasjonene tilsier at målingene er relativt lite influert av lokale NO_x -utslipp over tid, men kortvarige episoder med ozonnedbrytning pga lokale NO_x -kilder kan ikke utelukkes. Lokal påvirkning vil alltid medføre en reduksjon av ozonkonsentrasjonen og dermed en underestimering av den regionale ozoneksponeringen (se f.eks. Tørseth et al., 1996).

Stasjonene i nedre Telemark (Langesund, Klyve og Haukenes) drives av Statens forurensningstilsyn. Hovedhensikten er å overvåke luftforurensningene i området. Måleresultatene fra disse stasjonene er tatt med i rapporten.

Tabell 4.1 viser målesteder og datadekning for 1999. Målemetoden er omtalt i vedlegg C.

Tabell 4.1: Målesteder for ozon i 1999.

St.nr.	Stasjon	Måleperiode	Datadekning
1	Prestebakke	01.01.99 - 31.12.99	99,4 %
2	Jeløya	01.01.99 - 31.12.99	99,6 %
3	Hurdal	01.01.99 - 31.12.99	99,7 %
4	Osen	01.01.99 - 31.12.99	99,8 %
5	Langesund	01.01.99 - 31.12.99	98,8 %
6	Klyve	01.01.99 - 31.12.99	97,7 %
7	Haukenes	28.03.99 - 26.09.99	49,9 %
8	Birkenes	01.01.99 - 31.12.99	99,7 %
9	Sandve	01.01.99 - 31.12.99	99,8 %
10	Voss	01.01.99 - 31.12.99	99,7 %
11	Kårvatn	01.01.99 - 31.12.99	99,9 %
12	Tustervatn	01.01.99 - 31.12.99	99,9 %
13	Karasjok	01.01.99 - 31.12.99	96,8 %
14	Zeppelinfjellet	01.01.99 - 31.12.99	99,2 %

4.2. Konsentrasjoner av ozon

Prosentilverdier basert på timemidler av bakkenært ozon i 1999 er vist i tabell 4.2. Prosentilverdiene reflekterer både døgn- og årsvariasjonen av ozonkonsentrasjonene. De laveste 5- og 25-prosentilene observeres ved stasjoner der temperaturinversjoner på natta begrenser tilførselen av ozon fra høyere luftlag og gir stor døgnvariasjon i ozon, slik som på Birkenes, Prestebakke, Hurdal, Osen og Kårvatn, samt stasjoner med mulig lokal ozonnedbrytning, Langesund, Klyve og Jeløya. På kyststasjonen Sandve og på de nordligste stasjonene, Tustervatn, Karasjok og Zeppelinfjellet, er den midlere døgnvariasjonen mindre, og dermed blir de lave prosentilene høyere. 95-prosentilen reflekterer i større grad fotokjemiske ozonepisoder fra forurensninger, og var i 1999 høyest på Kårvatn, Tustervatn og Birkenes.

Månedsmiddelverdiene for ozon er vist i tabell 4.3 og figur 4.1-4.4. Høyeste månedsmiddelverdi ble observert på Tustervatn med $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i april. For øvrig var månedsmiddelkonsentrasjonene $90 \mu\text{g}/\text{m}^3$ eller høyere på Kårvatn, Tustervatn, Karasjok og Zeppelinfjellet i noen av månedene mars-mai.

I sommerhalvåret varierer ozonkonsentrasjonen på endel stasjoner systematisk over døgnet på dager uten sterk vind. Konsentrasjonen er lav om natta, den stiger raskt på formiddagen når oppvarmingen av bakken fører til nedblanding av ozonrik luft, og er gjerne høyest om ettermiddagen. Døgnvariasjonen er et resultat av ozonavsetning til bakken kombinert med at et bakkenært sjikt som dannes nattestid pga avkjøling hindrer vertikal luftblanding. På dager med vind eller nedbør som bryter opp det bakkenære sjiktet, eller i vinterhalvåret når bakkeavsetningen er liten, blir det ingen slik døgnvariasjon i ozon. Den midlere døgnvariasjonen i ozon for månedene april-september er vist i figur 4.5–4.8. I og med at tidspunktet for nedblanding av ozonrik luft (på formiddagen) varierer over året, samt at dager uten en klar døgnvariasjon i ozon er tatt med, blir den midlere variasjonen over en seks-måneders periode dempet. Det var en tydelig gjennomsnittlig døgnvariasjon sør i landet enn på målestedene i nord. På Zeppelinfjellet var det ingen merkbar døgnvariasjon i ozonkonsentrasjonen.

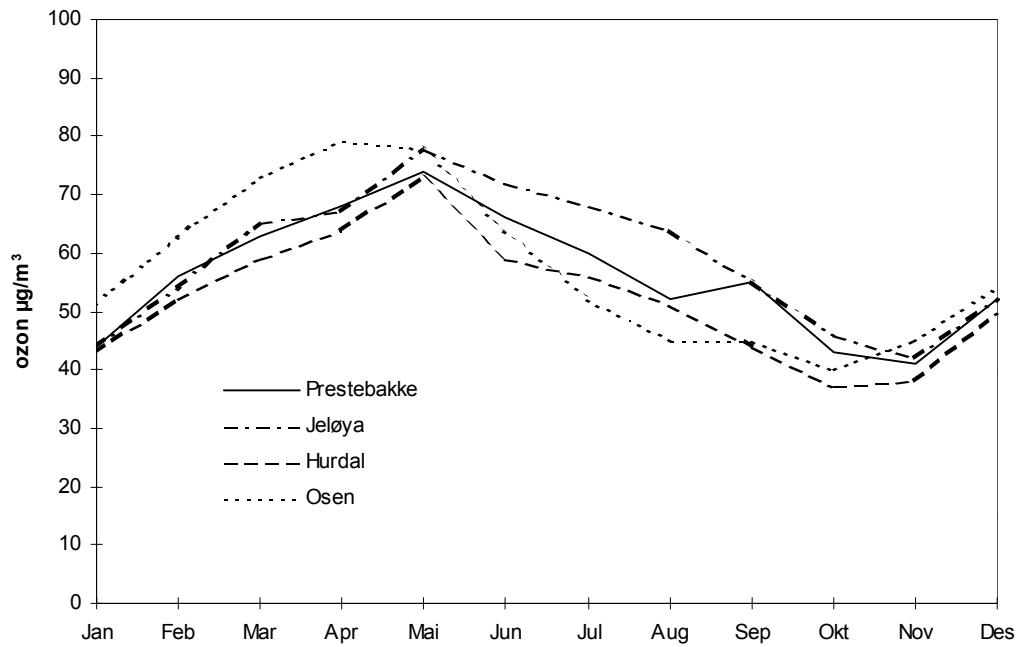
Episoder med forhøyede ozonkonsentrasjoner forekommer i sommerhalvåret og varer gjerne ett eller flere døgn. Episodene har sammenheng med værforhold og storskala fordeling av lavtrykk og høytrykk i Europa. Fordi sommerværet i Nord-Europa er svært variabelt, vil antall ozonepisoder også variere atskillig fra år til år. Dette er illustrert i tabell 4.4, der antall episodedøgn og maksimal timemiddelverdi er gitt for 1999 og de foregående 10 åra. Et episodedøgn er definert som et døgn med maksimal timemiddelverdi på minst $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ på ett målested eller minst $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ på flere målesteder. Verdiene viser at antall episodedøgn i 1999 var omtrent som gjennomsnittet for tiårs perioden 1989-1998, mens høyeste timemiddelverdi i 1999 var den nest laveste sammenlignet med den samme perioden. I tabell 4.4 er det også tatt med antall datoer for hvert år siden 1989 med overskridelse av EU-direktivets grenseverdi på $110 \mu\text{g}/\text{m}^3$ som 8 h-middelverdi (jfr. tabell 4.5 og tabell 4.7). Antall datoer med overskridelse av $110 \mu\text{g}/\text{m}^3$ har variert på liknende måte som antall episodedøgn definert ovenfor, men antallet i 1999 var likevel endel høyere enn gjennomsnittet for 1989-1998.

Tabell 4.2: Prosentilverdier av bakkenært ozon i 1999 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$).

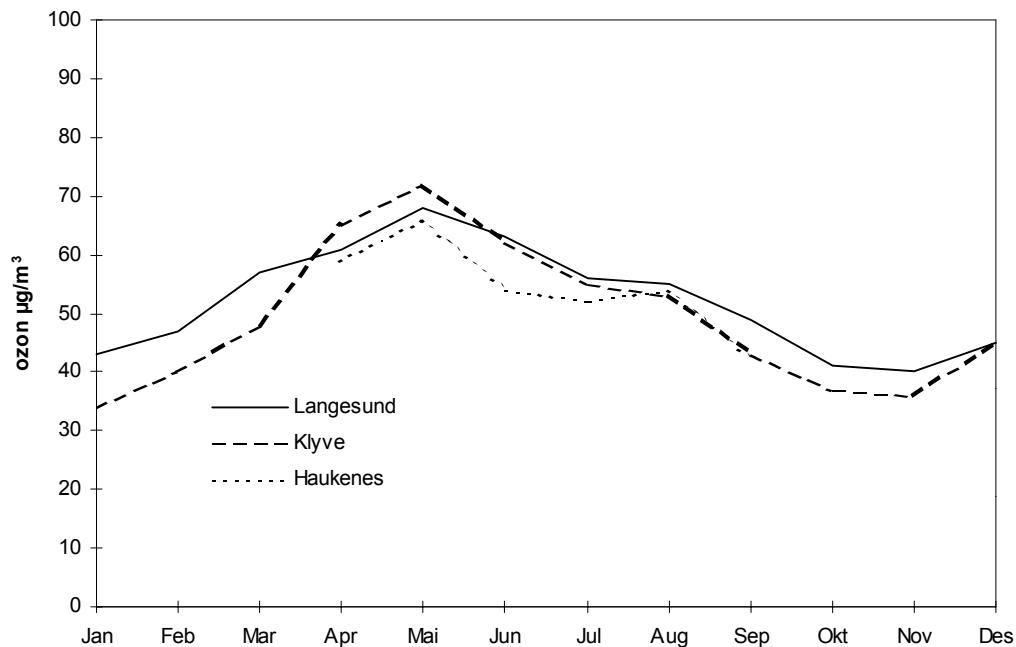
Målested	5 %	25 %	50 %	75 %	95 %	Maks.
Prestebakke	20	42	58	70	90	154
Jeløya	14	46	60	74	94	142
Hurdal	14	37	54	66	90	132
Osen	17	42	59	73	95	127
Langesund	6	35	55	69	90	136
Klyve	10	33	51	65	86	120
Haukenes	16	37	55	72	92	125
Birkenes	16	42	60	76	100	146
Sandve	38	57	68	80	98	137
Voss	27	51	68	80	99	141
Kårvatn	12	46	68	85	105	146
Tustervatn	42	60	75	88	104	131
Karasjok	38	52	64	76	94	112
Zeppelinfjellet	41	58	72	81	99	122

Tabell 4.3: Måneds- og årsmiddelverdier av ozon i 1999 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$).

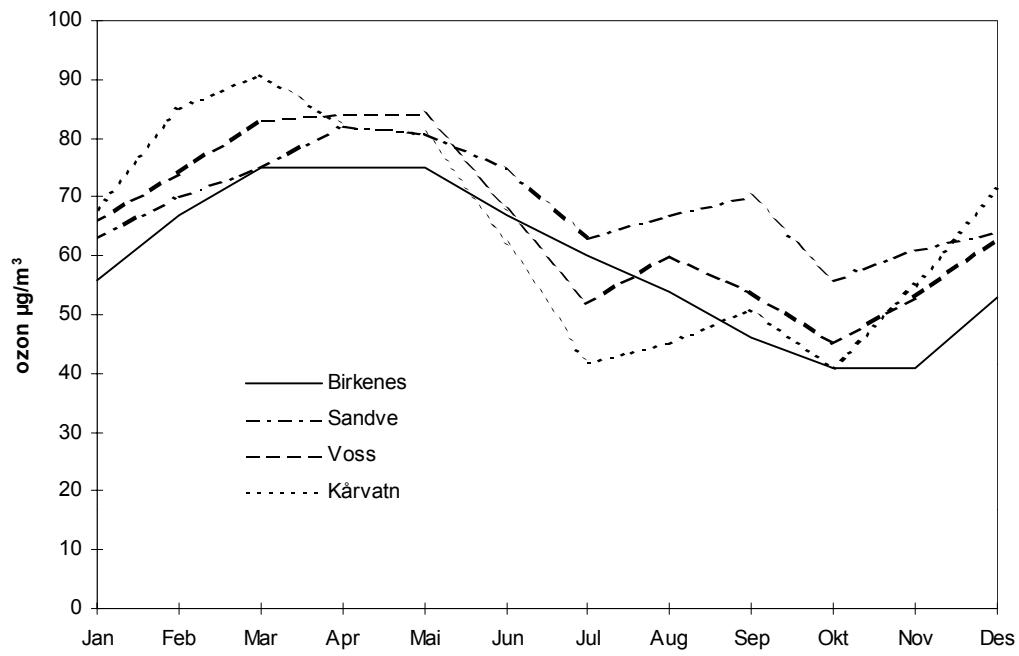
Målested	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Ars-middel
Prestebakke	44	56	63	68	74	66	60	52	55	43	41	52	56
Jeløya	44	54	65	67	78	72	68	64	55	46	42	52	59
Hurdal	43	52	59	64	73	59	56	51	44	37	38	50	52
Osen	51	63	73	79	78	64	52	45	45	40	45	54	57
Langesund	43	47	57	61	68	63	56	55	49	41	40	45	52
Klyve	34	40	48	65	72	62	55	53	43	37	36	45	49
Haukenes				59	66	54	52	54	42				55
Birkenes	56	67	75	75	75	67	60	54	46	41	41	53	59
Sandve	63	70	75	82	81	75	63	67	70	56	61	64	69
Voss	66	74	83	84	84	68	52	60	54	45	53	63	66
Kårvatn	68	85	91	82	81	62	42	45	51	41	55	71	64
Tustervatn	72	84	93	100	93	75	58	56	61	58	68	71	74
Karasjok	62	72	85	90	77	66	52	46	53	53	57	64	65
Zeppelinfjellet	77	78	93	78	87	63	47	47	60	70	71	69	70

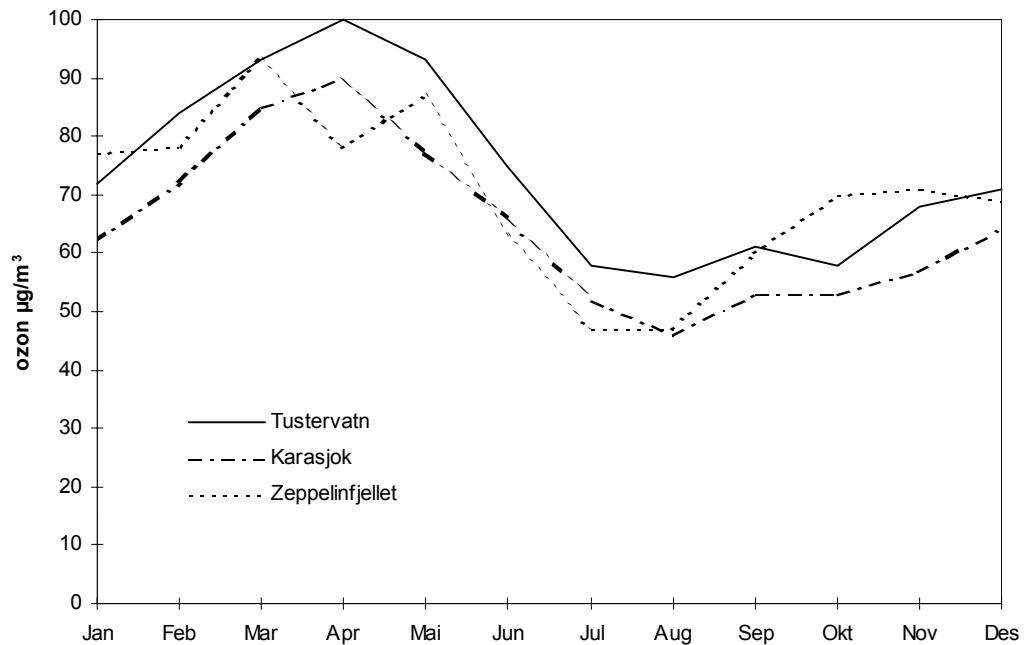
Figur 4.1: Månedsmiddelverdier av ozon 1999 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) for Prestebakke, Jeløya, Hurdal og Osen.

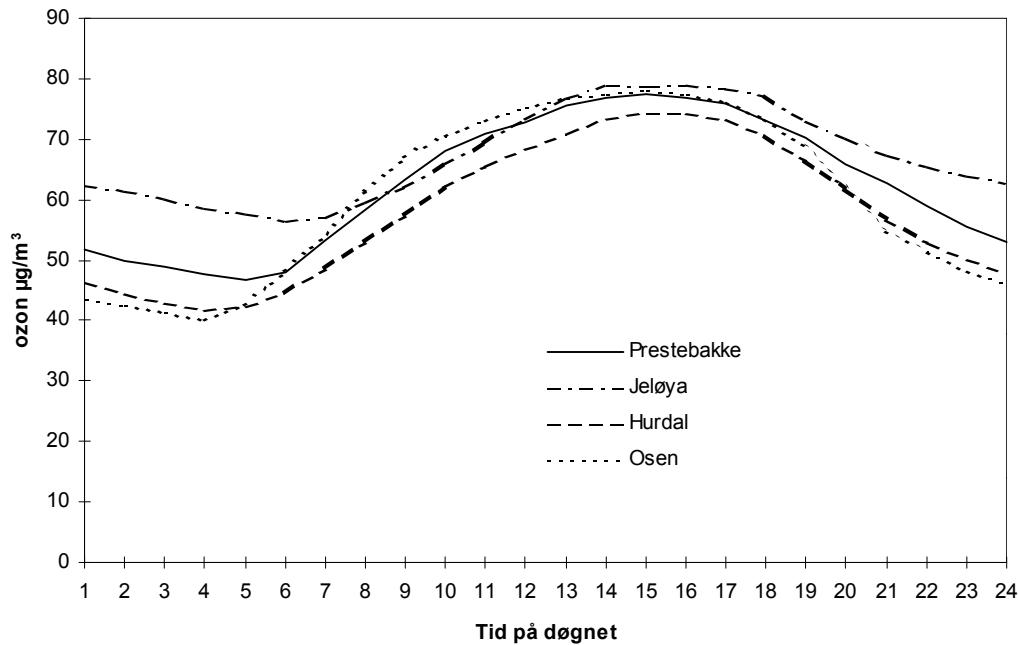
Figur 4.2: Månedsmiddelverdier av ozon 1999 (mg/m^3) for Langesund, Klyve og Haukenes.

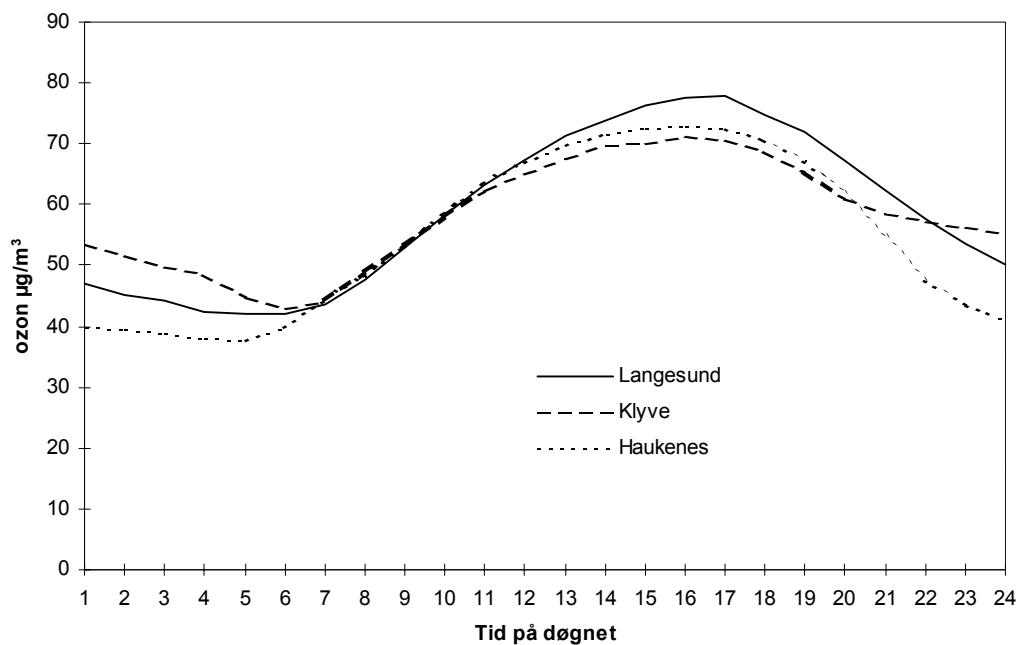
Figur 4.3: Månedsmiddelverdier av ozon 1999 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) for Birkenes, Sandve, Voss og Kårvatn.

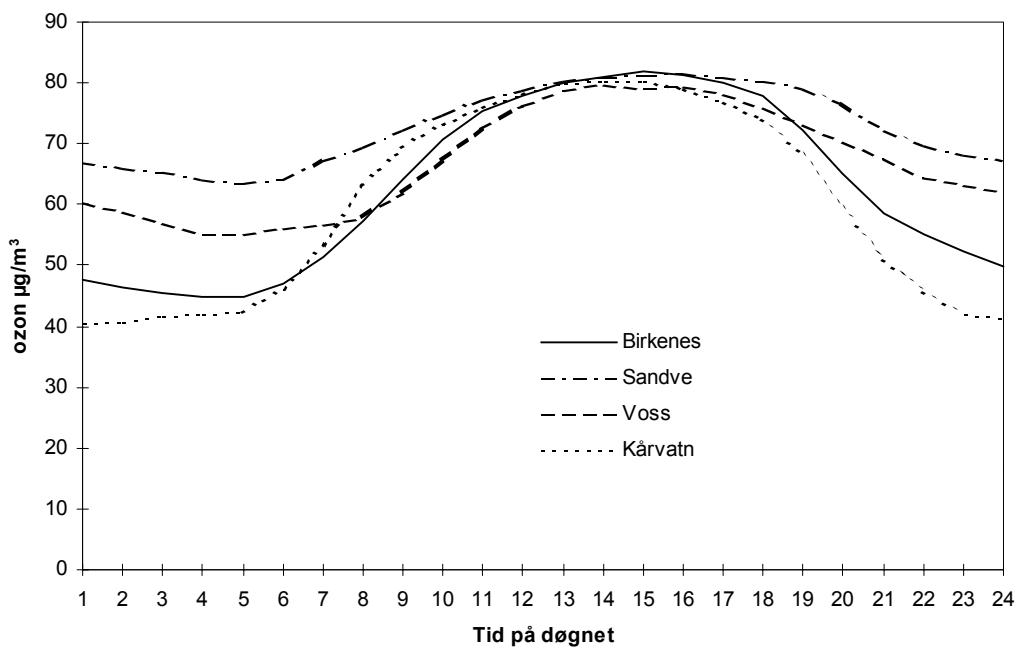
Figur 4.4: Månedsmiddelverdier av ozon 1999 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) for Tustervatn, Karasjok og Zeppelinfjellet.

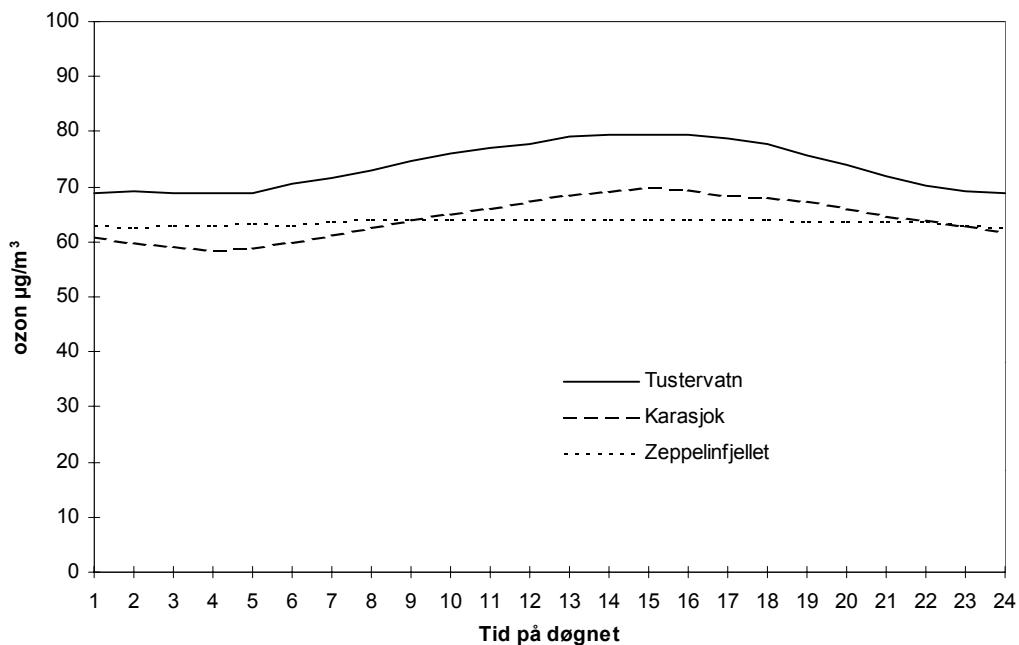
Figur 4.5: Midlere døgnvariasjon av ozon ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) for Prestebakke, Jeløya, Hurdal og Osen, april-september 1999.

Figur 4.6: Midlere døgnvariasjon av ozon ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) for Langesund, Klyve og Haukenes, april-september 1999.

Figur 4.7: Midlere døgnvariasjon av ozon ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) for Birkenes, Sandve, Voss og Kårvatn, april-september 1999.

Figur 4.8: Midlere døgnvariasjon av ozon ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) for Tustervatn, Karasjok og Zeppelinfjellet, april-september 1999.

Tabell 4.4: Antall episodedøgn og høyeste timemiddelverdier 1989-99.

År	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Antall episodedøgn	9	23	18	25	12	34	15	26	21	10	17
Høyeste timemiddelverdi ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	172	202	160	204	164	188	160	172	162	140	154
Antall datoer med overskridelse av EU-grenseverdien på $110 \mu\text{g}/\text{m}^3$	25	55	34	58	27	42	28	40	35	26	48

4.3. Overskridelser av grenseverdier for beskyttelse av helse

Bakkenært ozon kan forårsake helseskader, og konsentrasjonsnivået bør ikke overskride gitte grenseverdier. Anbefalte luftkvalitetskriterier for ozon for beskyttelse av helse er vist i Tabell 4.5. Enkelte av grenseverdiene er bare litt høyere enn det generelle bakgrunnsnivået. Norge har implementert EUs ozondirektiv (Miljøministeriet, 1994) og har en beredskap for melding og varsling av ozonepisoder til befolkningen ved overskridelser av grenseverdiene i dette direktivet.

Tabell 4.5: Anbefalte luftkvalitetskriterier for beskyttelse av helse.

Kons. ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Midlingstid (timer)	Periode	Referanse	Merknad
100	1		SFT (1992b)	
160	1		SFT*	Melding
80	8		SFT (1992b)	
180	1		Miljøministeriet (1994)	Melding
360	1		Miljøministeriet (1994)	Varsling
110	8	(0-9,8-17,16-01,12-21)	Miljøministeriet (1994)	
120	8		WHO (1995)	

* Norge har valgt å melde til befolkningen ved en noe lavere grenseverdi ($160 \mu\text{g}/\text{m}^3$) enn det som EU krever ($180 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Overskridelsene av grenseverdiene (for helse) for timeverdier er vist i Tabell 4.6. Tabellen viser antall timer (og døgn) med timemiddelverdier av ozon større enn 100 og $160 \mu\text{g}/\text{m}^3$ på de ulike målestedene og høyeste timemiddelverdier i 1999. Høyeste timemiddelverdi i 1999 var $154 \mu\text{g}/\text{m}^3$, målt på Prestebakke 28.5.99 kl. 21. Det var således ingen overskridelser av grenseverdiene for melding til befolkningen. Timemiddelverdier over $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ble målt på alle målestedene.

Overskridelsene av grenseverdiene for 8-timers middelverdier er vist i Tabell 4.7. Tabellen viser antall døgn med en eller flere 8-timers middelverdier høyere enn 80 , 110 og $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (jfr Tabell 4.5). Mens 8-timers verdien på $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ble overskredet hyppig på alle stasjonene, var det få overskridelser av grenseverdiene på 110 og $120 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Kårvatn og Voss hadde flest overskridelser av

grenseverdiene på 110 og 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ med henholdsvis 20 og 16 dager (110 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) og 7 og 4 dager (120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Tabell 4.6: Overskridelser av grenseverdier for helse. Antall timer (h) og døgn (d) med timemiddelverdier av ozon større enn 100 og 160 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, 1999.

Målested	Totalt antall		100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		160 $\mu\text{g}/\text{m}^3$		Høyeste timemiddelverdi	
	Timer	Døgn	h	d	h	d	$\mu\text{g}/\text{m}^3$	Dato
Prestebakke	8704	365	214	33			154	99-05-28
Jeløya	8726	365	204	44			142	99-05-28, 99-07-20
Hurdal	8735	365	156	30			132	99-05-21
Osen	8744	365	269	45			127	99-04-10, 27, 99-05-21, 22
Langesund	8656	362	140	35			136	99-07-20
Klyve	8560	361	54	20			120	99-07-20
Haukenes	4367	183	97	23			125	99-08-05
Birkenes	8734	365	395	69			146	99-04-03
Sandve	8742	365	355	57			137	99-05-20
Voss	8738	365	379	49			141	99-05-21
Kårvatn	8755	365	748	82			146	99-05-21
Tustervatn	8752	365	812	75			131	99-08-03
Karasjok	8480	357	105	16			112	99-04-27, 99-07-15
Zeppelinfjellet	8686	364	350	32			122	99-05-09
Sum datoer		365		230				

Tabell 4.7: Antall døgn med 8-timers middelverdi av ozon større enn 80, 110 og 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, 1999.

Målested	Tot. ant. døgn	> 80 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ^{a)} (antall døgn)	> 110 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ^{b)} (antall døgn)	> 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ^{a)} (antall døgn)
Prestebakke	365	93	10	2
Jeløya	365	119	5	3
Hurdal	365	84	5	0
Osen	365	114	7	3
Langesund	362	92	5	1
Klyve	361	63	0	0
Haukenes	183	63	2	1
Birkenes	365	137	9	3
Sandve	365	156	9	3
Voss	365	144	16	4
Kårvatn	365	185	20	7
Tustervatn	365	185	6	0
Karasjok	357	101	1	0
Zeppelinfjellet	364	128	6	0

a) Løpende 8-timers midler

b) Faste midlingsperioder: 0–9, 8–17, 16–01, 12–21

4.3. Overskridelser av grenseverdier for beskyttelse av vegetasjon

Norske anbefalte luftkvalitetskriterier for beskyttelse av planterekkevokst er de samme som tålegrensene fastsatt av ECE (1996). Tålegrensene skal reflektere vegetasjonens vekstssesong. Vekstssesongens lengde varierer med planteslag og bredde-

grad, og 6-månedersperioden april-september er valgt som vekstsesong. EUs ozondirektiv fastsetter også grenseverdier for beskyttelse av plantevokst. I tillegg er det under UN ECE utarbeidet kriterier basert på akkumulert eksponering over terskelverdien 40 ppb ($80 \mu\text{g}/\text{m}^3$) (Accumulated exposure over the threshold of 40 ppb, betegnes AOT40). AOT40 beregnes som summen av differansen mellom timemiddelkonsentrasjonen og 40 ppb for hver time der ozonkonsentrasjonen overskridt 40 ppb. Beregningsmåten viser gode statistiske sammenhenger for en rekke dose-respons-forsøk. Tre tålegrenser er foreslått (ECE, 1996):

a) Eksponering over 3 mnd. for beskyttelse av landbruksvekster

Beregningsgrunnlag: 5% avlingsreduksjon for hvete:

$\text{AOT40} = 3000 \text{ ppb-timer}$ beregnet for dagslystimer (definert som stråling på minst 50 W/m^2).

b) Korttidsverdi for synlige skader på landbruksvekster

$\text{AOT40} = 500 \text{ ppb-timer}$ evt. 200 ppb-timer over 5 påfølgende dager
(avhenger om atmosfærens vanndammptrykk er begrensende for opptak eller ikke), beregnet for dagslystimer.

c) 6-månedersverdi for skog

$\text{AOT40} = 10.000 \text{ ppb-timer}$, beregnet for dagslystimer, 1. april - 1. oktober.

Tabell 4.8 viser de anbefalte luftkvalitetskriterier for beskyttelse av vegetasjon.

Tabell 4.8: Anbefalte luftkvalitetskriterier for beskyttelse av vegetasjon.

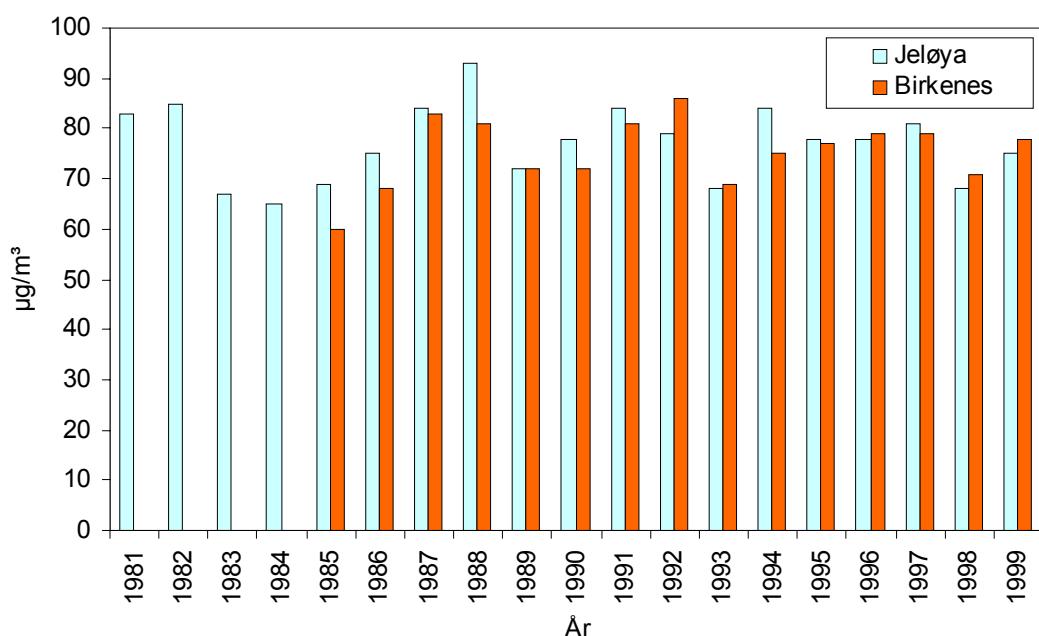
Kons. ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Midlingstid (timer)	Periode	Referanse	Merknad
150	1		SFT (1992b)	
60	8	(0-8,8-16,16-24)	SFT (1992b)	
50	7	(9-16, april-sept.)	SFT (1992b)	
200	1		Miljøministeriet (1994)	
65	24		Miljøministeriet (1994)	
AOT40 (ppb-timer)				
3000	3 mnd.	15. mai - 15. aug.	ECE (1996)	Vekstsesong tilpasset nordiske forhold
500 (200)	5 dager	15. mai - 15. aug.	ECE (1996)	Avh. av vanndammptrykk
10000	6 mnd.	1. april - 1. okt.	ECE (1996)	

Når det gjelder timeverdiene så var det ingen overskridelser av grenseverdien for vegetasjon på $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$, mens grenseverdien på $150 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ble overskredet én time på Prestebakke. Tabell 4.9 viser 7-timers middelverdien kl 09-16 av ozon i sommerhalvåret samt antall døgn med 8-timers middelverdi over $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ og 24-timers middelverdi over $65 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (jfr. Tabell 4.8) på de ulike stasjonene.

Tabell 4.9: Indikatorer for effekter på vegetasjon fra ozoneksponering.

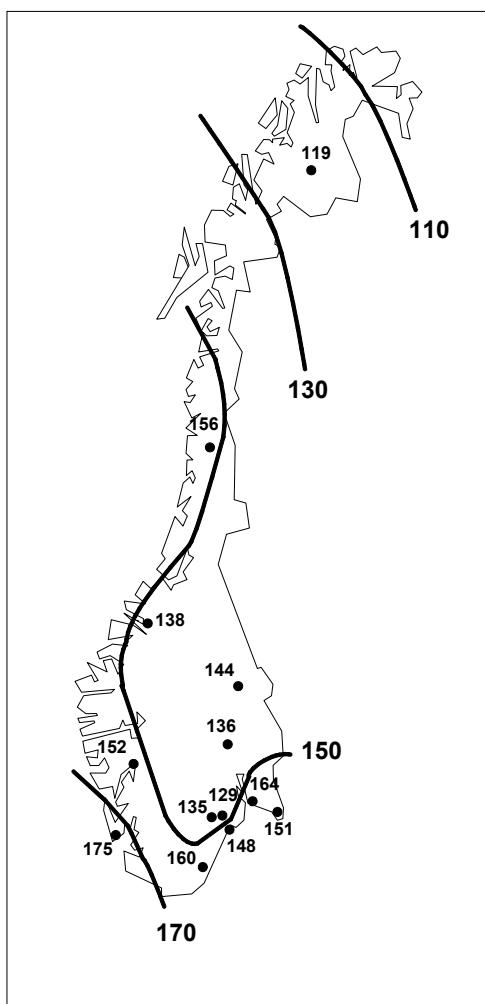
Målested	Middelkons. ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) kl 09-16, april - sept.	Antall døgn med 8-timers middelkons. $> 60 \mu\text{g}/\text{m}^3$	Antall døgn med døgn- middelkons. $> 65 \mu\text{g}/\text{m}^3$
Prestebakke	74	151	112
Jeløya	75	164	144
Hurdal	70	136	89
Osen	76	144	129
Langesund	70	148	87
Klyve	66	129	63
Haukenes	68	135	42
Birkenes	78	160	142
Sandve	79	175	221
Voss	76	152	194
Kårvatn	78	138	186
Tustervatn	78	156	236
Karasjok	68	119	169
Zeppelinfjellet	64	103	239

Grenseverdien på $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ som 7-timers middel for kl. 09-16 i vekstsesongen (april-september) ble overskredet i hele landet. Middelverdien var størst på Sandve, Birkenes, Kårvatn og Tustervatn ($78-79 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Figur 4.9 viser 7-timers middelverdien for Jeløya og Birkenes i perioden 1981-1999. Figuren viser at det er betydelig variasjon fra år til år, og at det ikke er noen markert endring i denne parameteren over perioden.

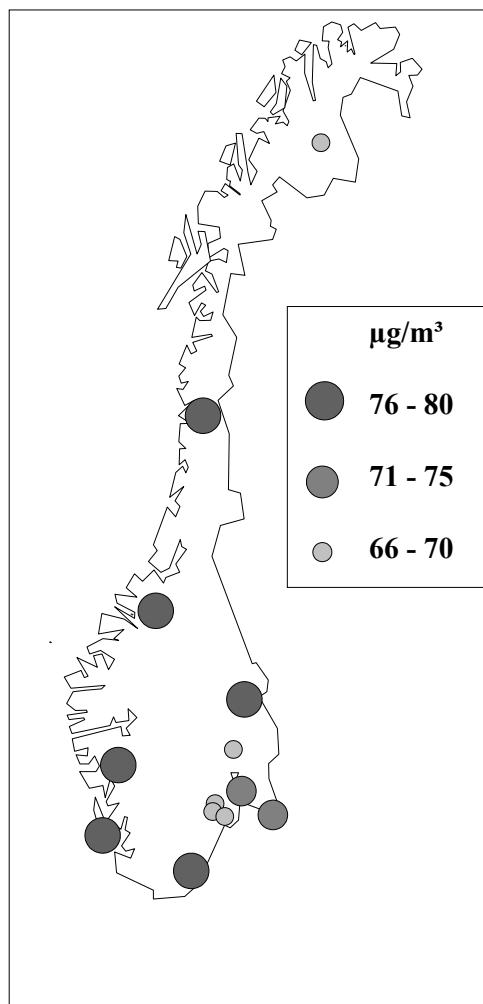

Figur 4.9: Middelkonsentrasjon av ozon for 7 timer (kl. 09-16) i vekstsesongen (april-september) ved stasjonene Jeløya og Birkenes i perioden 1981-1999.

Grenseverdien på 8-timers middel over $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ble overskredet gjennom hele 6-månedersperioden april-september (tabell 4.9). Sandve hadde flest døgn med overskridelse, 175, noe som utgjør over 95% av dagene i perioden. Grenseverdien på 24-timers middel over $65 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ble også overskredet på samtlige stasjoner. Zeppelinfjellet, Tustervatn og Sandve hadde flest dager med overskridelse av denne grenseverdien. Figur 4.10 viser regional fordeling av antall døgn med 8-timers middelverdi over $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Regional fordeling av 7 h-middelverdiene i 1999 er vist på figur 4.11.

Figur 4.10: Antall døgn med 8-timers middelverdier av ozon over $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$, april–september 1999.

Figur 4.11: Midlere 7 h-konsentrasjon av ozon ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) kl. 09-16, april-september 1999.

Tabell 4.10 viser 3-måneders AOT40-verdi for dagslystimer for perioden 15. mai–15. august (jfr Tabell 4.8). Grenseverdien for landbruksvekster, 3000 ppb-timer, ble overskredet på Birkenes, Kårvatn og Tustervatn, mens verdiene på Jeløya, Sandve og Voss var svært nær grenseverdien. Tabell 4.11 viser 6-måneders AOT40-verdi for dagslystimer (april-september). Grenseverdien på 10.000 ppb-

timer for skog ble ikke overskredet på noen av stasjonene. Høyest var verdien på Kårvatn med knapt 8.000 ppb-timer.

Tabell 4.10: Datadekning og beregnede eksponeringsdoser for landbruksvekster for perioden 15. mai–15. august 1999 (enhet ppb-timer).

Stasjon	Datadekning (%)	AOT40 (korrigert for datadekning)
Prestebakke	99.2	2712
Jeløya	98.8	2981
Hurdal	99.9	2095
Osen	100.0	2394
Langesund	100.0	2170
Klyve	99.7	1267
Haukenes	99.3	1665
Birkenes	99.1	3260
Sandve	99.5	2967
Voss	99.8	2905
Kårvatn	99.8	3025
Tustervatn	99.6	3176
Karasjok	99.7	579
Zeppelinfjellet	98.6	1251

Tabell 4.11: Datadekning og beregnede eksponeringsdoser for landbruksvekster for perioden 1. april–1. oktober 1999 (enhet ppb-timer).

Stasjon	Datadekning (%)	AOT40 (korrigert for datadekning)
Prestebakke	99.4	4531
Jeløya	99.2	4684
Hurdal	99.5	3591
Osen	99.8	5102
Langesund	97.9	3417
Klyve	97.2	2156
Haukenes	98.3	2688
Birkenes	99.2	6657
Sandve	99.3	6138
Voss	99.6	6325
Kårvatn	99.9	7951
Tustervatn	99.8	7772
Karasjok	95.3	2790
Zeppelinfjellet	98.5	3356

5. Overvåking av sporelementer og organiske forbindelser ved Lista (CAMP) og Ny-Ålesund (AMAP)

Dette kapittelet inneholder en kortfattet beskrivelse av resultatene fra målekampanjene CAMP og AMAP. Måleresultatene fra målinger av organiske stoffer og sporelementer på Lista under CAMP og i Ny-Ålesund under AMAP foreligger som et separat vedlegg til rapporten (Manø og Berg, 2000).

5.1. CAMP (Lista)

Comprehensive Atmospheric Monitoring Programme (CAMP) er en av aktivitetene innen Oslo og Paris Kommisjonens (OSPAR) studier av transport av landbasert forurensning til havområdene rundt OSPAR-landene. Det er 17 forurensningskomponenter i måleprogrammet under CAMP og målingene utføres ved 28 stasjoner i 10 OSPAR-land. OSPARs overordnede mål er å redusere utslipp av de studerte forurensningsfaktorene med 50% i forhold til utslippene i 1985. CAMP-målingene utføres for å observere endring i tilførsler i samsvar med OSPAR-kommisjonens avtaler.

NILU utfører, etter oppdrag fra SFT, målinger av tungmetaller, heksaklorosykloheksaner (HCH, to isomerer) og heksaklorbenzen (HCB) i prøver av luft og nedbør, innsamlet ukentlig ved Lista. Prøvetaking- og analysemetoder er beskrevet i vedlegg C. Følgende tungmetaller bestemmes: arsen (As), krom (Cr), kobber (Cu), nikkel (Ni), bly (Pb), sink (Zn), kadmium (Cd) og kvikksølv (Hg). I tillegg rapporterer NILU konsentrasjoner av forskjellige nitrogenforbindelser i luft og nedbør ved Birkenes (for Lista), Kårvatn, og Ny-Ålesund til CAMP. Konsentrasjoner av Cd, Pb og Zn i nedbør ved Kårvatn rapporteres også. Disse tilleggsdata er presentert i de foregående kapitler.

5.2. AMAP (Ny-Ålesund)

AMAP, Arctic Monitoring and Assessment Programme, startet i 1994. I AMAP deltar: Norge, Sverige, Danmark, Island, Finland, Canada, USA og Russland. Programmet omfatter både kartlegging, overvåking og utredning av miljøgiftbelastningen i nordområdet. Et viktig mål er å overvåke nivåene og trender i utviklingen av antropogene forurensninger i alle deler av det arktiske miljøet (luft, vann og terrestriske forhold) samt vurdering av virkningene av forurensningene. Overvåking av organiske miljøgifter, tungmetaller og radioaktivitet er et prioritert område.

NILU har målt organiske miljøgifter på ukesbasis fra og med april 1993. Målet er å kartlegge nivåene og utviklingen over tid av organiske miljøgifter og tungmetaller i luft på målestasjonen på Zeppelinfjellet ved Ny-Ålesund på Svalbard.

På grunn av riving av den gamle stasjonen og bygging av en ny stasjon ble prøvetakingsutstyret flyttet ned til det gamle Gruvebadet, nær dalstasjonen til taubanen fra Zeppelinfjellet, i uke 25. Der ble det stående til uke 6 år 2000 da det ble flyttet til den nye stasjonen på Zeppelinfjellet.

Følgende organiske miljøgifter inngår i måleprogrammet: Heksaklorosykloheksan (HCH, to isomerer), klordaner (7 isomerer), heksaklorbenzen (HCB), DDT

(6 isomerer), polyklorerte bifenyler (PCB, 33 kongenerer) og polysykiske aromatiske hydrokarboner (PAH, 38 komponenter). Det inngår i alt 11 tungmetaller: arsen (As), kadmium (Cd), kobolt (Co), krom (Cr), kopper (Cu), kvikksølv (Hg), bly (Pb), mangan (Mn), nikkel (Ni), vanadium (V), sink (Zn).

Det rapporteres resultater på ukesbasis. Prøvetaking finner sted ukentlig over to døgn, unntatt for kvikksølv hvor det prøvetas en døgnprøve pr uke. Prøvetaking og analysemetodikk er beskrevet i vedlegg C. Et separat datavedlegg (Manø og Berg, 2000) med følgende data er tilgjengelig: pesticider og tungmetaller i luft og nedbør på Lista (CAMP) og pesticider, PCB, PAH og tungmetaller i luft i Ny-Ålesund (AMAP).

5.3. Resultater fra Lista (CAMP)

5.3.1. Sporelementer i luft

Konsentrasjonene av Pb, Cd, Cu, Zn, Cr, Ni og As i finfraksjon og i summen av fin- og grovfraksjon er presentert i tabellene 5.1–5.2. Konsentrasjon av Hg er presentert i tabell 5.3.

Tungmetaller i luft er bestemt på Lista siden 1991. Tabell 5.4 viser årsmiddelverdier av Pb, Cd, Cu, Zn, Cr, Ni, As og Hg i luft. En del Zn-verdier har blitt strøket p.g.a. kontaminering, derfor mangler grovfraksjonen og enkelte månedsmidler for finfraksjonen. Konsentrasjonene viser ingen spesiell trend. Dette er forskjellig fra nedbør hvor det har vært avtagende nivåer de siste år. Ingen av tungmetallene i luft på Lista viser samme tydelige sesongvariasjon som det vi ser på Ny-Ålesund, med høyeste konsentrasjoner om vinteren. Pga kontamineringsproblemer er det ikke oppgitt data for kvikksølv fra Lista i perioden juni-august 1999. Årsnittet er ellers omlag det samme som for 1998.

*Tabell 5.1: Månedlige og årlig middelkonsentrasjon av Pb, Cd, Cu, Zn, Cr, Ni, As og V i luft på Lista, 1999, målt i finfraksjonen.
Enhet: ng/m³.*

	Pb	Cd	Cu	Zn	Cr	Ni	As	V
Januar	0,94	0,068	0,22	3,00	0,10	0,33	0,18	0,32
Februar	1,38	0,037	0,19	2,98	0,10	0,18	0,16	0,48
Mars	2,64	0,094	0,33	3,82	0,16	0,41	0,23	0,93
April	2,00	0,076	0,33	4,65	0,07	0,25	0,15	0,62
Mai	1,70	0,044	0,18	2,77	0,07	0,24	0,11	0,58
Juni	2,16	0,039	0,10	2,61	0,07	0,23	0,17	0,62
Juli	1,25	0,028	0,06	3,52	0,07	0,19	0,09	0,51
August	1,37	0,036	0,23	3,74	0,14	0,41	0,17	0,99
September	3,31	0,080	0,56	9,92	0,19	0,66	0,31	1,55
Oktober	1,42	0,035	0,37	-	0,10	0,23	0,22	0,40
November	1,57	0,046	0,26	-	0,18	0,23	0,26	0,36
Desember	1,14	0,032	0,32	5,20	0,85	0,32	0,13	0,33
1999	1,76	0,05	0,27	3,91	0,18	0,30	0,18	0,65

Tabell 5.2: Månedlige og årlig middelkonsentrasjon av Pb, Cd, Cu, Zn, Cr, Ni, As og V i luft på Lista, 1999, målt i både grov- og finfraksjon.
Enhet: ng/m³.

	Pb	Cd	Cu	Zn	Cr	Ni	As	V
Januar	1,25	0,083	0,68	-	0,92	0,56	0,26	0,57
Februar	1,72	0,047	0,44	-	1,29	0,42	0,22	0,75
Mars	3,44	0,116	0,77	-	1,46	0,79	0,35	1,61
April	2,64	0,091	0,82	-	1,43	0,54	0,25	1,09
Mai	2,18	0,052	0,59	-	1,45	0,54	0,19	1,03
Juni	2,58	0,045	0,42	-	1,27	0,45	0,22	1,02
Juli	1,59	0,032	0,29	-	1,15	0,35	0,11	0,76
August	1,69	0,043	0,58	-	1,56	0,64	0,22	1,31
September	4,23	0,100	1,27	-	1,54	1,08	0,43	2,15
Oktober	1,72	0,042	0,75	-	1,41	0,45	0,28	0,61
November	2,17	0,064	1,50	-	2,13	0,52	0,41	0,70
Desember	1,32	0,037	0,61	-	2,66	0,47	0,18	0,54
1999	2,24	0,060	0,73	-	1,55	0,56	0,26	1,02

Tabell 5.3: Månedlige middelkonsentrasjoner av Hg i luft på Lista, 1999.
Enhet: ng/m³.

Måned	Middelkonsentrasjon ng/m ³
Januar	1,8
Februar	1,7
Mars	2,1
April	1,9
Mai	1,6
Juni	-
Juli	-
August	-
September	2,6
Oktober	1,5
November	1,8
Desember	1,7
	1,86

Tabell 5.4: Årsmiddelverdier av Pb, Cd, Cu, Zn, Cr, Ni, As og Hg i luft på Lista fra 1992 til 1999. For Hg: elementært kvikksølv. For andre tungmetaller: sum grov- og fininfraksjon. Enhet: ng/m³.

Element	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Pb	2,35	3,67	3,68	3,80	3,78	3,24	2,56	2,24
Cd	0,05	0,07	0,07	0,08	0,08	0,08	0,06	0,06
Cu	0,47	0,85	0,90	1,00	0,88	1,22	0,79	0,73
Zn	3,93	6,98	4,53	6,10	5,92	7,00	5,67	-
Cr	1,79	3,70	2,80	1,80	1,03	0,92	1,54	1,55
Ni	1,33	0,81	0,88	0,80	0,85	1,58	0,62	0,56
As	0,19	0,41	0,36	0,50	0,44	0,32	0,27	0,26
Hg	2,06	1,84	1,84	1,63	1,62	1,40	1,84	1,86

5.3.2. Sporelementer i nedbør

Konsentrasjoner av andre tungmetaller enn Hg i nedbørsprøver fra Lista er presentert tidligere i kapittel 2. Månedsmiddelkonsentrasjonene av Hg er vist i tabell 5.5. Årsmiddelverdien for 1999 er ganske lik den vi hadde for 1998, hhv. 9,82 og 9,03 ng Hg/l.

Tabell 5.5: Månedlige middelkonsentrasjoner av Hg i nedbør på Lista, 1999. Enhet: ng/l.

Måned	Middelkonsentrasjon ng/l
Januar	8,8
Februar	8,1
Mars	9,1
April	11,8
Mai	17,5
Juni	-
Juli	8,5
August	14,1
September	14,3
Oktober	6,5
November	14,1
Desember	6,1
1999	9,82

5.3.3. Organiske forbindelser i luft

Den gjennomsnittlige luftkonsentrasjonen for summen av α - og γ -HCH i 1999 var 59,1 pg/m³. Dette er, som det fremgår av tabell 5.5, den laveste verdi observert siden målingene ble startet i 1992. Månedlige middelkonsentrasjoner av α - og γ -heksaklorsykloheksan (HCH) og heksaklorbenzen (HCB) i luft på Lista er gjengitt i tabell 5.6. Den laveste konsentrasjon av sum HCH var 11,1 pg/m³ (uke 3) og den høyeste konsentrasjonen var 196,4 pg/m³ (uke 22). Det måles vanligvis høyere konsentrasjoner av HCH i sommerhalvåret enn om vinteren.

Høye konsentrasjoner i tilknytning til sprøyting av HCH på kontinentet registreres normalt ved økede luft- og nedbørkonsentrasjoner på Lista i perioden april til juni (figur 5.1). Økningen kan tilskrives en økning av konsentrasjonen av pesticidet lindan (som består av minst 99% γ -HCH), som fortsatt er i bruk i en del europeiske land (Voldner og Li, 1995). Den tilsvarende sesongpregede fordeling av HCH i luft er også dokumentert i Sverige (Brorström-Lundén, 1995). Haugen et al. (Haugen et al., 1998) har vist at forholdet α/γ -HCH vanligvis er større enn 2 om vinteren, mens det er lavere enn 2 om våren og sommeren. Et lavt α/γ -HCH-forhold observeres i bruksperioden for pesticidet lindan. Årsmiddelet for denne parameteren var 1,18. Laveste verdi (0,13) ble observert i uke 22 i begynnelsen av juni mens høyeste verdi (3,65) ble observert i uke 4. Generelt er konsentrasjonen av HCH på Lista ca. 1,5 ganger høyere enn konsentrasjonen av langtransportert HCH som måles i Ny-Ålesund. Dataene for luftkonsentrasjoner av HCH på Lista i perioden 1992 til 1999 viser en avtagende tendens. I Nord- og Sentral-Europa er bruken av lindan sterkt begrenset. Pålitelige data om bruk i Søreropa er ikke tilgjengelige. HCH brukes fortsatt i India og det tidligere Sovjetunionen (Breivik et al., 1999).

Middelkonsentrasjonen av HCB siden 1992 er gjengitt i tabell 5.5 og månedlig middelkonsentrasjon er gjengitt i tabell 5.6. Årsmiddelet for HCB i luft var 82,4 pg/m³ og nivået har ikke endret seg vesentlig siden 1994. Den høyeste konsentrasjon av HCB ble funnet i prøven som ble tatt i uke 13 (138 pg/m³) og den laveste konsentrasjonen ble målt i uke 4 (48,7 pg/m³). Som vist i figur 5.1 har ikke HCB-konsentrasjonen i luft noen sesongmessig variasjon som f.eks. γ -HCH. HCB dannes hovedsakelig ved forbrenningsprosesser, som søppelforbrenning og metallgjenvinning, og disse har ingen årlig variasjon.

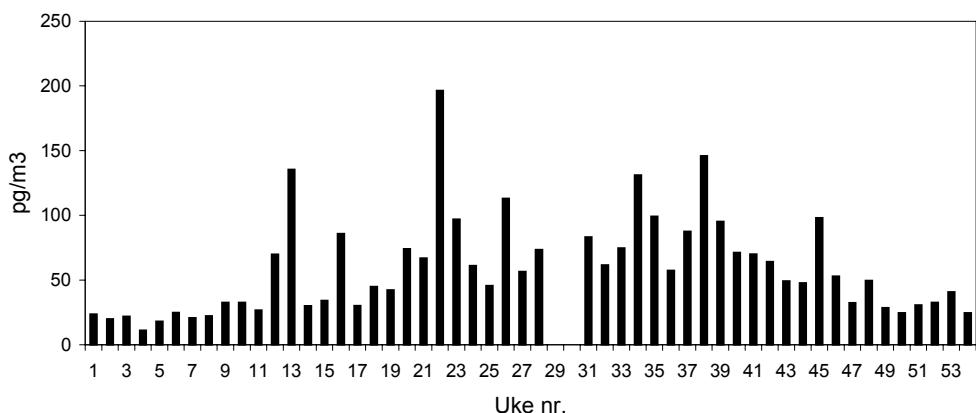
Tabell 5.5: Årlige middelkonsentrasjoner av sum α - og γ -HCH samt HCB i luft på Lista. Enhet: pg/m³.

År	Middelkonsentrasjon sum HCH	Middelkonsentrasjon HCB
1992	179	121
1993	132	161
1994	188	95
1995	117	95
1996	120	86,1
1997	110	92,5
1998	90,8	92,6
1999	59,1	82,4

Tabell 5.6: Månedlige middelkonsentrasjoner av HCH og HCB i luft på Lista, 1999. Enhet: pg/m³.

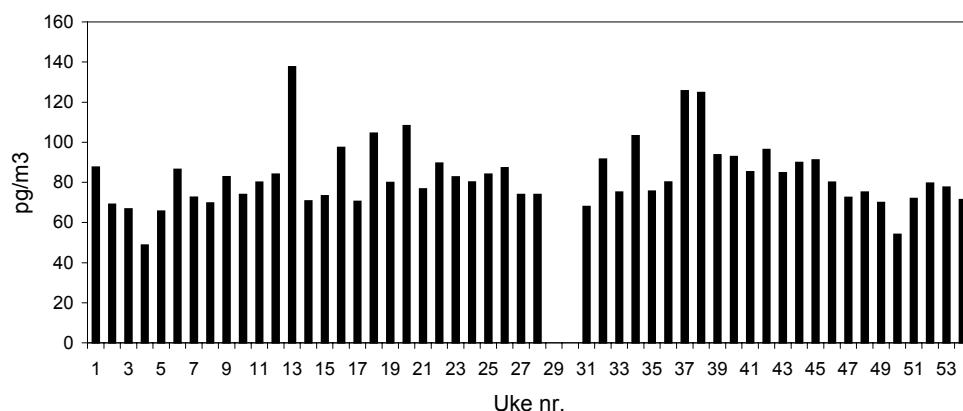
Måned	Middelkonsentrasjoner 1999			
	α -HCH	γ -HCH	Sum HCH	HCB
Januar	11,9	7,2	19,1	68,0
Februar	14,0	7,5	21,5	73,6
Mars	17,3	23,1	40,4	80,2
April	21,4	41,7	63,1	89,9
Mai	28,9	28,1	57,0	92,3
Juni	24,1	75,9	100	84,1
Juli	33,2	47,8	81,0	78,3
August	39,2	48,5	87,7	84,4
September	37,4	55,4	92,8	98,7
Oktober	34,2	23,6	57,8	89,0
November	24,4	33,9	58,3	79,7
Desember	17,1	13,3	30,4	70,7
År 1999	25,3	33,8	59,1	82,4

Sum HCH i luft, Lista 1999

Figur 5.1: Ukentlig luftkonsentrasjon av HCH (sum α - og γ -HCH) på Lista i 1999.

HCB i luft, Lista 1999

Figur 5.2: Ukentlig luftkonsentrasjon av HCB på Lista i 1999.

5.3.4. Organiske forbindelser i nedbør

Den gjennomsnittlige nedbørkonsentrasjonen for summen av α - og γ -HCH i 1999 på Lista var 4,28 ng/l. Dette er, som det fremgår av tabell 5.7, laveste verdi observert siden målingene ble startet i 1992 og fram til 1999. Månedlige middelkonsentrasjoner for HCH og HCB i nedbør på Lista er gjengitt i tabell 5.8, og ukekonsentrasjoner for sum HCH er gjengitt i figur 5.3. Den laveste HCH-konsentrasjon som ble målt i 1999 var 0,90 ng/l (uke 12). Den høyeste konsentrasjonen var 16,3 ng/l og ble målt i en prøve fra uke 22. Også luftprøven med høyest HCH-konsentrasjon ble samlet denne uken. De høyeste konsentrasjonene av HCH forekommer vanligvis i perioden fra april til juni, som faller sammen med bruksperioden i Europa (Haugen et al., 1998). Økningen tilskrives en økning av konsentrasjonen av lindan (γ -HCH). En konsentrasjonsøkning av HCH ble observert på våren 1999, fra andre uke i april til slutten av juni (figur 5.3). En økning av konsentrasjonen i luft og nedbør, som normalt observeres på Lista om våren, ses i sammenheng med sprøyting med lindan på kontinentet. Denne sesongpregede fordeling av HCH i nedbør er også dokumentert fra Sverige, Danmark og Kanada (Brorström-Lundén, 1995; Cleeman et al., 1995; Brun, 1991).

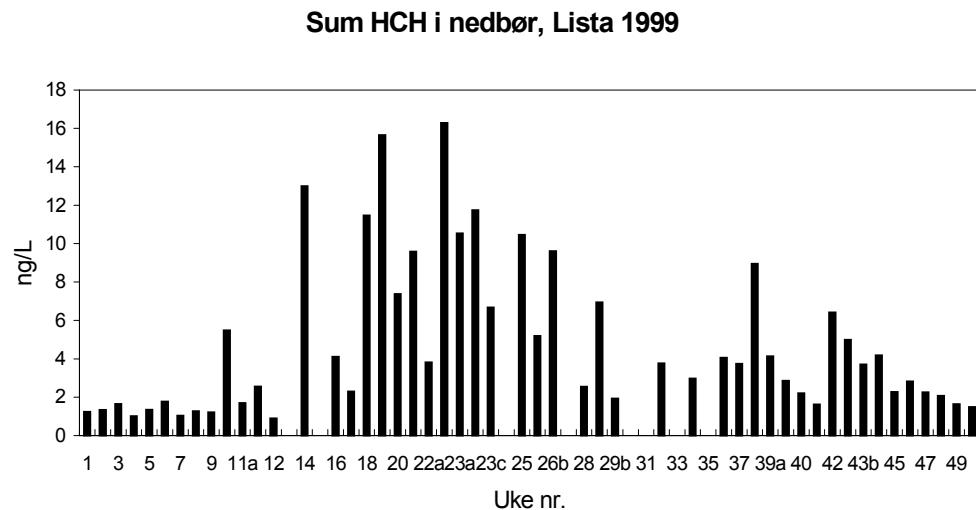
Tabell 5.7: Veide årsmiddelkonsentrasjoner av sum α - og γ -HCH samt HCB i nedbør på Lista. Enhet: ng/l.

År	Middelkonsentrasjon sum HCH	Middelkonsentrasjon HCB
1992	11,7	0,12
1993	15,6	0,38
1994	12,7	0,59
1995	8,43	0,78
1996	11,90	1,54
1997	6,15	0,92
1998	5,64	0,68
1999	4,28	0,64

Tabell 5.8: Månedlige middelkonsentrasjoner av HCH og HCB i nedbør på Lista, 1999. Enhet: ng/l.

Måned	Middelkonsentrasjoner 1999			
	α -HCH	γ -HCH	Sum HCH	HCB
Januar	0,6	0,7	1,3	0,4
Februar	0,6	0,8	1,4	0,7
Mars	0,8	1,6	2,4	1,0
April	0,8	5,7	6,5	0,7
Mai	0,9	10,1	11,0	0,6
Juni	0,7	8,5	9,2	0,4
Juli	0,6	4,7	5,3	0,5
August	0,6	2,8	3,4	0,7
September	1,0	3,3	4,3	0,5
Oktober	1,1	3,7	4,8	0,6
November	1,1	1,8	2,9	1,4
Desember	1,0	1,1	2,1	0,6

Konsentrasjonen av HCB i de individuelle nedbørprøver varierte fra 0,15 til 3,50 ng/l. Middelkonsentrasjonen for hele året 1999 var 0,64 ng/l.

Figur 5.3: Ukjentlig nedbørkonsentrasjon av HCH (sum α- og γ-HCH) på Lista i 1999. Manglende data representerer uker uten tilstrekkelig nedbør. I en del tilfeller ble flere målinger gjort i løpet av en uke. I slike tilfeller ble prøvene nummerert med ukenummer og en bokstav, f.eks. 11a og 11b.

5.4. Resultater fra Ny-Ålesund (AMAP)

5.4.1. Sporelementer i luft

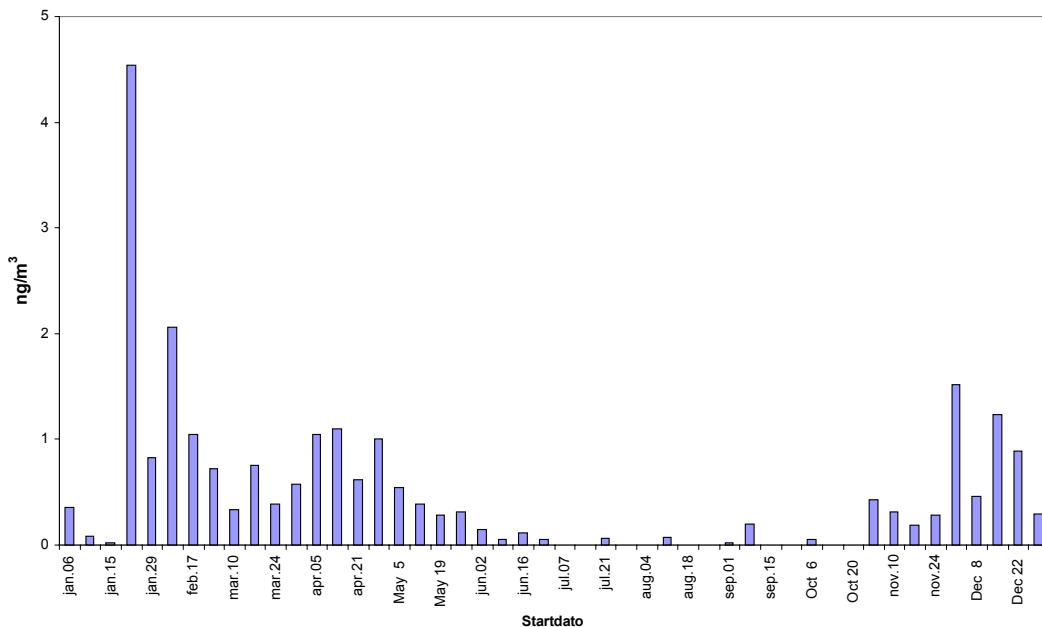
Måned- og årsmiddelkonsentrasjoner av Pb, Cd, Cu, Zn, Cr, Ni, Co, Mn, V, As og Hg i luft i Ny-Ålesund er gjengitt i tabell 5.9 og 5.10. Nivået for Cd, Cu, Zn, Ni og As er ca 50% av det som måles ved Lista. Konsentrasjonsforskjellen for Cd og Cr er noe større, mens omrent samme konsentrasjoner av Hg måles på de to stasjonene. Forskjellen mellom Hg og de andre tungmetallene skyldes at Hg eksisterer i atmosfæren hovedsakelig i elementær form, mens andre tungmetaller er knyttet til partikler. Kvikk-sølvet får dermed en bedre spredning enn andre tungmetaller. De fleste elementene har høyest konsentrasjon om vinteren og lavest konsentrasjon om sommeren (figur 5.5) som også observert for PAH. Dette skyldes trolig at betingelsene for langtransport med luft fra kontinentet er gunstigst om vinteren. Ingen av tungmetallene viser foreløpig noen signifikant trend for 4-års perioden det er utført målinger.

Tabell 5.9: Månedlige middelkonsentrasjoner av Pb, Cd, Cu, Zn, Cr, Ni, Co, Mn, V, As og Hg i luft i Ny-Ålesund, 1999. Enhet: ng/m³.

Måned	Middelkonsentrasjon										
	Pb	Cd	Cu	Zn	Cr	Ni	Co	Mn	V	As	Hg
Januar	0,79	0,041	0,23	2,35	0,34	0,14	0,12	0,46	0,23	0,17	2,1
Februar	1,07	0,030	0,38	3,53	0,44	0,27	0,06	1,43	0,58	0,27	2,9
Mars	0,50	0,020	0,29	1,23	0,04	0,17	0,09	0,30	0,25	0,08	1,6
April	0,90	0,051	0,40	3,75	0,08	0,20	0,11	0,62	0,18	0,17	2,5
Mai	0,38	0,020	0,44	1,88	0,05	0,12	0,06	0,22	0,06	0,04	1,6
Juni	0,10	0,008	0,15	0,63	0,03	0,09	0,03	0,06	0,02	0,01	-
Juli	0,03	0,001	0,07	0,37	0,03	0,09	0,03	0,24	0,06	0,01	-
August	0,04	0,001	0,08	0,32	0,04	0,12	0,03	0,18	0,11	0,01	-
September	0,05	0,002	0,10	0,32	0,07	0,07	0,02	0,53	0,05	0,01	1,7
Oktober	0,04	0,002	0,04	0,10	0,30	0,09	0,03	0,10	0,02	0,00	1,2
November	0,30	0,009	0,42	0,75	0,05	0,12	0,03	0,47	0,09	0,06	-
Desember	0,88	0,029	0,73	1,49	0,07	0,17	0,03	0,56	0,19	0,15	1,6
1999	0,50	0,02	0,31	1,60	0,14	0,15	0,15	0,47	0,18	0,10	2,0

Tabell 5.10: Årsmiddelverdier av Pb, Cd, Cu, Zn, Cr, Ni, Co, Mn, V, As og Hg i luft i Ny-Ålesund i tidsrommet 1995 til 1999. Enhet: ng/m³.

Element	1995	1996	1997	1998	1999
Pb	0,64	0,49	0,70	0,71	0,50
Cd	0,02	0,01	0,02	0,03	0,02
Cu	0,30	0,27	0,42	0,36	0,31
Zn	1,47	1,39	1,65	1,39	1,60
Cr	0,24	0,09	0,92	0,11	0,14
Ni	0,18	0,12	0,17	0,13	0,15
Co	0,01	0,02	0,02	0,07	0,15
Mn	0,42	0,57	0,35	0,34	0,47
V	0,19	0,12	0,20	0,11	0,18
As	0,14	0,05	0,14	0,12	0,10
Hg	1,62	1,61	1,19	1,50	2,00

Figur 5.4: Ukentlig luftkonsentrasjon av Pb i Ny-Ålesund i 1999. Enhet: ng/m³.

5.4.2. Organiske forbindelser luft

HCH

Den gjennomsnittlige luftkonsentrasjonen av HCH (sum α - og γ -HCH) i Ny-Ålesund i 1999 var 41,7 pg/m³. I løpet av året varierte konsentrasjonen fra 20,0 til 66,8 pg/m³, som vist i figur 5.5. Sum HCH viste ingen utpreget sesongvariasjon. Høyeste verdi som ble observert var 66,8 pg/m³ i uke 39.

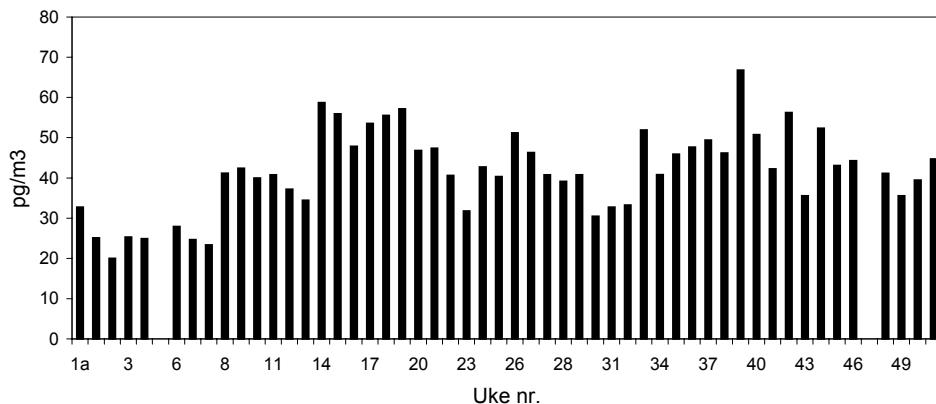
NILU har foretatt målinger av HCH i Ny-Ålesund fra begynnelsen av 80-årene i perioden mars–april (Oehme et al., 1995). Disse målingene viser at α -HCH-konsentrasjonen har avtatt siden begynnelsen av 80-årene (figur 5.6). Dette skyldes høyst sannsynlig redusert bruk av teknisk HCH (65-70% α -HCH, ca. 15% γ -HCH samt andre stoffer), som er erstattet med lindan (>99% γ -HCH). Eksempelvis forbrukte Kina i 1980 ca. 10 000 tonn α -HCH, som kom fra teknisk HCH. Landet faset ut teknisk HCH i 1983 (Li et al., 1996). Generelt er opplysninger om nåværende og tidligere bruk av pesticider vanskelige å finne og de angivelser som finnes er usikre. Mange land fører ingen oversikt over bruken av slike stoffer, mens informasjonen er konfidensiell i andre land. α/γ -HCH-forholdet er høyere i Arktis enn det som observeres nærmere bruksområdene for lindan, f.eks. på Lista. Årsmiddelet av α/γ -HCH i Ny-Ålesund var 3,6 og forholdet varierte fra 0,8 til 9,3, mens de tilsvarende verdier for α/γ -HCH-forholdet på Lista var henholdsvis 1,2, 0,13 og 3,6. Grunner til at forholdet som observeres i Ny-Ålesund er høyere enn på Lista kan være:

- et større bidrag av α -HCH fra bruk av teknisk HCH
- fotokjemisk omdannelse av γ -HCH til α -HCH (Benezet og Matsumura, 1973) under transporten til Arktis

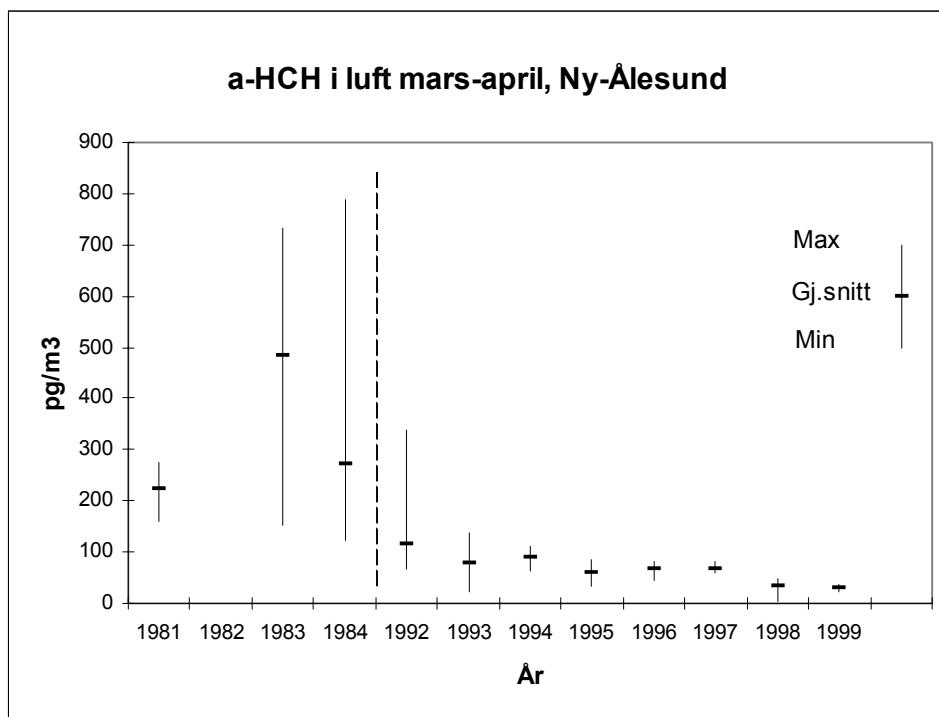
- mer utvasking av γ - enn av α -HCH med nedbør (γ -HCH er ca fire ganger mer vannløselig enn α -HCH).

Årsmiddelet for γ -HCH var 10,8 pg/m³, som var noe høyere enn i 1998 (9,43 pg/m³). Avsetning av HCH fra luft til hav er anslått til å være den viktigste transportmekanismen til Arktis og havet er ikke mettet med hensyn på HCH (Cotham og Bidleman, 1991).

Sum HCH i luft, 1999 Ny-Ålesund

Figur 5.5: Ukjentlig luftkonsentrasjon av HCH (sum α - og γ -HCH) i Ny-Ålesund i 1999. I en del tilfeller ble flere målinger gjort i løpet av en uke. I slike tilfeller ble prøvene nummerert med ukenummer og en bokstav, f.eks. 1a og 1b.

Figur 5.6: α -HCH i luft i perioden mars-april i Ny-Ålesund.

Klordaner

Konsentrasjonen av klordaner (sum trans- og cis-klordan samt trans- og cis-nonaklor) varierte fra 0,95 til 2,98 pg/m³. Den høyeste konsentrasjonen ble målt i uke 25. Årsmiddelkonsentrasjonen for stoffgruppen i tidsrommet 1993 til 1999 er gjengitt i tabell 5.12. Nivået er noe lavere enn det som er påvist i kanadisk arktis av Bidleman et al. (Bidleman et al., 1995) som fant middelverdien $2,80 \pm 1,47$. Et fenomen som er beskrevet av de samme forfatterne er variasjonen av forholdet trans-klordan/cis-klordan med årstiden. I dataene til Bidleman et al. var forholdet TC/CC henholdsvis 0,9-1,1 i perioden februar til april, 0,4-0,6 i juli til juli og 0,4-0,5 i august til september, mens forholdet var 1,5 i en by hvor klordan ble brukt (Bidleman et al., 1995). Tilsvarende resultater for de samme perioder i Ny-Ålesund i 1999 var: 0,62, 0,39 og 0,26. Grunnen til at dette forholdet TC/CC avtar om sommeren er ikke kjent. Øket tap av trans-klordan på grunn av øket fotolyse om sommeren kan tenkes å forekomme (Oehme, 1991), men det finnes til nå ikke eksperimentelle data som underbygger dette.

Tabell 5.11: Årlige middelkonsentrasjoner av sum trans- og cis-klordan samt trans- og cis-nonaklor i luft i Ny-Ålesund. Enhet: pg/m³.

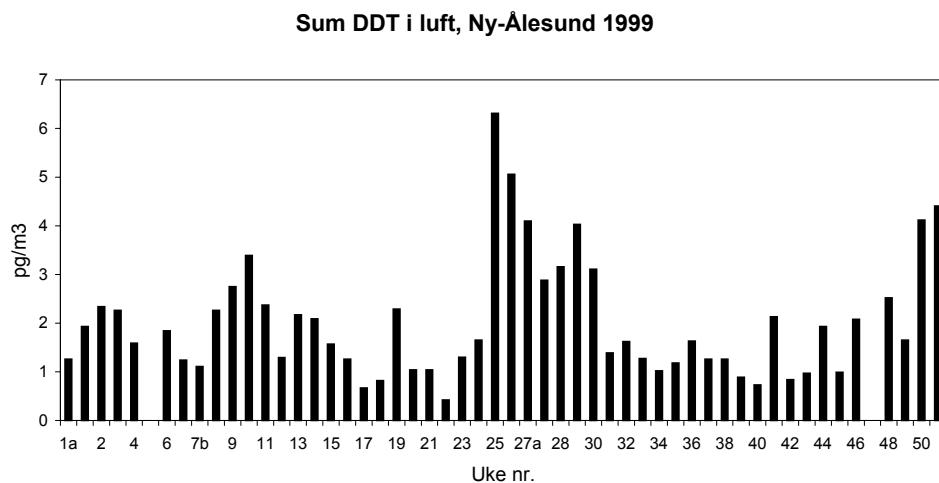
År	Middelkonsentrasjon sum klordaner
1993	2,64
1994	2,96
1995	2,20
1996	2,90
1997	1,79
1998	1,74
1999	1,90

I tillegg ble tre andre komponenter (U-82, MC-5 og MC-7), som også tilhører gruppen klordaner, analysert. For disse stoffene er for tiden ingen kvantitativ standardforbindelse tilgjengelig. Arbeid er i gang med å fremstille en kvantitativ standard for disse stoffene og når denne foreligger vil det være enkelt å korrigere de foreløpige måleverdiene for denne gruppen. Inntil dette er gjort, kan de foreliggende data kun ansees å være semikvantitative. Den høyeste verdi for summen av gruppen, 0,19 pg/m³, ble funnet i uke 1, mens middelverdien for året 1999 var 0,11 pg/m³.

DDT-gruppen

Middelkonsentrasjonen av sum DDT var 2,01 pg/m³. Konsentrasjonen av sum DDT varierte mellom 0,42 og 6,31 pg/m³. De foreliggende data viser ikke noe utpreget sesongvist mønster (figur 5.7). De høyeste verdiene ble påvist i prøvene som ble tatt i uke 25 og 26. Disse verdiene kan tenkes å ha sammenheng med flyttingen av prøvetakingsutstyret fra stasjonen på Zeppelinfjellet ned til det tidligere Gruvebadet, som skjedde i uke 25. Dette ble gjort før rivingen av den gamle stasjonen på Zeppelinfjellet kunne påbegynnes. Da den nye stasjonen var ferdigbygget ble utstyret flyttet tilbake og montert i løpet av uke 6 år 2000. Måledataene fra og med uke 25 og ut året 1999 baserer seg på prøver som er tatt i

Gruvebadet, ikke langt fra dalstasjonen til taubanen til Zeppelinfjellet. At flytting av utstyret skal påvirke DDT-verdiene er ikke innlysende, men det bør ihvertfall nevnes at noe utenom den vanlige rutinedriften skjedde samtidig med at de to høyeste verdiene ble målt.

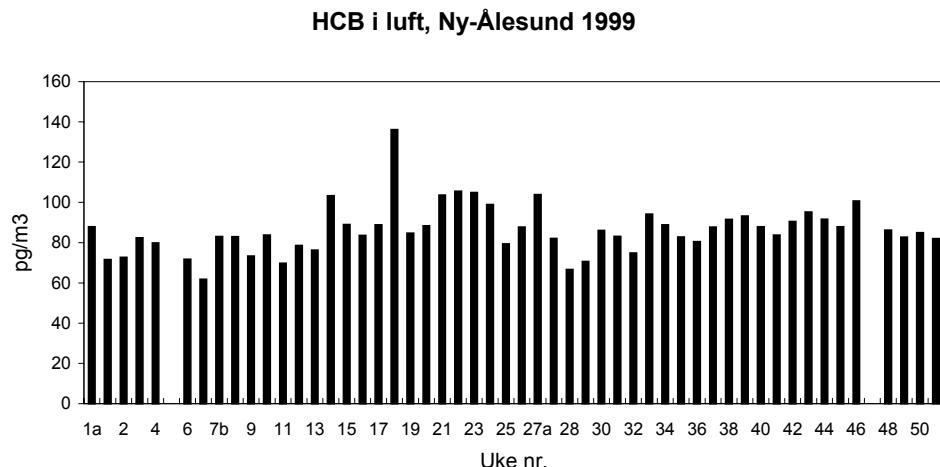
Figur 5.7: Ukenlig luftkonsentrasjon av "sum DDT" (sum o,p'-DDE, p,p'-DDE, o,p'-DDD, p,p'-DDD, o,p'-DDT og p,p'-DDT) i Ny-Ålesund i 1999. I en del tilfeller ble flere målinger gjort i løpet av en uke. I slike tilfeller ble prøvene nummerert med ukenummer og en bokstav, f.eks. 1a og 1b.

HCB

Den midlere luftkonsentrasjon av HCB i 1999 var ubetydelig høyere enn fjorårets årsmiddel i Ny-Ålesund: 86,3 pg/m³ (Tabell 5.12). Den laveste konsentrasjonen, 61,8 pg/m³, ble målt i uke 7. Den høyeste konsentrasjonen ble påvist i uke 18 (136 pg/m³). HCB viser ikke noe utpreget sesongvist mønster (Figur 5.8), noe som også er observert i Kanada (Lane et al., 1992).

Tabell 5.12: Årlige middelkonsentrasjoner av HCB i luft i Ny-Ålesund. Enhet: pg/m³.

År	Middelkonsentrasjon
1993	92
1994	115
1995	99
1996	100
1997	82
1998	82
1999	86

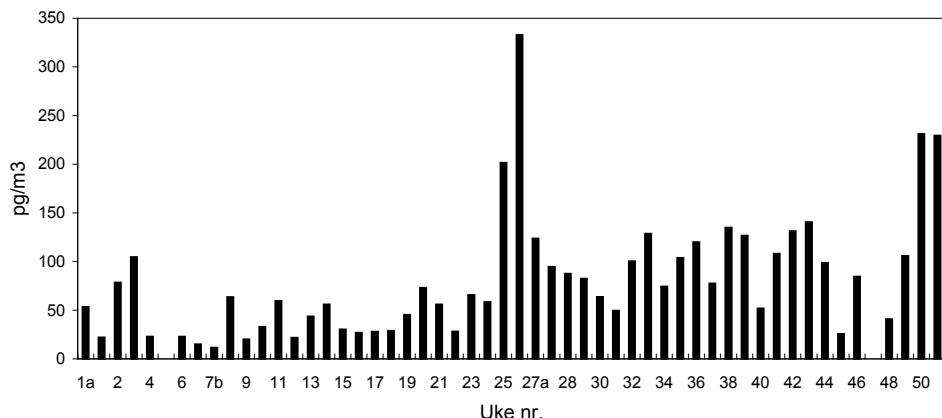

Figur 5.8: Ukentlig luftkonsentrasjon av HCB i Ny-Ålesund i 1999. I en del tilfeller ble flere målinger gjort i løpet av en uke. I slike tilfeller ble prøvene nummerert med ukenummer og en bokstav, f.eks. 1a og 1b.

PCB

I 1997 ble det opprinnelige måleprogrammet, som omfattet 10 PCB-kongenerer, utvidet til å omfatte 29 kongenerer. I 1998 ble antallet komponenter i måleprogrammet utvidet til 33. I tillegg ble summen av alle PCB med fra 3 til 10 kloratomer i molekylet bestemt. Årsmiddelet for summen av disse 33 PCB var 47,6 pg/m³ i 1999, som er lavere enn det som er observert de tidligere år. Årsmiddelet for totalsummen av alle PCB med 3 til 10 kloratomer var 73,8 pg/m³.

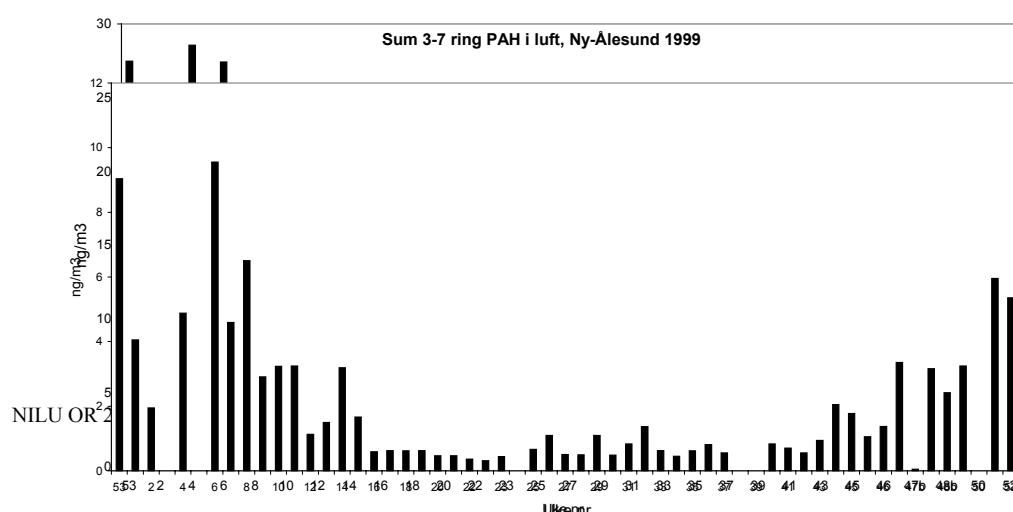
Figur 5.9 viser summen av alle tri- til deka-klor PCB på ukebasis gjennom året. Etter at prøvetakeren ble flyttet ut i det såkalte "heishuset" i desember 1997, da kontrollprøver indikerte at inneluften i stasjonen inneholdt forhøyede nivåer av PCB, sank innholdet av PCB i feltblindprøver til et tilfredsstillende nivå. Som tidligere nevnt under avsnittet om DDT, ble prøvetakingsutstyret i uke 25 flyttet ned til det tidligere Gruvebadet. Umiddelbart etter flyttingen ble det påvist to høye PCB-verdier. Da det ikke er usannsynlig at dette kan føres tilbake til PCB-kontaminéringsproblemet i den gamle Zeppelinstasjonen er verdiene fra disse to prøvene utelatt ved beregning av årsmidlene. De andre resultatene var i overensstemmelse med en måleserie som ble foretatt utenfor stasjonen i 1996 og som ikke var påvirket av eventuelle PCB-kilder inne i stasjonen (Lead og Jones, 1997). Det bør nevnes at feltblindprøvene fra Gruvebadet var meget lave og et kontaminéringsproblem der kan utelukkes.

Sum av PCB i luft, Ny-Ålesund 1999*Figur 5.9: Ukentlig luftkonsentrasjon av sum tri- til deka-klor PCB i Ny-Ålesund i 1999.*

PAH

Ukentlige konsentrasjoner av polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH) i luft er gjengitt i Figur 5.10. Den sesongvise fordeling av PAH som vanligvis observeres i Ny-Ålesund gjenspeiler den årlige transport av luftmasser fra lavere breddegrader som finner sted i vinterhalvåret og tidlig om våren. Dette er i samsvar med hva som er observert i kanadisk del av Arktis (Fellin et al., 1996). De mest flyktige PAH-forbindelsene, naftalenene og bifenyl, utgjorde i gjennomsnitt 56% av totalkonsentrasjonen av PAH. Sum av de mindre flyktige 3-til 7-ring PAH er gjengitt i Figur 5.11.

Middelverdien av parameteren sum av PAH i 1999 var 5,8 ng/m³, som er noe lavere enn verdiene fra 1997 (6,4 ng/m³) og 1998 (6,6 ng/m³). Den høyeste verdien ble målt i uke 4 (28,6 ng/m³).

*Figur 5.10: Ukentlig luftkonsentrasjon av PAH (38 PAH komponenter) i Ny-Ålesund i 1999.**Figur 5.11: Ukentlig luftkonsentrasjon av sum 3- til 7-ring PAH i Ny-Ålesund i 1999.***Sum PAH i luft, Ny-Ålesund 1999**

Referanser

- Benezet, J.H. og Matsumara, F. (1973) Isomerization of γ -BHC to α -BHC in the environment. *Nature*, 243, 480-481.
- Berg, T. og Manø, S. (2000) Måledata fra langtransportert forurensset luft og nedbør. Datarapport fra programmene CAMP '2000 (organiske komponenter) og AMAP '2000 (sporstoffer og organiske komponenter). Kjeller (NILU OR 24/00).
- Bidleman, T.F., Falconer, R.L. and Walla, M.D. (1995) Toxaphene and other organochlorine compounds in air and water at Resolute Bay, N.W.T., Canada. *Sci. Total Environ.*, 160/161, 55-63.
- Breivik, K., Pacyna, J.M. and Münch, J. (1999) Use of α -, β - and γ -hexachlorocyclohexane in Europe, 1970-1996. *Sci. Total Environ.*, 239, 151-163.
- Brorström-Lundén, E. (1995) Measurements of semivolatile organic compounds in air and deposition. Ph.D. Thesis. University of Göteborg, Department of Analytical and Marine Chemistry.
- Brun, G.L., Howell, G.D. og O'Neill, H.J. (1991) Spatial and temporal patterns of organic contaminants in wet precipitation in Atlantic Canada. *Environ. Sci. Technol.*, 25, 1249-1261.
- Cleemann, M., Poulsen, M.E. og Hilbert, G. (1995) Long distance transport deposition of lindane in Denmark. In: *Pesticides in precipitation and surface water*. NMR seminar, Nov. 14-16, 1994. Copenhagen, Nordic Council of Ministers (Tema Nord 1995:558), pp. 75-83.
- Cotham, W.E.Jr. og Bidleman, T.F. (1991) Estimating the atmospheric deposition of organochlorine contaminants to the Arctic. *Chemosphere*, 22, 165-188.
- DNMI (1999-2000) Klimatologisk månedoversikt for januar 1999-desember 1999. Oslo, Det norske meteorologiske institutt.
- Dollard, G.J. og Vitols, V. (1980) Wind tunnel studies of dry deposition of SO_2 and H_2SO_4 aerosols. In: *Internat. conf. on impact of acid precipitation*. Sandefjord 1980. Ed. by D. Drablos and A. Tolland. Oslo-Ås (SNSF-prosjektet), s. 108-109.
- Dovland, H. og Eliassen, A. (1976) Dry deposition on snow surface. *Atmos. Environ.*, 10, 783-785.
- ECE (1996) Manual on methodologies and criteria for mapping critical levels/loads and geographical areas where they are exceeded. Geneva, Convention on long-range transboundary air pollution.

EMEP (1999) Transboundary Acid Deposition in Europe. EMEP Summary Report 1999. Ed. by L. Tarrasón and J. Schaug. Oslo, Norwegian Meteorological Institute (EMEP/MSC-W Report 1/99).

Fellin, P., Barrie, L.A., Dougherty, D., Toom, D., Muir, D., Grift, N., Lockhart, L. og Billeck, B. (1996) Air monitoring in the Arctic: results for selected persistent organic pollutants for 1992. *Environ. Toxic. Chem.*, 15, 253-261.

Ferm, M. (1988) Measurements of gaseous and particulate NH₃ and HNO₃ at a background station: Interpretation of the particle composition from the gas phase concentrations. Proceeding from Cost 611 Workshop Villefrance sur Mer, 3-4 May 1988.

Fowler, D. (1980) Removal of sulphur and nitrogen compounds from the atmosphere in rain and by dry deposition. In: *Internat. conf. on impact of acid precipitation*. Sandefjord 1980. Ed. by D. Drabløs and A. Tolland. Oslo-Ås (SNSF- prosjektet), s. 22-32.

Garland, J.A. (1978) Dry and wet removal of sulfur from the atmosphere. *Atmos. Environ.*, 12, 349-362.

Gilbert, R.O. (1987) Statistical methods for environmental pollution monitoring. New York, Van Nostrand Reinhold Co.

Hanssen, J.E., Rambæk, J.P., Semb, A. og Steinnes, E. (1980) Atmospheric deposition of trace elements in Norway. In: *Internat. conf. on impact of acid precipitation*. Sandefjord 1980. Ed. by D. Drabløs and A. Tolland. Oslo-Ås (SNSF- prosjektet), s. 116-117.

Haugen, J.E. (1996) Determination of polychlorinated compounds in ambient air: Methodology and quality assurance. In: *EMEP workshop on Heavy Metals and Persistent Organic Pollutants*, Beekbergen, Nederland, 3-5 mai 1994.

Haugen, J.-E., Wania, F., Ritter, N. og Schlabach, M. (1998) Hexachlorocyclohexanes in air in Southern Norway. Temporal variation, source allocation, and temperature dependence. *Environ. Sci. Technol.*, 31, 217-224.

Hicks, B.B., Baldocchi, D.D., Meyers, T.P., Hosker Jr., R.P. and Matt, D.R. (1987) A preliminary multiple resistance routine for deriving dry deposition velocities from measured quantities. *Water, Air, Soil Poll.*, 36, 311-329.

Lane, D.A., Schroeder og W.H., Johnson, N.D. (1992) On the spatial and temporal variations in atmospheric concentrations of hexachlorobenzene and hexachlorocyclohexane isomers at several locations in the province of Ontario, Canada. *Atmos. Environ.*, 26A, 31-42.

Lead, W. og Jones, K., (1997) Measurement of organic micropollutants in air. Results from a study carried out at Zeppelin Mountain air research facility, Ny-Ålesund, Svalbard, Norway in September 1996. Lancaster University.

- Li, Y.-F., McMillan, A. og Scholtz, M.T. (1996) Global HCH usage with 1°X1° longitude/latitude resolution. *Environ. Sci. Technol.*, 30, 3525-3533.
- Miljøministeriet (1994) Bekendtgørelse om overvågning af luftens indhold af ozon. København (Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 184, 1994).
- Oehme, M., (1991) Further evidence for long range air transport of polychlorinated aromates and pesticides. North America and Eurasia to the Arctic. *Ambio*, 20, 293-297.
- Oehme, M. og Stray, H. (1982) Quantitative determination of ultra-traces of chlorinated compounds in high-volume air samples from the Arctic using polyurethane foam as collection medium. *Fresenius Z. Anal. Chem.*, 311, 665-673.
- Oehme, M., Haugen, J.-E. og Schlabach, M. (1995) Ambient air levels of persistent organochlorines in spring 1992 at Spitsbergen and the Norwegian mainland. Comparison with 1984 results and quality control measures. *Sci. Total Environ.*, 160/161, 139-152.
- Semb, A. (1978) Deposition of trace elements from the atmosphere in Norway. Oslo-Ås (SNSF FR 13/78).
- Statens forurensningstilsyn (1981) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1980. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåking. Rapport 26/81).
- Statens forurensningstilsyn (1982) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1981. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåking. Rapport 64/82).
- Statens forurensningstilsyn (1983) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1982. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåking. Rapport 108/83).
- Statens forurensningstilsyn (1984) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1983. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåking. Rapport 162/84).
- Statens forurensningstilsyn (1985) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1984. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåking. Rapport 201/85).
- Statens forurensningstilsyn (1986a) The Norwegian monitoring programme for long-range transported air pollutants. Results 1980-84. Oslo (Statlig program for forurensningsovervåking. Rapport 230/86).

Statens forurensningstilsyn (1986b) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1985. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåking. Rapport 256/86).

Statens forurensningstilsyn (1987) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1986. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåking. Rapport 296/87).

Statens forurensningstilsyn (1988) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1987. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåking. Rapport 333/88).

Statens forurensningstilsyn (1989) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1988. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåking. Rapport 375/89).

Statens forurensningstilsyn (1991a) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1989. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåking. Rapport 437/91).

Statens forurensningstilsyn (1991c) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1990. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåkning. Rapport 466/91).

Statens forurensningstilsyn (1992a) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1991. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåkning. Rapport 506/92).

Statens forurensningstilsyn (1992b) Virkninger av luftforurensning på helse og miljø: Anbefalte luftkvalitetskriterier. Oslo (SFT-rapport 92:16).

Statens forurensningstilsyn (1993) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1992. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåkning. Rapport 533/93).

Statens forurensningstilsyn (1994) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1993. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåkning. Rapport 583/94).

Statens forurensningstilsyn (1995) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1994. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåkning. Rapport 628/95).

Statens forurensningstilsyn (1996) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1995. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåkning. Rapport 663/96).

Statens forurensningstilsyn (1997) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1996. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåkning. Rapport 703/97).

Statens forurensningstilsyn (1998) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1997. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåkning. Rapport 736/98).

Statens forurensningstilsyn (1999) Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør. Årsrapport 1998. Oslo (Statlig program for forurensnings-overvåkning. Rapport 768/99).

Tørseth, K., Mortensen, L. og Hjellbrekke, A.G. (1996) Kartlegging av bakkenær ozon etter tålegrenser basert på akkumulert dose over 40 ppb. Kjeller (NILU OR 12/96).

UN/ECE (1999) The 1999 Gothenburg Protocol to the 1979 convention on long-range transboundary air pollution to abate acidification, eutrophication and ground-level ozone.

Voldner, E.C. and Sirois, A. (1986) Monthly mean spatial variations of dry deposition velocities of oxides of sulphur and nitrogen. *Water, Air, Soil Poll.*, 30, 179-186.

Voldner, E.C. and Li, Y.F. (1995) Global usage of selected persistent organochlorines. *Sci. Total Environ.*, 160/161, 201-210.

WHO (1995) Update and revision of the air quality guidelines for Europe. Meeting of the working group "classical" air pollutants, Bilthoven, The Netherlands 11-14 October. København (EUR/HFA target, 21).

Tables, figures and appendices

Table 1.1 Weighted annual mean concentrations and wet deposition of chemical components in precipitation at Norwegian background stations in 1999.

Table 1.2 Average mean changes in the annual mean concentrations of sea-salt corrected sulphate, nitrate, ammonium and magnesium in precipitation at Norwegian background measuring stations in the period 1980-1999.

Table 2.1 Annual weighted mean concentrations of heavy metals in precipitation ($\mu\text{g/l}$) at Norwegian background stations in 1999.

Table 2.2 Annual wet deposition ($\mu\text{g/m}^2$) of heavy metals at Norwegian background stations in 1999.

Table 3.1 The 50-, 75- and 90-percentile concentrations, maximum, mean values and dates with maxima of daily and 2 and 3 days mean concentrations of sulphur dioxide in the air at Norwegian background stations in 1999.

Table 3.2 The 50-, 75- and 90-percentile concentrations, maximum, mean values and dates with maxima of daily and 2 and 3 days mean concentrations of particulate sulphate in the air at Norwegian background stations in 1999.

Table 3.3 The 50-, 75- and 90-percentile concentrations, maximum, mean values and dates with maxima of daily mean concentrations of nitrogen dioxide in the air at Norwegian background stations in 1999.

Table 3.4 The 50-, 75- and 90-percentile concentrations, maximum, mean values and dates with maxima of daily, 2 and 3 days mean concentrations of $\text{NO}_3^- + \text{HNO}_3$ in the air at the Norwegian background stations in 1999.

Table 3.5 The 50-, 75- and 90-percentile concentrations, maximum, mean values and dates with maxima of daily, 2 and 3 days mean concentrations of $\text{NH}_4^+ + \text{NH}_3$ in the air at the Norwegian background stations in 1999.

Table 3.6 Dry deposition calculated from seasonal mean concentrations of sulphur and nitrogen components in air and empirically derived dry deposition velocities, and measured seasonal wet deposition at Norwegian background stations in 1999.

Table 3.7 Average mean changes in the annual mean concentrations of sulphur dioxide and particulate sulphate in the air at Norwegian background stations during the period 1980-99.

Table 4.1 Sampling period and data coverage of ozone in 1999.

Table 4.2 Percentile values of ozone($\mu\text{g}/\text{m}^3$), 1999

Table 4.3 Monthly and yearly mean concentrations of ozone ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) in 1999.

Table 4.4 Number of episode-days and the highest hourly mean concentrations, 1987-1999.

Table 4.5 Air quality guidelines of ozone for the protection of human health.

Table 4.6 Number of hours (h) and days (d) with hourly mean concentrations of ozone larger than 100 and 160 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, and the largest hourly mean concentrations in 1999.

Table 4.7 Number of days per month with one or more 8h-mean concentrations of ozone larger than 80, 110 and 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ in 1999.

Table 4.8 Air quality guidelines of ozone for the protection of vegetation.

Table 4.9 Indicators of effects on the vegetation due to ozone exposure

Table 4.10 Data coverage and calculated ozone exposure according to the AOT40 concept for crops, 15 May - 15 August, 1999 (unit ppb h).

Table 4.11 Data coverage and calculated ozone exposure according to the AOT40 concept for forests, 1 April - 1 October, 1999 (unit ppb h).

Table 5.1 Monthly and annual average concentrations of Pb, Cd, Cu, Zn, Cr, Ni, AS and V at Lista measured in fine fraction of particles in 1999 (ng m³).

Table 5.2 Monthly and annual average concentrations of Pb, Cd, Cu, Zn, Cr, Ni, AS and V at Lista measured in both coarse and fine fraction of particles in 1999 (ng m³).

Table 5.3 Monthly average air concentrations of Hg at Lista in 1999 (ng/m³).

Table 5.4 Comparison of mean annual concentrations of Cd, Hg, As, Cr, Cu, Ni, Pb and Zn at Lista during the period from 1992 through 1999 (μg/m³).

Table 5.5: Annual mean concentrations of sum α- and γ-HCH as well as HCB in air at Lista. Unit: pg/m³.

Table 5.6: Monthly mean concentrations of HCH and HCB in air at Lista, 1999. Unit: pg/m³.

Table 5.7: Annual mean concentrations of sum α- and γ-HCH as well as HCB in precipitation at Lista. Unit: ng/l.

Table 5.8: Monthly mean concentrations of HCH and HCB in precipitation at Lista, 1999. Unit: ng/l.

Table 5.9: Monthly mean concentrations of Pb, Cd, Cu, Zn, Cr, Ni, Co, Mn, V, As and Hg in air in Ny-Ålesund, 1999. Unit: ng/m³.

Table 5.10: Annual mean concentrations of Pb, Cd, Cu, Zn, Cr, Ni, Co, Mn, V, As and Hg in air in Ny-Ålesund during the period 1995 - 1999. Unit: ng/m³.

Table 5.11: Annual mean concentrations of sum trans- and cis-chlordane as well as trans- and cis-nonachlor in air in Ny-Ålesund. Unit: pg/m³.

Table 5.12: Annual mean concentrations of HCB in air in Ny-Ålesund. Unit: pg/m³.

Figure 1 Norwegian background stations, 1999.

Figure 1.1 Annual mean concentrations and wet deposition of non seasalt sulphate and strong acid (H^+) in Norway in 1999.

Figure 1.2 Annual mean concentrations of nitrate, ammonium, sodium and deposition of nitrogen compounds in precipitation in Norway in 1999.

Figure 1.3 Monthly weighted mean concentrations and mean wet deposition of sulphate in 1997 and in the proceeding years.

Figure 1.4 Annual mean concentrations of non seasalt sulphate, nitrate, ammonium and pH in precipitation at Norwegian background stations in the period 1973-1999.

Figure 1.5 Annual weighted mean concentrations of non seasalt sulphate, nitrate and ammonium, averaged annual precipitation amounts and wet deposition of sulphate during the period 1974-1999, based on 7 representative stations in Southern Norway (Birkenes, Lista, Skreådalen, Vatnedalen, Treungen, Gulsvik, Løken).

Figure 1.6 Annual wet deposition of sulphate at the Norwegian EMEP-stations in the period 1973-1999.

Figure 2.1 Monthly mean concentrations of lead, cadmium, and zinc, in precipitation at Norwegian background stations in 1999.

Figure 2.2 Mean concentrations in precipitation of lead, cadmium and zinc at Norwegian stations in 1976, August 1978-June 1979, in 1980 (February-December) and in the period 1981-1999.

Figure 3.1 Monthly mean concentrations of sulphur dioxide, particulate sulphate, nitrogen dioxide, (ammonium + ammonia) and (nitrate + nitric acid) in air at Norwegian background stations in 1999.

Figure 3.2 Total deposition (wet and dry) of sulphur-S (SO_2 , SO_4^{2-}) and nitrogen-N (NO_2 , NH_4^+ , NH_3 , NO_3^- , HNO_3) at Norwegian background stations, 1999.

Figure 3.3 Annual mean concentrations of airborne particulate sulphate at Norwegian background stations in the period 1973-1999.

Figure 3.4 Annual mean concentrations of sulphur dioxide in air at Norwegian background stations in the period 1978-1999.

Figure 3.5 Mean concentrations of sulphur dioxide and particulate sulphate for the summer months (April-September) and winter months (October-March) in the period 1978-1999 at Birkenes and Jergul.

Figure 4.1 Monthly mean concentrations of ozone in 1999 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) at Prestebakke, Jeløya, Hurdal and Osen.

Figure 4.2 Monthly mean concentrations of ozone in 1999 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) at Langesund, Klyve and Haukenes.

Figure 4.3 Monthly mean concentrations of ozone in 1999 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) at Birkenes, Sandve, Voss and Kårvatn.

Figure 4.4 Monthly mean concentrations of ozone in 1999 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) at Tustervatn, Karasjok and Zeppelin-mountain.

Figure 4.5 Average diurnal variations of ozone ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) at Prestebakke, Jeløya, Hurdal and Osen, April-September 1999.

Figure 4.6 Average diurnal variations of ozone ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) at Langesund, Klyve and Haukenes, April-September 1999.

Figure 4.7 Average diurnal variations of ozone ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) Birkenes, Sandve, Voss and Kårvatn, April-September 1999.

Figure 4.8 Average diurnal variations of ozone ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) at Tustervatn, Karasjok and Zeppelin-mountain, April-September 1999.

Figure 4.9 Average daytime 7 hour-concentrations of ozone (09-16 hours) for the growing season (in $\mu\text{g}/\text{m}^3$) at Jeløya and Birkenes, 1981-1999.

Figure 4.10 Number of days with 8 hour-mean concentrations of ozone higher than $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$, measured in the season April-September 1999.

Figure 5.1: Weekly air concentration of HCH (sum α - and γ -HCH) at Lista in 1999.

Figure 5.2: Weekly air concentration of HCB at Lista in 1999.

Figure 5.3: Weekly concentration of HCH (sum α - and γ -HCH) in precipitation at Lista in 1999. Missing data represent weeks without sufficient deposition. In some cases, more than one measurement was made during the same week. In such cases the samples were labelled with the week number and a letter, e.g. 11a and 11b.

Figure 5.4: Weekly air concentration of Pb in Ny-Ålesund in 1999. Unit: ng/m^3 .

Figure 5.5: Weekly air concentration of HCH (sum α - and γ -HCH) in Ny-Ålesund during 1999. In some cases, more than one measurement was made during the same week. In such cases the samples were labelled with the week number and a letter, e.g. 1a and 1b.

Figure 5.6: α -HCH in air during the period March-April in Ny-Ålesund.

Figure 5.7: Weekly air concentration of "sum DDT" (sum o,p'-DDE, p,p'-DDE, o,p'-DDD, p,p'-DDD, o,p'-DDT and p,p'-DDT) in Ny-Ålesund during 1999. In some cases, more than one measurement was made during the same week. In such cases the samples were labelled with the week number and a letter, e.g. 1a and 1b.

Figure 5.8: Weekly air concentration of HCB in Ny-Ålesund during 1999. In some cases, more than one measurement was made during the same week. In such cases the samples were labelled with the week number and a letter, e.g. 1a and 1b.

Figure 5.9: Weekly air concentration of PCB (sum PCB-18, -28, -31, -33, -37, -47, -52, -60, -66, -74, -99, -101, -105, -114, -118, -122, -123, -128, -138, -141, -149, -153, -156 -157, -167, -170, -180, -183, -187, -189, -194, -206, and -209) in Ny-Ålesund during 1999.

Figure 5.10: Weekly air concentration of PAH (38 PAH compounds) in Ny-Ålesund during 1999.

Figure 5.11: Weekly air concentration of sum 3- to 7-ring PAH in Ny-Ålesund during 1999.

Tables A.1.1-A.1.19 Monthly and annual mean concentrations and wet deposition of main compounds in precipitation, 1999.

Table A.1.20 The 10 largest daily wet depositions of non marine sulphate at Norwegian background stations in 1999.

Table A.1.21 Annual mean concentrations in precipitation, wet depositions and estimated dry deposition at Norwegian background stations during the period 1973-1999.

Tables A.2.1-A.2.22 Monthly and annual mean concentrations and wet deposition of trace elements in precipitation, 1999.

Table A.2.23 Mean concentrations of heavy metals in precipitation at Norwegian background stations in 1976, August 1978-June 1979, in 1980 (February-December), and in the period 1981-1999.

Tables A.3.1-A.3.10 Monthly and annual mean concentrations of airborne compounds at Norwegian background stations in 1997.

Table A.3.11 Annual mean concentrations of sulphur and nitrogen compounds in air at Norwegian background stations during the period 1973-1999.

B.1 General information about the background stations in Norway in 1999.

B.2 Monitoring programme at the Norwegian background stations in 1999.

C. Sampling, chemical analytical methods and quality control.

Vedlegg A

Resultater fra overvåking av luft- og nedbørkjemi

Forklaring til A.1.1-A.2.22

På en del av stasjonene har det enkelte måneder vært få eller ingen tilfeller med tilstrekkelige nedbørmengder for analyser, eller alle konsentrasjonene har vært lavere enn deteksjonsgrensen. Disse tilfellene er behandlet på følgende måte:

Særtilfeller Parametertype	Ikke nedbør- prøvetaking	Ingen nedbør- tilfeller	Målt nedbør, for lite til, eller mangler analyse	Konsentrasjonen under deteksjons-grensen
Konsentrasjon mm nedbør	Åpen	-	-	< (deteksjons-grense)
Våtavsetning	Åpen	0	Tall	Tall
	Åpen	0	-	Tall*

* mm x 0,5 · deteksjonsgrensen.

Tabell A.1.1: Månedlige og årlige middelverdier av pH i nedbøren på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	4,41	4,73	4,50	4,82	4,64	4,91	4,45	4,54	4,45	4,74	4,69	4,88	4,63
Søgne	4,40	4,59	4,37	4,69	4,47	4,56	4,78	4,57	4,44	4,42	4,44	4,71	4,50
Skreadalen	4,84	5,08	4,79	5,55	4,82	4,86	5,17	4,83	4,67	5,22	4,79	5,17	4,93
Birkenes	4,55	4,92	4,43	4,78	4,73	4,60	4,46	4,80	4,52	4,51	4,39	4,74	4,59
Valle	4,76	4,93	4,52	6,32	4,71	4,79	4,57	4,67	4,50	4,76	4,91	5,10	4,74
Vatnedalen	4,96	5,47	5,57	5,36	5,31	4,86	5,43	5,20	4,67	5,40	5,07	5,23	5,05
Treungen	4,69	4,85	4,46	4,59	4,67	4,64	4,64	4,85	4,68	4,69	4,46	4,80	4,67
Møsvatn	5,07	5,28	4,78	4,79	4,82	4,89	4,98	4,86	4,75	5,05	4,82	5,00	4,89
Lardal	4,43	4,91	4,49	4,62	4,69	4,79	4,61	4,48	4,63	4,70	4,26	4,76	4,61
Prestebakke	4,31	4,40	4,43	4,80	4,69	4,51	4,50	4,40	4,57	4,55	4,38	4,81	4,52
Løken	4,68	4,94	4,67	4,90	4,99	4,52	4,80	4,64	4,93	4,96	4,26	4,81	4,71
Hurdal	4,50	4,71	4,47	4,79	4,55	4,66	4,96	4,74	4,91	4,70	4,35	4,79	4,67
Nordmoen	4,52	4,75	4,52	4,78	4,67	4,61	4,74	4,77	4,76	4,69	4,37	4,79	4,65
Brekkebygda	4,96	4,85	4,60	4,87	4,65	4,75	4,89	4,72	4,70	4,70	4,28	4,88	4,71
Fagernes	4,94	4,97	4,64	4,99	4,97	4,90	4,71	5,03	4,77	4,93	4,99	5,05	4,86
Osen	4,75	5,00	4,66	4,88	4,56	4,81	4,97	4,97	4,98	4,97	4,72	4,91	4,83
Valdalen	4,86	5,13	4,75	4,72	4,62	5,00	4,94	4,89	4,92	5,39	4,94	5,13	4,93
Ualand	4,52	4,65	4,42	5,03	4,61	4,71	4,76	4,47	4,33	4,91	4,69	4,86	4,65
Vikedal	4,65	4,84	4,70	5,41	4,95	4,82	4,96	4,66	4,41	4,98	4,83	5,20	4,82
Voss	4,81	5,00	4,83	5,05	5,34	5,09	5,07	4,67	4,49	5,06	4,81	5,10	4,88
Haukeland	4,92	5,19	4,85	5,44	5,01	4,96	4,83	5,03	4,64	5,14	4,92	5,16	4,99
Nausta	4,93	5,07	4,90	4,93	5,05	4,95	5,04	4,80	4,76	5,15	4,99	5,14	4,99
Kårvatn	5,17	5,26	5,22	5,10	5,23	5,17	5,21	5,19	4,88	5,22	5,46	5,40	5,22
Selbu	5,04	5,11	5,17	4,96	5,30	5,15	5,02	5,66	4,96	5,39	5,44	5,34	5,17
Høylandet	5,67	5,86	5,82	5,53	5,66	5,41	4,95	6,29	5,02	5,57	5,97	5,60	5,41
Tustervatn	5,34	5,59	4,92	5,34	5,36	5,39	5,23	5,48	5,41	5,40	5,46	5,53	5,38
Øverbygd	5,14	5,09	4,89	4,97	4,94	5,13	5,06	5,18	5,28	5,25	5,33	5,16	5,13
Karasjok	4,93	5,08	4,99	4,64	4,97	4,74	5,07	5,24	5,14	5,52	5,36	4,91	5,04
Svanvik	4,77	4,83	4,83	4,47	4,78	4,56	4,56	5,16	4,99	5,05	4,93	5,06	4,86
Karibukt	4,61	4,57	4,44	4,17	4,54	4,47	4,55	5,23	4,52	4,93	5,07	4,59	4,74
Ny-Ålesund	5,24	-	5,85	6,15	-	4,17	5,79	6,71	6,33	6,74	6,59	5,22	5,04

*Tabell A.1.2: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av sulfat i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg S/l, korrigert for sjøsalt.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	0,66	0,26	0,56	0,46	0,65	0,40	0,80	0,71	0,72	0,41	0,28	-	0,44
Søgne	0,47	0,38	1,00	0,46	0,87	0,56	0,52	0,59	0,88	0,73	0,51	0,29	0,63
Skreådalen	0,25	0,18	0,35	0,16	0,38	0,29	0,24	0,34	0,57	0,14	0,29	0,15	0,25
Birkenes	0,40	0,17	0,75	0,20	0,40	0,45	0,58	0,36	0,70	0,59	0,68	0,26	0,47
Valle	0,16	0,16	0,44	0,26	0,33	0,29	0,46	0,28	0,54	0,22	0,26	0,08	0,28
Vatnedalen	0,13	0,12	0,33	0,37	0,31	0,38	0,31	0,24	0,47	0,15	0,13	0,05	0,24
Treungen	0,24	0,15	0,50	0,33	0,38	0,41	0,44	0,29	0,52	0,29	0,56	0,19	0,35
Møsvatn	0,12	0,08	0,27	0,13	0,32	0,17	0,24	0,30	0,34	0,26	0,24	0,06	0,22
Lardal	0,44	0,17	0,51	0,27	0,56	0,29	0,37	0,49	0,56	0,39	0,88	0,23	0,43
Prestebakke	0,47	0,58	0,74	0,34	0,57	0,55	0,54	0,65	0,53	0,34	0,63	0,27	0,50
Løken	0,37	0,22	0,45	0,29	0,32	0,54	0,27	0,36	0,42	0,31	0,85	0,18	0,38
Hurdal	0,32	0,19	0,43	0,18	0,62	0,53	0,37	0,37	0,57	0,28	0,67	0,16	0,39
Nordmoen	0,29	0,13	0,39	0,19	0,59	0,54	0,28	0,31	0,56	0,30	0,56	0,14	0,37
Brekkebygda	0,36	0,14	0,36	0,17	0,64	0,39	0,32	0,42	0,47	0,32	0,91	0,15	0,38
Fagernes	0,09	0,06	0,28	0,08	0,50	0,20	0,25	0,25	0,28	0,17	0,13	0,07	0,20
Osen	0,20	0,11	0,38	0,14	0,66	0,30	0,26	0,26	0,30	0,17	0,29	0,09	0,26
Valldalen	0,09	0,07	0,24	0,20	0,45	0,29	0,27	0,28	0,24	0,11	0,22	0,07	0,21
Ualand	0,35	0,26	0,59	0,29	0,42	0,34	0,31	0,53	0,68	0,22	0,32	0,16	0,32
Vikedal	0,30	0,23	0,37	0,21	0,33	0,29	0,19	0,36	0,77	0,16	0,26	0,13	0,27
Voss	0,15	0,10	0,24	0,09	0,16	0,15	0,23	0,29	0,52	0,04	0,22	0,07	0,18
Haukeland	0,16	0,12	0,25	0,11	0,31	0,25	0,27	0,31	0,56	0,17	0,25	0,09	0,21
Nausta	0,10	0,11	0,16	0,17	0,14	0,14	0,12	0,22	0,30	0,09	0,17	0,07	0,14
Kårvatn	0,05	0,08	0,03	0,17	0,11	0,10	0,08	0,13	0,22	0,05	0,08	0,05	0,09
Selbu	0,08	0,08	0,07	0,12	0,21	0,10	0,11	0,13	0,25	0,07	0,10	0,06	0,10
Høylandet	0,09	0,12	0,25	0,16	0,24	0,16	0,16	0,31	0,13	0,07	0,08	0,08	0,14
Tustervatn	0,08	0,05	0,23	0,13	0,10	0,13	0,12	0,15	0,09	0,06	0,07	0,05	0,09
Øverbygd	0,05	0,14	0,17	0,22	0,23	0,16	0,17	0,12	0,08	0,09	0,06	0,08	0,13
Karasjok	0,20	0,15	0,21	0,73	0,73	0,41	0,12	0,11	0,21	0,18	0,09	0,03	0,20
Svanvik	0,55	0,40	0,90	1,53	0,75	0,84	0,56	0,11	0,33	0,27	0,60	0,26	0,36
Karibukt	0,31	0,27	0,63	1,63	0,53	0,65	0,60	0,19	0,69	0,23	0,14	0,34	0,36
Ny-Ålesund	0,30	-	0,08	-	1,72	1,54	0,63	0,06	0,14	0,05	0,18	0,45	0,31

*Tabell A.1.3: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av nitrat i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg N/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	0,58	0,49	0,66	0,50	0,80	0,46	0,68	1,06	0,72	0,46	1,08	0,39	0,60
Søgne	0,56	0,38	0,92	0,41	0,73	0,43	0,50	0,68	0,64	0,50	0,71	0,33	0,57
Skreådalen	0,21	0,17	0,39	0,19	0,38	0,26	0,22	0,30	0,50	0,14	0,25	0,13	0,23
Birkenes	0,47	0,13	0,62	0,25	0,30	0,37	0,49	0,33	0,48	0,46	0,93	0,28	0,43
Valle	0,17	0,21	0,45	0,38	0,33	0,20	0,32	0,13	0,34	0,15	0,25	0,12	0,22
Vatnedalen	0,14	0,10	0,28	0,32	0,29	0,29	0,24	0,23	0,23	0,02	0,07	0,07	0,16
Treungen	0,24	0,17	0,44	0,52	0,38	0,35	0,41	0,26	0,44	0,23	0,49	0,24	0,32
Møsvatn	0,15	0,10	0,27	0,43	0,34	0,18	0,23	0,30	0,26	0,14	0,24	0,12	0,21
Lardal	0,43	0,18	0,46	0,42	0,33	0,24	0,23	0,29	0,43	0,32	0,86	0,28	0,36
Prestebakke	0,54	0,77	0,82	0,43	0,62	0,43	0,41	0,49	0,26	0,32	0,88	0,33	0,48
Løken	0,43	0,29	0,36	0,42	0,30	0,36	0,14	0,28	0,30	0,32	1,13	0,22	0,36
Hurdal	0,40	0,24	0,40	0,25	0,84	0,30	0,28	0,26	0,33	0,26	0,71	0,26	0,33
Nordmoen	0,33	0,20	0,39	0,33	0,67	0,32	0,22	0,17	0,31	0,25	0,69	0,25	0,31
Brekkebygda	0,32	0,22	0,33	0,27	0,53	0,23	0,14	0,13	0,36	0,23	0,75	0,26	0,30
Fagernes	0,18	0,17	0,30	0,18	0,46	0,13	0,21	0,01	0,16	0,15	0,10	0,19	0,18
Osen	0,24	0,20	0,37	0,24	0,71	0,21	0,16	0,21	0,20	0,15	0,31	0,20	0,24
Valdalen	0,22	0,12	0,34	0,32	0,42	0,19	0,18	0,23	0,16	0,13	0,34	0,16	0,22
Ualand	0,27	0,27	0,67	0,28	0,34	0,28	0,22	0,50	0,55	0,18	0,34	0,16	0,30
Vikedal	0,22	0,21	0,32	0,18	0,25	0,26	0,14	0,28	0,62	0,15	0,22	0,10	0,22
Voss	0,11	0,08	0,18	0,13	0,11	0,16	0,15	0,23	0,33	0,04	0,13	0,08	0,13
Haukeland	0,12	0,08	0,19	0,08	0,28	0,19	0,14	0,19	0,38	0,11	0,16	0,08	0,15
Nausta	0,10	0,06	0,14	0,15	0,11	0,12	0,10	0,16	0,19	0,06	0,11	0,07	0,10
Kårvatn	0,08	0,04	0,07	0,13	0,14	0,09	0,06	0,10	0,12	0,07	0,06	0,02	0,07
Selbu	0,09	0,04	0,08	0,09	0,12	0,11	0,08	0,03	0,11	0,06	0,07	0,04	0,07
Høylandet	0,10	0,10	0,31	0,09	0,16	0,09	0,09	0,23	0,09	0,06	0,07	0,07	0,10
Tustervatn	0,10	0,07	0,16	0,09	0,09	0,12	0,08	0,14	0,07	0,05	0,06	0,04	0,08
Øverbygd	0,06	0,08	0,05	0,17	0,11	0,06	0,07	<0.01	0,01	<0.01	0,02	0,07	0,05
Karasjok	0,26	0,20	0,22	0,23	0,34	0,15	0,08	0,04	0,13	0,10	0,09	0,26	0,12
Svanvik	0,28	0,30	0,35	0,31	0,26	0,24	0,15	0,05	0,22	0,10	0,11	0,25	0,13
Karibukt	0,19	0,18	0,29	0,28	0,08	0,25	0,17	0,08	0,24	0,09	0,05	0,18	0,13
Ny-Ålesund	0,16	-	0,12	0,07	0,21	0,94	0,15	0,10	0,05	0,04	0,05	0,13	0,19

*Tabell A.1.4: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av ammonium i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg N/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	0,32	0,31	0,61	0,57	0,68	0,55	0,55	0,69	0,28	0,43	1,04	0,28	0,48
Søgne	0,20	0,23	1,05	0,45	0,72	0,40	0,74	0,60	0,57	0,48	0,39	0,22	0,50
Skreådalen	0,19	0,18	0,43	0,36	0,35	0,26	0,35	0,35	0,47	0,17	0,22	0,12	0,24
Birkenes	0,30	0,11	0,68	0,22	0,27	0,35	0,40	0,31	0,47	0,39	0,60	0,16	0,36
Valle	0,09	0,11	0,34	0,74	0,27	0,19	0,24	0,11	0,21	0,04	0,21	0,07	0,15
Vatnedalen	0,12	0,33	0,31	0,33	0,25	0,31	0,63	0,51	0,26	0,09	0,08	0,04	0,24
Treungen	0,16	0,18	0,37	0,42	0,29	0,39	0,43	0,29	0,65	0,15	0,31	0,11	0,31
Møsvatn	0,11	0,13	0,13	0,24	0,31	0,13	0,21	0,29	0,23	0,05	0,17	0,05	0,16
Lardal	0,38	0,12	0,38	0,29	0,36	0,29	0,19	0,13	0,41	0,25	0,58	0,16	0,31
Prestebakke	0,24	0,51	0,84	0,38	0,58	0,34	0,30	0,18	0,07	0,13	0,61	0,25	0,34
Løken	0,34	0,21	0,32	0,63	0,32	0,35	0,17	0,24	0,41	0,36	0,82	0,10	0,35
Hurdal	0,25	0,15	0,28	0,20	0,73	0,37	0,45	0,21	0,56	0,14	0,40	0,12	0,31
Nordmoen	0,20	0,07	0,26	0,25	0,63	0,33	0,15	0,14	0,47	0,13	0,32	0,13	0,26
Brekkebygda	0,18	0,12	0,23	0,19	0,63	0,31	0,32	0,24	0,36	0,11	0,43	0,10	0,27
Fagernes	0,08	0,15	0,17	0,11	0,50	0,11	0,15	0,08	0,11	0,08	0,03	0,06	0,12
Osen	0,12	0,10	0,25	0,16	0,63	0,23	0,25	0,16	0,26	0,08	0,18	0,06	0,20
Valldalen	0,08	0,07	0,18	0,18	0,31	0,20	0,30	0,29	0,15	0,15	0,32	0,15	0,19
Ualand	0,14	0,18	0,53	0,33	0,29	0,26	0,20	0,35	0,18	0,13	0,21	0,12	0,20
Vikedal	0,13	0,28	0,34	0,37	0,30	0,26	0,16	0,21	0,53	0,09	0,19	0,11	0,22
Voss	0,04	0,05	0,13	0,09	0,22	0,23	0,33	0,22	0,18	0,01	0,07	0,04	0,09
Haukeland	0,09	0,10	0,21	0,22	0,39	0,21	0,14	0,29	0,44	0,09	0,16	0,06	0,17
Nausta	0,04	0,05	0,12	0,18	0,11	0,08	0,09	0,07	0,15	0,03	0,08	0,04	0,08
Kårvatn	0,06	0,05	0,04	0,19	0,14	0,10	0,07	0,12	0,11	0,05	0,05	0,03	0,08
Selbu	0,02	0,02	0,03	0,09	0,11	0,11	0,03	0,04	0,10	0,03	0,20	0,03	0,06
Høylandet	0,20	0,46	0,78	0,30	0,43	0,23	0,07	1,18	0,07	0,13	0,22	0,19	0,27
Tustervatn	0,16	0,15	0,19	0,22	0,18	0,28	0,18	0,45	0,19	0,07	0,13	0,11	0,17
Øverbygd	0,05	0,09	0,03	0,17	0,08	0,08	0,13	0,02	0,01	0,01	0,02	0,08	0,07
Karasjok	0,13	0,12	0,18	0,39	0,44	0,17	0,06	0,09	0,14	0,19	0,11	0,21	0,13
Svanvik	0,38	0,40	0,58	0,77	0,49	0,42	0,17	0,05	0,22	0,16	0,20	0,32	0,18
Karibukt	0,07	0,03	0,23	0,45	0,08	0,21	0,13	0,18	0,31	0,05	0,02	0,03	0,13
Ny-Ålesund	0,05	-	0,14	0,12	0,26	1,07	0,21	0,06	0,05	0,04	0,18	0,10	0,21

*Tabell A.1.5: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av kalsium i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	1,07	1,35	0,29	0,62	0,89	0,17	0,44	0,49	0,45	1,14	3,68	3,37	1,11
Søgne	0,20	0,09	0,19	0,13	0,28	0,06	0,26	0,24	0,19	0,21	0,45	0,30	0,21
Skreådalen	0,17	0,15	0,08	0,17	0,24	0,06	0,08	0,09	0,15	0,18	0,17	0,12	0,14
Birkenes	0,11	0,05	0,07	0,03	0,11	0,05	0,08	0,08	0,12	0,09	0,35	0,11	0,11
Valle	0,10	0,08	0,11	0,34	0,09	0,04	0,12	0,06	0,10	0,08	0,10	0,06	0,08
Vatnedalen	0,08	0,16	0,30	0,44	0,41	0,10	0,10	0,06	0,12	0,12	0,08	0,03	0,12
Treungen	0,05	0,03	0,05	0,10	0,10	0,03	0,12	0,06	0,08	0,06	0,11	0,05	0,06
Møsvatn	0,11	0,09	0,10	0,14	0,13	0,04	0,08	0,09	0,07	0,14	0,16	0,02	0,08
Lardal	0,09	0,02	0,07	0,07	0,16	0,03	0,10	0,13	0,10	0,08	0,11	0,07	0,08
Prestebakke	0,10	0,24	0,13	0,18	0,21	0,06	0,12	0,35	0,19	0,11	0,25	0,16	0,15
Løken	0,09	0,08	0,10	0,14	0,19	0,10	0,11	0,04	0,11	0,10	0,22	0,04	0,10
Hurdal	0,03	0,03	0,06	0,04	0,30	0,06	0,08	0,09	0,14	0,07	0,17	0,03	0,08
Nordmoen	0,03	0,03	0,09	0,05	0,29	0,07	0,08	0,05	0,12	0,06	0,14	0,06	0,08
Brekkebygda	0,18	0,03	0,07	0,05	0,16	0,05	0,13	0,13	0,10	0,08	0,18	0,04	0,09
Fagernes	0,02	0,05	0,09	0,08	0,35	0,04	0,06	0,13	0,05	0,10	0,15	0,07	0,08
Osen	0,04	0,04	0,10	0,07	0,28	0,05	0,08	0,14	0,11	0,10	0,05	0,02	0,08
Valdalen	0,05	0,04	0,10	0,06	0,13	0,24	0,10	0,07	0,05	0,18	0,15	0,03	0,12
Ualand	0,15	0,16	0,15	0,13	0,13	0,03	0,07	0,07	0,13	0,21	0,34	0,17	0,16
Vikedal	0,12	0,15	0,07	0,12	0,19	0,03	0,03	0,07	0,12	0,14	0,18	0,11	0,12
Voss	0,06	0,08	0,08	0,04	0,11	0,07	0,06	0,07	0,07	0,07	0,05	0,03	0,06
Haukeland	0,08	0,12	0,05	0,11	0,18	0,05	0,07	0,09	0,06	0,18	0,15	0,08	0,11
Nausta	0,08	0,12	0,04	0,05	0,05	0,01	0,02	0,05	0,03	0,11	0,10	0,05	0,07
Kårvatn	0,02	0,13	0,02	0,05	0,07	0,03	0,02	0,08	0,03	0,05	0,15	0,07	0,07
Selbu	0,03	0,10	0,09	0,07	0,26	0,08	0,06	0,19	0,12	0,10	0,11	0,07	0,09
Høylandet	0,06	0,22	0,08	0,12	0,14	0,08	0,09	0,24	0,06	0,11	0,18	0,12	0,13
Tustervatn	0,08	0,07	0,05	0,07	0,06	0,07	0,06	0,09	0,06	0,07	0,09	0,07	0,07
Øverbygd	0,05	0,05	0,03	0,11	0,09	0,05	0,09	0,03	0,05	0,05	0,05	0,04	0,06
Karasjok	0,06	0,06	0,05	0,15	0,32	0,06	0,06	0,03	0,05	0,10	0,04	0,19	0,07
Svanvik	0,13	0,06	0,21	0,26	0,30	0,15	0,09	0,04	0,14	0,08	0,14	0,09	0,08
Karibukt	0,09	0,05	0,11	0,25	0,12	0,12	0,11	0,07	0,12	0,09	0,12	0,32	0,11
Ny-Ålesund	0,41	-	1,11	1,95	-	0,93	1,87	1,31	0,78	0,85	1,72	0,66	1,06

*Tabell A.1.6: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av kalium i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	0,93	1,22	0,21	0,46	0,70	0,28	0,57	0,39	0,29	0,99	3,67	3,06	1,01
Søgne	0,22	0,14	0,20	0,08	0,19	0,07	0,15	0,21	0,19	0,12	0,41	0,29	0,19
Skreådalen	0,19	0,19	0,15	0,13	0,19	0,12	0,13	0,14	0,18	0,18	0,22	0,22	0,18
Birkenes	0,13	0,05	0,07	0,04	0,07	0,04	0,06	0,05	0,07	0,06	0,17	0,12	0,08
Valle	0,10	0,11	0,09	0,25	0,03	0,05	0,08	0,04	0,03	0,04	0,09	0,05	0,06
Vatnedalen	0,06	0,10	0,11	0,18	0,22	0,12	0,41	0,13	0,05	0,25	0,06	0,05	0,12
Treungen	0,05	0,04	0,02	0,04	0,04	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04	0,06	0,04	0,04
Møsvatn	0,18	0,16	0,07	0,12	0,05	0,04	0,06	0,15	0,04	0,04	0,05	0,02	0,07
Lardal	0,08	0,04	0,03	0,03	0,04	0,02	0,06	0,05	0,08	0,10	0,11	0,05	0,06
Prestebakke	0,10	0,14	0,07	0,09	0,12	0,06	0,11	0,11	0,06	0,06	0,22	0,19	0,10
Løken	0,22	0,10	0,11	0,13	0,13	0,12	0,13	0,04	0,08	0,10	0,20	0,06	0,11
Hurdal	0,04	0,04	0,02	0,04	0,12	0,05	0,14	0,09	0,06	0,03	0,06	0,03	0,05
Nordmoen	0,04	0,03	0,03	0,03	0,20	0,07	0,13	0,04	0,05	0,03	0,10	0,03	0,05
Brekkebygda	0,32	0,04	0,04	0,17	0,06	0,05	0,15	0,25	0,08	0,05	0,06	0,07	0,10
Fagernes	0,02	0,04	0,03	0,02	0,06	0,01	0,04	0,06	0,03	0,04	0,04	0,02	0,03
Osen	0,08	0,12	0,08	0,06	0,07	0,05	0,13	0,40	0,17	0,04	0,04	0,04	0,09
Valldalen	0,05	0,06	0,12	0,10	0,09	0,06	0,13	0,10	0,04	0,10	0,28	0,09	0,09
Ualand	0,14	0,14	0,07	0,05	0,07	0,02	0,05	0,03	0,02	0,16	0,31	0,15	0,12
Vikedal	0,11	0,13	0,05	0,05	0,14	0,03	0,03	0,05	0,04	0,13	0,15	0,10	0,09
Voss	0,05	0,07	0,03	0,07	0,07	0,07	0,10	0,05	0,03	0,06	0,04	0,02	0,05
Haukeland	0,08	0,11	0,05	0,06	0,12	0,03	0,15	0,05	0,03	0,14	0,14	0,09	0,10
Nausta	0,06	0,11	0,03	0,02	0,02	0,02	0,06	0,07	0,02	0,07	0,07	0,04	0,05
Kårvatn	0,01	0,11	0,02	0,04	0,06	0,04	0,05	0,04	0,02	0,04	0,07	0,07	0,06
Selbu	0,02	0,08	0,01	0,02	0,04	0,03	0,03	0,05	0,04	0,05	0,07	0,05	0,04
Høylandet	0,07	0,22	0,06	0,13	0,09	0,06	0,05	0,43	0,04	0,10	0,11	0,11	0,10
Tustervatn	0,12	0,09	0,09	0,08	0,03	0,10	0,10	0,15	0,08	0,05	0,08	0,13	0,08
Øverbygd	0,05	0,09	0,03	0,09	0,04	0,07	0,13	0,05	0,06	0,04	0,04	0,06	0,07
Karasjok	0,24	0,16	0,16	0,15	0,16	0,07	0,17	0,07	0,12	0,23	0,08	0,27	0,13
Svanvik	0,09	0,04	0,09	0,11	0,25	0,08	0,13	0,03	0,14	0,04	0,06	0,08	0,07
Karibukt	0,05	0,02	0,11	0,15	0,09	0,08	0,16	0,15	0,15	0,06	0,07	0,12	0,11
Ny-Ålesund	0,22	-	0,55	0,92	0,58	0,55	0,26	0,13	0,34	0,40	1,38	0,37	0,52

*Tabell A.1.7: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av magnesium i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	3,09	3,86	0,56	1,22	1,68	0,31	0,98	0,88	0,38	2,90	10,67	10,43	3,00
Søgne	0,45	0,21	0,32	0,08	0,24	0,07	0,12	0,22	0,12	0,29	1,11	0,83	0,34
Skreådalen	0,30	0,37	0,07	0,07	0,17	0,03	0,03	0,03	0,04	0,29	0,41	0,27	0,23
Birkenes	0,27	0,14	0,09	0,02	0,07	0,04	0,05	0,07	0,05	0,11	0,47	0,30	0,15
Valle	0,21	0,07	0,03	0,08	0,06	0,02	0,03	0,02	0,02	0,07	0,19	0,11	0,07
Vatnedalen	0,12	0,16	0,07	0,11	0,19	0,03	0,04	0,02	0,04	0,12	0,13	0,04	0,08
Treungen	0,09	0,07	0,02	0,04	0,06	0,02	0,04	0,03	0,02	0,04	0,15	0,11	0,06
Møsvatn	0,07	0,07	0,01	0,02	0,05	0,01	0,02	0,02	0,01	0,02	0,06	0,04	0,03
Lardal	0,10	0,09	0,03	0,04	0,03	0,02	0,03	0,03	0,03	0,08	0,14	0,12	0,05
Prestebakke	0,21	0,29	0,09	0,08	0,11	0,04	0,11	0,11	0,06	0,14	0,58	0,40	0,17
Løken	0,14	0,04	0,02	0,03	0,04	0,02	0,03	0,01	0,02	0,06	0,37	0,10	0,06
Hurdal	0,03	0,03	0,01	0,01	0,05	0,02	0,02	0,01	0,03	0,05	0,09	0,07	0,03
Nordmoen	0,04	0,02	0,02	0,02	0,07	0,02	0,03	0,01	0,02	0,04	0,10	0,07	0,03
Brekkebygda	0,04	0,03	0,01	0,01	0,03	0,01	0,03	0,03	0,02	0,02	0,10	0,04	0,02
Fagernes	0,02	0,04	0,02	0,01	0,03	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,03	0,01	0,01
Osen	0,02	0,02	0,02	0,01	0,05	0,01	0,02	0,03	0,02	0,02	0,04	0,03	0,02
Valdalen	0,01	0,03	0,02	0,01	0,02	0,01	0,02	0,01	0,01	0,01	0,03	0,02	0,02
Ualand	0,43	0,46	0,16	0,12	0,20	0,03	0,08	0,05	0,06	0,48	0,93	0,52	0,37
Vikedal	0,35	0,40	0,10	0,12	0,37	0,04	0,05	0,05	0,04	0,39	0,48	0,32	0,27
Voss	0,17	0,21	0,04	0,01	0,15	0,01	0,04	0,04	0,01	0,17	0,14	0,05	0,11
Haukeland	0,22	0,33	0,07	0,05	0,25	0,03	0,09	0,07	0,03	0,42	0,41	0,21	0,23
Nausta	0,21	0,37	0,07	0,03	0,07	0,01	0,05	0,06	0,02	0,26	0,24	0,14	0,16
Kårvatn	0,02	0,37	0,02	0,06	0,07	0,03	0,02	0,04	0,02	0,12	0,20	0,20	0,13
Selbu	0,06	0,29	0,03	0,05	0,16	0,04	0,03	0,08	0,05	0,11	0,16	0,15	0,10
Høylandet	0,12	0,63	0,08	0,15	0,10	0,05	0,07	0,14	0,10	0,23	0,22	0,23	0,19
Tustervatn	0,11	0,13	0,02	0,06	0,01	0,02	0,03	0,03	0,07	0,10	0,14	0,09	0,08
Øverbygd	0,11	0,08	0,04	0,13	0,03	0,03	0,04	0,04	0,08	0,08	0,07	0,10	0,07
Karasjok	0,03	0,04	0,03	0,04	0,18	0,02	0,02	0,01	0,03	0,02	0,02	0,06	0,02
Svanvik	0,18	0,05	0,16	0,21	0,33	0,06	0,07	0,02	0,05	0,04	0,18	0,19	0,07
Karibukt	0,19	0,05	0,16	0,40	0,28	0,04	0,11	0,03	0,07	0,14	0,25	0,44	0,13
Ny-Ålesund	0,36	-	1,67	3,15	-	0,65	0,60	0,54	0,90	0,82	3,35	0,89	1,30

*Tabell A.1.8: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av natrium i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	25,14	34,66	5,03	10,52	15,15	2,93	7,49	7,25	3,58	26,77	95,71	89,24	26,21
Søgne	3,73	1,89	2,76	0,67	1,77	0,62	0,77	1,76	0,77	2,49	10,44	7,08	2,90
Skreådalen	2,38	3,16	0,86	0,63	1,44	0,29	0,35	0,22	0,50	2,77	3,93	2,61	2,12
Birkenes	2,05	1,21	0,82	0,24	0,62	0,33	0,41	0,60	0,36	0,97	4,38	2,83	1,30
Valle	1,74	0,57	0,23	0,89	0,38	0,13	0,13	0,14	0,09	0,58	1,33	0,95	0,58
Vatnedalen	0,99	1,78	1,25	2,12	2,14	0,37	0,25	0,12	0,08	0,84	1,04	0,38	0,73
Treungen	0,67	0,55	0,18	0,25	0,44	0,13	0,16	0,21	0,12	0,41	1,24	1,00	0,42
Møsvatn	0,70	0,76	0,13	0,24	0,30	0,08	0,11	0,25	0,09	0,20	0,45	0,34	0,26
Lardal	0,63	0,27	0,20	0,28	0,15	0,15	0,23	0,18	0,20	0,68	1,13	1,07	0,39
Prestebakke	1,79	2,90	0,77	0,56	0,73	0,29	0,78	0,45	0,47	1,20	5,32	3,41	1,42
Løken	1,12	0,45	0,39	0,49	0,25	0,28	0,25	0,06	0,18	0,53	3,24	0,92	0,60
Hurdal	0,38	0,27	0,09	0,12	0,25	0,12	0,11	0,07	0,13	0,41	0,73	0,56	0,24
Nordmoen	0,30	0,19	0,12	0,17	0,22	0,12	0,08	0,04	0,09	0,34	0,79	0,59	0,22
Brekkebygda	0,57	0,22	0,11	0,20	0,12	0,09	0,10	0,13	0,10	0,13	0,72	0,38	0,18
Fagernes	0,11	0,29	0,06	0,03	0,13	0,04	0,04	0,08	0,03	0,08	0,12	0,10	0,07
Osen	0,23	0,23	0,10	0,10	0,21	0,11	0,10	0,15	0,15	0,16	0,36	0,32	0,18
Valldalen	0,13	0,28	0,22	0,17	0,22	0,08	0,17	0,12	0,06	0,20	0,57	0,28	0,17
Ualand	3,55	3,89	1,25	1,00	1,60	0,29	0,59	0,32	0,50	4,01	8,61	4,36	3,18
Vikedal	2,93	3,22	0,80	0,92	2,99	0,31	0,40	0,41	0,28	3,39	4,23	2,83	2,30
Voss	1,36	1,81	0,27	0,22	1,10	0,13	0,19	0,18	0,09	1,49	1,18	0,46	0,90
Haukeland	1,79	2,88	0,56	0,36	1,99	0,21	0,33	0,38	0,24	3,69	3,69	1,94	1,93
Nausta	1,72	3,23	0,59	0,20	0,54	0,11	0,37	0,43	0,20	2,24	1,95	1,24	1,36
Kårvatn	0,19	3,09	0,18	0,50	0,55	0,21	0,17	0,32	0,13	0,98	1,64	1,78	1,13
Selbu	0,45	2,34	0,22	0,37	0,84	0,18	0,17	0,21	0,12	0,80	1,37	1,35	0,75
Høylandet	0,99	4,93	0,60	1,27	0,78	0,39	0,51	1,61	0,82	1,93	1,93	2,10	1,54
Tustervatn	0,96	1,07	0,19	0,51	0,09	0,15	0,20	0,28	0,67	0,85	1,22	0,91	0,70
Øverbygd	0,91	0,72	0,28	1,07	0,20	0,15	0,13	0,24	0,69	0,69	0,66	0,90	0,50
Karasjok	0,49	0,37	0,30	0,31	1,24	0,17	0,12	0,09	0,26	0,34	0,29	0,78	0,22
Svanvik	1,21	0,27	0,69	1,15	2,64	0,31	0,12	0,11	0,28	0,30	1,35	1,68	0,38
Karibukt	1,32	0,21	1,03	3,01	2,18	0,30	0,76	0,34	0,54	1,16	2,03	4,49	1,10
Ny-Ålesund	2,80	-	13,77	22,32	5,57	3,95	2,11	1,37	6,95	6,13	27,39	6,76	9,19

*Tabell A.1.9: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av klorid i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	48,66	60,73	8,97	18,90	25,86	5,18	15,50	13,46	6,23	46,67	172,29	160,38	47,17
Søgne	6,71	3,56	4,76	1,12	3,13	0,99	1,39	3,22	1,45	4,50	18,63	13,43	5,26
Skreådalen	4,73	5,72	1,47	0,99	2,66	0,50	0,59	0,38	0,86	4,89	7,07	4,92	3,90
Birkenes	3,78	2,22	1,39	0,38	1,04	0,51	0,70	1,16	0,69	1,81	7,78	5,31	2,37
Valle	3,36	1,13	0,40	1,21	0,72	0,21	0,22	0,26	0,18	1,06	2,49	1,82	1,10
Vatnedalen	1,96	2,96	1,67	2,60	3,29	0,52	0,40	0,23	0,17	1,61	1,98	0,74	1,27
Treungen	1,28	1,01	0,38	0,36	0,77	0,22	0,24	0,41	0,25	0,77	2,22	1,88	0,79
Møsvatn	1,24	1,39	0,24	0,33	0,48	0,12	0,17	0,37	0,15	0,37	0,81	0,64	0,46
Lardal	1,15	0,48	0,39	0,42	0,18	0,24	0,37	0,33	0,37	1,24	1,98	2,06	0,71
Prestebakke	3,25	5,19	1,42	0,88	1,21	0,47	1,34	0,75	0,85	2,11	9,32	6,59	2,56
Løken	2,17	0,79	0,60	0,75	0,38	0,43	0,42	0,13	0,32	1,02	5,66	1,87	1,08
Hurdal	0,72	0,46	0,18	0,17	0,33	0,17	0,16	0,14	0,24	0,73	1,35	1,07	0,43
Nordmoen	0,62	0,33	0,21	0,24	0,30	0,17	0,17	0,09	0,14	0,64	1,47	1,11	0,40
Brekkebygda	0,81	0,31	0,15	0,26	0,12	0,07	0,12	0,21	0,19	0,25	1,19	0,69	0,27
Fagernes	0,16	0,54	0,16	0,06	0,19	0,06	0,07	0,13	0,06	0,15	0,24	0,24	0,14
Osen	0,44	0,42	0,19	0,15	0,32	0,17	0,18	0,27	0,29	0,29	0,65	0,63	0,32
Valdalen	0,26	0,51	0,34	0,24	0,30	0,12	0,25	0,22	0,10	0,33	0,92	0,56	0,29
Ualand	6,75	7,13	2,20	1,69	2,85	0,46	1,04	0,56	0,86	7,43	15,17	7,95	5,77
Vikedal	5,64	5,85	1,54	1,50	5,76	0,53	0,73	0,74	0,55	6,25	7,72	5,34	4,28
Voss	2,64	3,40	0,47	0,35	1,88	0,23	0,34	0,27	0,19	2,82	2,16	0,92	1,70
Haukeland	3,42	5,12	1,03	0,62	3,73	0,35	0,55	0,72	0,43	6,88	6,82	3,63	3,56
Nausta	3,32	6,09	1,10	0,34	0,98	0,18	0,68	0,79	0,35	4,11	3,61	2,44	2,56
Kårvatn	0,35	5,46	0,31	0,85	0,91	0,37	0,29	0,59	0,24	1,73	3,10	3,29	2,03
Selbu	0,87	4,56	0,39	0,68	1,53	0,31	0,30	0,39	0,21	1,46	2,52	2,58	1,41
Høylandet	1,87	8,86	1,11	2,15	1,38	0,69	0,93	2,40	1,52	3,55	3,63	4,11	2,79
Tustervatn	2,00	2,04	0,35	0,86	0,15	0,28	0,40	0,57	1,33	1,61	2,31	1,71	1,32
Øverbygd	1,61	1,30	0,51	1,88	0,30	0,23	0,27	0,46	1,30	1,28	1,21	1,73	0,92
Karasjok	0,84	0,70	0,43	0,33	1,74	0,22	0,18	0,15	0,39	0,54	0,48	1,44	0,35
Svanvik	2,38	0,56	1,21	1,80	4,28	0,40	0,31	0,21	0,50	0,59	2,59	3,23	0,72
Karibukt	2,51	0,43	1,85	5,31	3,96	0,48	1,29	0,59	0,96	2,17	3,79	6,24	1,91
Ny-Ålesund	5,11	-	26,18	43,79	10,37	7,31	3,79	2,57	13,12	10,46	49,74	12,21	16,99

Tabell A.1.10: Månedlige og årlege nedbørmengder på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.

Enhet: mm, NILU-måler.

Til høyre: Årets nedbørmålinger (DNMI) i % av nedbørnormalene (1961-90), målt ved nærmeste meteorologiske stasjon.

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR	% av normalen
Lista	123	115	158	67	47	173	64	73	93	165	55	141	1 273	112
Søgne	177	72	208	99	64	173	87	79	208	223	86	191	1 667	121 *
Skreådalen	352	268	175	58	76	180	116	138	138	248	350	423	2 521	118
Birkenes	225	102	155	82	89	217	42	181	224	183	124	219	1 843	134 *
Valle	94	124	91	2	40	154	44	125	141	161	128	182	1 284	112 *
Vatnedalen	107	123	51	21	9	139	81	82	144	124	124	126	1 132	114 *
Treungen	259	60	102	30	46	182	37	131	189	124	49	119	1 329	122 *
Møsvatn	76	46	65	23	30	145	69	45	120	51	45	62	777	106 *
Lardal	110	43	127	55	84	266	53	78	248	119	53	134	1 371	118 *
Prestebakke	127	22	91	69	61	215	79	65	133	97	72	151	1 182	136 *
Løken	112	30	92	70	25	133	68	58	165	106	48	106	1 011	138 * ¹
Hurdal	107	47	116	78	24	193	68	55	165	104	31	123	1 110	119 *
Nordmoen	95	49	111	66	28	189	50	64	138	86	24	115	1 014	119 *
Brekkebygda	76	30	122	42	38	99	62	41	189	53	21	71	845	112 *
Fagernes	43	32	65	41	19	130	46	32	97	53	27	48	633	111 *
Osen	69	39	70	31	34	127	76	26	101	54	40	84	750	106 *
Valdalen	57	41	56	36	30	140	55	41	89	56	35	56	692	107
Ualand	319	259	125	114	90	248	118	109	142	291	234	441	2 487	128 *
Vikedal	379	346	233	140	133	215	230	86	185	301	374	484	3 108	120 *
Voss	203	172	101	69	57	83	83	34	123	163	328	225	1 641	133 *
Haukeland	518	567	369	313	331	245	198	101	214	363	592	503	4 315	124 *
Nausta	300	322	206	153	245	181	189	57	175	291	486	274	2 880	129 *
Kårvatn	57	200	61	128	43	100	165	49	61	118	151	173	1 304	85 *
Selbu	93	139	48	95	50	133	212	85	47	185	116	99	1 303	97 *
Høylandet	67	121	48	91	120	126	172	44	62	130	154	61	1 195	97
Tustervatn	57	114	38	82	102	69	136	35	72	135	221	72	1 133	90
Øverbygd	47	8	32	62	39	85	144	80	70	80	109	55	811	117 *
Karasjok	16	26	24	14	5	55	56	113	17	43	25	18	410	128 *
Svanvik	10	11	11	7	15	18	92	162	19	89	12	18	463	122 *
Karibukt	17	16	20	10	31	27	59	156	26	124	36	28	551	101 *
Ny-Ålesund	27	0	20	11	18	25	19	11	40	21	28	6	227	97

* NILU og DNMI måler har ulik plassering.

¹ f.o.m 16. aug er NILU og DNMI's måler på Løken plassert på samme sted.

*Tabell A.1.11: Månedlig og årlig våtavsetning av sterk syre (H^+) på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: $\mu\text{ekv}/\text{m}^2$.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	4828	2144	4997	1003	1062	2133	2253	2124	3298	3011	1129	1863	29 845
Søgne	7030	1871	8855	2045	2183	4763	1468	2143	7545	8510	3112	3728	53 253
Skreådalen	5116	2253	2831	162	1146	2504	783	2037	2961	1502	5605	2886	29 786
Birkenes	6369	1210	5807	1367	1680	5397	1475	2874	6822	5696	5004	4018	47 719
Valle	1642	1474	2752	1	776	2517	1174	2676	4439	2794	1564	1437	23 246
Vatnedalen	1188	415	138	93	42	1935	301	515	3052	496	1070	749	9 994
Treungen	5304	853	3537	761	979	4168	858	1862	3980	2550	1695	1910	28 457
Møsvatn	652	239	1095	369	458	1847	725	626	2140	456	681	613	9 901
Lardal	4099	528	4135	1307	1719	4303	1297	2609	5862	2378	2905	2342	33 484
Prestebakke	6216	885	3375	1092	1257	6618	2467	2593	3543	2718	2980	2322	36 066
Løken	2347	349	1967	872	253	3991	1077	1342	1916	1166	2625	1644	19 549
Hurdal	3396	914	3928	1270	664	4217	749	997	2015	2065	1363	2007	23 585
Nordmoen	2860	869	3341	1099	583	4674	896	1088	2417	1764	1008	1884	22 483
Brekkebygda	833	430	3045	577	838	1760	800	778	3812	1060	1110	931	15 974
Fagernes	505	341	1480	424	202	1617	904	298	1623	624	277	435	8 730
Osen	1227	389	1516	413	948	1946	821	273	1044	584	753	1031	10 945
Valdalen	791	299	992	692	720	1411	628	526	1067	229	402	419	8 176
Ualand	9537	5791	4718	1071	2195	4864	2066	3696	6603	3609	4755	6151	55 056
Vikedal	8463	5039	4670	550	1501	3263	2501	1885	7243	3166	5490	3047	46 818
Voss	3130	1704	1497	622	259	672	713	737	3976	1424	5046	1805	21 585
Haukeland	6190	3689	5241	1131	3232	2674	2963	940	4846	2648	7038	3459	44 051
Nausta	3552	2769	2583	1812	2189	2016	1714	902	3068	2059	4945	1984	29 593
Kårvatn	383	1110	367	1020	250	680	1023	315	806	721	521	691	7 887
Selbu	857	1078	325	1043	253	933	2011	186	515	759	425	454	8 839
Høylandet	144	169	73	270	264	493	1933	23	584	348	166	155	4 622
Tustervatn	264	291	461	373	438	280	792	116	280	539	758	211	4 803
Øverbygd	339	64	412	671	441	633	1240	526	363	446	514	378	6 027
Karasjok	186	215	245	328	49	1002	478	641	124	128	109	217	3 722
Svanvik	173	158	165	230	246	482	2528	1134	189	789	140	151	6 385
Karibukt	407	434	725	706	903	908	1660	908	806	1467	306	727	9 957
Ny-Ålesund	157	-	28	8	-	1668	31	2	19	4	7	38	1 962

*Tabell A.1.12: Månedlig og årlig våtavsetning av sulfat på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg S/m², korrigert for sjøsalt.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	80	29	87	31	29	69	51	51	65	67	15	-	547
Søgne	84	27	208	46	56	97	45	46	182	162	44	55	1053
Skreådalen	89	47	60	9	28	52	28	46	78	34	100	63	634
Birkenes	88	17	114	16	35	98	23	64	156	106	81	57	856
Valle	13	10	40	0	13	45	20	35	77	35	33	14	335
Vatnedalen	14	14	17	8	3	63	16	20	68	25	11	6	265
Treungen	62	9	51	10	18	74	16	39	98	36	27	23	463
Møsvatn	10	3	17	2	12	25	15	14	48	10	11	4	171
Lardal	48	7	64	15	48	78	19	38	139	46	47	31	581
Prestebakke	60	13	67	23	35	118	43	42	70	33	45	41	590
Løken	41	7	41	20	8	69	18	20	69	33	38	18	383
Hurdal	34	9	50	14	33	86	25	21	94	30	20	20	434
Nordmoen	28	7	44	10	31	88	14	18	76	26	13	16	370
Brekkebygda	28	4	44	6	24	38	20	17	90	17	19	10	318
Fagernes	4	2	18	3	9	26	11	8	27	9	4	3	125
Osen	13	4	26	4	22	38	20	6	29	9	11	7	191
Valdalen	5	3	14	7	13	41	15	11	21	6	7	4	147
Ualand	110	66	67	33	38	85	36	58	96	64	74	71	798
Vikedal	114	81	85	29	44	63	43	31	142	48	98	63	840
Voss	31	17	24	6	9	9	19	10	63	6	72	12	278
Haukeland	84	65	91	32	102	59	50	30	118	60	148	45	884
Nausta	31	35	33	26	34	25	23	12	52	27	84	18	400
Kårvatn	3	16	2	21	5	10	14	6	13	6	12	8	115
Selbu	13	6	3	12	10	14	24	11	12	12	11	6	133
Høylandet	6	15	12	15	27	20	28	14	8	10	12	5	171
Tustervatn	3	4	7	10	10	8	16	5	6	9	14	3	96
Øverbygd	2	1	5	14	9	14	24	9	6	7	7	5	103
Karasjok	2	4	4	9	3	22	6	12	4	7	2	0	76
Svanvik	6	4	10	9	10	14	52	18	6	24	7	5	164
Karibukt	5	4	12	16	16	17	35	30	18	29	5	9	198
Ny-Ålesund	8	-	1	-	3	35	13	1	6	1	3	3	61

*Tabell A.1.13: Månedlig og årlig våtavsetning av nitrat på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg N/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	71	56	105	33	38	80	43	78	67	77	59	55	762
Søgne	99	28	191	41	47	74	44	54	132	112	62	63	947
Skreådalen	73	45	67	11	29	46	26	42	68	34	87	55	583
Birkenes	106	13	96	21	27	81	21	61	107	85	115	61	794
Valle	16	26	41	1	13	30	14	16	48	23	31	22	281
Vatnedalen	15	12	14	7	3	40	20	19	33	3	9	9	184
Treungen	62	10	45	15	17	64	15	35	83	28	24	29	427
Møsvatn	12	5	18	10	10	27	16	13	32	7	11	8	169
Lardal	48	8	59	23	27	65	12	23	106	38	45	38	492
Prestebakke	69	17	75	30	38	93	32	32	34	31	63	50	564
Løken	49	9	33	30	7	48	9	16	49	34	54	24	362
Hurdal	43	11	47	19	20	58	19	14	55	27	22	32	367
Nordmoen	31	10	44	22	19	60	11	10	42	22	16	29	316
Brekkebygda	24	7	40	12	20	23	8	5	68	12	16	19	254
Fagernes	8	6	20	7	9	17	10	0	16	8	3	9	113
Osen	17	8	26	7	24	26	12	5	20	8	12	17	182
Valdalen	13	5	19	12	13	26	10	10	14	7	12	9	150
Ualand	88	71	83	32	31	70	26	54	78	53	80	70	736
Vikedal	83	72	74	25	33	55	32	24	114	45	82	50	689
Voss	23	13	18	9	6	14	12	8	41	6	43	18	211
Haukeland	60	47	69	27	91	46	27	19	81	39	96	39	641
Nausta	30	20	29	23	27	22	19	9	34	17	52	18	300
Kårvatn	5	8	4	16	6	9	11	5	8	9	8	4	93
Selbu	8	6	4	8	6	15	16	3	5	10	8	4	93
Høylandet	7	12	15	8	19	11	15	10	5	8	11	4	125
Tustervatn	6	8	6	8	9	8	12	5	5	7	13	3	90
Øverbygd	3	1	2	11	4	5	10	0	1	0	3	4	44
Karasjok	4	5	5	3	2	8	5	5	2	4	2	5	50
Svanvik	3	3	4	2	4	4	14	8	4	8	1	4	59
Karibukt	3	3	6	3	3	7	10	13	6	11	2	5	72
Ny-Ålesund	4	-	2	1	4	23	3	1	2	1	1	1	43

*Tabell A.1.14: Månedlig og årlig våtavsetning av ammonium på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg N/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	39	36	96	38	32	95	35	50	26	70	57	40	614
Søgne	35	16	218	44	47	69	65	47	119	106	33	41	840
Skreådalen	68	49	74	21	27	47	40	48	64	41	77	50	606
Birkenes	67	11	105	18	25	75	17	56	104	72	74	35	659
Valle	8	14	31	1	11	29	10	13	30	6	27	12	192
Vatnedalen	13	40	16	7	2	43	51	42	37	11	10	5	277
Treungen	40	11	38	13	13	70	16	37	122	18	15	13	406
Møsvatn	8	6	9	5	9	19	15	13	28	3	7	3	125
Lardal	42	5	49	16	30	78	10	10	101	30	31	22	424
Prestebakke	30	11	77	26	36	74	23	12	9	13	44	39	394
Løken	38	6	29	44	8	47	12	14	68	38	39	10	353
Hurdal	26	7	32	15	17	71	30	12	92	15	12	15	344
Nordmoen	19	3	29	16	17	63	8	9	64	11	8	15	262
Brekkebygda	14	4	28	8	24	30	20	10	67	6	9	7	227
Fagernes	4	5	11	5	9	14	7	2	10	4	1	3	75
Osen	8	4	17	5	21	29	19	4	26	4	7	5	149
Valdalen	5	3	10	6	9	28	16	12	13	9	11	9	131
Ualand	44	46	67	38	26	64	23	38	25	38	49	51	509
Vikedal	50	96	80	51	40	56	37	18	98	27	71	51	675
Voss	8	8	13	6	12	19	28	7	22	1	24	9	157
Haukeland	47	58	77	70	129	51	29	29	93	33	95	32	743
Nausta	11	15	25	27	27	14	17	4	27	9	37	12	225
Kårvatn	3	10	2	25	6	10	12	6	7	6	8	5	100
Selbu	2	3	1	9	6	14	7	3	5	6	23	3	82
Høylandet	13	55	37	27	51	29	12	52	4	17	33	12	342
Tustervatn	9	17	7	18	18	20	25	16	14	10	29	8	191
Øverbygd	2	1	1	11	3	7	19	1	0	1	3	4	53
Karasjok	2	3	4	6	2	9	3	10	2	8	3	4	56
Svanvik	4	4	6	5	7	7	15	9	4	15	2	6	84
Karibukt	1	1	5	5	3	6	8	28	8	6	1	1	73
Ny-Ålesund	1	-	3	1	5	26	4	1	2	1	5	1	50

*Tabell A.1.15: Månedlig og årlig våtavsetning av kalsium på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	131	155	45	41	42	30	28	36	42	189	202	474	1 415
Søgne	35	7	40	13	18	10	23	19	40	46	38	57	346
Skreådalen	59	40	15	10	18	11	9	13	21	44	58	52	350
Birkenes	25	5	12	3	10	11	3	14	28	17	43	24	195
Valle	10	10	10	1	4	5	5	8	14	13	13	11	104
Vatnedalen	9	20	15	9	4	14	8	5	17	15	10	3	129
Treungen	13	2	6	3	5	6	4	8	16	7	5	6	81
Møsvatn	8	4	6	3	4	6	5	4	8	7	7	2	64
Lardal	9	1	9	4	13	9	5	10	25	10	6	10	111
Prestebakke	13	5	12	12	13	14	9	23	25	10	18	25	179
Løken	10	3	10	10	5	13	7	2	18	11	10	5	104
Hurdal	3	2	7	3	7	12	6	5	24	7	5	4	85
Nordmoen	3	2	10	3	8	14	4	3	17	6	3	7	80
Brekkebygda	13	1	9	2	6	5	8	5	18	4	4	3	78
Fagernes	1	2	6	3	7	5	3	4	5	5	4	4	49
Osen	3	1	7	2	9	7	6	4	11	5	2	2	59
Valdalen	3	2	6	2	4	34	5	3	4	10	5	2	80
Ualand	47	41	19	15	11	9	8	7	19	61	79	77	393
Vikedal	47	51	17	16	25	8	6	6	21	44	67	55	363
Voss	12	14	8	3	6	6	5	2	8	12	17	6	99
Haukeland	42	67	19	34	58	13	13	9	13	65	88	38	459
Nausta	24	39	8	7	12	1	4	3	5	33	49	14	199
Kårvatn	1	25	1	6	3	3	3	4	2	6	22	13	89
Selbu	3	14	5	7	13	11	12	16	6	18	12	7	124
Høylandet	4	26	4	11	17	9	15	11	4	14	28	7	150
Tustervatn	5	8	2	6	6	5	9	3	4	10	21	5	84
Øverbygd	2	0	1	7	3	4	13	3	3	4	5	2	47
Karasjok	1	2	1	2	1	3	3	4	1	4	1	3	26
Svanvik	1	1	2	2	4	3	8	6	3	7	2	2	41
Karibukt	1	1	2	3	4	3	7	11	3	11	4	9	59
Ny-Ålesund	11	-	22	22	-	23	36	15	31	18	49	4	231

*Tabell A.1.16: Månedlig og årlig våtavsetning av kalium på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	114	140	33	31	33	49	36	29	26	164	201	431	1 287
Søgne	39	10	41	8	12	13	13	16	39	27	36	56	310
Skreådalen	67	51	27	8	15	22	15	20	25	45	78	93	466
Birkenes	28	6	11	4	6	10	3	9	15	12	21	27	152
Valle	9	14	8	0	1	8	4	5	4	7	12	9	81
Vatnedalen	6	12	6	4	2	17	33	10	7	31	7	6	141
Treungen	14	2	2	1	2	8	2	6	7	2	3	5	54
Møsvatn	13	7	5	3	1	6	4	7	5	2	2	1	56
Lardal	9	2	3	2	3	7	3	4	19	12	6	7	77
Prestebakke	13	3	6	6	7	13	9	7	7	6	16	29	122
Løken	24	3	10	9	3	16	9	2	13	10	10	6	115
Hurdal	4	2	3	3	3	11	10	5	10	4	2	3	60
Nordmoen	4	2	3	2	6	14	6	3	6	2	2	4	54
Brekkebygda	24	1	4	7	2	5	9	10	16	3	1	5	87
Fagernes	1	1	2	1	1	2	2	2	3	2	1	1	19
Osen	5	4	6	2	2	7	10	10	17	2	2	4	71
Valldalen	3	2	7	3	3	9	7	4	4	6	10	5	63
Ualand	44	37	8	6	6	4	6	4	3	46	72	67	303
Vikedal	40	46	11	7	18	7	8	4	8	39	57	50	295
Voss	11	12	3	5	4	6	8	2	3	9	14	4	81
Haukeland	44	64	20	19	38	8	30	6	7	51	81	46	414
Nausta	19	37	7	3	5	3	11	4	3	21	34	11	158
Kårvatn	1	23	1	5	2	4	8	2	1	5	11	12	75
Selbu	2	12	0	2	2	4	6	5	2	9	8	5	57
Høylandet	5	27	3	12	10	7	9	19	2	12	16	7	129
Tustervatn	7	11	3	6	3	7	13	5	6	7	18	10	96
Øverbygd	3	1	1	6	1	6	19	4	4	3	5	3	56
Karasjok	4	4	4	2	1	4	9	8	2	10	2	5	55
Svanvik	1	0	1	1	4	1	12	4	3	3	1	1	32
Karibukt	1	0	2	2	3	2	9	23	4	8	3	3	60
Ny-Ålesund	6	-	11	10	10	14	5	1	13	9	39	2	120

*Tabell A.1.17: Månedlig og årlig våtavsetning av magnesium på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	380	443	88	82	79	54	63	64	35	479	584	1468	3 819
Søgne	80	15	67	8	15	13	11	17	25	65	96	159	571
Skreådalen	106	98	13	4	13	5	3	4	5	73	143	113	580
Birkenes	60	14	14	2	6	8	2	13	11	21	58	66	275
Valle	20	8	3	0	2	2	1	3	2	11	24	20	96
Vatnedalen	13	20	3	2	2	5	3	2	5	15	16	5	91
Treungen	24	4	2	1	3	3	1	4	4	6	7	14	73
Møsvatn	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	20
Lardal	10	4	4	2	3	6	2	2	6	9	8	17	73
Prestebakke	27	6	8	6	7	9	9	7	8	13	41	61	202
Løken	15	1	2	2	1	3	2	1	4	7	18	11	67
Hurdal	3	1	1	1	1	3	2	1	4	5	3	8	33
Nordmoen	4	1	2	2	2	4	2	0	3	4	2	8	34
Brekkebygda	3	1	1	1	1	1	2	1	4	1	2	3	21
Fagernes	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	9
Osen	1	1	1	0	2	1	2	1	2	1	2	3	17
Valdalen	1	1	1	0	1	2	1	0	1	1	1	1	11
Ualand	137	120	20	14	18	8	9	5	9	140	216	228	924
Vikedal	132	140	24	16	50	8	12	5	7	119	178	157	848
Voss	34	36	4	1	8	1	4	1	2	28	47	12	178
Haukeland	114	189	25	15	84	7	17	7	6	152	243	106	965
Nausta	62	118	14	4	17	3	9	3	4	77	115	39	465
Kårvatn	1	73	1	8	3	3	4	2	1	14	29	34	173
Selbu	5	40	1	5	8	5	7	7	2	20	19	15	134
Høylandet	8	76	4	14	12	6	12	6	6	30	34	14	222
Tustervatn	7	15	1	5	1	1	4	1	5	14	31	7	92
Øverbygd	5	1	1	8	1	2	6	3	6	7	8	6	54
Karasjok	3	1	3	4	9	1	6	5	2	17	9	12	72
Svanvik	2	1	2	1	5	1	7	3	1	3	2	3	31
Karibukt	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	11
Ny-Ålesund	10	-	33	35	-	16	12	6	36	18	95	6	267

*Tabell A.1.18: Månedlig og årlig våtavsetning av natrium på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	3089	3981	793	705	710	508	480	530	332	4420	5243	12562	33 353
Søgne	661	137	573	67	113	107	67	138	159	553	901	1353	4 829
Skreådalen	835	848	150	36	110	52	41	31	69	685	1373	1103	5 333
Birkenes	462	123	128	20	56	71	17	109	80	177	542	621	2 406
Valle	163	70	21	2	15	20	6	18	13	92	171	173	764
Vatnedalen	107	220	64	45	18	51	21	10	11	105	129	48	829
Treungen	173	33	18	7	20	24	6	27	23	50	61	120	562
Møsvatn	54	35	9	5	9	11	7	11	10	10	20	21	202
Lardal	69	12	25	15	13	41	12	14	50	81	60	143	535
Prestebakke	229	64	70	38	44	63	62	29	62	116	382	517	1 676
Løken	125	14	36	34	6	37	17	4	30	56	154	97	610
Hurdal	41	13	10	9	6	23	8	4	22	43	22	69	270
Nordmoen	29	10	13	11	6	23	4	2	13	29	19	68	227
Brekkebygda	44	7	14	9	5	9	6	5	18	7	15	27	166
Fagernes	5	9	4	1	2	5	2	2	2	4	3	5	44
Osen	16	9	7	3	7	14	8	4	15	8	15	26	132
Valldalen	7	11	12	6	7	11	9	5	6	11	20	15	120
Ualand	1133	1006	156	114	143	73	69	34	71	1165	2012	1925	7 901
Vikedal	1110	1115	187	129	399	67	92	36	52	1021	1583	1370	7 161
Voss	275	312	27	16	62	11	15	6	11	242	386	104	1 467
Haukeland	928	1634	207	114	661	52	65	38	51	1340	2186	976	8 252
Nausta	515	1040	122	30	133	20	70	25	36	651	946	341	3 929
Kårvatn	11	617	11	65	24	21	28	16	8	116	248	308	1 473
Selbu	42	325	10	35	42	23	37	18	6	149	159	133	979
Høylandet	66	599	29	115	94	49	88	71	50	252	297	128	1 838
Tustervatn	55	122	7	42	9	10	28	10	48	115	271	65	782
Øverbygd	43	6	9	67	8	13	18	19	48	55	72	49	407
Karasjok	8	10	7	4	6	9	7	10	4	15	7	14	101
Svanvik	12	3	8	8	39	5	11	17	5	27	16	30	181
Karibukt	22	3	21	31	68	8	45	53	14	144	73	127	609
Ny-Ålesund	76	-	272	246	99	98	40	16	277	131	775	43	2 073

*Tabell A.1.19: Månedlig og årlig våtavsetning av klorid på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: mg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	5979	6976	1415	1266	1212	897	992	984	578	7706	9438	22576	60 019
Søgne	1189	258	989	111	201	171	121	254	302	1003	1608	2567	8 774
Skreådalen	1664	1532	256	57	203	89	68	52	118	1212	2472	2085	9 808
Birkenes	850	226	215	31	93	110	29	209	154	331	963	1165	4 376
Valle	315	140	37	2	29	32	10	33	26	169	319	330	1 442
Vatnedalen	210	364	85	55	28	72	32	19	24	200	246	93	1 428
Treungen	333	61	39	11	35	40	9	53	46	96	109	224	1 056
Møsvatn	95	64	16	7	14	17	12	17	18	19	36	39	354
Lardal	126	21	50	23	16	65	20	25	92	148	105	276	967
Prestebakke	415	115	129	60	74	101	105	49	113	204	669	997	3 031
Løken	243	24	55	52	9	57	29	7	53	107	270	197	1 103
Hurdal	77	21	21	13	8	34	11	8	40	76	41	132	482
Nordmoen	59	16	24	16	8	32	9	6	20	55	35	128	408
Brekkebygda	62	9	19	11	4	7	8	9	35	13	25	49	251
Fagernes	7	17	11	2	4	8	3	4	6	8	7	11	88
Osen	30	16	14	5	11	22	14	7	29	16	26	53	243
Valdalen	15	21	19	9	9	17	14	9	9	19	32	31	204
Ualand	2154	1846	274	192	255	114	122	60	122	2160	3546	3509	14 354
Vikedal	2136	2024	358	210	769	115	169	64	101	1883	2886	2585	13 300
Voss	535	585	47	24	106	20	29	9	23	460	710	208	2 756
Haukeland	1771	2901	379	194	1237	86	109	73	92	2496	4038	1825	15 201
Nausta	994	1962	226	51	241	33	128	46	62	1193	1757	668	7 361
Kårvatn	20	1090	19	109	39	37	48	29	15	205	466	569	2 646
Selbu	81	633	19	65	77	41	64	33	10	270	293	255	1 841
Høylandet	125	1076	53	195	165	87	160	106	93	463	559	251	3 333
Tustervatn	114	232	14	71	15	19	54	20	96	218	512	123	1 488
Øverbygd	76	10	16	117	12	20	38	37	91	102	133	95	747
Karasjok	13	18	10	5	8	12	10	17	7	23	12	25	160
Svanvik	24	6	13	12	63	7	28	34	9	52	31	57	336
Karibukt	41	7	37	55	124	13	76	92	25	270	136	176	1 052
Ny-Ålesund	139	-	516	482	184	181	73	29	522	224	1407	78	3 835

Tabell A.1.20: De 10 største døgnlige våtavsetninger av sulfat på de norske bakgrunnsstasjoner, 1999.

Stasjon	Dato	SO ₄ -nedfall mg S/m ²	Nedbør mm	% av års- nedfall SO ₄	pH
Lista	26 Aug	19,4	16,6	3,1	4,27
	14 Aug	19,0	40,5	3,1	4,75
	16 Mar	18,2	33,8	2,9	4,46
	30 Okt	16,5	15,3	2,7	4,90
	13 Mars	15,0	13,5	2,4	4,76
	1 Jul	15,0	5,5	2,4	3,77
	21 Sept	13,0	11,2	2,1	4,44
	24 Okt	12,3	22,0	2,0	4,62
	15 Mars	12,0	7,6	1,9	4,24
	4 Jan	11,9	13,5	1,9	4,87
	sum			24,6	
Skreådalen	28 Nov	28,2	83,0	4,6	4,86
	14 Sept	18,0	13,6	2,9	4,49
	24 Nov	16,3	32,7	2,6	4,58
	26 Aug	14,0	26,4	2,3	4,47
	1 Nov	13,9	44,8	2,2	4,76
	14 Aug	13,2	28,7	2,1	4,89
	7 Sept	13,2	14,5	2,1	4,51
	4 Nov	12,0	7,8	1,9	3,89
	28 Mai	11,7	9,9	1,9	4,24
	1 Jan	11,4	12,4	1,8	4,25
	sum			24,5	
Birkenes	18 Sept	36,2	21,2	4,3	4,20
	26 Aug	29,6	22,6	3,5	4,35
	13 Mars	29,3	11,0	3,5	3,93
	23 Okt	27,8	24,2	3,3	4,27
	21 Sept	27,7	42,0	3,3	4,71
	6 Nov	27,5	28,7	3,2	4,25
	22 Okt	23,4	15,7	2,8	4,23
	24 Okt	20,7	36,3	2,4	4,41
	2 Jan	18,4	20,9	2,2	4,49
	16 Mars	18,2	23,1	2,1	4,64
	sum			30,5	
Løken	17 Juni	20,6	7,0	5,4	3,69
	19 Sept	17,2	27,4	4,5	5,39
	28 Juni	15,8	30,9	4,1	4,63
	2 Jan	15,2	16,6	4,0	4,59
	5 Mars	14,9	9,9	3,9	4,20
	21 Sept	14,5	12,6	3,8	4,81
	1 Nov	13,9	14,0	3,6	4,19
	30 Aug	13,5	34,7	3,5	4,66
	23 Okt	10,9	12,8	2,8	4,45
	6 Nov	10,3	2,4	2,7	3,70
	sum			38,3	

Tabell A.1.20, forts.

Stasjon	Dato	SO4-nedfall mg S/m ²	Nedbør mm	% av års- nedfall SO4	pH
Osen	21 Mai	12,8	12,6	6,9	4,63
	28 Jun	10,2	11,6	5,5	4,37
	5 Mars	9,2	9,6	4,9	4,47
	17 Sept	8,0	17,7	4,2	5,80
	6 Juni	7,7	28,7	4,1	4,81
	22 Sept	7,2	11,2	3,9	5,41
	14 Juli	7,2	21,8	3,8	-
	18 Juni	6,3	28,8	3,4	4,91
	21 Juli	4,4	11,0	2,3	4,72
	1 Jan	4,4	6,9	2,3	4,29
sum				41,4	
Haukeland	21 Mai	49,6	52,2	5,8	4,70
	4 Nov	28,1	28,7	3,3	4,20
	7 Sept	24,8	32,2	2,9	4,70
	28 Mai	21,8	22,3	2,5	4,46
	3 Nov	19,2	27,1	2,2	4,44
	3 Sept	18,5	13,7	2,1	4,20
	14 Sept	18,2	28,0	2,1	4,66
	19 Jan	15,3	76,4	1,8	4,78
	12 Sept	14,7	4,1	1,7	4,10
	13 Sept	14,0	9,2	1,6	4,33
sum				26,0	
Kårvatn	2 Apr	3,2	2,1	2,9	4,41
	21 Apr	0,8	1,3	0,7	4,85
	7 Sept	6,6	12,3	5,9	4,65
	27 Apr	3,8	7,6	3,4	5,17
	5 Apr	0,5	1,1	0,4	4,83
	12 Juli	0,7	1,6	0,6	6,08
	3 Juli	0,4	1,0	0,3	5,44
	4 Juli	0,4	1,1	0,3	4,96
	1 Apr	5,9	19,7	5,3	4,75
	3 Sept	4,9	16,2	4,3	4,69
sum				24,2	
Tustervatn	22 Mai	5,8	5,5	5,9	4,53
	15 Juli	5,0	36,0	5,1	5,12
	12 Nov	4,4	27,2	4,4	5,70
	13 Juni	3,3	5,6	3,3	4,83
	20 Apr	2,6	3,4	2,6	4,95
	6 Mars	2,5	3,5	2,5	4,40
	7 Sept	2,3	4,0	2,3	4,79
	30 Okt	2,3	15,2	2,3	5,09
	23 Nov	2,1	14,0	2,1	5,01
	3 Aug	2,1	2,5	2,1	4,63
sum				32,7	
Karasjok	18 Apr	6,1	5,8	7,9	4,54
	24 Juni	4,9	7,5	6,3	4,56
	11 Aug	4,1	24,2	5,3	5,26
	12 Aug	3,6	18,8	4,6	4,96
	22 Juni	3,0	4,8	3,8	4,57
	8 Okt	2,9	10,2	3,7	5,73
	14 Juni	2,5	10,4	3,2	5,02
	30 Juni	2,3	2,2	3,0	4,33
	25 Juni	2,1	3,6	2,7	4,56
	20 Juni	1,9	10,7	2,5	4,94
sum				42,9	

Tabell A.1.21: Veide årsmiddelkonsentrasjoner og våtavsetninger av komponenter i nedbøren på norske bakgrunnsstasjoner i årene 1973-1999 og beregnede tørravsetninger av svovel- og nitrogenkomponenter i årene 1987-1999 (tabell 3.6).

• en måned mangler

Stasjon	År	Årlige middekkonsentrasjoner						Års-nedbør mm	Årlig våtavsetning				Tørravsetning	
		SO4-S mg/l	NO3-N mg/l	NH4-N mg/l	Ca mg/l	Mg mg/l	pH		SO4-S mg/m ²	NO3-N mg/m ²	NH4-N mg/m ²	H+ mekv/m ²	S mg/m ²	N mg/m ²
Birkenes	1973	1,06				0,11	4,27	1072	1136	782	813	58		
	1974	1,11	0,50	0,52	0,23	0,19	4,25	1563	1735	657	603	72		
	1975	1,01	0,49	0,45	0,19	0,17	4,27	1341	1354	770	708	96		
	1976	1,18	0,63	0,50	0,17	0,12	4,21	1434	1692	903	717	88		
	1977	1,04	0,54	0,54	0,17	0,17	4,27	1597	1661	862	862	86		
	1978	1,17	0,62	0,57	0,17	0,12	4,11	1242	1453	770	708	96		
	1979	1,25	0,57	0,65	0,22	0,15	4,09	1560	1950	889	1014	127		
	1980	1,23	0,57	0,63	0,22	0,11	4,16	1160	1427	661	731	80		
	1981	1,04	0,52	0,53	0,20	0,13	4,21	1316	1369	684	697	81		
	1982	1,05	0,56	0,72	0,22	0,21	4,27	1592	1663	887	1140	86		
	1983	0,91	0,49	0,50	0,24	0,17	4,33	1313	1195	646	650	62		
	1984	1,09	0,57	0,63	0,21	0,19	4,24	1603	1755	905	1003	93		
	1985	0,98	0,58	0,57	0,16	0,09	4,24	1409	1375	810	805	80		
	1986	1,01	0,60	0,69	0,19	0,15	4,26	1613	1622	966	1108	88		
	1987	0,74	0,43	0,46	0,13	0,13	4,38	1576	1168	671	719	65	159 248	
	1988	0,83	0,58	0,61	0,15	0,13	4,25	1986	1649	1159	1211	113	159 257	
	1989	0,90	0,76	0,63	0,19	0,19	4,27	1228	1106	934	776	67	136 238	
	1990	0,71	0,47	0,46	0,14	0,21	4,37	1861	1325	869	852	79	167 254	
	1991	0,75	0,57	0,50	0,14	0,19	4,33	1247	930	710	618	59	170 232	
	1992	0,74	0,52	0,44	0,12	0,13	4,37	1344	991	703	589	57	138 188	
	1993	0,77	0,55	0,51	0,15	0,23	4,37	1245	960	683	634	54	96 158	
	1994	0,63	0,55	0,51	0,15	0,12	4,48	1397	886	768	707	46	128 212	
	1995	0,53	0,48	0,42	0,09	0,14	4,47	1411	743	684	589	47	115 213	
	1996	0,60	0,53	0,47	0,12	0,15	4,42	1192	714	630	563	45	123 205	
	1997	0,52	0,50	0,45	0,10	0,13	4,50	1244	648	618	559	40	100 207	
	1998	0,52	0,44	0,41	0,10	0,12	4,50	1596	836	710	649	53	74 143	
	1999	0,47	0,43	0,36	0,11	0,15	4,59	1843	858	794	659	48	83 171	
Søgne	1989	1,12	0,93	0,91	0,31	0,43	4,34	1151	1289	1067	1050	53	212	
	1990	0,79	0,60	0,48	0,25	0,52	4,33	1807	1425	1084	872	85	237 612	
	1991	0,94	0,66	0,58	0,23	0,47	4,30	1133	1063	750	662	57	245 559	
	1992	0,79	0,59	0,49	0,19	0,34	4,33	1280	1011	752	623	60	192 365	
	1993	0,95	0,71	0,63	0,26	0,26	4,33	1112	1061	786	699	52	148 326	
	1994	0,76	0,62	0,54	0,19	0,31	4,39	1441	1092	894	781	58	173 349	
	1995	0,61	0,54	0,45	0,19	0,34	4,45	1213	735	651	552	43	151 350	
	1996	0,87	0,75	0,69	0,31	0,36	4,32	1044	910	786	725	50	175 305	
	1997	0,67	0,60	0,63	0,20	0,34	4,46	1215	809	733	760	42	123 304	
	1998	0,70	0,60	0,55	0,24	0,39	4,45	1333	939	812	740	45	110 268	
	1999	0,63	0,57	0,50	0,21	0,34	4,50	1667	1 039	947	840	53	112 249	
Lista	1973	1,01				1,31	4,33	851	860			40		
	1974	1,06				1,00	4,28	1208	1280			63		
	1975	1,10				1,06	4,30	1109	1220			56		
	1976	1,37				1,21	4,23	922	1263			54		
	1977	0,95				1,09	4,34	1114	1058			51		
	1978	1,01	0,50	0,45	0,51	1,07	4,27	931	940	466	419	50		
	1979	1,27	0,63	0,57	0,53	1,04	4,09	1157	1469	729	659	94		
	1980	1,05	0,59	0,54	0,47	1,00	4,22	953	1001	562	515	57		
	1981	0,90	0,47	0,50	0,60	1,36	4,34	1037	933	487	519	47		
	1982	1,09	0,65	0,60	0,85	1,82	4,29	1070	1161	699	645	55		
	1983	0,88	0,49	0,40	0,77	1,69	4,36	1198	1051	584	480	53		
	1984	0,92	0,61	0,47	0,86	2,12	4,28	1002	923	613	474	53		
	1985	1,11	0,80	0,68	0,76	1,74	4,20	996	1110	793	681	63		
	1986	0,95	0,63	0,57	1,06	2,66	4,30	1293	1230	816	739	65		
	1987	0,86	0,55	0,55	0,65	1,48	4,35	1169	1004	647	638	52		
	1988	0,75	0,67	0,57	0,82	2,02	4,28	1585	1189	1054	895	84		
	1989	0,83	0,86	0,52	1,21	3,23	4,30	1053	877	904	552	53		
	1990	0,74	0,55	0,42	1,07	3,01	4,38	1565	1156	856	653	65		
	1991	0,75	0,83	0,60	1,36	3,76	4,32	1031	771	858	615	49		
	1992	0,72	0,60	0,41	1,02	2,54	4,38	1376	985	826	561	57		
	1993	0,81	0,80	0,68	2,10	1,79	4,39	845	686	673	579	34		
	1994	0,56	0,57	0,52	0,91	2,37	4,56	1180	659	678	615	33		

Tabell A.1.21, forts.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner					Årsnedbør mm	Årlig våtavsetning				Tørravsetning	
		SO4-S mg/l	NO3-N mg/l	NH4-N mg/l	Ca mg/l	Mg mg/l		SO4-S mg/m ²	NO3-N mg/m ²	NH4-N mg/m ²	H+ mekv/m ²	S mg/m ²	N mg/m ²
Lista forts.	1995	0,67	0,73	0,62	1,15	3,05	4,48	896	599	658	555	30	
	1996	0,62	0,74	0,67	0,88	2,20	4,42	910	564	673	607	35	
	1997	0,55	0,55	0,56	0,94	2,54	4,52	1219	666	666	682	37	
	1998	0,59	0,62	0,53	0,97	2,44	4,46	1240	637	767	661	43	
	1999	0,44	0,60	0,48	1,11	3,00	4,63	1273	534	762	614	30	
Skreidalen	1973	0,50			0,19	4,60	2185	1093			55		
	1974	0,55			0,18	4,47	2460	1350			83		
	1975	0,57	0,18	0,17	0,19	4,55	2436	1389	438	414	69		
	1976	0,60	0,24	0,23	0,17	4,55	1687	1012	405	388	48		
	1977	0,57	0,27	0,28	0,15	0,13	2057	1174	550	569	57		
	1978	0,49	0,20	0,26	0,20	0,29	4,52	1769	867	354	460	53	
	1979	0,61	0,26	0,28	0,16	0,14	4,33	2311	1410	601	647	108	
	1980	0,48	0,21	0,21	0,15	0,17	4,54	1949	936	409	409	56	
	1981	0,49	0,20	0,28	0,16	0,18	4,58	2260	1107	452	633	59	
	1982	0,57	0,28	0,37	0,17	0,22	4,52	2519	1436	709	933	76	
	1983	0,43	0,19	0,26	0,18	0,23	4,70	2843	1221	551	734	57	
	1984	0,46	0,24	0,23	0,16	0,21	4,59	1762	802	415	401	46	
	1985	0,59	0,32	0,33	0,15	0,12	4,48	1895	1117	610	616	63	
	1986	0,53	0,29	0,30	0,15	0,19	4,51	2439	1289	698	734	75	
	1987	0,47	0,28	0,29	0,14	0,16	4,54	1639	767	451	471	48	152
	1988	0,41	0,28	0,28	0,12	0,14	4,55	2255	926	622	632	64	153
	1989	0,43	0,28	0,28	0,15	0,20	4,56	2519	1087	704	696	70	143
	1990	0,39	0,23	0,22	0,13	0,26	4,61	3346	1293	775	732	82	170
	1991	0,41	0,27	0,25	0,15	0,24	4,61	2172	894	583	547	53	125
	1992	0,37	0,24	0,23	0,12	0,16	4,70	2728	1017	647	627	55	118
	1993	0,29	0,22	0,25	0,30	0,56	4,81	2006	586	437	493	31	82
	1994	0,38	0,28	0,31	0,31	0,25	4,77	2214	842	619	695	37	104
	1995	0,30	0,24	0,24	0,16	0,21	4,75	2083	624	510	500	37	96
	1996	0,30	0,28	0,31	0,14	0,12	4,78	1463	438	404	455	25	91
	1997	0,25	0,23	0,29	0,21	0,33	4,92	2071	508	472	609	25	73
	1998	0,32	0,27	0,31	0,17	0,15	4,83	1961	636	525	621	29	53
	1999	0,25	0,23	0,24	0,14	0,23	4,93	2521	618	583	606	30	60
Valle	1990	0,40	0,27	0,20	0,07	0,11	4,51	1504	607	409	306	46	
	1991	0,47	0,32	0,25	0,14	0,10	4,52	912	432	287	227	28	
	1992	0,46	0,28	0,22	0,13	0,10	4,59	1120	519	318	242	29	
	1993	0,42	0,26	0,23	0,19	0,27	4,66	1052	445	276	243	23	
	1994	0,49	0,37	0,30	0,17	0,11	4,58	1230	608	461	373	32	
	1995	0,33	0,28	0,20	0,13	0,11	4,63	926	303	256	183	22	
	1996	0,38	0,33	0,25	0,17	0,07	4,60	836	316	273	206	21	
	1997	0,30	0,26	0,20	0,12	0,11	4,70	1085	323	280	220	22	
	1998	0,33	0,28	0,29	0,09	0,05	4,67	1179	393	330	336	25	
	1999	0,28	0,22	0,15	0,08	0,07	4,74	1284	348	281	192	23	
Vatnedalen	1974	0,54			0,06	4,59	884	477			23		
	1975	0,53	0,17	0,22	0,09	4,85	994	527	169	219	14		
	1976	0,50	0,20	0,36	0,12	0,10	4,85	715	358	143	257	10	
	1977	0,44	0,21	0,25	0,13	0,06	4,71	761	335	160	190	15	
	1978	0,41	0,17	0,23	0,14	0,10	4,62	862	353	147	198	21	
	1979	0,56	0,22	0,20	0,20	0,06	4,38	948	531	209	190	40	
	1980	0,45	0,16	0,10	0,14	0,06	4,55	799	360	128	80	23	
	1981	0,49	0,19	0,18	0,14	0,09	4,49	900	441	171	162	29	
	1982	0,38	0,18	0,17	0,13	0,08	4,62	967	366	174	159	23	
	1983	0,29	0,13	0,10	0,14	0,08	4,76	1249	363	166	130	22	
	1984	0,40	0,18	0,13	0,16	0,08	4,59	762	306	138	102	20	
	1985	0,43	0,22	0,18	0,15	0,04	4,57	794	343	173	145	21	
	1986	0,51	0,21	0,19	0,13	0,07	4,54	987	506	212	183	29	
	1987	0,41	0,17	0,15	0,12	0,04	4,60	732	298	122	107	19	
	1988	0,37	0,23	0,20	0,13	0,08	4,55	898	334	207	182	25	
	1989	0,34	0,22	0,29	0,13	0,08	4,78	980	337	218	285	16	
	1990	0,27	0,14	0,12	0,14	0,11	4,71	1465	394	203	169	28	
	1991	0,32	0,20	0,17	0,29	0,12	4,69	865	280	172	147	18	
	1992	0,29	0,17	0,11	0,15	0,10	4,75	1055	301	175	112	19	
	1993	0,23	0,18	0,10	0,23	0,44	4,82	891	203	159	92	13	
	1994	0,28	0,22	0,15	0,08	0,08	4,75	1006	286	217	155	18	
	1995	0,25	0,18	0,13	0,11	0,10	4,82	823	206	147	108	12	
	1996	0,32	0,23	0,21	0,16	0,04	4,78	601	191	140	124	10	

Tabell A.1.21, forts.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner						Årsnedbør mm	Årlig våtvæsning					Tørravæsning	
		SO4-S mg/l	NO3-N mg/l	NH4-N mg/l	Ca mg/l	Mg mg/l	pH		SO4-S mg/m²	NO3-N mg/m²	NH4-N mg/m²	H+ mekv/m²	S mg/m²	N mg/m²	
Vatnedalen forts.	1997	0,24	0,15	0,14	0,22	0,10	4,95	858	204	130	121	10			
	1998	0,25	0,18	0,28	0,13	0,06	5,01	903	232	163	260	9			
	1999	0,24	0,16	0,24	0,12	0,08	5,05	1132	273	184	277	10			
Treungen	1974	0,94	0,38	0,33	0,14	0,07	4,27	1039	977	395	343	56			
	1975	0,91	0,37	0,34	0,15	0,06	4,26	894	814	331	304	49			
	1976	1,05	0,50	0,42	0,11	0,06	4,20	706	741	353	297	45			
	1977	0,81	0,44	0,39	0,11	0,05	4,32	1165	944	513	454	56			
	1978	0,87	0,38	0,41	0,14	0,04	4,21	945	822	359	387	58			
	1979														
	1980	0,88	0,37	0,39	0,14	0,04	4,23	759	668	281	296	45			
	1981	0,86	0,39	0,46	0,12	0,05	4,29	949	816	370	437	49			
	1982	0,84	0,45	0,50	0,14	0,07	4,32	1130	948	504	563	54			
	1983	0,83	0,40	0,43	0,18	0,05	4,35	1091	908	431	471	48			
	1984	0,77	0,36	0,27	0,15	0,05	4,27	1196	919	436	325	64			
	1985	0,68	0,39	0,37	0,13	0,04	4,33	892	608	350	333	41			
	1986	1,07	0,57	0,63	0,14	0,07	4,19	1030	1097	582	650	66			
	1987	0,68	0,37	0,37	0,13	0,07	4,39	1133	768	424	418	46			
	1988	0,75	0,50	0,45	0,10	0,05	4,27	1348	1006	670	612	73			
	1989	0,76	0,61	0,44	0,10	0,06	4,26	754	572	456	329	41			
	1990	0,63	0,42	0,37	0,06	0,07	4,37	1184	747	503	433	51			
	1991	0,59	0,42	0,34	0,13	0,06	4,42	811	480	343	278	31			
	1992	0,60	0,40	0,34	0,08	0,05	4,44	923	556	365	310	33			
	1993	0,59	0,41	0,32	0,11	0,09	4,46	803	472	329	258	28			
	1994	0,54	0,44	0,35	0,08	0,05	4,49	1016	544	448	356	33			
	1995	0,50	0,44	0,40	0,09	0,08	4,48	903	452	394	361	30			
	1996	0,49	0,40	0,37	0,10	0,05	4,49	838	408	335	312	27			
	1997	0,41	0,37	0,32	0,12	0,06	4,56	887	364	330	282	24			
	1998	0,48	0,40	0,41	0,09	0,04	4,53	959	462	386	397	28			
	1999	0,35	0,32	0,31	0,06	0,06	4,67	1329	463	427	406	28			
Møsvatn	1993	0,28	0,22	0,14	0,07	0,07	4,69	699	194	155	99	14			
	1994	0,32	0,27	0,17	0,07	0,02	4,66	788	250	209	136	17			
	1995	0,28	0,22	0,14	0,06	0,02	4,65	660	186	147	92	15			
	1996	0,30	0,27	0,21	0,07	0,02	4,66	592	178	161	126	13			
	1997	0,21	0,22	0,18	0,08	0,03	4,77	705	150	155	129	12			
	1998	0,24	0,20	0,15	0,07	0,02	4,79	783	188	154	114	13			
Lardal	1990	0,70	0,45	0,35	0,09	0,07	4,33	1340	938	599	469	62	99	199	
	1991	0,72	0,47	0,36	0,12	0,08	4,38	847	609	401	306	35	144	231	
	1992	0,68	0,47	0,38	0,13	0,07	4,42	892	610	421	338	34	91	154	
	1993	0,65	0,42	0,32	0,09	0,05	4,45	967	625	402	313	35	66	134	
	1994	0,52	0,45	0,35	0,08	0,05	4,53	1216	631	542	429	36	78	159	
	1995	0,65	0,47	0,42	0,11	0,09	4,42	1179	764	556	497	45			
	1996	0,50	0,36	0,29	0,11	0,06	4,49	940	472	341	269	30			
	1997	0,58	0,45	0,43	0,31	0,17	4,61	640	373	288	276	16			
	1998	0,52	0,42	0,36	0,12	0,07	4,50	975	505	414	362	31			
	1999	0,43	0,36	0,31	0,08	0,05	4,61	1371	579	492	424	33			
Prestebakke	1986	1,08	0,54	0,47	0,23	0,19	4,20	699	753	380	328	44			
	1987	0,78	0,42	0,37	0,16	0,08	4,37	830	650	349	307	35	212	343	
	1988	0,77	0,47	0,37	0,16	0,15	4,25	989	758	466	370	55	219	307	
	1989	0,97	0,69	0,47	0,18	0,21	4,22	697	678	478	330	42	191	301	
	1990	0,87	0,57	0,42	0,18	0,18	4,28	816	710	465	342	42	157	252	
	1991	0,79	0,55	0,43	0,20	0,25	4,37	805	638	445	346	35	98	190	
	1992	0,83	0,60	0,47	0,16	0,15	4,35	832	687	497	392	37	140	154	
	1993	0,74	0,47	0,36	0,17	0,13	4,41	775	573	364	278	30	119	228	
	1994	0,53	0,39	0,24	0,17	0,13	4,48	892	477	352	216	29	138	234	
	1995	0,65	0,54	0,46	0,18	0,17	4,45	746	487	406	346	26	126		
	1996	0,64	0,56	0,43	0,27	0,18	4,42	656	419	368	283	25	126		
	1997	0,42	0,39	0,29	0,08	0,06	4,52	813	338	317	237	24	97		
	1998	0,53	0,45	0,38	0,32	0,20	4,66	842	449	377	328	18	77		
	1999	0,50	0,48	0,34	0,15	0,17	4,52	1182	586	564	394	36	90		
Løken	1973	1,03				0,06	4,48	569	586		19				
	1974	0,94				0,08	4,43	831	781		31				
	1975	1,03	0,41	0,42		0,08	4,32	657	677	269	276	31			
	1976	1,20	0,49	0,50	0,40	0,09	4,39	533	640	261	267	22			
	1977	0,96	0,41	0,43	0,22	0,07	4,41	699	671	287	301	27			
	1978	1,10	0,48	0,52	0,24	0,07	4,25	597	657	287	310	34			

Tabell A.1.21, forts.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner					Årsnedbør mm	Årlig våtavsetning				Tørravsetning	
		SO4-S mg/l	NO3-N mg/l	NH4-N mg/l	Ca mg/l	Mg mg/l		SO4-S mg/m²	NO3-N mg/m²	NH4-N mg/m²	H+ mekv/m²	S mg/m²	N mg/m²
Løken forts.	1979	1,03	0,49	0,57	0,30	0,07	4,22	784	808	384	447	47	
	1980	0,97	0,39	0,49	0,25	0,08	4,33	695	674	271	341	33	
	1981	0,77	0,36	0,51	0,20	0,06	4,48	700	539	252	357	23	
	1982	1,06	0,60	0,79	0,24	0,11	4,33	885	908	515	679	40	
	1983	0,91	0,47	0,62	0,28	0,10	4,42	656	595	311	404	25	
	1984	0,91	0,49	0,76	0,30	0,10	4,45	747	678	365	567	27	
	1985	0,86	0,47	0,51	0,30	0,09	4,36	894	768	421	459	39	
	1986	0,96	0,57	0,56	0,26	0,08	4,31	701	671	399	391	34	
	1987	0,79	0,40	0,45	0,17	0,06	4,40	861	679	348	387	35	
	1988	0,76	0,49	0,49	0,20	0,08	4,31	882	669	435	429	43	
	1989	0,92	0,69	0,57	0,18	0,10	4,26						
	1990	0,74	0,47	0,44	0,12	0,08	4,36	719	530	337	313	31	
	1991	0,65	0,50	0,44	0,18	0,09	4,41	722	467	359	320	28	
	1992	0,61	0,44	0,38	0,11	0,05	4,46	686	418	302	261	24	
	1993	0,66	0,44	0,38	0,18	0,05	4,46	714	468	316	270	25	
	1994	0,43	0,37	0,29	0,30	0,06	4,64	740	316	277	213	17	
	1995	0,52	0,43	0,36	0,24	0,09	4,56	656	340	282	235	18	
	1996	0,51	0,39	0,39	0,28	0,09	4,62	673	344	264	264	16	
	1997	0,42	0,40	0,41	0,16	0,06	4,63	549	229	220	223	13	
	1998	0,45	0,39	0,38	0,14	0,07	4,63	717	319	278	272	17	
	1999	0,38	0,36	0,35	0,10	0,06	4,71	1011	388	362	353	20	
Hurdal	1998	0,38	0,29	0,28	0,09	0,03	4,68	853	325	249	236	18	54 172
	1999	0,39	0,33	0,31	0,08	0,03	4,67	1110	436	367	344	24	64 169
Nordmoen	1987	0,72	0,37	0,33	0,14	0,03	4,34	1016	727	375	335	46	148 348
	1988	0,88	0,48	0,46	0,13	0,04	4,25	1085	960	519	500	61	171 357
	1989	0,88	0,57	0,40	0,14	0,05	4,26	816	719	463	328	44	144 356
	1990	0,77	0,44	0,35	0,10	0,05	4,31	822	636	366	286	40	137 332
	1991	0,59	0,40	0,31	0,09	0,04	4,43	781	459	312	240	29	117 284
	1992	0,58	0,40	0,27	0,10	0,03	4,42	821	473	327	218	31	99 276
	1993	0,56	0,37	0,25	0,08	0,03	4,45	927	517	340	236	33	84 246
	1994	0,45	0,39	0,29	0,07	0,03	4,55	828	373	326	242	23	97 280
	1995	0,53	0,37	0,33	0,12	0,06	4,49	791	415	292	257	25	88 279
	1996	0,43	0,34	0,23	0,14	0,04	4,52	837	358	286	195	25	91 303
	1997	0,33	0,31	0,26	0,07	0,02	4,63	775	254	240	202	18	
	1998	0,36	0,28	0,21	0,11	0,03	4,64	817	293	224	173	19	
Fagernes	1990	0,41	0,22	0,16	0,10	0,02	4,53	550	228	119	86	16	
	1991	0,38	0,21	0,24	0,22	0,04	4,75	395	150	84	94	7	
	1992	0,43	0,24	0,19	0,10	0,01	4,63	656	279	160	126	15	
	1993	0,26	0,15	0,12	0,08	0,02	4,77	619	162	95	74	10	
	1994	0,28	0,25	0,15	0,08	0,02	4,70	586	166	146	88	12	
	1995	0,32	0,22	0,29	0,14	0,07	4,81	465	151	101	134	7	
	1996	0,25	0,23	0,20	0,17	0,03	4,78	635	159	145	124	11	
	1997	0,21	0,15	0,16	0,09	0,02	4,89	565	116	83	92	6	
	1998	0,21	0,17	0,16	0,13	0,03	4,87	583	125	97	92	8	
	1999	0,20	0,18	0,12	0,08	0,01	4,86	633	125	113	75	9	
Gulsvik	1974	0,81	0,38	0,28	0,13	0,04	4,28	783	634	298	219	41	
	1975	0,89	0,40	0,34	0,21	0,05	4,36	560	498	224	190	24	
	1976	0,85	0,38	0,30	0,10	0,03	4,35	641	545	244	192	29	
	1977	0,77	0,39	0,35	0,13	0,03	4,35	683	526	266	239	31	
	1978	0,94	0,40	0,38	0,16	0,03	4,22	693	651	277	263	42	
	1979	1,27	0,53	0,62	0,23	0,04	4,11	790	1003	419	490	61	
	1980	0,78	0,25	0,27	0,13	0,03	4,33	667	520	167	180	31	
	1981	0,86	0,35	0,40	0,13	0,03	4,30	628	540	220	251	31	
	1982	0,89	0,44	0,52	0,22	0,05	4,38	778	696	346	408	33	
	1983	0,94	0,40	0,58	0,25	0,05	4,39	664	623	263	384	27	
	1984	0,87	0,40	0,58	0,25	0,04	4,41	946	819	382	547	37	
	1985	0,73	0,35	0,72	0,16	0,04	4,55	686	499	240	492	20	
	1986	0,89	0,48	0,51	0,15	0,04	4,30	804	711	382	409	40	
	1987	0,74	0,37	0,46	0,14	0,03	4,42	916	679	337	421	35	
	1988	0,67	0,41	0,38	0,09	0,03	4,33	1023	688	420	386	48	136
	1989	0,76	0,54	0,55	0,15	0,06	4,42	668	507	360	369	25	88
	1990	0,75	0,45	0,53	0,09	0,03	4,43	753	562	338	398	28	100
	1991	0,60	0,42	0,46	0,13	0,04	4,58	506	302	212	235	13	97
	1992	0,56	0,35	0,38	0,13	0,03	4,60	666	371	235	255	17	83
	1993	0,50	0,33	0,40	0,12	0,03	4,66	680	343	222	269	15	60

Tabell A.1.21, forts.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner						Årsnedbør mm	Årlig våtvæsning					Tørravæsning	
		SO4-S mg/l	NO3-N mg/l	NH4-N mg/l	Ca mg/l	Mg mg/l	pH		SO4-S mg/m²	NO3-N mg/m²	NH4-N mg/m²	H+ mekv/m²	S mg/m²	N mg/m²	
Gulsvik forts.	1994	0,50	0,43	0,39	0,23	0,03	4,61	643	320	277	249	16	72		
	1995	0,56	0,39	0,42	0,12	0,04	4,54	634	354	249	268	18	64		
	1996	0,48	0,37	0,51	0,16	0,06	4,71	657	318	241	335	13	67		
	1997	0,35	0,32	0,33	0,12	0,04	4,74	704	247	225	232	13	52		
Brekkebygda	1998	0,38	0,29	0,25	0,08	0,02	4,62	886	336	256	224	21	36		
	1999	0,38	0,30	0,27	0,09	0,02	4,71	845	308	254	227	16	41		
Osen	1988	0,53	0,31	0,26	0,13	0,02	4,43	832	442	254	215	31	139		
	1989	0,52	0,27	0,15	0,14	0,03	4,47	786	410	214	122	27	95	145	
	1990	0,55	0,28	0,27	0,23	0,03	4,48	711	393	198	192	23	90	123	
	1991	0,34	0,26	0,20	0,08	0,02	4,58	647	222	168	129	17	77	107	
	1992	0,44	0,37	0,18	0,13	0,02	4,55	725	318	207	133	20	68	103	
	1993	0,37	0,26	0,18	0,10	0,02	4,62	764	283	195	140	18	53	94	
	1994	0,30	0,27	0,19	0,08	0,02	4,69	636	192	172	120	13	69	112	
	1995	0,44	0,27	0,26	0,12	0,03	4,59	612	271	167	157	16	62	108	
	1996	0,32	0,26	0,26	0,14	0,03	4,71	574	183	147	151	11	64	112	
	1997	0,22	0,20	0,18	0,10	0,02	4,83	708	158	139	126	11	48	108	
	1998	0,30	0,23	0,24	0,09	0,02	4,77	655	198	152	155	11	35	97	
	1999	0,26	0,24	0,20	0,08	0,02	4,83	750	191	182	149	11	46	114	
Valdalen	1994	0,32	0,29	0,19	0,10	0,03	4,70	536	172	153	103	11			
	1995	0,43	0,30	0,37	0,13	0,04	4,68	518	221	153	194	11			
	1996	0,27	0,20	0,29	0,11	0,03	4,91	724	193	142	211	9			
	1997	0,26	0,21	0,22	0,13	0,03	4,89	710	185	152	154	9			
	1998	0,22	0,19	0,16	0,08	0,02	4,88	700	156	130	115	9			
	1999	0,21	0,22	0,19	0,12	0,02	5,05	692	147	150	131	8			
Ualand	1992	0,49	0,30	0,22	0,16	0,31	4,53	2404	1171	714	530	71			
	1993	0,49	0,32	0,24	0,22	0,56	4,53	1531	745	492	365	46			
	1994	0,52	0,38	0,30	0,15	0,33	4,51	2125	1106	802	630	65			
	1995	0,45	0,37	0,27	0,14	0,31	4,51	1838	824	682	499	57			
	1996	0,40	0,32	0,24	0,14	0,23	4,54	1561	631	496	375	45			
	1997	0,44	0,33	0,32	0,19	0,36	4,58	1948	855	648	622	51			
	1998	0,47	0,38	0,29	0,16	0,31	4,52	1992	928	761	584	59			
	1999	0,32	0,30	0,20	0,16	0,37	4,65	2487	798	736	509	55			
Vikedal	1984	0,51	0,24	0,27	0,24	0,25	4,57	1932	985	465	516	52			
	1985	0,63	0,30	0,33	0,21	0,20	4,45	2223	1390	672	734	79			
	1986	0,56	0,25	0,30	0,15	0,26	4,53	3017	1680	752	898	89			
	1987	0,54	0,27	0,34	0,13	0,18	4,51	1943	1059	519	663	60			
	1988	0,43	0,26	0,25	0,13	0,24	4,51	2694	1163	712	684	84			
	1989	0,53	0,32	0,23	0,14	0,26	4,46	2998	1582	949	704	104			
	1990	0,44	0,22	0,31	0,15	0,35	4,58	3341	1463	724	1036	88			
	1991	0,44	0,26	0,27	0,14	0,33	4,60	2962	1293	764	797	75			
	1992	0,40	0,22	0,24	0,12	0,22	4,70	3214	1281	710	771	64			
	1993	0,41	0,24	0,27	0,22	0,48	4,69	2009	818	484	545	41			
	1994	0,47	0,28	0,30	0,15	0,36	4,64	2744	1277	780	833	63			
	1995	0,35	0,23	0,23	0,13	0,24	4,72	2635	914	607	609	50			
	1996	0,31	0,23	0,28	0,16	0,16	4,78	1819	556	416	513	30			
	1997	0,35	0,20	0,28	0,24	0,39	4,75	2472	870	504	684	44			
	1998	0,32	0,24	0,25	0,11	0,21	4,77	2690	872	646	678	46			
	1999	0,27	0,22	0,22	0,12	0,27	4,82	3108	831	689	675	47			
Voss	1990	0,29	0,15	0,08	0,10	0,15	4,68	2053	595	300	169	43			
	1991	0,28	0,18	0,11	0,10	0,18	4,67	1214	342	213	130	26			
	1992	0,27	0,16	0,07	0,06	0,07	4,70	1627	436	255	110	32			
	1993	0,24	0,13	0,08	0,16	0,31	4,82	1162	282	148	96	17			
	1994	0,28	0,16	0,12	0,21	0,14	4,79	1473	408	234	178	24			
	1995	0,21	0,14	0,12	0,08	0,11	4,82	1439	303	208	168	22			
	1996	0,26	0,20	0,19	0,08	0,05	4,76	869	222	174	163	15			
	1997	0,22	0,15	0,24	0,16	0,34	5,00	1275	220	181	152	17			
	1998	0,18	0,14	0,11	0,06	0,10	4,87	1411	250	204	159	19			
	1999	0,18	0,13	0,09	0,06	0,11	4,88	1641	280	211	157	22			
Haukeland	74/75	0,31	0,13	0,15	0,17	0,29	4,70	3901	1207	522	582	78			
	75/76	0,36	0,10	0,17	0,17	0,37	4,73	4551	1636	431	753	85			
	76/77	0,59	0,23	0,45	0,18	0,25	4,59	1808	1060	417	813	46			
	1982	0,48	0,18	0,20	0,14	0,24	4,56	3688	1756	674	722	101			
	1983	0,32	0,14	0,14	0,15	0,26	4,70	4769	1536	647	687	96			
	1984	0,42	0,16	0,28	0,20	0,22	4,63	2792	1157	454	783	65			
	1985	0,44	0,21	0,26	0,13	0,15	4,61	2930	1276	606	768	71			
	1986	0,36	0,16	0,20	0,12	0,20	4,71	4009	1459	621	796	77			

Tabell A.1.21, forts.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner					Årsnedbør mm	Årlig våtavsetning				Tørravsetning	
		SO4-S mg/l	NO3-N mg/l	NH4-N mg/l	Ca mg/l	Mg mg/l		SO4-S mg/m ²	NO3-N mg/m ²	NH4-N mg/m ²	H+ mekv/m ²	S mg/m ²	N mg/m ²
Haukeland forts.	1987	0,44	0,20	0,28	0,16	0,18	4,61	2493	1100	498	692	61	
	1988	0,35	0,21	0,28	0,14	0,24	4,63	3123	1096	642	872	74	
	1989	0,32	0,18	0,15	0,13	0,26	4,71	4525	1426	798	691	88	
	1990	0,27	0,13	0,15	0,11	0,29	4,79	5017	1364	665	744	82	
	1991	0,30	0,16	0,18	0,15	0,29	4,75	3744	1126	617	678	66	
	1992	0,32	0,17	0,17	0,14	0,22	4,77	4436	1421	768	771	76	
	1993	0,34	0,19	0,26	0,26	0,65	4,77	2891	974	556	760	50	
	1994	0,30	0,18	0,20	0,16	0,28	4,83	3670	1108	668	751	55	
	1995	0,21	0,14	0,17	0,11	0,22	4,89	3631	766	505	616	47	
	1996	0,27	0,19	0,26	0,11	0,14	4,85	2201	586	416	566	31	
	1997	0,17	0,14	0,12	0,08	0,14	4,87	3569	769	550	844	36	
	1998	0,22	0,15	0,19	0,09	0,17	4,93	3492	760	513	649	41	
	1999	0,21	0,15	0,17	0,11	0,23	4,99	4315	865	641	743	44	
Nausta	1985	0,29	0,13	0,09	0,09	0,12	4,70	1943	561	246	177	39	
	1986	0,27	0,10	0,08	0,09	0,16	4,74	2314	614	227	176	42	
	1987	0,27	0,12	0,11	0,09	0,11	4,72	1969	523	236	213	37	
	1988	0,21	0,13	0,09	0,14	0,23	4,68	2253	476	302	193	47	
	1989	0,21	0,12	0,07	0,10	0,23	4,80	3330	708	407	227	53	91
	1990	0,23	0,11	0,07	0,09	0,23	4,78	3549	808	380	254	58	72
	1991	0,19	0,12	0,09	0,12	0,30	4,83	2411	470	291	219	35	80
	1992	0,21	0,13	0,07	0,09	0,15	4,80	2962	633	373	205	47	73
	1993	0,23	0,13	0,10	0,17	0,39	4,87	2215	509	277	211	30	78
	1994	0,20	0,12	0,15	0,10	0,19	4,96	2747	563	339	415	30	66
	1995	0,18	0,11	0,13	0,08	0,17	4,91	2510	451	283	321	31	64
	1996	0,20	0,15	0,14	0,07	0,10	4,87	1575	312	241	225	21	
	1997	0,15	0,12	0,13	0,11	0,23	5,01	2428	361	294	316	24	
	1998	0,13	0,12	0,12	0,07	0,15	5,00	2583	346	298	317	26	
	1999	0,14	0,10	0,08	0,07	0,16	4,99	2880	393	300	225	30	
Kårvatn	1978*	0,16	0,05	0,09	0,11	0,13	4,98	1317	211	66	119	14	
	1979	0,23	0,09	0,08	0,10	0,10	4,63	1248	287	112	100	29	
	1980	0,20	0,07	0,08	0,11	0,13	4,88	1225	245	86	98	16	
	1981	0,20	0,08	0,15	0,17	0,25	4,96	1101	220	88	165	12	
	1982	0,26	0,08	0,11	0,15	0,16	4,87	995	256	78	112	13	
	1983	0,14	0,05	0,06	0,18	0,20	5,08	1918	265	100	106	16	
	1984	0,24	0,10	0,18	0,22	0,18	5,04	914	216	91	166	8	
	1985	0,20	0,07	0,10	0,15	0,11	5,00	1462	298	100	149	15	
	1986	0,20	0,07	0,13	0,10	0,11	4,95	1277	260	89	162	14	
	1987	0,24	0,09	0,12	0,15	0,17	4,87	1464	357	129	176	20	68
	1988	0,11	0,06	0,09	0,13	0,19	5,09	1550	164	91	143	13	76 149
	1989	0,11	0,06	0,12	0,13	0,26	5,11	1539	168	97	187	12	55 116
	1990	0,11	0,05	0,07	0,07	0,14	5,07	1520	173	69	105	13	60 107
	1991	0,12	0,06	0,10	0,12	0,24	5,14	1619	190	102	170	12	52 89
	1992	0,10	0,07	0,06	0,11	0,18	5,17	1620	159	113	94	11	62 97
	1993	0,10	0,06	0,12	0,12	0,18	5,16	1423	148	87	169	10	45 88
	1994	0,11	0,07	0,08	0,12	0,15	5,12	1475	168	100	120	11	53 124
	1995	0,08	0,05	0,06	0,10	0,15	5,17	1661	134	80	106	11	39 107
	1996	0,09	0,07	0,10	0,10	0,13	5,16	1170	107	79	115	8	47 126
	1997	0,09	0,06	0,11	0,12	0,23	5,22	1842	171	109	208	11	38 129
	1998	0,08	0,06	0,11	0,09	0,19	5,21	1451	123	86	164	9	25 90
	1999	0,09	0,07	0,08	0,07	0,13	5,22	1304	113	93	100	8	31 107
Selbu	1990	0,16	0,06	0,02	0,06	0,10	4,84	1339	220	83	31	19	
	1991	0,18	0,09	0,06	0,11	0,22	4,94	1336	240	125	80	15	
	1992	0,14	0,07	0,03	0,11	0,20	4,95	1402	193	103	45	16	
	1993	0,15	0,09	0,06	0,11	0,17	5,01	1290	193	117	80	13	
	1994	0,16	0,09	0,11	0,07	0,12	5,02	1143	179	105	129	11	
	1995	0,15	0,08	0,12	0,08	0,13	5,01	1411	206	113	166	14	
	1996	0,13	0,08	0,13	0,19	0,18	5,15	1039	132	86	131	7	
	1997	0,11	0,06	0,10	0,16	0,20	5,26	1682	183	105	172	9	
	1998	0,10	0,06	0,10	0,09	0,13	5,20	1333	139	80	131	8	
	1999	0,10	0,07	0,06	0,09	0,10	5,17	1303	133	93	82	9	
Høylandet	1987*	0,34	0,15	0,36	0,14	0,18	4,98	803	269	124	292	9	97
	1988	0,22	0,11	0,17	0,16	0,20	5,00	1311	283	147	224	13	95
	1989	0,17	0,10	0,14	0,20	0,45	5,11	1590	270	162	220	12	
	1990	0,21	0,10	0,13	0,14	0,26	4,92	1605	337	162	214	19	
	1991	0,23	0,11	0,20	0,21	0,31	5,10	1312	302	146	257	10	
	1992	0,15	0,09	0,15	0,16	0,36	5,16	1415	214	122	215	10	

Tabell A.1.21, forts.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner						Årsnedbør mm	Årlig våtvæsning					Tørravæsning	
		SO4-S mg/l	NO3-N mg/l	NH4-N mg/l	Ca mg/l	Mg mg/l	pH		SO4-S mg/m²	NO3-N mg/m²	NH4-N mg/m²	H+ mekv/m²	S mg/m²	N mg/m²	
Høylandet forts.	1993	0,20	0,12	0,20	0,17	0,35	5,10	1145	230	138	234	9			
	1994	0,15	0,09	0,22	0,12	0,25	5,23	1182	175	107	265	7			
	1995	0,17	0,10	0,22	0,17	0,27	5,20	1509	259	153	332	9			
	1996	0,16	0,10	0,21	0,16	0,26	5,11	813	132	84	167	6			
	1997	0,14	0,10	0,22	0,17	0,32	5,25	1418	196	145	308	8			
	1998	0,12	0,08	0,22	0,13	0,19	5,46	1456	173	123	316	5			
	1999	0,14	0,10	0,27	0,13	0,19	5,41	1195	171	125	342	5			
Namsvatn	1991	0,18	0,11	0,20	0,08	0,12	5,13	1014	181	115	198	8			
	1992	0,14	0,10	0,12	0,12	0,19	5,12	1081	155	105	129	8			
	1993	0,14	0,10	0,17	0,15	0,16	5,20	1004	144	98	172	6			
	1994	0,14	0,10	0,17	0,29	0,11	5,18	902	129	94	152	6			
	1995	0,16	0,10	0,20	0,11	0,15	5,18	1201	188	121	243	8			
	1996	0,17	0,12	0,20	0,11	0,11	5,10	697	117	86	139	6			
Tustervatn	1973	0,24				0,18	4,94	1336	321			15			
	1974	0,28				0,11	4,88	695	195			9			
	1975	0,25				0,33	4,91	1756	439			22			
	1976	0,27				0,16	4,97	1064	287			11			
	1977	0,30	0,09	0,11	0,17	0,16	4,91	1111	333	100	122	14			
	1978	0,23	0,08	0,10	0,16	0,16	4,85	1128	259	90	113	16			
	1979	0,28	0,08	0,13	0,15	0,11	4,73	1168	327	93	152	22			
	1980	0,27	0,08	0,14	0,47	0,16	4,98	858	229	71	122	9			
	1981	0,18	0,07	0,10	0,21	0,15	5,00	1099	198	77	110	11			
	1982	0,16	0,08	0,09	0,22	0,47	4,98	1385	227	109	121	15			
	1983	0,20	0,06	0,09	0,16	0,22	4,90	1665	337	101	142	21			
	1984	0,24	0,09	0,09	0,12	0,10	4,85	1056	250	94	89	15			
	1985	0,22	0,08	0,10	0,12	0,15	4,93	1344	298	107	132	16			
	1986	0,26	0,09	0,12	0,12	0,15	4,88	1060	278	94	131	14			
	1987	0,22	0,08	0,11	0,12	0,12	4,89	1163	253	98	133	15	96		
	1988	0,13	0,07	0,09	0,13	0,15	5,04	1159	145	83	106	10	88	131	
	1989	0,19	0,08	0,10	0,18	0,40	5,00	1825	346	137	178	18	40	119	
	1990	0,16	0,09	0,14	0,11	0,21	4,99	1508	245	133	214	16	65	125	
	1991	0,17	0,10	0,14	0,14	0,21	5,04	1400	242	137	197	13	62	148	
	1992	0,15	0,08	0,15	0,19	0,37	5,12	1507	223	126	221	11	49	123	
	1993	0,14	0,08	0,16	0,24	0,50	5,19	1340	182	111	209	9	44	126	
	1994	0,10	0,08	0,13	0,12	0,15	5,24	1117	114	87	144	6	48	147	
	1995	0,09	0,06	0,12	0,13	0,21	5,22	1515	136	96	186	9	47	132	
	1996	0,12	0,09	0,16	0,15	0,18	5,11	1084	132	97	176	8	44	139	
	1997	0,08	0,06	0,18	0,17	0,30	5,34	1528	121	98	271	7	44	199	
	1998	0,07	0,06	0,16	0,11	0,18	5,39	1407	100	90	230	6	30	178	
	1999	0,09	0,08	0,17	0,07	0,08	5,38	1133	103	90	191	5	34	180	
Øverbygd	1987*	0,23	0,05	0,08	0,12	0,14	4,92	424	100	23	35	5			
	1988	0,20	0,06	0,05	0,09	0,10	4,84	555	112	33	30	8			
	1989	0,16	0,06	0,06	0,09	0,18	4,98	794	125	45	51	8			
	1990	0,22	0,06	0,07	0,10	0,15	4,90	708	152	44	52	9			
	1991	0,25	0,09	0,07	0,11	0,18	4,90	706	176	60	49	9			
	1992	0,17	0,07	0,06	0,12	0,18	5,08	662	109	44	38	6			
Øverbygd	1993	0,17	0,07	0,07	0,26	0,43	5,06	680	117	48	45	6			
	1994	0,20	0,10	0,13	0,12	0,14	5,03	538	108	56	68	5			
	1995	0,11	0,06	0,11	0,14	0,11	5,13	659	73	42	74	5			
	1996	0,14	0,07	0,10	0,10	0,15	5,01	527	72	35	52	5			
	1997	0,10	0,06	0,11	0,16	0,28	5,13	603	59	37	69	4			
	1998	0,13	0,05	0,06	0,08	0,07	5,13	576	73	32	34	4			
Jergul	1999	0,13	0,05	0,07	0,06	0,07	5,13	811	101	44	53	6			
	1977	0,45	0,13	0,11	0,20	0,04	4,75	344	155	45	38	6			
	1978	0,43	0,10	0,11	0,13	0,02	4,52	351	151	35	39	11			
	1979	0,59	0,18	0,13	0,14	0,03	4,33	306	181	55	40	14			
	1980	0,42	0,12	0,09	0,12	0,03	4,57	262	110	31	24	7			
	1981	0,46	0,13	0,12	0,11	0,02	4,57	434	200	56	52	12			
	1982	0,36	0,13	0,14	0,10	0,03	4,65	473	172	62	65	11			
	1983	0,41	0,11	0,11	0,13	0,04	4,60	382	156	41	43	10			
	1984	0,50	0,15	0,22	0,14	0,03	4,50	342	172	50	76	11			
	1985	0,43	0,12	0,34	0,13	0,05	4,63	406	174	49	137	10			
	1986	0,49	0,16	0,14	0,12	0,04	4,60	250	122	40	34	6			
	1987	0,41	0,12	0,10	0,11	0,03	4,67	296	121	35	29	6	180		
	1988	0,30	0,13	0,10	0,09	0,03	4,65	406	122	54	40	9	134	81	
	1989	0,42	0,14	0,15	0,09	0,03	4,63	385	163	54	59	9	77	66	

Tabell A.1.21, forts.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner					Årsnedbør mm	Årlig våtavsetning				Tørravsetning		
		SO4-S mg/l	NO3-N mg/l	NH4-N mg/l	Ca mg/l	Mg mg/l		SO4-S mg/m ²	NO3-N mg/m ²	NH4-N mg/m ²	H+ mekv/m ²	S mg/m ²	N mg/m ²	
Jergul forts.	1990	0,22	0,15	0,08	0,04	0,03	4,69	276	62	41	23	6	114	68
	1991	0,31	0,14	0,10	0,05	0,03	4,65	377	118	51	37	8	108	100
	1992	0,23	0,13	0,05	0,08	0,03	4,80	449	101	60	22	7	92	66
	1993	0,29	0,14	0,07	0,11	0,06	4,74	343	99	47	22	6	97	53
	1994	0,24	0,15	0,07	0,06	0,03	4,78	269	65	41	17	4	65	58
	1995	0,25	0,11	0,07	0,06	0,03	4,76	459	116	49	32	8	94	62
Karasjok	1996	0,18	0,12	0,10	0,14	0,06	4,91	310	56	38	29	4	63	53
	1997	0,15	0,11	0,13	0,10	0,06	5,03	212	32	23	27	9	81	45
	1998	0,35	0,14	0,16	0,09	0,03	4,81	354	124	50	59	6	131	61
	1999	0,20	0,12	0,13	0,07	0,02	5,04	410	84	50	56	4	75	53
Svanvik	1987	0,68	0,12	0,21	0,13	0,10	4,49	365	247	42	76	12	711	173
	1988	0,57	0,13	0,13	0,18	0,14	4,49	390	221	52	50	13	602	160
	1989	0,72	0,12	0,10	0,19	0,12	4,47	424	306	50	42	14	571	130
	1990	0,48	0,13	0,08	0,11	0,13	4,50	266	127	36	22	8	691	123
	1991	0,56	0,14	0,16	0,08	0,09	4,55	389	218	55	61	11	652	139
	1992	0,51	0,12	0,22	0,10	0,10	4,71	432	220	53	93	8	422	165
	1993	0,62	0,16	0,23	0,16	0,14	4,66	331	207	52	78	7	530	135
	1994	0,58	0,17	0,35	0,12	0,12	4,71	379	219	66	132	7	541	111
	1995	0,59	0,11	0,19	0,13	0,13	4,62	395	233	45	74	9	642	133
	1996	0,44	0,16	0,22	0,22	0,17	4,73	352	154	57	76	7	471	125
	1997	0,48	0,14	0,29	0,20	0,14	4,79	278	134	39	82	4	637	145
	1998	0,50	0,13	0,27	0,13	0,15	4,74	346	168	44	89	6	947	157
	1999	0,36	0,13	0,18	0,08	0,07	4,86	463	167	59	84	6	444	175
Karpdalen	1991	0,91	0,16	0,14	0,16	0,28	4,33	256	233	42	36	12		
	1992	0,96	0,20	0,31	0,26	0,35	4,43	315	302	62	98	12		
	1993	0,86	0,24	0,23	0,29	0,43	4,41	258	223	61	59	10		
	1994	0,60	0,23	0,18	0,15	0,21	4,58	414	250	96	73	11		
	1995	0,63	0,19	0,18	0,35	0,31	4,52	383	241	71	69	11		
	1996	0,49	0,15	0,17	0,20	0,24	4,62	458	224	69	76	24		
	1997	0,60	0,12	0,13	0,17	0,31	4,52	264	158	31	34	8		
Karibukt	1999	0,36	0,13	0,13	0,11	0,13	4,74	551	198	72	73	10		
Ny-Ålesund	1981	0,24	0,05	0,05	1,03	0,41	5,11	366	88	20	17	3		
	1982	0,39	0,08	0,05	0,92	2,01	5,01	206	80	16	10	2		
	1983	0,25	0,05	0,10	0,40	0,42	5,13	237	59	11	24	2		
	1984	0,64	0,17	0,21	0,71	0,93	4,60	366	233	62	76	9		
	1985	0,61	0,14	0,13	0,71	1,29	4,72	237	144	33	31	5		
	1986	0,40	0,07	0,49	0,55	0,58	4,98	306	122	20	150	3		
	1987	0,69	0,12	0,10	0,64	0,91	4,63	390	271	46	40	9		
	1988	0,27	0,07	0,21	0,54	0,58	5,18	307	84	21	64	2		
	1989	0,38	0,05	0,06	0,87	1,48	5,55	295	113	15	19	1	35	
	1990	0,33	0,07	0,06	0,52	0,79	4,92	410	137	30	26	5	41	20
	1991	0,34	0,11	0,10	0,80	1,13	4,96	424	145	47	44	5	35	27
	1992	0,43	0,10	0,11	0,80	1,03	5,11	272	116	27	29	2	31	21
	1993	0,29	0,10	0,08	0,51	0,91	5,02	489	140	47	41	5	32	29
	1994	0,32	0,08	0,29	0,59	0,63	5,35	280	90	22	80	1	24	30
	1995	0,30	0,10	0,15	0,89	0,79	5,26	238	71	23	36	1	25	
	1996	0,36	0,13	0,32	0,56	0,90	4,92	504	181	64	162	6	26	
	1997	0,34	0,10	0,44	1,46	2,98	5,60	320	109	32	139	8	27	
	1998	0,27	0,13	0,19	0,78	1,18	5,24	193	42	24	35	1	31	
	1999	0,31	0,19	0,21	1,06	1,30	5,04	227	105	43	50	2	29	

*Tabell A.2.1: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av bly i nedbøren på norske bakgrunnstasjoner, 1999.
Enhet: µg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	1,02	0,35	2,03	0,50	1,10	1,03	0,93	0,96	2,72	2,16	3,23	0,75	1,50
Lista	0,83	1,12	1,57	1,23	2,02	0,75	1,23	4,55	2,41	1,43	2,09	1,75	1,50
Møsvatn	2,62	1,54	0,95	0,78	1,06	0,54	0,86	0,85	1,27	0,79	0,80	0,66	1,05
Hurdal	1,25	0,33	1,11	0,44	2,29	1,20	1,19	1,54	1,77	1,26	1,63	0,53	1,18
Osen	0,50	1,85	2,38	0,54	1,89	1,48	0,82	0,74	1,00	0,59	0,81	0,27	1,05
Valdalen	0,39	0,21	1,44	0,54	1,07	0,81	0,77	0,74	0,63	0,36	0,60	0,40	0,69
Ualand	1,09	0,76	1,36	0,74	0,90	0,63	0,49	1,20	1,78	0,51	1,12	0,52	0,88
Kårvatn	0,05	0,08	0,06	0,45	0,28	0,24	0,20	0,22	0,56	0,15	0,13	0,09	0,20
Øverbygd	0,31	1,14	0,65	0,57	0,35	0,33	0,43	0,27	1,80	1,01	0,13	0,25	0,54
Karasjok	0,54	0,32	0,76	1,70	2,07	0,74	0,24	0,21	0,55	0,29	0,30	0,51	0,44
Svanvik	1,49	1,54	4,18	9,96	1,21	1,42	1,32	0,24	0,70	0,33	0,48	0,60	0,83

*Tabell A.2.2: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av kadmium i nedbøren på norske bakgrunnstasjoner, 1999.
Enhet: µg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	0,036	0,007	0,048	0,017	0,023	0,023	0,037	0,015	0,061	0,073	0,105	0,025	0,040
Lista	0,016	0,013	0,020	0,011	0,150	0,010	0,007	0,021	0,036	0,026	0,076	0,031	0,028
Møsvatn	0,167	0,033	0,024	0,057	0,053	0,015	0,017	0,058	0,059	0,063	0,036	0,010	0,042
Hurdal	0,029	0,013	0,041	0,022	0,093	0,028	0,031	0,019	0,031	0,024	0,089	0,028	0,032
Osen	0,014	0,030	0,074	0,018	0,054	0,024	0,046	0,080	0,073	0,042	0,027	0,035	0,042
Valdalen	0,085	0,066	0,175	0,077	0,184	0,108	0,061	0,036	0,045	0,086	0,319	0,046	0,099
Ualand	0,019	0,031	0,032	0,012	0,015	0,019	<0,005	0,005	0,025	0,005	0,046	0,031	0,023
Kårvatn	<0,005	<0,005	<0,005	0,019	0,043	0,005	0,039	0,028	0,041	0,033	0,008	0,007	0,018
Øverbygd	0,012	0,024	0,049	0,020	0,005	0,008	0,016	<0,005	0,005	0,011	<0,005	<0,005	0,011
Karasjok	0,033	0,023	0,034	0,081	0,105	0,034	<0,005	0,007	0,029	0,037	0,020	0,063	0,025
Svanvik	0,136	0,171	0,369	0,783	0,110	0,198	0,117	0,020	0,116	0,032	0,026	0,082	0,079

*Tabell A.2.3: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av sink i nedbøren på norske bakgrunnstasjoner, 1999.
Enhet: µg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	3,94	2,55	5,28	2,45	3,80	3,08	3,39	4,39	4,58	4,35	13,72	1,80	4,38
Lista	3,93	7,42	3,13	5,45	6,36	2,21	6,88	15,72	10,12	5,93	13,84	14,63	7,44
Møsvatn	16,11	3,78	2,29	14,15	4,91	3,49	2,86	8,65	6,60	17,72	4,74	2,90	5,67
Hurdal	4,57	4,55	6,35	5,02	16,72	3,48	3,00	5,13	11,01	5,58	11,74	2,96	6,26
Osen	5,95	5,06	20,88	12,39	10,54	7,35	3,88	6,76	4,56	3,56	7,34	1,90	7,07
Valdalen	22,33	16,55	13,74	8,79	18,77	5,42	7,02	9,06	4,39	9,81	7,30	4,61	9,55
Ualand	1,34	1,24	2,75	1,19	2,33	0,97	1,38	2,73	3,44	1,29	2,04	5,30	2,30
Kårvatn	1,44	0,98	1,90	2,08	3,27	2,83	4,59	1,61	1,79	0,93	2,34	0,28	2,05
Øverbygd	15,40	17,55	40,34	4,91	1,97	2,12	2,83	1,48	1,73	2,92	1,49	3,81	4,96
Karasjok	2,90	0,87	3,56	9,97	31,39	5,92	16,27	1,49	5,98	3,70	4,38	3,33	5,76
Svanvik	11,71	20,76	12,77	34,05	10,49	11,68	7,60	6,59	26,84	5,31	3,28	4,27	8,36

*Tabell A.2.4: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av nikkel i nedbøren på norske bakgrunnstasjoner, 1999.
Enhet: µg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	<0,20	<0,20	<0,20	0,20	0,39	<0,20	1,29	1,29	0,40	0,20	0,65	0,53	0,36
Møsvatn	1,05	<0,20	<0,20	0,37	<0,20	<0,20	<0,20	0,46	0,37	0,59	0,30	<0,20	0,29
Valldalen	2,62	0,73	0,50	0,26	0,46	<0,20	<0,20	0,24	0,21	0,25	0,23	0,29	0,47
Ualand	<0,20	<0,20	0,13	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	0,23	<0,20	0,21	<0,20	<0,20
Øverbygd	0,22	<0,20	0,33	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20
Svanvik	7,97	21,93	100,95	240,64	25,88	13,98	13,08	1,55	4,96	4,18	5,93	4,89	11,07

*Tabell A.2.5: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av arsen i nedbøren på norske bakgrunnstasjoner, 1999.
Enhet: µg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	<0,10	0,10	0,10	0,15	0,18	0,10	0,10	0,19	0,21	0,18	0,78	0,56	0,22
Møsvatn	0,11	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	0,13	0,15	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
Valldalen	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	0,15	<0,10	<0,10	0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
Ualand	0,10	0,08	0,13	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	0,11	0,20	<0,10	0,12	<0,10	<0,10
Øverbygd	<0,10	0,11	0,06	0,11	0,15	0,20	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10
Svanvik	2,47	2,62	6,34	20,98	3,29	3,90	2,31	0,27	0,55	0,45	0,47	0,77	1,41

*Tabell A.2.6: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av kopper i nedbøren på norske bakgrunnstasjoner, 1999.
Enhet: µg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	0,41	0,60	0,36	0,54	2,37	0,66	2,28	4,36	2,07	0,72	4,10	4,84	1,73
Møsvatn	7,22	2,12	0,70	2,38	1,23	1,17	0,66	2,04	1,36	3,06	1,27	1,84	1,65
Valldalen	1,99	0,74	2,86	0,53	2,32	0,77	0,41	1,26	0,50	1,42	0,87	0,55	1,13
Ualand	0,18	0,15	0,37	0,13	0,26	0,10	0,28	0,37	0,61	0,19	0,30	0,14	0,23
Øverbygd	0,28	0,55	0,66	0,52	0,48	0,26	0,37	0,19	0,29	0,40	0,13	0,42	0,33
Svanvik	22,59	32,71	126,30	304,05	32,33	18,74	15,34	2,25	5,65	3,70	6,43	9,02	13,99

*Tabell A.2.7: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av kobolt i nedbøren på norske bakgrunnstasjoner, 1999.
Enhet: µg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	0,01	0,02	0,02	0,04	0,06	0,01	0,06	0,01	0,06	0,03	0,07	0,06	0,03
Møsvatn	0,04	0,01	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,02	0,03	0,02	0,01	0,02
Valldalen	0,09	0,03	0,03	0,01	0,05	0,01	0,01	0,02	0,01	0,02	0,02	0,01	0,02
Ualand	<0,01	<0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,03	0,01	0,01	<0,01	0,01
Øverbygd	0,01	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	<0,01	0,01	<0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Svanvik	0,28	0,69	3,24	6,59	0,75	0,47	0,47	0,07	0,20	0,16	0,19	0,18	0,37

*Tabell A.2.8: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av krom i nedbøren på norske bakgrunnstasjoner 1999.
Enhet: µg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	0,28	<0,20	<0,20	<0,20	0,30	0,61	0,20
Møsvatn	0,15	<0,20	0,28	0,21	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20
Valdalen	0,65	<0,20	1,49	<0,20	0,32	<0,20	<0,20	0,46	<0,20	<0,20	<0,20	1,02	0,37
Ualand	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	0,20	<0,20
Øverbygd	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	0,25	<0,20
Svanvik	<0,20	0,59	3,82	3,08	1,55	0,50	0,27	<0,20	<0,20	<0,20	<0,20	0,21	0,32

*Tabell A.2.9: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av jern i nedbøren på norske bakgrunnstasjoner, 1999.
Enhet: µg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Møsvatn	<10,0	<10,0	10,5	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0
Valdalen	18,6	51,5	37,1	<10,0	21,0	<10,0	<10,0	11,4	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	12,7
Ualand	<10,0	<10,0	11,6	11,7	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	17,8	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0
Øverbygd	<10,0	28,5	<10,0	<10,0	12,8	11,6	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	<10,0	27,2	<10,0

*Tabell A.2.10: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av mangan i nedbøren på norske bakgrunnstasjoner, 1999.
Enhet: µg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Møsvatn	0,86	1,20	0,82	1,11	2,38	0,83	0,88	2,33	2,29	1,30	0,88	2,83	1,39
Valdalen	0,73	4,72	2,20	1,51	3,79	4,13	2,48	2,63	1,24	1,05	1,01	0,28	2,27
Ualand	<0,50	<0,50	1,21	1,33	1,42	0,60	0,37	1,39	2,25	0,67	0,55	<0,50	0,74
Øverbygd	1,81	3,29	1,10	1,34	1,49	2,81	1,54	<0,50	2,18	<0,50	<0,50	0,90	1,30

*Tabell A.2.11: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av vanadium i nedbøren på norske bakgrunnstasjoner, 1999.
Enhet: µg/l.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Møsvatn	0,11	0,15	0,17	<0,10	0,24	<0,10	0,22	0,28	0,25	0,11	0,17	0,10	0,16
Valdalen	0,10	<0,10	0,19	0,10	0,19	0,15	0,19	0,24	0,17	<0,10	0,18	<0,10	0,15
Ualand	0,32	0,31	0,65	0,37	0,39	0,31	0,33	0,47	0,55	0,30	0,74	0,38	0,41
Øverbygd	<0,10	0,20	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	<0,10	0,12	<0,10

*Tabell A.2.12: Månedlig og årlig våtavsetning av bly på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	234	35	330	40	91	220	38	194	661	382	404	159	2804
Lista	106	123	269	88	94	111	77	323	209	224	147	268	1905
Møsvatn	87	36	47	17	28	72	58	34	153	43	40	41	655
Hurdal	141	16	136	38	50	165	90	59	366	114	65	64	1306
Osen	37	73	156	20	63	169	62	20	99	33	35	23	791
Valldalen	22	7	78	17	44	106	42	29	55	20	21	19	462
Ualand	403	203	188	126	90	157	55	126	256	137	259	227	2227
Kårvatn	3	15	3	62	15	24	39	11	34	18	20	14	259
Øverbygd	14	27	21	34	11	23	56	20	114	80	15	14	430
Karasjok	8	7	19	25	14	41	16	25	11	17	7	8	195
Svanvik	16	16	36	107	17	23	114	36	14	29	9	10	370

*Tabell A.2.13: Månedlig og årlig våtavsetning av kadmium på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	8	1	8	1	2	5	1	3	15	13	13	5	76
Lista	2	1	3	1	7	1	0	2	3	4	5	5	35
Møsvatn	6	1	1	1	1	2	1	2	7	3	2	1	29
Hurdal	3	1	5	2	2	4	2	1	6	2	4	3	35
Osen	1	1	5	1	2	3	3	2	7	2	1	3	32
Valldalen	5	2	9	2	8	14	3	1	4	5	11	2	66
Ualand	7	9	5	2	2	5	0	1	4	1	11	14	59
Kårvatn	0	1	0	3	2	0	7	1	2	4	1	1	24
Øverbygd	1	1	2	1	0	1	2	0	0	1	1	0	9
Karasjok	0	1	1	1	1	2	0	1	1	2	0	1	11
Svanvik	1	2	3	8	2	3	10	3	2	3	0	1	35

*Tabell A.2.14: Månedlig og årlig våtavsetning av sink på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	909	257	860	198	315	661	137	889	1113	768	1715	381	8202
Lista	501	811	534	391	295	326	432	1117	875	927	971	2249	9469
Møsvatn	536	88	114	300	130	467	195	343	794	962	236	179	4344
Hurdal	516	228	777	429	363	478	227	197	2275	506	470	360	6904
Osen	439	200	1367	466	350	844	295	186	452	201	314	161	5305
Valldalen	1260	579	740	271	776	705	379	363	389	560	263	222	6409
Ualand	496	343	389	201	233	242	152	286	496	346	474	2308	5967
Kårvatn	85	181	113	288	179	280	874	81	109	113	358	42	2704
Øverbygd	695	720	1292	293	62	148	373	109	110	231	173	211	4416
Karasjok	41	20	91	145	208	328	1062	181	120	210	97	52	2536
Svanvik	126	211	109	364	145	189	659	996	516	457	61	68	3746

*Tabell A.2.15: Månedlig og årlig våtavsetning av nikkel på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	17	12	18	14	18	16	81	92	34	32	45	82	464
Møsvatn	35	4	9	8	4	13	9	18	44	32	15	8	200
Valdalen	148	26	27	8	19	15	10	10	19	14	8	14	317
Ualand	37	27	17	17	10	25	13	17	34	27	50	44	316
Øverbygd	10	12	11	11	3	7	13	8	6	9	13	9	112
Svanvik	86	223	865	2575	359	226	1135	235	95	360	110	78	4960

*Tabell A.2.16: Månedlig og årlig våtavsetning av arsen på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	9	10	18	11	8	15	6	13	18	29	55	86	280
Møsvatn	4	2	5	1	2	7	4	5	18	3	5	3	59
Valdalen	4	2	4	2	6	15	3	4	5	4	2	2	53
Ualand	38	21	18	10	5	15	6	11	29	19	28	34	235
Øverbygd	2	3	2	7	5	14	7	4	3	6	6	3	61
Svanvik	27	27	54	224	46	63	200	42	11	38	9	12	634

*Tabell A.2.17: Månedlig og årlig våtavsetning av kopper på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	52	66	61	39	110	97	144	310	179	112	288	744	2200
Møsvatn	240	49	35	51	33	157	45	81	163	166	63	113	1196
Valdalen	112	26	154	16	96	100	22	51	44	81	31	27	761
Ualand	65	41	53	22	26	25	31	39	88	50	69	61	571
Øverbygd	13	20	21	31	15	18	49	14	18	32	15	23	268
Svanvik	243	332	1082	3254	448	303	1330	340	109	319	119	144	6269

*Tabell A.2.18: Månedlig og årlig våtavsetning av kobolt på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	2	2	3	3	3	2	4	1	5	5	5	9	44
Møsvatn	1	0	1	0	1	1	0	0	2	2	1	0	10
Valdalen	5	1	2	0	2	2	1	1	1	1	1	1	17
Ualand	2	1	2	2	1	1	1	2	4	3	2	2	23
Øverbygd	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	6
Svanvik	3	7	28	71	10	8	41	10	4	14	3	3	164

*Tabell A.2.19: Månedlig og årlig våtavsetning av krom på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Lista	13	15	18	12	6	15	18	7	13	21	21	94	254
Møsvatn	5	2	14	4	3	13	7	4	13	9	5	7	86
Valldalen	36	5	80	5	13	13	7	18	11	7	4	49	249
Ualand	37	27	13	17	10	25	11	10	16	27	36	87	316
Øverbygd	5	11	4	6	3	7	13	7	6	8	12	14	95
Svanvik	1	6	33	33	21	8	24	16	3	9	2	3	142

*Tabell A.2.20: Månedlig og årlig våtavsetning av jern på norske bakgrunnstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Møsvatn	287	160	520	106	132	670	341	199	816	362	333	326	4252
Valldalen	1052	1802	2000	285	867	650	270	456	443	285	180	251	8541
Ualand	1855	1326	1451	1974	670	1275	553	780	2575	1342	2231	2177	18210
Øverbygd	226	713	285	487	400	811	661	368	316	395	808	1504	6972

*Tabell A.2.21: Månedlig og årlig våtavsetning av mangan på norske bakgrunnstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Møsvatn	28	28	41	24	63	112	60	92	275	71	44	175	1012
Valldalen	41	165	119	47	157	536	134	106	110	60	36	14	1524
Ualand	129	118	151	226	142	150	41	146	325	180	127	177	1912
Øverbygd	82	82	35	80	47	196	204	29	138	24	54	50	1021

*Tabell A.2.22: Månedlig og årlig våtavsetning av vanadium på norske bakgrunnstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m².*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Møsvatn	4	3	9	2	6	9	15	11	30	6	8	6	109
Valldalen	5	2	10	3	8	19	10	10	15	4	6	4	98
Ualand	120	82	81	62	39	79	37	49	80	81	171	166	1049
Øverbygd	2	5	2	5	2	6	10	4	6	4	6	7	58

Tabell A.2.23: Middelkonsentrasjoner av tungmetaller i nedbør på norske bakgrunnsstasjoner i 1976, august 1978 - juni 1979, 1980 (februar-desember) og 1981-1999.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner							
		Pb µg/l	Cd µg/l	Zn µg/l	Ni µg/l	As µg/l	Cu µg/l	Co µg/l	Cr µg/l
Birkenes	1976	12,7	0,27	28,9					
	1978/79	10,8	0,27	17,9					
	1980	7,9	0,34	15,7					
	1981	7,4	0,24	6,2					
	1982	8,8	0,69	7,0					
	1983	5,4	0,25	6,6					
	1984	6,2	0,29	12,1					
	1985	4,1	0,09	9,4					
	1986	4,8	0,12	9,0					
	1987	3,5	0,12	9,2					
	1988	7,4	0,12	14,1					
	1989	5,4	0,11	11,4					
	1990	3,8	0,12	9,5					
	1991	3,6	0,06	7,0					
	1992	2,9	0,04	5,2					
	1993	3,1	0,06	6,5					
	1994	2,6	0,05	5,0					
	1995	2,2	0,05	6,0					
	1996	2,8	0,06	4,9					
	1997	1,7	0,03	4,2					
	1998	1,6	0,04	4,9					
	1999	1,5	0,04	4,4					
Lista	1994	2,7	0,05	7,8	0,3	0,2	1,0		0,2
	1995	2,3	0,06	8,6	0,4	0,4	1,1		0,8
	1996	3,0	0,07	8,6	0,4	0,4			0,3
	1997	2,8	0,05	6,6	0,4	0,5	1,0	0,04	0,2
	1998	2,1	0,05	8,8	0,6	0,2	1,1	0,03	0,6
	1999	1,5	0,03	7,4	0,4	0,2	1,7	0,03	0,2
Ualand	1994	2,0	0,04	4,0	0,2	0,1	0,5	0,02	0,1
	1995	1,7	0,03	3,3	0,2	0,1	0,3	0,01	0,1
	1996	1,3	0,03	2,5	0,2	0,1	0,9	0,01	0,2
	1997	2,8	0,02	2,6	0,2	0,1	0,4	0,01	0,1
	1998	1,2	0,02	2,7	0,2	0,1	0,3	0,02	0,2
	1999	0,9	0,02	2,3	<0,2	<0,1	0,2	0,01	<0,2
Solhomfjell	1994	2,4	0,06	6,0	0,2	0,1	0,7	0,02	0,1
	1995	1,9	0,07	6,0	0,6	0,2	1,1	0,03	0,2
	1996	2,3	0,05	5,7	0,3	0,2	0,9	0,02	<0,2
Møsvatn	1994	1,0	0,04	2,9	0,6	0,1	0,5	0,03	<0,1
	1995	0,9	0,03	2,8	0,3	0,1	0,9	0,01	0,1
	1996	1,0	0,02	4,5	0,4	0,1	1,0	0,02	0,1
	1997	1,0	0,02	4,5					
	1998	0,9	0,04			0,1		0,03	0,1
	1999	1,1	0,04	5,7	0,3	<0,1	1,7	0,02	<0,2

Tabell A.2.23, forts.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner							
		Pb µg/l	Cd µg/l	Zn µg/l	Ni µg/l	As µg/l	Cu µg/l	Co µg/l	Cr µg/l
Nordmoen	1987	4,6	0,10	8,4					
	1988	5,6	0,10	11,0					
	1989	4,6	0,08	7,3					
	1990	3,8	0,14	5,6					
	1991	2,6	0,06	4,3					
	1992	2,3	0,04	4,4					
	1993	1,8	0,04	3,5					
	1994	1,7	0,05	4,0					
	1995	2,0	0,04	5,2					
	1996	1,9	0,04	4,3					
Hurdal	1997	1,3	0,06	4,4					
	1998	1,6	0,06	4,9					
	1999	1,2	0,03	6,3					
Osen	1988	4,7	0,31	12,7					
	1989	2,7	0,08	5,4					
	1990	2,7	0,09	5,6					
	1991	2,0	0,03	4,2					
	1992	1,6	0,05	5,5					
	1993	1,2	0,06	3,5					
	1994	1,4	0,05	5,9					
	1995	2,1	0,07	8,8					
	1996	1,5	0,03	4,4					
	1997	0,9	0,02	4,0					
	1998	0,9	0,03	4,7					
	1999	1,1	0,04	7,1					
Valdalen	1994	1,0	0,03	4,2	0,1	0,1	0,6	0,01	0,1
	1995	1,4	0,03	4,6	0,4	0,1	0,8	0,02	0,2
	1996	1,1	0,03	4,1	0,3	0,1	1,0	0,03	0,2
	1997	1,1	0,05	6,2	0,4	0,1	0,1	0,02	0,2
	1998	0,8	0,03	4,8	0,2	0,1	0,6	0,02	0,2
	1999	0,7	0,10	9,6	0,5	<0.1	1,1	0,02	0,4
Kårvatn	1978/79	1,5	0,04	3,0					
	1980	1,4	0,06	4,2					
	1981	1,4	0,09	3,0					
	1982	1,5	0,10	3,1					
	1983	0,7	0,12	2,9					
	1984	1,3	0,07	3,6					
	1985	1,1	0,06	4,0					
	1986	1,4	0,01	3,2					
	1987	1,1	0,03	2,5					
	1988	0,9	0,06	4,2					
	1989	0,3	0,05	1,8					
	1990	0,2	0,06	1,0					
	1991	0,3	0,01	1,0					
	1992	0,2	<0.01	0,8					
	1993	0,2	0,01	0,6					
	1994	0,4	0,02	1,2					
	1995	0,2	0,01	1,2					
	1996	0,5	0,01	1,4					
	1997	0,7	0,01	1,6					
	1998	0,2	0,01	1,3	0,1	0,1	0,1	0,01	0,3
	1999	0,2	0,02	2,1					

Tabell A.2.23, forts.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner							
		Pb µg/l	Cd µg/l	Zn µg/l	Ni µg/l	As µg/l	Cu µg/l	Co µg/l	Cr µg/l
Namsvatn	1994	0,5	0,03	2,3	0,2	0,1	0,4	0,02	0,1
	1995	0,5	0,01	2,3	0,3	0,1	0,2	0,01	0,1
	1996	0,5	0,02	3,0	0,1	0,1	0,5	0,01	<0,2
Øverbygd	1995	0,4	0,01	2,3	0,4	0,1	0,5	0,02	0,1
	1996	0,5	0,03	3,5	0,4	0,1	1,3	0,02	0,3
	1997	0,5	0,01	2,7	0,1	0,1	0,3	0,01	0,1
	1998	0,4	0,01	3,8	0,2	0,1	0,6	0,02	0,1
	1999	0,5	0,01	5,0	<0,2	<0,1	0,3	0,01	<0,2
Jergul	1978/79	3,5	0,22	7,8					
	1980	2,6	0,08	4,5					
	1981	1,8	0,05	3,5					
	1982	2,3	0,11	3,1					
	1983	1,5	0,07	3,6					
	1984	2,2	0,09	9,8					
	1985	2,0	0,08	5,0					
	1986	2,0	0,03	5,2					
	1987	1,3	0,07	4,6					
Jergul	1988	1,3	0,07	5,1					
	1989	1,3	0,05	3,3					
	1990	0,7	0,16	2,7					
	1991	0,7	0,02	2,2					
	1992	0,5	0,05	1,6					
	1993	0,5	0,05	2,4					
	1994	0,5	0,03	4,1					
	1995	0,8	0,04	3,5					
	1996	0,5	0,02	3,3					
Karasjok	1997	0,6	0,02	3,1					
	1998	0,8	0,04	3,5					
	1999	0,4	0,03	5,8					
Svanvik	1987	2,0*	0,14*	6,0*	19,9*	2,4*	21,8*		
	1988	3,7	0,10	7,4	12,8	1,6	14,6		
	1989	1,4	0,14	4,6	15,5	1,3	14,4		
	1990	1,6	0,14	6,2	11,4	1,8	13,6	0,40	0,5
	1991	1,3	0,07	3,4	9,3	1,1	10,4	0,30	0,4
	1992	1,1	0,11	2,8	8,0	1,1	11,9	0,30	0,5
	1993	1,1	0,12	3,0	10,9	1,2	13,4	0,40	0,6
	1994	1,4	0,08	5,0	13,4	1,4	12,5	0,40	0,4
	1995	1,7	0,11	5,4	17,4	1,8	17,4	0,60	0,4
	1996	0,9	0,06	3,3	17,5	1,1	18,7	0,60	0,4
	1997	1,9	0,11	3,8	17,3	1,8	21,4	0,60	0,3
	1998	1,1	0,11	4,1	23,7	2,3	28,1	0,72	0,4
	1999	0,8	0,08	8,4	11,1	1,4	14,0	0,37	0,3

* Målingene startet 16. mars 1987.

*Tabell A.3.1: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av svoveldioksid i luft på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg S/m³.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	0,13	0,08	0,23	0,15	0,19	0,15	0,14	0,10	0,20	0,07	0,12	0,05	0,14
Søgne	0,45	0,23	0,54	0,45	0,35	0,25	0,17	0,20	0,41	0,19	0,24	0,18	0,30
Skreådalen	0,14	0,07	0,19	0,08	0,12	0,04	0,05	0,03	0,16	0,08	-	0,05	0,09
Prestebakke	0,19	0,20	0,30	0,17	0,16	0,14	0,12	0,12	0,25	0,10	0,15	0,12	0,17
Hurdal	0,05	0,08	0,21	0,10	0,10	0,07	0,10	0,07	0,17	0,04	0,09	0,04	0,09
Brekkebygd	0,04	0,02	0,13	0,03	0,04	0,04	0,04	0,02	0,07	0,02	0,05	0,02	0,04
Osen	0,05	0,04	0,19	0,05	0,05	0,03	0,04	0,02	0,10	0,03	0,05	0,05	0,06
Kårvatn	0,05	0,03	0,10	0,04	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,03
Tustervatn	0,19	0,11	0,37	0,07	0,03	0,04	0,03	0,02	0,04	0,02	0,04	0,06	0,08
Karasjok	1,40	1,09	1,64	0,29	0,72	0,19	0,06	0,10	0,03	0,13	0,28	0,23	0,51
Svanvik	7,51	5,22	9,28	3,63	5,85	2,59	3,57	1,84	0,52	2,03	1,81	3,01	3,92
Zeppelinfjellet	0,22	0,33	0,12	0,24	0,07	0,03	0,11	0,02	0,01	0,04	0,03	0,36	0,13

*Tabell A.3.2: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av sulfat i luft på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg S/m³.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	0,42	0,27	0,69	0,52	0,43	0,86	0,48	0,39	0,84	0,27	0,46	0,24	0,49
Søgne	0,37	0,31	0,90	0,56	0,62	0,90	0,56	0,59	0,87	0,40	0,44	0,35	0,57
Skreådalen	0,23	0,25	0,47	0,49	0,33	0,57	0,32	0,35	0,88	0,17	-	0,16	0,37
Prestebakke	0,38	0,39	0,90	0,57	0,60	0,80	0,48	0,44	0,74	0,40	0,54	0,29	0,55
Hurdal	0,26	0,26	0,65	0,42	0,37	0,64	0,43	0,23	0,76	0,18	0,33	0,17	0,39
Brekkebygd	0,20	0,12	0,51	0,38	0,29	0,39	0,24	0,19	0,55	0,11	0,25	0,10	0,28
Osen	0,22	0,18	0,57	0,34	0,29	0,50	0,27	0,16	0,58	0,13	0,28	0,15	0,30
Kårvatn	0,10	0,11	0,26	0,23	0,21	0,24	0,23	0,22	0,50	0,08	0,12	0,06	0,20
Tustervatn	0,19	0,23	0,45	0,28	0,23	0,28	0,16	0,16	0,40	0,10	0,18	0,12	0,23
Karasjok	0,45	0,55	0,77	0,45	0,60	0,30	0,17	0,11	0,29	0,08	0,26	0,29	0,36
Svanvik	0,75	0,81	1,06	0,69	0,69	0,50	0,32	0,26	0,34	0,22	0,32	0,45	0,53
Zeppelinfjellet	0,17	0,28	0,28	0,34	0,28	0,09	0,20	0,08	0,05	0,11	0,14	0,22	0,19

*Tabell A.3.3: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av nitrogendioksid i luft på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg N/m³.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	0,82	0,46	0,75	0,36	0,47	0,39	0,40	0,38	0,55	0,54	0,64	0,50	0,52
Søgne	1,38	1,03	1,33	0,86	0,80	0,71	0,53	0,70	1,10	-	1,10	1,08	0,96
Skreådalen	0,49	0,38	0,55	0,36	0,40	0,42	0,40	0,33	0,35	0,33	0,44	0,45	0,40
Nordmoen	2,79	4,08	2,04	1,06	0,77	0,98	1,08	0,88	1,15	1,29	2,04	2,39	1,71
Hurdal	1,84	2,75	1,39	0,69	0,46	0,52	0,47	0,40	0,83	0,81	1,36	1,10	1,04
Osen	0,71	0,39	0,62	0,27	0,18	0,24	0,17	0,17	0,25	0,40	0,56	0,55	0,38
Kårvatn	0,24	0,38	0,19	0,16	0,23	0,18	0,14	0,22	0,27	0,29	0,21	0,27	0,23
Tustervatn	0,14	0,19	0,15	0,10	0,08	0,12	0,13	0,15	0,16	0,17	0,17	0,18	0,14
Karasjok	0,31	0,69	0,33	0,21	0,12	0,15	0,06	0,09	0,21	0,26	0,33	0,34	0,25
Svanvik	1,10	0,99	0,59	0,36	0,22	0,31	0,21	0,17	0,37	0,35	0,61	1,09	0,53

*Tabell A.3.4: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av sum salpetersyre og nitrat i luft på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg N/m³.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	0,22	0,14	0,23	0,25	0,18	0,21	0,15	0,20	0,31	0,15	0,26	0,10	0,20
Søgne	0,25	0,22	0,54	0,41	0,39	0,39	0,26	0,31	0,45	0,28	0,32	0,18	0,33
Skreådalen	0,10	0,10	0,16	0,25	0,17	0,17	0,10	0,13	0,42	0,08	-	0,06	0,15
Prestebakke	0,22	0,22	0,45	0,42	0,26	0,26	0,19	0,17	0,34	0,20	0,31	0,17	0,27
Hurdal	0,15	0,25	0,25	0,19	0,18	0,19	0,17	0,12	0,26	0,10	0,21	0,11	0,18
Brekkebygda	0,07	0,04	0,13	0,10	0,09	0,11	0,07	0,06	0,14	0,04	0,09	0,05	0,08
Osen	0,09	0,08	0,12	0,10	0,07	0,10	0,06	0,04	0,12	0,05	0,12	0,06	0,08
Kårvatn	0,04	0,03	0,05	0,05	0,07	0,06	0,07	0,06	0,06	0,02	0,04	0,02	0,05
Tustervatn	0,05	0,04	0,05	0,05	0,05	0,06	0,04	0,07	0,08	0,04	0,05	0,04	0,05
Karasjok	0,06	0,06	0,07	0,05	0,05	0,06	0,04	0,03	0,04	0,03	0,04	0,04	0,05
Svanvik	0,09	0,07	0,09	0,07	0,06	0,09	0,05	0,03	0,05	0,03	0,05	0,06	0,06
Zeppelinfjellet	0,04	0,03	0,03	0,03	0,05	0,03	0,05	0,02	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03

*Tabell A.3.5: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av sum ammonium og ammoniakk i luft på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg N/m³.*

STASJON	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	0,30	0,18	0,52	0,60	0,54	0,60	1,16	0,48	0,78	0,46	0,34	0,15	0,51
Søgne	0,26	0,44	0,99	0,83	0,76	0,82	0,84	0,87	1,13	0,53	0,41	0,25	0,68
Skreådalen	0,60	0,73	0,62	1,87	1,95	1,25	1,73	1,36	1,30	0,49	-	0,71	1,17
Prestebakke	0,30	0,33	0,98	0,83	0,54	0,78	0,52	0,66	1,02	0,43	0,54	0,19	0,59
Hurdal	0,20	0,31	0,52	0,43	0,41	0,59	0,54	0,31	0,80	0,18	0,30	0,12	0,39
Osen	0,19	0,17	0,38	0,39	0,30	0,54	0,40	0,29	0,57	0,18	0,19	0,10	0,31
Kårvatn	0,13	0,18	0,25	0,31	0,38	0,72	0,58	1,08	1,08	0,32	0,21	0,08	0,45
Tustervatn	0,36	0,63	0,49	1,18	1,85	1,67	1,49	1,99	0,97	0,51	0,51	0,22	0,99
Karasjok	0,29	0,29	0,32	0,23	0,28	0,15	0,08	0,04	0,18	6,04	0,14	0,14	0,18
Svanvik	0,60	0,81	1,01	0,94	0,53	1,77	1,03	0,54	0,83	1,84	0,50	0,44	0,91
Zeppelinfjellet	0,11	0,15	0,33	0,18	0,20	0,16	0,39	0,30	0,21	0,08	0,06	0,10	0,19

*Tabell A.3.6: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av magnesium i luft på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m³.*

Stasjon	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	0,08	0,06	0,04	0,02	0,04	0,04	0,04	0,03	0,05	0,05	0,08	0,05	0,05
Hurdal	0,02	0,02	0,01	0,01	0,03	0,02	0,02	0,01	0,03	0,02	0,04	0,02	0,02

*Tabell A.3.7: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av kalsium i luft på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m³.*

Stasjon	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	0,03	0,02	0,02	0,03	0,06	0,03	0,04	0,06	0,08	0,02	0,03	0,02	0,04
Hurdal	0,01	0,03	0,02	0,04	0,06	0,03	0,04	0,04	0,09	0,02	0,04	0,01	0,03

*Tabell A.3.8: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av kalium i luft på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m³.*

Stasjon	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	0,07	0,02	0,03	0,03	0,02	0,04	0,06	0,04	0,10	0,03	0,05	0,02	0,04
Hurdal	0,04	0,07	0,04	0,03	0,03	0,04	0,04	0,03	0,10	0,03	0,06	0,04	0,05

*Tabell A.3.9: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av klorid i luft på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m³.*

Stasjon	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	0,91	0,64	0,28	0,16	0,34	0,13	0,21	0,12	0,39	0,61	0,91	0,75	0,45
Hurdal	0,09	0,17	0,04	0,02	0,08	0,02	0,01	0,01	0,05	0,10	0,34	0,16	0,09

*Tabell A.3.10: Månedlige og årlige middelkonsentrasjoner av natrium i luft på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.
Enhet: µg/m³.*

Stasjon	JAN	FEB	MAR	APR	MAI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DES	ÅR
Birkenes	0,64	0,51	0,32	0,22	0,33	0,31	0,27	0,18	0,42	0,43	0,68	0,48	0,40
Hurdal	0,14	0,18	0,08	0,11	0,18	0,20	0,13	0,07	0,18	0,13	0,36	0,17	0,16

Tabell A.3.11: Årlige middelkonsentrasjoner av svovel- og nitrogenkomponenter i luft, 1973-1999 på norske bakgrunnsstasjoner.
Enheter: µg S/m³ og µg N/m³.

* 1 måned mangler

** 2 eller flere måneder mangler

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner i luft (µg/m ³)				
		SO ₂ -S	SO ₄ -S	NO ₂ -N	(HNO ₃ +NO ₂)-N	(NH ₄ +NH ₃)-N
Birkenes	1973		0,80			
	1974		1,10			
	1975		1,10			
	1976		1,30			
	1977		0,90			
	1978	1,70	1,10			
	1979	1,10	1,30			
	1980	1,40	1,40			
	1981	0,80	1,00			
	1982	1,00	1,10			
	1983	0,50	0,90			
	1984	0,70	1,30	1,10*		
	1985	0,70	0,90	0,80		
	1986	0,70	0,80	1,10	0,40	0,70
	1987	0,70	0,80	1,10	0,30	0,70
	1988	0,60	0,80	1,30	0,30	0,60
	1989	0,50	0,70	1,10	0,30	0,60
	1990	0,50	0,80	1,00	0,30	0,80
	1991	0,50	0,90	0,90	0,30	0,80
	1992	0,40	0,65	0,69	0,24	0,53
	1993	0,40	0,59	0,59	0,23	0,55
	1994	0,40	0,65	0,66	0,28	0,63
	1995	0,31	0,58	0,68	0,3	0,54
	1996	0,40	0,66	0,68	0,29	0,57
	1997	0,22	0,53	0,69	0,24	0,54
	1998	0,16	0,46	0,62	0,19	0,41
	1999	0,14	0,49	0,52	0,20	0,51
Søgne	1989	1,00	1,00	3,10	0,50	1,50
	1990	0,90	1,00	2,70	0,50	1,80
	1991	1,10**	1,20**	2,80**	0,50**	1,70**
	1992	0,62*	0,87*	1,54*	0,42*	0,94*
	1993	0,68	0,81	1,80	0,40	0,88
	1994	0,77	0,77	1,62	0,44	0,89
	1995	0,51	0,72	1,19	0,43	0,98
	1996	0,83	0,85	1,33	0,46	0,95
	1997	0,47	0,63	1,11	0,38	0,94
	1998	0,40	0,55	1,04	0,32	0,87
	1999	0,30	0,57	0,96*	0,33	0,68
Skreådalen	1975		1,00			
	1976		1,10			
	1977		0,80			
	1978	1,60	1,00			
	1979	1,00	0,90			
	1980	1,30	1,20			
	1981	0,70	0,90			
	1982	0,80	0,90			
	1983	0,50	0,80			
	1984	0,80	1,00	0,70*		
	1985	0,60	0,80	0,50		

Tabell A.3.11, forts.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner i luft ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)				
		SO ₂ -S	SO ₄ -S	NO ₂ -N	(HNO ₃ +NO ₂)-N	(NH ₄ +NH ₃)-N
Skreådalen forts.	1986	0,80	0,80	0,70		
	1987	0,70	0,70	0,80		
	1988	0,70	0,70	0,80		
	1989	0,40	0,60	0,60	0,30	1,70
	1990	0,50	0,70	0,60	0,20	2,10
	1991	0,50	0,70	0,60	0,20	1,40
	1992	0,32	0,56	0,41	0,19	1,26
	1993	0,39	0,53	0,45	0,21	1,38
	1994	0,32	0,57	0,63	0,24	1,44
	1995	0,22	0,43	0,46	0,22	1,45
	1996	0,30	0,54	0,42	0,25	1,66
	1997	0,14	0,42	0,53	0,18	1,41
	1998	0,13	0,34	0,51	0,15	1,34
	1999	0,09*	0,37*	0,40	0,15*	1,17*
Prestebakke	1986	1,10	1,20	1,50	0,40	0,80
	1987	1,30	1,10	1,80	0,40	0,90
	1988	1,00	1,10	1,70**	0,30**	0,70**
	1989	0,70	0,90	1,50	0,30	0,80
	1990	0,50	0,80	1,30	0,30	0,70
	1991	0,50	0,80	1,40	0,30	0,70
	1992	0,48	0,70	1,02	0,28	0,65
	1993	0,50	0,75	1,20	0,28	0,68
	1994	0,48	0,73	1,03	0,29	0,68
	1995	0,39	0,66		0,31	0,67
	1996	0,35	0,76		0,32	0,81
	1997	0,26	0,54		0,24	0,58
	1998	0,19	0,52		0,24	0,56
	1999	0,17	0,55		0,27	0,39
Nordmoen	1986	0,50**	0,90**	2,00**	0,30**	0,60**
	1987	0,60	0,80	3,30	0,40	0,70
	1988	0,70	0,90	3,00	0,30	0,60
	1989	0,40	0,80	2,60	0,30	0,70
	1990	0,40	0,70	2,50	0,30	0,70
	1991	0,30	0,80	2,60	0,20	0,60
	1992	0,21	0,56	2,43	0,21	0,53
	1993	0,25	0,59	2,09	0,21	0,54
	1994	0,23	0,58	2,56	0,28	0,62*
	1995	0,19	0,54	2,25	0,27	0,54
	1996	0,16	0,58	2,48	0,28	0,60
	1997			2,00		
	1998			1,64		
	1999			1,71		
Hurdal	1998	0,14	0,33	1,12	0,18	0,42
	1999	0,09	0,39	1,04	0,18	0,39
Gulsvik	1988	0,50	0,70			
	1989	0,20	0,50			
	1990	0,20	0,50		0,20	
	1991	0,30	0,50			
	1992	0,19	0,42		0,15	
	1993	0,22	0,40		0,15	
	1994	0,19	0,42		0,20	
	1995	0,20	0,38		0,17	

Tabell A.3.11, forts.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner i luft ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)				
		SO ₂ -S	SO ₄ -S	NO ₂ -N	(HNO ₃ +NO ₂)-N	(NH ₄ +NH ₃)-N
Gulsvik forts.	1996	0,13	0,44		0,19	
	1997	0,11	0,31		0,15	
Brekkebygda	1998	0,07	0,24		0,09	
	1999	0,04	0,28		0,08	
Osen	1988	0,70	0,70			
	1989	0,40	0,50	0,90	0,20	0,40
	1990	0,20	0,50	0,60	0,10	0,40
	1991	0,30	0,50	0,60	0,10	0,40
	1992	0,17	0,37	0,50	0,11	0,30
	1993	0,22	0,38	0,53	0,11	0,28
	1994	0,19	0,42	0,44	0,14	0,34
	1995	0,19	0,38	0,41	0,15	0,31
	1996	0,13	0,40	0,40	0,14	0,37
	1997	0,09	0,30	0,48	0,10	0,35
	1998	0,08	0,26	0,45	0,10	0,37
	1999	0,06	0,20	0,38	0,08	0,31
Kårvatn	1979	0,50	0,50			
	1980	0,50	0,50			
	1981	0,50	0,50			
	1982	0,30	0,40			
	1983	0,20	0,40			
	1984	0,40	0,50			
	1985	0,40	0,50			
	1986	0,40	0,40			
	1987	0,30	0,40			
	1988	0,30	0,40	0,60	0,10	0,40
	1989	0,20	0,30	0,30	0,10	0,40
	1990	0,10	0,30	0,40	0,10	0,40
	1991	0,10	0,30	0,30	0,10	0,40
	1992	0,12	0,30	0,19	0,06	0,37
	1993	0,15	0,30	0,16	0,07	0,38
	1994	0,12	0,30	0,22	0,10	0,48
	1995	0,16	0,22	0,26	0,10	0,36
	1996	0,08	0,27	0,24	0,08	0,46
	1997	0,05	0,22	0,25	0,07	0,50
	1998	0,05	0,15	0,26	0,05	0,33
	1999	0,03	0,20	0,23	0,05	0,45
Tustervatn	1979	0,90	0,70			
	1980	0,60	0,70			
	1981	0,70	0,50			
	1982	0,50	0,50			
	1983	0,30	0,50			
	1984	0,70	0,70			
	1985	0,60	0,60			
	1986	0,50	0,40			
	1987	0,70	0,60			
	1988	0,70	0,50			
	1989	0,70	0,20	0,30	0,10	0,50
	1990	0,30	0,40	0,40	0,10	0,50
	1991	0,30	0,40	0,30	0,10	0,70
	1992	0,15	0,28	0,26	0,06	0,54
	1993	0,18	0,31	0,19	0,07	0,66
	1994	0,16	0,29	0,19	0,09	0,71

Tabell A.3.11, forts.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner i luft ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)				
		SO ₂ -S	SO ₄ -S	NO ₂ -N	(HNO ₃ +NO ₃)-N	(NH ₄ +NH ₃)-N
Tustervatn forts.	1995	0,16	0,28	0,16	0,09	0,62
	1996	0,12	0,29	0,11	0,10	0,72
	1997	0,09	0,27	0,18	0,07	1,15
	1998	0,10	0,21	0,18	0,06	1,03
	1999	0,08	0,23	0,14	0,05	0,99
Jergul	1977		0,60			
	1978	0,90	0,50			
	1979	1,50	0,70			
	1980	1,60	0,70			
	1981	1,30	0,60			
	1982	0,80	0,50			
	1983	0,80	0,70			
	1984	1,20	0,80	0,40**		
	1985	1,40	0,80	0,30		
	1986	1,00	0,70	0,50		
	1987	1,70	0,80	0,50		
	1988	1,20	0,70	0,50	0,10	0,20
	1989	0,40	0,40	0,30	0,10	0,20
	1990	0,80	0,50	0,40	0,10	0,20
	1991	0,80	0,50	0,30	0,10	0,20
	1992	0,53	0,40	0,28	0,07	0,17
	1993	0,58	0,44	0,21	0,08	0,17
	1994	0,44	0,31	0,16	0,09	0,16
	1995	0,59	0,34	0,16	0,11	0,15
	1996	0,32	0,30	0,18	0,08	0,15
Karasjok ¹	1997	0,48	0,32	0,20	0,07	0,16
	1998	0,91	0,34	0,25	0,06	0,19
	1999	0,51	0,36	0,25	0,05	0,18
Svanvik	1987	6,40	0,90	1,00	0,10	0,60
	1988	5,80	0,90	0,90**	0,10**	0,50**
	1989	5,40	0,60	0,70	0,10	0,40
	1990	7,20	0,70	0,80	0,10	0,40
	1991	5,90	0,70	0,80	0,10	0,50
	1992	3,25	0,57	0,76	0,07	0,67
	1993	4,32	0,53	0,57	0,07	0,51
	1994	4,15	0,37	0,56	0,07	0,42
	1995	5,07	0,48	0,58	0,10	0,49
	1996	3,30	0,47	0,54	0,07	0,55
	1997	4,85	0,49	0,59	0,07	0,63
	1998	6,83	0,54	0,70	0,07	0,78
	1999	3,92	0,53	0,53	0,06	0,91
Ny-Ålesund	1980	0,32	0,31			
	1981	0,36	0,23			
	1982	0,31	0,28			
	1983	0,42	0,41			
	1984	0,24	0,34			
	1985	0,36	0,39			
	1986	0,27	0,34			
	1987	0,53	0,40			
	1988	0,32	0,32			
	1989	0,21	0,24			
	1990	0,22	0,27		0,03	

¹ Pga. lokale ammoniakk-kilder beregnes kun NH₄-N-konsentrasjonen.

Tabell A.3.11, forts.

Stasjon	År	Årlige middelkonsentrasjoner i luft ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)				
		SO ₂ -S	SO ₄ -S	NO ₂ -N	(HNO ₃ +NO ₂)-N	(NH ₄ +NH ₃)-N
Zeppelin	1990	0,21	0,22		0,04	0,09
	1991	0,24	0,19	0,02**	0,05	0,09
	1992	0,19	0,19	0,02	0,04	0,08
	1993	0,17	0,20	0,03	0,06	0,09
	1994	0,16	0,15	0,05	0,06	0,09
	1995	0,15	0,17		0,08	0,10
	1996	0,10	0,15		0,08	0,11
	1997	0,13	0,21		0,07	0,13
	1998	0,21	0,17		0,04	0,13
	1999	0,13	0,19		0,03	0,19

Vedlegg B

Generelle opplysninger og måleprogram

Tabell B.1: Generelle opplysninger om norske bakgrunnsstasjoner, 1999.

Stasjon	Fylke	m.o.h.	Bredde N	Lengde E	Start dato	Stasjonsholder	Adresse
Lista Søgne Skreådalen	Vest-Agder	13	58° 06'	6° 34'	nov-71	Lista fyr	4563 Borhaug
	Vest-Agder	15	58° 05'	7° 51'	okt.88	Odd A. Myklebust	4640 Søgne
	Vest-Agder	465	58° 49'	6° 43'	nov-71	Åsa Skreå	4440 Tonstad
Birkenes Valle Vatnedalen	Aust-Agder	190	58° 23'	8° 15'	nov-71	Olav Lien	4760 Birkeland
	Aust-Agder	250	59° 03'	7° 34'	aug-89	Torbjørg Straume	4692 Rysstad
	Aust-Agder	800	59° 30'	7° 26'	nov-73	Lilly Vatnedalen	4694 Bykle
Treungen Møsvatn Langesund Klyve Haukenes	Telemark	270	59° 01'	8° 32'	sep-74	Per Ø. Stokstad	4860 Treungen
	Telemark	940	59° 50'	8° 20'	okt-92	HYDRO Energi	3600 Rjukan
	Telemark	12	59° 01'	9° 45'	apr-79	SFT, Kontr.seksjon	3701 Skien
	Telemark	60	59° 09'	9° 35'	apr-79	SFT, Kontr.seksjon	3701 Skien
	Telemark	20	59° 12'	9° 31'	apr-79	SFT, Kontr.seksjon	3701 Skien
Lardal	Vestfold	210	59° 28'	9° 51'	aug-89	Nils Anders Nakjem	3275 Svarstad
Prestebakke Jeløya	Østfold	160	59° 00'	11° 32'	nov-85	Bent Grønberg	1780 Kornsjø
	Østfold	5	59° 26'	10° 36'	mai.79	NILU	2001 Lillestrøm
Løken Løken II Hurdal Nordmoen	Akershus	150	59° 48'	11° 27'	feb-72	Mimmi Hauer	1960 Løken i Høland
	Akershus	135	59° 48'	11° 28'	aug-99	Anne Mørch	1960 Løken
	Akerhus	300	60° 22'	11° 04'	jan-97	Anne L. Jacobsen	2090 Hurdal
	Akershus	200	60° 16'	11° 06'	mar-86	Anne L. Jacobsen	2090 Hurdal
Brekkebygda	Buskerud	390	60° 18'	9° 44'	des-97	Anton Brekka	3534 Sokna
Fagernes	Oppland	460	61° 00'	9° 13'	aug-89	Valdres forsøksring	2901 Fagernes
Osen Valdalen	Hedmark	440	61° 15'	11° 47'	sep-87	Jens Ove Øktner	2460 Osen
	Hedmark	800	62° 05'	12° 10'	jun-93	Inga Valdal	2443 Drevsjø
Ualand Vikedal II Sandve	Rogaland	220	58° 31'	6° 23'	jul-91	Alf Skepstad	4393 Ualand
	Rogaland	60	59° 32'	5° 58'	jan-84	Harald Leifsen	4210 Vikedal
	Rogaland	40	59° 12'	5° 12'	jun-96	Jan M. Jensen	4272 Sandve
Voss Haukeland	Hordaland	500	60° 36'	6° 32'	aug-89	Rune Soldal	5700 Voss
	Hordaland	204	60° 49'	5° 35'	aug-81	Henning Haukeland	5198 Matredal
Nausta	Sogn og Fjordane	230	61° 34'	5° 53'	des.84	Sverre Ullaland	6043 Naustdal
Kårvatn	Møre og Romsdal	210	62° 47'	8° 53'	feb-78	Erik Kårvatn	6645 Todalen
Selbu	Sør-Trøndelag	300	63° 17'	11° 11'	jul-89	Solveig Lorentsen	7580 Selbu
Høylandet	Nord-Trøndelag	60	64° 39'	12° 19,	feb-87	Jakob Olav Almås	7977 Høylandet
Tustervatn	Nordland	439	65° 50'	13° 55'	des.71	Are Tustervatn	8647 Bleikvassli
Øverbygd	Troms	90	69° 03'	19° 22'	feb-87	Olav Vårtun	9234 Øverbygd
Karasjok Svanvik Karpbukt	Finnmark	333	69°28'	25°13'	jan-97	Edvin Kemi	9730 Karasjok
	Finnmark	30	69° 27'	30° 02'	aug-86	Svanhovd miljøsenter	9925 Svanvik
	Finnmark	20	69° 40'	30° 22'	okt-98	Roy Hallonen	9900 Kirkenes
Ny-Ålesund Zeppelin	Svalbard	8	78° 55'	11° 55'	1974	NP forskningsst.	9173 Ny-Ålesund
	Svalbard	474	78° 54'	11° 53'	sep-89	NP forskningsst.	9173 Ny-Ålesund

Tabell B.2: Måleprogram på norske bakgrunnsstasjoner, 1999.

Stasjon	Kontin.	LUFT										NEDBØR		
		Døgnlig måling					2+2+3 døgn eller uke					Døgn	Uke	uke/mnd
		Ozon	SO ₂ /SO ₄	NO ₂	sum NO ₃	sum NH ₄	Lt	SO ₂ /SO ₄	sum NO ₃	sum NH ₄	Lt	h.komp	h.komp	tungm.
Lista				X				X				X	X	X
Søgne				X								X		
Skreådalen			X	X	X	X						X		
Birkenes	X	X	X	X	X	X						X	X	X
Valle														
Vatnedalen														
Treungen													X	X
Møsvatn														X
Langesund	X													
Klyve	X													
Haukenes	X													
Lardal													X	
Prestebakke	X							X		X			X	
Jeløya	X													
Løken														
Hurdal	X		X					X		X	X	X	X	X
Nordmoen			X											
Brekkebygda								X		X			X	
Fagernes													X	
Osen	X	X	X	X	X							X	X	X
Valdalen														
Ualand													X	X
Vikedal													X	
Sandve	X													
Voss	X													X
Haukeland													X	
Nausta														X
Kårvatn	X	X	X	X	X							X		X
Selbu														X
Høylandet													X	
Tustervatn	X	X	X	X	X							X		
Øverbygd													X	X
Karasjok	X	X	X	X	X							X	X	X
Kar�bukt														
Svanvik														
Ny-Ålesund														
Zeppelin	X	X		X	X									
Totalt antall	14	7	10	7	7	1	5	5	4	1	9	22	11	

Kontin. = kontinuerlige målinger.

2+2+3 døgn = målefrekvens

sum NO₃ = NO₃ + HNO₃sum NH₄ = NH₄ + NH₃h.komp. = mengde (mm), pH, ledn.evne, SO₄, NO₃, Cl, NH₄, Ca, K, Mg, Na

tungm. = Pb, Cd og Zn. For stasjonene Solhomfjell, Ualand, Møsvatn, Valdalen, Namsvatn, Øverbygd, Svanvik og Karpdalen er det også bestemt As, Ni, Cu, Co og Cr.

Lt = Måling av Mg, Ca, K, Na og Cl i luft.

Vedlegg C

Prøvetaking, kjemiske analyser og kvalitetskontroll

Nedbør

Hovedkomponenter

Nedbørprøver innsamles ved bruk av prøvetakere som står åpne også i perioder uten nedbør (bulk-prøvetakere). Nedbørsamleren er produsert av polyetylen. Diameter i åpningen er 200 mm og denne er plassert 2 meter over bakken. Nedbørprøvetakeren for hovedkomponenter skylles med avionisert vann mellom hver prøvetakingsperiode. Nedbørmengde måles av lokale observatører, og en del av prøven sendes NILU for kjemisk analyse.

pH er bestemt ved potensiometri og ledningsevne ved konduktometri. Både anioner og kationer er bestemt ved ionekromatografi.

Parameter	Deteksjonsgrense (enhet)
pH	-
Ledningsevne	2 ($\mu\text{S}/\text{cm}$) ^(*)
SO_4^{--}	0.01 (mg S/l)
NO_3^-	0.01 (mg N/l)
NH_4^+	0.01 (mg N/l)
Na^+	0.01 (mg Na/l)
Cl^-	0.01 (mg Cl/l)
K^+	0.01 (mg K/l)
Ca^{++}	0.01 (mg Ca/l)
Mg^{++}	0.01 (mg Mg/l)

(*, ved 25°C)

Tungmetaller

Ved innsamling av prøver for sporelementanalyse benyttes syrevasket utstyr. Nedbørmengde bestemmes ved veiling etter innsending av hele prøven, og særlige krav til renslighet stilles ved behandling av utstyret.

Bly, kadmium, sink, kopper, nikkel, krom, kobolt og arsen er bestemt med induktivt koplet plasma massespektrometri (ICP-MS). Ioneoptikken er optimalisert for 115 In. Alle prøvene er konservert med 1% HNO₃. 3 interne standarder er benyttet (indium, scandium og rhenium).

Parameter	Deteksjonsgrense (enhet)
As	0.1 ($\mu\text{g As/l}$)
Zn	0.1 ($\mu\text{g Zn/l}$)
Pb	0.01 ($\mu\text{g Pb/l}$)
Ni	0.2 ($\mu\text{g Ni/l}$)
Cd	0.005 ($\mu\text{g Cd/l}$)
Cu	0.1 ($\mu\text{g Cu/l}$)
Cr	0.2 ($\mu\text{g Cr/l}$)
Co	0.01 ($\mu\text{g Co/l}$)
Fe	1.0 ($\mu\text{g Fe/l}$)
Mn	0.5 ($\mu\text{g Mn/l}$)
V	0.1 ($\mu\text{g V/l}$)

Kvikksølv

Til nedbørprøvetaking anvendes IVLs (Institut för Vatten- och Luftvårdsforskning, Sverige) prøvetaker for kvikksølv. Nedbørsamleren for kvikksølv er produsert av glass og plassert 2 meter over bakken. Analysene utføres av IVL: Kvikksølv i nedbør blir redusert til Hg⁰ og oppkonsentreres på gullfelle. Ved analyse varmedesorberes Hg⁰ og detekteres ved bruk av atomfluorescens-spektrofotometri. Deteksjonsgrense for metoden er 0.2 ng Hg i absolutt mengde.

Persistente organiske forbindelser

Nedbørprøver for måling av heksaklorsykloheksan (α - og γ -HCH) og heksaklorbenzen (HCB) samles ved hjelp av "bulk-prøvetakere" som står åpne også i perioder uten nedbør. Dette medfører at en del av prøven også kan inkludere tørravsetninger. Til prøvetaking brukes en 60 mm høy glassylinder med 285 mm indre diameter som går over i en glasstrakt. Glasstrakten er montert direkte på en 1- eller 2-liter Pyrex glassflaske med slip. Glasstrakten henger i et metallstativ mens flaskene står på en høyderegulerbar stativplate 2 meter over bakkenivå. Det tas ukentlige prøver med prøvetakingsstart hver mandag morgen. Mellom hver ny prøvetaking rengjøres trakten med destillert vann. I perioder med mye nedbør skiftes prøveflaske oftere.

Nedbørprøven tilsettes isotopmerkete internstandarder og væskekstraheres med sykloheksan under omrøring i målekolbe i 4 timer. Sykloheksanfasen oppkonsentreres og behandles med konsentrert svovelsyre. Den organiske fasen tørkes med natriumsulfat og overføres til en kolonne pakket med natriumsulfat og silika. Ekstraktet elueres med heksan/dietyleter og oppkonsentreres. Det ferdige ekstraktet tilsettes gjenvinningsstandard og analyseres ved hjelp gasskromatografi/ massespektrometri (GC/MS). Den massespektrometriske teknikk som benyttes er kjemisk ionisasjon med negative ioner (NCI) med registrering av to ioner for hver komponent i "selected ion monitoring" (SIM) modus.

Parameter	Deteksjonsgrense (enhet)
α -HCH	0.02 (ng/l)
γ -HCH	0.07 (ng/l)
HCB	0.2 (ng/l)

Deteksjonsgrensene er overslag som er basert på en normal instrumentfølsomhet, 1 liter prøhevolum og en gjenvinning av intern standard på ca. 50%.

Luft

Alle uorganiske hovedkomponenter i luft unntatt nitrogendioksid, ozon og tungmetaller er bestemt ved at gasser og partikler er tatt opp i en filterpakke bestående av et partikkelfilter av teflon (Zeflour 2 μm), et alkalisk impregnert filter (Whatman 40 tilsatt kaliumhydroksid (KOH) og glycerol) og et surt impregnert filter (Whatman 40 tilsatt oksalsyre (COOH)₂).

Partikkelfilteret ekstraheres med avionisert vann i ultralydbad. KOH-filteret ekstraheres med vann tilsatt hydrogenperoksid (H_2O_2) og oksalsyrefilteret ekstraheres med 0,01 M salpetersyre (HNO_3). Ekstraktene fra partikkelfilteret og KOH-filteret analyseres ved ionekromatografi som for nedbør. Ekstraktet fra oksalsyrefilteret analyseres spektrofotometrisk med indophenolmetoden.

Svoveldioksid (SO_2) og sulfat finnes av sulfat fra KOH-filteret hhv. partikkelfilteret. Ved SO_2 -konsentrasjoner større enn ca. 100 $\mu g S/m^3$, som forekommer i Svanvik, nytes data fra samtidige målinger med SO_2 -monitor.

"Sum ammonium" ($NH_4^{++}+NH_3$) finnes ved å summere ammonium fra partikkelfilteret og oksalsyrefilteret.

"Sum nitrat" ($NO_3^-+HNO_3$) finnes ved å summere nitrat fra partikkelfilteret og KOH-filteret.

Natrium, magnesium, kalsium, kalium og klorid bestemmes i filterekstraktet fra partikkelfilteret.

Parameter	Deteksjonsgrense (enhet)	
SO_2	0,01	($\mu g S/m^3$)
SO_4^{--}	0,01	($\mu g S/m^3$)
Sum ($NO_3^-+HNO_3$)	0,01	($\mu g N/m^3$)
Sum ($NH_4^{++}+NH_3$)	0,05-0,1	($\mu g N/m^3$)
NO_2	0,03	($\mu g N/m^3$)
Na^+	0,02	($\mu g Na/m^3$)
Cl^-	0,02	($\mu g Cl/m^3$)
K^+	0,02	($\mu g K/m^3$)
Ca^{++}	0,02	($\mu g Ca/m^3$)
Mg^{++}	0,02	($\mu g Mg/m^3$)

Analysemетодen for nitrogendioksid (NO_2) ble i løpet av 1993 og 1994 endret for alle stasjoner fra TGS-mетодen til NaI-mетодen. NaI-mетодen er basert på at NO_2 blir absorbert på et glass-sinter filter tilsatt natriumiodid (NaI). Glass-sinteret ekstraheres med vann. Det dannede nitritt (NO_2^-) blir bestemt spektrofotometrisk ved 550 nm etter reaksjon med sulfanilamid og N-(1-naftyl)-etylendiamindihydroklorid (NEDA). Overgangen fra TGS- til NaI-mетодen skjedde på følgende tidspunkt: Zeppelinfjellet (1/1/91), Kårvatn (20/2/92), Birkenes (1/1/93), Tustervatn (1/6/93), Lardal (26/2/94), Svanvik (26/2/94), Søgne (28/2/94), Prestebakke (3/3/94), Osen (10/3/94), Valle (20/4/94), Nordmoen (1/5/94) og Skreådalen (11/8/94).

Ozon (O_3) blir bestemt ved kontinuerlig registrering av UV-absorpsjon, dvs. at ozonmengden i en luftprøve blir målt ved å måle absorpsjonen av UV-lys ved 254 nm i prøven. Resultatene lagres som timemiddelverdier.

Tungmetaller

Lista

Prøvetaking av luft for analyse av tungmetaller i partikler skjer ved hjelp av en NILU-tofilterprøvetaker med for-impaktor. Det tas en grovfraksjon på 2,5-10 µm og en finfraksjon på mindre enn 2,5 µm. Til grovfraksjonen benyttes et Nucleopore filter og til finfraksjonen et Zefluor filter (teflon). Prøvetaking foregår over en uke som tilsvarer et prøvevolum på ca. 90 m³.

Parameter	Deteksjonsgrense (ng /m ³)	
	Fin fraksjon	Grov fraksjon
Pb	0,002	0,04
Cd	0,001	0,002
Zn	0,5	1,1
Cu	0,02	1,1
Ni	1,1	0,02
Cr	0,3	3,3
As	0,01	0,03
V	0,02	0,7

Ny-Ålesund

Prøvetaking av luft for analyse av tungmetaller i partikler skjer ved hjelp av Sierra høyvolum prøvetaker med for-impaktor som tar bort partikler større enn 2 µm. Luftgjennomstrømningshastigheten er 40 fot³/min (ca 70 m³/time). Partikler mindre enn 2 µm som samles på Whatman 41 papirfiltre, blir analysert.

Parameter	Deteksjonsgrense (enhet)	
Pb	0,01	(ng/m ³)
Cd	0,01	(ng/m ³)
Zn	0,01	(ng/m ³)
Cu	0,01	(ng/m ³)
Ni	0,03	(ng/m ³)
Cr	0,02	(ng/m ³)
Co	0,02	(ng/m ³)
As	0,02	(ng/m ³)
Fe	0,02	(ng/m ³)
Mn	0,02	(ng/m ³)
V	0,02	(ng/m ³)

Elementene analyseres med induktivt koplet plasma massespektrometri (ICP-MS). Ioneoptikken er optimalisert for 115 In. Alle prøvene er konservert med 1% salpetersyre og 3 interne standarder er benyttet (indium, scandium og rhenium).

Kvikksolv

Prøvetaking av gassformig kvikksolv skjer med gullfeller. Luftvolumet er på ca 1 m³. Prøvetakeren består av et forfilter og to gullfeller i rekke. Ei gullfelle er et kvartsrør som inneholder en tråd bestående av ei gull-platina legering. Ved prøvetaking amalgameres kvikksolv i elementær form (Hg°) med edelmetallet.

Ved analyse varmedesorberes Hg° og detekteres ved bruk av atomfluorescensspektrofotometri. Deteksjonsgrense for metoden er 0,2 ng Hg i absolutt mengde.

Persistente organiske forbindelser

Klororganiske forbindelser:

Luftprøver tas med NILUs høyvolum luftpøretaker. Denne består av en pumpe tilkoblet en filterholder som er påmontert et åpent inntaksrør for luft. Luften blir sugd gjennom et filtersystem med et partikkelfilter (glassfiber Gelman Type AE) etterfulgt av to identiske polyuretanskumpropper (diameter 100 mm, lengde 50 mm og tetthet 25 kg/m³) for prøvetaking av gassfase komponenter (Oehme og Stray, 1982).

Gjennomstrømningshastigheten er ca. 20 m³/time. Prøvevolumet er ca. 500 m³ for prøvestasjonen på Lista (svarer til et døgns prøvetaking), mens prøvevolumet for stasjonen ved Ny-Ålesund normalt er ca. 1000 m³ (svarer til to døgns prøvetaking). For begge stasjoner er det tatt ukentlige prøver, onsdag til torsdag på Lista og fortrinnsvis onsdag til fredag på Ny-Ålesund, gjennom hele året.

Glassfiberfiltre og polyuretanskumpropper tilsettes isotopmerkede internstandarder og ekstraheres med heksan/dietyl-eter (9:1) i 8 timer. Ekstraktet oppkonsentreres og behandles med konsentrert svovelsyre. Den organiske fasen tørkes med natriumsulfat og overføres til en kolonne pakket med natriumsulfat og silika. Ekstraktet elueres med heksan/dietyl-eter og oppkonsentreres. Det rensede ekstraktet tilsettes gjenvinningsstandard og analyseres ved hjelp av gass-kromatografi-massespektrometri (GC/MS). Den massespektrometriske teknikk som benyttes er kjemisk ionisasjon med negative ioner (NCI) eller elektronstøtionisasjon (EI) med positive ioner med registrering av to ioner for hver komponent i "selected ion monitoring" (SIM) modus.

Parameter	Deteksjonsgrense (enhet)	
α -Heksaklorsykloheksan	0,1	(pg/m ³)
γ -Heksaklorsykloheksan	0,3	(pg/m ³)
tr-klordan	0,06	(pg/m ³)
cis-klordan	0,08	(pg/m ³)
tr-Nonaklor	0,04	(pg/m ³)
cis-Nonaklor	0,02	(pg/m ³)
HCB	0,8	(pg/m ³)
PCB-28	0,7	(pg/m ³)
PCB-31	0,5	(pg/m ³)
PCB-52	0,2	(pg/m ³)
PCB-101	0,06	(pg/m ³)
PCB-105	0,01	(pg/m ³)
PCB-118	0,05	(pg/m ³)
PCB-138	0,05	(pg/m ³)
PCB-153	0,05	(pg/m ³)
PCB-156	0,01	(pg/m ³)
PCB-180	0,02	(pg/m ³)

Deteksjonsgrensene er overslag som er basert på en normal instrumentfølsomhet, 1000 m³ prøvevolum og en gjenvinning av intern standard på ca. 50%.

Polysykliske aromatiske hydrokarboner (PAH)

Luftprøver tas med NILUs høyvolum luftprøvetaker som beskrevet for klororganiske forbindelser.

Filtrene blir tilsatt internstandarder og soxhlet-ekstrahert med sykloheksan i 8 timer. Ekstraktet dampes inn og opparbeides ved hjelp av væske/væske-ekstraksjon med dimethylformamid og sykloheksan. Sluttekstraktet (sykloheksan) som inneholder PAH-fraksjonen blir oppkonsentrert, tilsatt gjenvinningsstandard og analysert med GC/MS. Deteksjonsgrensen for de forskjellige stoffene er avhengig av instrumentrespons, tap av substans under opparbeidelsen og tilstede-værelse av interfererende substanser, og anslåes til å være av størrelsesorden 1 pg/m³.

Parameter	Deteksjonsgrense (enhet)
Naftalen	1,0 (pg/m ³)
2-metylnaftalen	1,0 (pg/m ³)
1-metylnaftalen	1,0 (pg/m ³)
Bifeny	1,0 (pg/m ³)
Acenaftylen	1,0 (pg/m ³)
Acenaften	1,0 (pg/m ³)
Dibenzofuran	1,0 (pg/m ³)
Fluoren	1,0 (pg/m ³)
Dibenzotiofen	1,0 (pg/m ³)
Fenantren	1,0 (pg/m ³)
Antracen	1,0 (pg/m ³)
3-metylfernantren	1,0 (pg/m ³)
2-metylfernantren	1,0 (pg/m ³)
2-metylantracen	1,0 (pg/m ³)
9-metylfernantren	1,0 (pg/m ³)
1-metylfernantren	1,0 (pg/m ³)
Fluoranten	1,0 (pg/m ³)
Pyren	1,0 (pg/m ³)
Benzo(a)fluoren	1,0 (pg/m ³)
Reten	1,0 (pg/m ³)
Benzo(b)fluoren	1,0 (pg/m ³)
Benzo(ghi)fluranten	1,0 (pg/m ³)
Syklopenta(cd)pyren	1,0 (pg/m ³)
Benz(a)antracen	1,0 (pg/m ³)
Krysentrifenylen	1,0 (pg/m ³)
Benzo(b/j/k)fluorantener	1,0 (pg/m ³)
Benzo(a)fluoranten	1,0 (pg/m ³)
Benzo(e)pyren	1,0 (pg/m ³)
Benzo(a)pyren	1,0 (pg/m ³)
Perylen	1,0 (pg/m ³)
Inden(1,2,3-cd)pyren	1,0 (pg/m ³)
Dibenzo(ac/ah)antracen	1,0 (pg/m ³)
Benzo(ghi)perylen	1,0 (pg/m ³)
Antantren	1,0 (pg/m ³)
Coronen	1,0 (pg/m ³)
Dibenz(ae)pyren	1,0 (pg/m ³)
Dibenz(ai)pyren	1,0 (pg/m ³)
Dibenz(ah)pyren	1,0 (pg/m ³)

Deteksjonsgrensene er overslag som er basert på en normal instrumentfølsomhet, 1000 m³ prøvevolum og ca. 50% gjenvinning av intern standard.

Fullstendig beskrivelse av metoder for prøvetaking og kjemisk analyse er gitt i NILUs interne metodebeskrivelser.

TIDLIGERE BENYTTEDE ANALYSEMETODER

Før 1991 ble NH₄⁺ i nedbør bestemt spektrofotometrisk ved indophenolmetoden mens Ca⁺⁺, K⁺, Mg⁺⁺ og Na⁺ ble bestemt ved atomabsorpsjonsspektrofotometri. Inntil 1987 ble sink bestemt ved atomabsorpsjonsspektrofotometri i flamme, og bly og kadmium ved atomabsorpsjon i grafittovn.

Den tidligere benyttede metoden TGS for analyse av NO₂ (variant av Norsk Standard 4855) er basert på at NO₂ absorberes i en oppløsning som inneholder trietanolamin, o-metoksyfenol (guajakol) og natrium-disulfitt. Det dannede nitritt (NO₂⁻) ble bestemt som for NaI metoden (se over). Benevning: µg NO₂-N/m³, deteksjonsgrense: 0,3-0,5 µg NO₂-N/m³.

Inntil 28.2.1989 ble Whatman 40 cellulosefilter benyttet som forfilter for prøvetaking av sulfat foran et KOH-impregnert filter for svoveldioksid.

Sum ammonium og ammoniakk (NH₄⁺+NH₃) ble bestemt ved at gass og partikler ble tatt opp på et filter tilslatt oksalsyre. NH₄⁺ i ekstraktet fra dette filteret ble bestemt spektrofotometrisk ved indophenol metoden. Nitrat og saltpetersyre (NO₃⁻+HNO₃) ble bestemt ved at gass og partikler ble tatt opp på et filter tilslatt natriumhydroksid. Ekstraktet ble analysert ved ionekromatografi.

Kvalitetskontroll

Alt prøvetakingsutstyr etterses og kontrolleres regelmessig. De kjemiske analyser kontrolleres fortløpende bl.a. ved analyse av kontroll- og referanseprøver, samt ved deltagelse i ulike nasjonale og internasjonale interkalibreringer. Alle metoder for prøvetaking og analyse er basert på standard metodikk (f.eks. EMEP, 1995). NILUs laboratorier ble i september 1993 akkreditert av Norsk Akkreditering i henhold til standarden NS-EN 45001. I tillegg til den tekniske analysekontroll som utføres ved laboratoriet blir alle analyseresultater sammenstilt med resultater fra nærliggende stasjoner og annen tilgjengelig informasjon. For hver enkelt nedbørprøve beregnes det en ionebalanse, samt at målt ledningsevne sammenlignes med beregnet ledningsevne. Dersom prøven ikke tilfredsstiller visse kriterier vurderes det om prøven kan være kontaminert eller om det kan være feil ved analysen, før resultatet eventuelt korrigeres eller forkastes.

Norsk institutt for luftforskning (NILU)
Postboks 100, N-2027 Kjeller

RAPPORTTYPE OPPDRAGSRAPPORT	RAPPORT NR. OR 23/2000	ISBN 82-425-1176-4 ISSN 0807-7207	
DATO	ANSV. SIGN.	ANT. SIDER 145	PRIS NOK 180,-
TITTEL Overvåking av langtransportert forurensset luft og nedbør Atmosfærisk tilførsel, 1999		PROSJEKTLEDER K. Tørseth	NILU PROSJEKT NR. O-8118/O-90077
FORFATTER(E) W. Aas, K. Tørseth, S. Solberg, T. Berg og S. Manø		TILGJENGELIGHET * A	OPPDRAKGIVERS REF. SFT rapport nr 797/00 (TA-1725/2000)
OPPDRAKGIVER Statens forurensningstilsyn Postboks 8100 Dep. 0032 OSLO			
STIKKORD Nedbørkvalitet		Bakgrunnsforurensning	Sporelementer
REFERAT NILU utfører overvåking av luft- og nedbørkjemi under ulike overvåkingsprogrammer ved en rekke målesteder i Norge. Denne rapporten beskriver resultatene fra 1999, og disse er sammenlignet med tidligere år.			
TITLE Monitoring of long-range transported air pollutants, Annual report for 1999			
ABSTRACT Air and precipitation chemistry is determined through various monitoring programmes at several sites located in the rural areas of Norway. This report describes the results for 1999, and these are compared to the previous years.			

* Kategorier: A Åpen - kan bestilles fra NILU
 B Begrenset distribusjon
 C Kan ikke utleveres